

SELLING MOTELS IS OUR ONLY BUSINESS

Jas Randhawa
510.406.5056

BEST WESTERN
Louisiana
57 Units, Open: 2008
\$60,000/Unit
POSITIVE CASH FLOW
Seller's Financing

Bob Seth
408.807.9784

INDUS VALLEY INVESTMENTS

Worldwide Travel, Inc.

Your One Stop Shop For International Travel Needs

Michigan Office
29211 Ford Rd.
Garden City, MI 48135
Tel: 734-525-7304
Toll Free: 800-504-3044
Fax: 866-300-9725

Serving Community Since 1975.

Los Angeles Office
2701 E. Chapman Ave.
Ste.No.108, Fullerton, CA 92831
Phone: 714-449-7766
Toll Free: 866-889-1203
Fax: 714-449-7767

Lowest Fare Guaranteed

Tenth Year in Publication **ਮਿਡਵੈਸਟ ਐਡੀਸ਼ਨ** **Price 50¢** **Email: punjabtimes1@sbcglobal.net**
ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਅਤੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਤੋਂ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹਫ਼ਤਾਵਾਰ **www.punjabtimesusa.com**

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

Punjab Times, Vol 10, Issue 5, January 31, 2009 20451 N Plum Grove Rd. Palatine, IL 60074 Ph: 847-359-0746, Fax: 847-705-9388

ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਯਾਦ ਆਇਆ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ

-ਬਿੰਦਰ ਬਸਰਾ

ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਿਹੜਾ ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਣਗੇ, ਇਹ ਅਜੇ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ, ਪਰ ਰਾਜਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਦਿਖਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਣ 'ਚ ਹੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲੋਂ ਬਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰੀ, ਸਗੋਂ ਚੋਣ ਮੁੱਦੇ ਉਛਾਲਣ 'ਚ ਵੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਠੰਡੇ ਬਸਤੇ 'ਚ ਪਾਇਆ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਇਕ ਨਵੀਂ ਬਹਿਸ ਨੂੰ ਛੇੜਿਆ ਹੈ, ਜਦ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ

ਮੰਨਦੀ ਹੈ।

ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਛਾਲਣ ਪਿੱਛੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚਾਲ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਜੋੜ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਿਲ ਰਹੀਆਂ ਚੁਲਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਖੋਖਲੀਆਂ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿੱਖੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਅਸਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ

ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੁਫੇੜ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਜਪਾ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲ.ਕੇ. ਅਡਵਾਨੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਮਾਈ ਕੰਟਰੀ-ਮਾਈ ਲਾਈਫ' ਵਿਚ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਖਵਾਦੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਨਵੀਂ ਚਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਚਰਚੇ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਪਹੁੰਚ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਮਤੇ ਦੇ ਮੂਕ ਹਮਾਇਤੀ ਰਹੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁਣ ਕੌਮੀ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਸ. ਬਾਦਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਵਕਤ ਦੀ ਧੂੜ ਜੰਮ ਜਾਣ ਦਿੱਤੀ, ਨੇ ਹੁਣ ਅਚਾਨਕ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਖੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਣ ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦਾ ਅਸਲੀ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਣ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪੈ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਇਕ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਮੁੱਦੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਉਠਾ ਕੇ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਾਜਸੀ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਦਲ ਦੇ ਆਲੋਚਕ ਸ. ਬਾਦਲ ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਤੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਲਈ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲ ਜ਼ਰੂਰ ਸਰਕੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ

ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮੰਗਿਆ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਰੁਬਰੂ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੰਦੇ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ 825 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ੱਕ ਸੁਬਹੇ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਸ਼੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਕਾਨੂੰਨਸਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਲੱਗਦੀ ਵਾਹ ਪਰੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਕੜੇ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰਤਾ ਬਾਰੇ ਉਚੀ ਬੋਲ ਬੋਲ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕ ਕਿਸੇ ਨਿੰਗਰ ਐਕਸ਼ਨ ਦੀ ਆਸ ਲਾਈ

ਬੈਠੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਭਵਨ ਕੈਪੀਟੋਲ ਵਿਚ ਹੇਠਲੇ ਸਦਨ ਅਤੇ ਸੈਨੇਟਰ ਦੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਇਹ ਝਾਕ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੋ ਫੀਸਦ ਸਹਿਮਤ ਹੋਵੋ, ਪਰ ਹਾਲ ਦੀ ਘੜੀ ਸਾਰੀ ਸਿਆਸਤ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰਾ ਉਤਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਸੰਸਦ ਭਵਨ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਦੌਰਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਿਪਬਲਿਕਨ

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 ਉੱਤੇ)

(ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 6 ਉੱਤੇ)

ਭਾਰਤ ਦੇ 60ਵੇਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਪਰੇਡ ਮੌਕੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਵਿਖੇ ਅਮਰ ਜਗਨ ਜਯੋਤੀ ਦਾ ਇਕ ਦ੍ਰਿਸ਼

North American Truck Stop

ਵਧੀਆ ਤੇ ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਸਰਵਿਸ ਬਿਲਕੁਲ ਵਾਜਬ ਭਾਅ 'ਤੇ

ਟਰੱਕ ਟਰੇਲਰ ਰੀਪੇਅਰ, ਟਾਇਰ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ

***Reefer Repairs on ThermoKing & Carrier**
***Full Service & Inspections**
***Truck & Trailer Body Repairs**
***A to Z Tractor Repairs**
***Tire Sales-New & Used**
***2 Fuel Island-Diesel**
Competitive Prices

909-350-3310, 909-697-5808
balwindernats@yahoo.com
14320 Slover Ave., Fontana, CA 92337

Vijay K. Chamdal
Commercial Realtor
Office: 713-779-7326
Cell: 281-704-0470, Fax: 281-858-1464

Specializing in Gas Stations, Motels and Residential
www.omnirealtyonline.com
Vijay@omnirealtyonline.com
9100 Southwest Freeway, Suite 111
Houston, TX 77074

AFFORDABLE MORTGAGE INC.
SBA Loans
Conventional Loans
Residential Loans
www.affordablemortgage.usa

Low Down Payment
100% Financing

ਆਪਣੀਆਂ ਰੀਅਲ ਅਸਟੇਟ ਲੋੜਾਂ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਦੇ 3 ਮੈਂਬਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ, ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ

ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ (ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਬਿਊਰੋ): ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੋਂ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 24 ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 21 ਰਹਿ ਗਈ ਹੈ।

ਲੰਘੇ ਐਤਵਾਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਜਦੋਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ ਤਾਂ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੁਲ 21 ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਲੰਬੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ 'ਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾ ਰਹੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਟਰੇਸੀ) ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ. ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜੋ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ਸ. ਅਨੰਦ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਤਾਂ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਕਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲਾਉਂਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਤੀਫਾ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਇਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿਚ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਨਰਲ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ ਚਾਰ ਸਾਲ ਲਈ 20 ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਚਾਰ ਸਾਲ ਲਈ 10 ਡਾਲਰ ਅਤੇ ਦੋ ਸਾਲ ਲਈ 5 ਡਾਲਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਸੰਗਤ ਦੇ ਕੁਝ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਮਾੜੇ ਆਰਥਿਕ

ਹਾਲਾਤ ਕਾਰਨ ਫੀਸ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੇ ਮੈਂਬਰ 25 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਵੀਹ ਡਾਲਰ ਦੇ ਕੇ ਰਜਿਸਟਰ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਹ ਚਾਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਰਸੀਦ ਦਿਖਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਫੀਸ ਦਿੱਤਿਆਂ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੈਕ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਕੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਹੋਰ ਵੀ ਤਿਖੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜੇਈ ਕਰ ਸਕਣਾ ਵੀ ਐਡਾ ਸਹਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਉਠਾਇਆ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਾਧੂ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ। ਪਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਣੇ ਪੈ ਗਏ ਜਦ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਨੇ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਵਿਚ ਮਿਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੂੰ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਬਿਨਾਅ 'ਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਵਿਚ ਸਪਸ਼ਟ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਲਗਾਤਾਰ ਤਿੰਨ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਉਂਜ ਵੀ ਟਰੇਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸੈਨ ਹੋਜ਼ੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਘੇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਹੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਪਾਸ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਚਾਰਜੇਈ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਮੌਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਘਰ ਅੰਦਰ ਕਸ਼ਮਕਸ਼ ਵਧਣ ਅਤੇ ਅਖਬਾਰੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਮੀਡੀਏ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਵੱਖੋਂ ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ, ਹਿੱਤ ਅਤੇ ਰੰਗ ਵਿਚ

ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਵਰਣਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਹੋਏ ਇਕ ਰਾਜ ਪਲਟੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦਾ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਤਾਕਤ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ। ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਲਭੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੱਸਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਬਾਈਲਾਅਜ਼ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾ ਕੇ ਲਗਾਤਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਭਰਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨੁਕਤਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਪਾਸੋਂ ਲਿਖਵਾਈ ਚਿੱਠੀ ਵਿਚ ਉਠਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਪਿਛੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਭਰਤੀ ਕਰਨੀ ਅਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਖਾਸ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦੱਸਿਆ।

ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਮਦਦ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਆਬਾਦੀ ਬਾਰੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਆਪੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਲਈ ਫੰਡ ਦੁੱਗਣਾ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਸ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਪੰਜ ਸਾਬਕਾ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚਲੀ ਗਰੀਬੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੇ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਟੀਚੇ ਹਾਸਲ ਕਰਨੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰ ਦੇਵੇ। 22 ਸਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਯੋਜਨ ਲਈ 2008 ਵਿਚ 45.7 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਸਨ ਤੇ ਸਾਲ 2010 ਵਿਚ ਇਹ 1.2 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 2014 'ਚ ਇਹ ਡੇਢ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਮੰਗਿਆ (ਸਫਾ ਇਕ ਦੀ ਬਾਕੀ)

ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂਕਾਫੀ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੇਬਹਾ ਖਰਚਾਂ ਬਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸਦਨ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਆਰਥਿਕ ਪੈਕੇਜ ਪਾਸ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੈਨੇਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਪੈਕੇਜ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਦੇ ਪ੍ਰੈਸ ਸੈਕਟਰੀ ਰਾਬਰਟ ਗਿਬਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੈਕੇਜ ਬਾਰੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ ਅਤੇ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਵਿਧਾਨਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਬਹੁਤ ਮਾਮੂਲੀ ਮਤਭੇਦ ਹਨ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ।

ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੈਮ ਸੈਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਖੋਜ ਪੁਨਰ ਉਤਪਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਇਕ ਨਵਾਂ ਸੰਸਾਰ ਖੋਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਚ ਮਰੀਜ਼ ਟਰਾਂਸਪਲਾਂਟ ਕਰਾ ਸਕਣਗੇ, ਪਾਰਕਿਨਸਨ, ਜੁਵੇਨਾਇਲ ਡਾਇਬੀਟੀਜ਼, ਕੈਂਸਰ ਤੇ ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਬਿਹਤਰ ਇਲਾਜ ਉਪਲਬਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਐਂਡ ਡਾਨਾ ਰੀਵ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੀ.ਈ.ਓ. ਪੀਟਰ ਵਾਇਲਡਰੋਟਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੈਮ ਸੈਲਾਂ ਸਬੰਧੀ ਲੰਮੇ ਅਧਿਐਨ ਤੇ ਤਜਰਬੇ ਐਫ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ 'ਚ ਕਲੀਨੀਕਲ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚੱਲਣਗੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸੁਖਮਣਾ ਨਾਤੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪੁੱਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। "ਭਰੂਣ ਸਟੈਮ ਸੈਲ ਖੋਜ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਮਾਇਤੀ ਐਕਟਰ ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਰੀਵ ਦੀ 2004 'ਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਘੋੜੇ ਤੋਂ ਡਿੱਗ ਕੇ ਰੀੜ ਦੀ ਹੱਡੀ ਤੁੜਾ ਬੈਠਿਆ ਸੀ।

ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਵਲੋਂ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਦੀਆਂ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ

ਗਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼, ਮਿਸ਼ੀਗਨ: ਪੰਜਾਬੀ

ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਹੋਰ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ

ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ ਨੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨਿਗਰ ਪਹਿਲਕਦਮੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਦੇਸ਼ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੂ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਧੂੜ ਜੋ ਕਿ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਡੈਮੋਕਰੈਟ

ਸੰਨੀ ਧੂੜ

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਰਡ ਡਿਸਟ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਕੈਂਟ ਕਾਉਂਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੀ ਹਨ, ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਆਸਾਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਗੁਵਾਂਟਾ ਨੈਮੋ ਜੇਲ੍ਹ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ, ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਜਿਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਫੌਰੀ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੁਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ 8 ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਗੇੜਾ ਲੱਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਜਲਦ ਹੀ ਸਹੀ ਰਾਸਤੇ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੁਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਅਸਰ ਖਾਸਕਰ ਛੋਟੇ ਬਿਜਨਸਮੈਨਾਂ, ਤਨਖਾਹਦਾਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਧੂੜ ਨੇ ਹਿਲੇਰੀ ਕਲਿੰਟਨ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਾੜੇ ਹੋਏ ਅਕਸ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਧੂੜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਆਗੂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ

ਪਿਤਾ ਤੋਂ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਦਾਅ-ਪੇਚ ਸਿੱਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਕ ਵਧੀਆ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਭਾ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਇਕ ਮਤੇ ਵਿਚ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਕੱਦ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਆਸਾਂ ਹਨ।

ਪੀ.ਏ.ਓ. ਸੰਸਥਾ ਵਲੋਂ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 4 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ

ਸ਼ਿਕਾਗੋ : ਪੰਜਾਬੀ ਅਮੈਰਿਕਨ ਆਰਗੇਨਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ (ਪੀ.ਏ.ਓ.) ਵਲੋਂ ਇਕ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸ਼ਾਮ ਅਤੇ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 4 ਅਪਰੈਲ ਨੂੰ ਟੈਫਟ ਹਾਈ ਸਕੂਲ (6530 ਬਰਿਨ ਮਾਰ ਐਵੇਨਿਊ) ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮੀ 7 ਵਜੇ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜਥੇਬੰਦੀ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗਿੱਧੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਦੀਆਂ ਆਈਟਮਾਂ, ਸਕਿੱਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਮਨੋਰੰਜਕ ਮਸਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਿਰੋਲ ਸਥਾਨਕ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣਗੇ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਫੋਨ 708-774-0887 ਜਾਂ ਈ ਮੇਲ: info@paochicago.org 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਮੈਰਿਕਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਦਾ ਗਠਨ

ਡੈਲਸ, ਟੈਕਸਸ: ਡੈਲਸ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੇ ਅਮੈਰਿਕਨ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੈਸ ਕਲੱਬ ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘੇੜਾ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਰਾਣਾ ਇਕਬਾਲ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਖਜ਼ਾਨਚੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵਿਰਕ ਜੁਆਇੰਟ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵਿਚ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਤੇ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਸਟੈਮ ਸੈਲ ਦੇ ਕਲੀਨੀਕਲ ਤਜਰਬੇ ਲਈ ਹਰੀ ਝੰਡੀ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ: ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਸਬੰਧੀ ਮਹਿਕਮੇ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਨੁੱਖੀ ਭਰੂਣ ਸੈਲ ਬੈਰੋਪੀ 'ਚ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਗੇਰੋਨ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਿੱਤੀ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਦੀ ਇਕ ਬਾਇਓਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਸੁਖਮਣਾ ਨਾਤੀ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਨਵੇਂ ਨਾਤੀ ਟਿਸ਼ੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਟੈਮ ਸੈਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਕਲੀਨੀਕਲ ਤਜਰਬਾ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਡਾਕਟਰੀ ਕਾਲਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਇਕ ਨਵਾਂ ਆਗਾਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਚ ਇਲਾਜ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬਾਵੇਂ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਜਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਸੈਲ ਸਰੀਰ 'ਚ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਐਫ.ਡੀ.ਏ. ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਇਕ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਕਾਰਾਂ ਸਟੀਫਨ ਬਰੋਜ਼ਕ ਤੇ

ਡੋਨੀਅਲ ਮਾਲਿਨ (ਡਬਲਿਊ.ਬੀ.ਬੀ. ਸਕਿਓਰਿਟੀਜ਼ ਐਲ.ਐਸ.ਸੀ. ਵਾਲੇ) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜੀ.ਆਰ.ਐਨ.ਓ.ਪੀ.ਸੀ.-1 ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਮਨੁੱਖੀ ਭਰੂਣ ਸਟੈਮ ਸੈਲ ਦਵਾਈ ਬਾਇਓਲੌਜਿਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀਸ਼ੁਦਾ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੈਨਸਿਲੀਨ ਜਿੰਨੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਟੈਮ ਸੈਲ ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਾਸਟਰ ਸੈਲ ਹਨ, ਜੋ ਸਾਰੇ ਤੰਤੂਆਂ, ਅੰਗਾਂ ਤੇ ਖੂਨ 'ਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਭਰੂਣ ਸਟੈਮ ਸੈਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਸੈਲ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਿਸ਼ੂ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸੈਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨੇ ਔਖੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਭਰੂਣ ਤੋਂ ਜਾਂ ਕਲੋਨਿੰਗ ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੇਰੋਨ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਸ ਟੀਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਫੰਡਾਂ ਤੋਂ ਖੁਦ ਹੀ ਕੰਮ

SINGH

PINLESS COMMUNICATION

www.singhpinless.com

ਇੰਡੀਆ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਆਪਣੇ ਭੈਣਾਂ, ਭਰਾਵਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਸਸਤੀ ਫੋਨ ਕੰਪਨੀ

NO

- ← Hidden Charges
- ← Connection Fee
- ← Monthly Fee
- ← Other Charges

ਸੈਲ ਫੋਨ, ਘਰ ਦੇ ਫੋਨ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਵੀ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ ਫੋਨ ਤੱਕ ਵੀ ਐਡ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹੋ

2.8¢

PER MINUTE

\$100 ਵਿੱਚ 60 ਘੰਟੇ

ਗੱਲ ਕਰੋ ਅਤੇ 5 ਘੰਟੇ ਬੋਨਸ

ਕਾਲ ਕਰੋ 661-889-1927

Designed By: G.C. 661-703-8795

ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਾਟਿਲ ਵਲੋਂ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸੱਦਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੀ ਪੂਰਵ ਸੰਧਿਆ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਦਿਆਂ ਇਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸਥਿਰਤਾ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਤੀ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਵਿਖਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਬਿਨਾਂ ਨਾਂ ਲਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਤਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਤੱਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚਲਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਤਰਕ ਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਉਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਿਛਲੇ ਦਹਾਕਿਆਂ 'ਚ ਸਾਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਤਿਵਾਦ ਤੇ ਕੱਟੜਵਾਦ ਤੋਂ ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਅਹਿਮ

ਮੁੱਦਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਸੂਰੱਖਿਆ ਤੇ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬੁਰਾਈ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਲਈ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ: 7800 ਕਰੋੜ ਦੇ ਸੱਤਿਆਮ

ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਦਯੋਗਿਕ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਗ਼ੈਰ-ਸਿਧਾਂਤਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਫਰਮਾਂ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸ਼ੇਅਰ ਹੋਲਡਰਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਸੰਕਟ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵਿੱਤੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਿਧਾਂਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਕ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ 'ਚ ਮੋਹਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਲਾਭ 'ਚ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੇਂਡੂ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇਸ ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪਾਟਿਲ ਨੇ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਦੋ ਅਹਿਮ ਵਰਗ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਘਟ ਰਹੀ ਗਿਣਤੀ, ਦਾਜ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਲੜਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ

**ਇੰਡੀਅਨਐਪੋਲਿਸ ਅਤੇ
ਟੈਕਸਸ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰ
ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
ਦਰਖਾਸਤ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਨੂੰ ਫੈਕਸ ਕਰੋ ਜਾਂ ਈਮੇਲ
ਕਰੋ**

ਫੈਕਸ: 847-705-9388

e-mail:

punjabtimes1@sbcglobal.net

‘ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦਿਵਸ’ ਮੌਕੇ ਗੋਰਿਆਂ ਵਲੋਂ ਏਸ਼ੀਅਨਾਂ ‘ਤੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ

ਮੈਲਬੌਰਨ : ‘ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦਿਵਸ’ ਦੇ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਥਾਨਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਨੇ ਰੱਜ ਕੇ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ‘ਤੇ ਫਬੜੀਆਂ ਕਸੀਆਂ, ਲੜਕੀਆਂ ਨਾਲ ਛੇੜਘਾਨੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਕ ਸਿੱਖ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਸਣੇ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ।

‘ਦ ਡੇਲੀ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ’ ਦੀ ਰੀਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਬੀਤੀ 27 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ‘ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਨਸਲੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ, ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਭੈਣੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਤੇ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ‘ਤੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਆਮ ਮੁਸਾਫ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਰੱਜ ਕੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਫੈਲਾਈ। ਸਿਡਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਸੈਂਕੜੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆਈ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਤਟਾਂ ‘ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਨਾਅਰੇਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਭੰਨਤੋੜ ਕੀਤੀ। ਰੀਪੋਰਟ

ਮੁਤਾਬਕ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਧੜੇ ਨੇ ਇਕ ਸਿੱਖ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਤੇ ਏਸ਼ੀਅਨ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ‘ਤੇ ਵੀ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰਕੁਟ ਕੀਤੀ।

ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ੀ ਨੇ 18 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਕਾਰ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਭੰਨ ਦਿਤੇ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੜਕੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਮਨ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ‘ਚ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਤਹਿਤ ਕਈ ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਗੋਲਡ ਕੋਸਟ ਅਤੇ ਨਿਊ ਵੇਲਜ਼ ‘ਚ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ। ਸ਼ਹਿਰ ‘ਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਏ ਲਗਭਗ 60 ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ‘ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣਾ ਪਿਆ। 16 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ 113 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕਰ ਕੇ 92 ਹੁੱਲੜਬਾਜ਼ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ।

ਜੇਤੂ ਲਾਟਰੀ ਟਿਕਟਾਂ ‘ਤੇ ਧੋਖਾਦੇਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ

ਫਰਿਜ਼ਨੋ: ਨੌ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਟੋਰਾਂ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਤੇਰਾਂ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਕਲਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਾਟਰੀ ਦੀਆਂ ਜੇਤੂ ਟਿਕਟਾਂ ਉਤੇ ਧੋਖਾਦੇਹੀ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਆਪ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਕਲਰਕਾਂ ਨੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਭੇਸ ਵਿਚ ਆਏ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਵੇਖ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿਤਾ ਕਿ ਟਿਕਟ ‘ਤੇ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ।

ਸਾਬਕਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਭਾਵਭਿੰਨੀਆਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ

ਪਿਟਸਬਰਗ (ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ): ਸਥਾਨਕ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਖੇ ਦਲਿਤ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਆਗੂ, ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਤੇ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਰਥਿਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਈਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਇਕੱਠ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਹਰ ਵਰਗ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਤੇ ਮਕਬੂਲ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਰਖਾਏ ਗਏ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਣ ਉਪਰੰਤ ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਹਰਬਲਾਸ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜਥਿਆਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸੋਗਮਈ ਤੇ ਰਸਭਿੰਨਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਐਮ.ਪੀ. ਸੁੱਖ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਮਹਾਨ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵਿਰਵਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਕਿਲਾ ਰਾਏਪੁਰ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜੱਸੀ ਖੰਗੂੜਾ ਵਲੋਂ ਵੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਸ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਜਾਨ, ਓਕਲੈਂਡ ਸਿਟੀ ਮੇਅਰ ਲੈਰੀ ਰੀਡ ਨੇ ਵੀ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਕਾਬਲ ਤੇ ਮਹਾਨ ਇਨਸਾਨ ਸੀ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਸਟੇਟ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਗਵਰਨਰ ਜੌਹਨ ਗੈਰੀ ਪੁੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਟੇਟ ਦੇ ਲੋਕ ਲਾਹੌਰੀ ਰਾਮ ਦੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣਗੇ।

ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋਰ ਉਘੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਦੀਦਾਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ, ਬੇਕਰਸਫੀਲਡ ਤੋਂ ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸੰਘੇੜਾ, ਨਾਜਰ ਸਿੰਘ ਕੂਨਰ, ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਤੋਂ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਲ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜੇਤੂ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਕਢਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਪਾ ਲਏ। ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਾਟਰੀ ਦੇ ਇਕ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲਾਟਰੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦੇ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਗਾਹਕਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲਣ ‘ਤੇ ਲਾਟਰੀ ਮਹਿਕਮੇ ਦੇ ਸਿਕਿਉਰਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ ਗਾਹਕਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਟੋਰਾਂ ‘ਤੇ ਗਏ ਸਰਕਾਰੀ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਭੇਜੀਆਂ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਸਹੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਕਲਰਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਕਲੀ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਿਆਂ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਇਨਾਮ ਨਿਕਲਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਦਫਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲਾਟਰੀ ਟਿਕਟਾਂ ਦੀ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਕਲਰਕ ਕਾਬੂ ਆਇਆ ਹੋਵੇ। ਅਜੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੈਕਰਾਮੈਂਟੋ ਵਿਚ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬੀਬੀ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਧੋਖਾ ਕਰਦੀ ਫੜੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਛਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੇ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਲਾਟਰੀ ਲਾਈਸੈਂਸ ਤੁਰਤ ਕੈਂਸਲ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਸਟੋਰ ਹਨ- ਯੂ. ਐਂਡ ਏ. ਗੈਸ, 2929, ਬਲੈਕ ਸਟੋਰ ਐਵਨਿਊ, ਫੁਡ ਕਿੰਗ ਐਂਡ ਲਿੰਕਰ, 1576 ਨਾਰਥ ਫਸਟ ਸਟਰੀਟ, ਬੀਜੀ ਬੀ 5202 ਕਿੰਗਜ਼ ਕੈਨੀਅਨ ਰੋਡ, ਤੇਸਾਰੋ ਮਿਨੀ ਮਾਰਟ 2429 ਈਸਟ ਮਕਿਨਲੀ ਐਵਨਿਊ ਅਤੇ ਮਾਰੇਵ ਲਿੰਕਰਜ਼ 1805 ਈਸਟ ਓਲੀਵ ਐਵਨਿਊ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਜਿਹੜੇ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਤਫਤੀਸ਼ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਉਹ ਹਨ: ਮਿੰਡਵੇ ਲਿੰਕਰਜ਼ 7095 ਨਾਰਥ ਬਲੈਕ ਸਟੋਰ ਐਵਨਿਊ, ਬਲਾਜ਼ ਲਿੰਕਰ 638 ਵੈਸਟ ਓਲੀਵ ਐਵਨਿਊ ਅਤੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਲਿੰਕਰ 5595 ਈਸਟ ਗ੍ਰਿਫਥ ਵੇਅ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਟੋਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਲਾਟਰੀ ਵਲੋਂ ਸਖਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਕਮਲਜੀਤ ਆਸ਼ਟ (51), ਜਗਮੋਹਨ ਗਿੱਲ (28), ਪਰਉਪਕਾਰ ਕੈਲੇ (27), ਮਹਿੰਦਰ ਕੈਲੇ (52), ਬਲਬੀਰ ਸ਼ਾਹ (38), ਰਾਜਇੰਦਰ ਬਾਸੀ (50), ਗੁਰਦਿਆਲ ਢੇਸੀ (33), ਹਰਚਰਨ ਢੇਸੀ (38), ਉੱਕਾਰ ਵਿਰਕ (55), ਰੂਹਪੀਤ ਬੈਂਸ (25), ਨਿਰਮਲਜੀਤ ਕੈਲੇ (56), ਅਹਿਮਦ ਇਲਹਾਦੀ (58) ਅਤੇ ਖਾਲਿਦ ਇਲਹਾਦੀ (38) ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੈਲੇ (44) ਅਤੇ ਲਵਲੀਨ ਆਸ਼ਟ (23) ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਗਏ।

ਕੁੱਕ/ਤੰਦੂਰੀਆ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

**ਰੀਨੋ, ਨੇਵਾਡਾ ਵਿਚ ਇਕ
ਭਾਰਤੀ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਲਈ
ਕੁੱਕ/ਤੰਦੂਰੀਆ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਅਤੇ
ਸਹੂਲਤਾਂ।**

ਕਾਲ ਕਰੋ: ਕੰਵਲ

775-530-0000

ਅਮਰ ਕਾਰਪੈਟਸ

**ਘਰਾਂ/ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਦੇ ਮਕਾਨਾਂ ਵਿਚ ਵਧੀਆ
ਕੁਆਲਟੀ ਦਾ ਕਾਰਪੈਟ ਸਸਤੇ
ਭਾਅ ਪੁਆਉ**

**ਦੀਵਾਨ ਐਵਨਿਊ, ਸ਼ਿਕਾਗੋ ਵਿਚ ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ
ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਟੋਰ ਜਿੱਥੋਂ ਤੁਸੀਂ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ
ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਦੇ ਰੱਗ ਹਰ ਇਕ
ਕਵਾਲਿਟੀ ਵਿਚ, ਕੀਮਤਾਂ ਇਨੀਆਂ ਘੱਟ ਕਿ ਤੁਸੀਂ
ਸੋਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ! ਆਓ! ਦੇਖੋ ਅਮਰ
ਕਾਰਪੈਟਸ ਦਾ ਨਵਾਂ ਤੇ ਬੇਹਤਰੀਨ ਚੋਣ ਭਰਪੂਰ
ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਵੱਡਾ ਸ਼ੋਅਰੂਮ**

ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

**ਫਰੀ ਐਸਟੀਮੇਟ, ਆਰਡਰ ਕਰਨ ਦੇ
ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਕਾਰਪੈਟ ਪਾਵਾਂਗੇ**

**Same day service in
Chicago and suburbs**

Amar Carpets Inc

ਵੈਸਟਰਨ ਅਵੈਨਿਊ ਤੋਂ ਅਧਾ ਬਲਾਕ ਵੈਸਟ, 2423 W Devon Ave. Chicago IL 60659

ਕਾਲ ਕਰੋ : ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ

Ph: 773-508-5253, 773-507-8043, Fax: 773-508-5249

ਹਾਈਕਮਾਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਜਬਰੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ

—ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਜਬਰੀ ਏਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਖੀਰ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਨ ਨੇ ਲਿਖਤੀ ਹੁਕਮ ਦੇ ਦਿਤੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਸੂਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਆਗੂ ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ 2 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਕੋ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਰੰਭਣਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਵੀ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਰ ਤੋੜ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ.

ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਚੱਜ ਨਾਲ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣਗੇ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ ਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਸੂਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਚੱਲੇਗੀ, ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਅਪਣੀ ਗੱਲ ਮਨਵਾਉਣ 'ਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਹਸਤੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਅਪਣੇ ਤਾਜ਼ਾ ਹੁਕਮਾਂ 'ਚ ਸੂਬਾ ਇਕਾਈ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਇਕ-ਇਕ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ 13 ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਮੁਖੀ ਥਾਪ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਹਰ ਹਲਕੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਆਗੂ, ਸਬੰਧਤ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦਾ ਆਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ। ਹਲਕੇ ਦਾ ਇਹ ਆਗੂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਲਈ ਤਰੀਕਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ, ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ., ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੀ ਆਗੂ ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ। ਤਿੰਨ ਆਗੂ ਇਕੱਠੇ ਹੀ 2 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਤੈਅਸ਼ੁਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਗਰਸ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ।

ਸੂਬਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਮੁਖੀ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਮੁਖੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਸੇਖੜੀ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦਾ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਢੀ, ਖਡੂਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰੋ. ਦਰਬਾਰੀ ਲਾਲ, ਜਲੰਧਰ ਹਲਕੇ ਦਾ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਹਲਕੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ

- **ਕੈਪਟਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਯਤਨ**
- **ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੈਪਟਨ ਬਿਨਾ ਫਿੱਕੀ ਰਹੀ**
- **ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਜਬਰੀ ਏਕਤਾ ਦੇ ਯਤਨ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਫੁੱਟ ਜਾਰੀ**
- **ਕਾਂਗਰਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ**

ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਦੁਲੇ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਅੰਬਿਕਾ ਸੋਨੀ, ਸੰਗਰੂਰ ਦਾ ਬ੍ਰਹਮ ਮਹਿੰਦਰਾ, ਫਰੀਦਕੋਟ ਦਾ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਬਠਿੰਡਾ ਦਾ ਵਰਿੰਦਰ ਕਟਾਰੀਆ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦਾ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਮੁਖੀ ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਨੂੰ ਬਾਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਾਪਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਅਰੰਭੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਕੱਲਿਆਂ ਹੀ ਕੁਝ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੇ ਵਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸਵਾਗਤ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੱਧੇ ਸੂਬੇ ਦਾ ਦੌਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਪਰ ਕੈਪਟਨ ਵਲੋਂ ਬਣਾਏ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਸੂਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਦੇ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਤੋਂ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਤੇ ਕਦੇ ਖੁਦ ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਆੜ 'ਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਤੇ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਠਿੱਠੀ ਲਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇ। ਕੈਪਟਨ, ਕੇ.ਪੀ. ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ ਨੂੰ ਆਗੂ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ, ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਆਗੂ ਮੰਨਣ ਵਾਸਤੇ ਤਿਆਰ ਨਾ ਹੋਏ।

ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਬੁਲਾਈ ਅਤੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਚਲਣ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿਤੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਧੜੇਬੰਦੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਹਫ਼ਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸੂਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਹੋਈ ਪਰ ਪੈਰ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਏ। ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਨੂੰ ਮੁਖੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੂਬਾ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਅਤੇ ਰੈਲੀਆਂ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ 25 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਵਿਧਾਇਕ ਜੀਤਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਉੱਚ ਕਮਾਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 2 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਕਪੂਰਥਲ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਦੂਜਾ

ਪੜਾਅ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਗੇ।

ਉਧਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਾਂਝੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ

ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ

ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਦਲ ਦੀ ਨੇਤਾ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਏ।

ਸ੍ਰ. ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਐਮ ਪੀ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਕ ਖੇਡ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 3 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ, 4 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਅਤੇ 5 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਇਹ ਦੂਜਾ ਪੜਾਅ 6 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਫਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰ. ਸਿੱਧੂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਪੀ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਨੇਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਭਾਵੇਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਅਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਆਸੀ ਸਰਗਰਮੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ।

ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਤੇਵਰ ਤਿੱਖੇ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਗਰਾਵਾਂ ਵਿਖੇ ਅਹਿਮ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਵਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕੰਨ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਨ ਦੀ ਤਾੜਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਜਿਹੇ

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਸਗੋਂ ਸਿੱਧਾ ਡਿਸਮਿਸ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 311 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਤਾ ਤਬਦੀਲੀ 'ਤੇ ਇਕ-ਇਕ ਵਰਕਰ ਨਾਲ ਹੋਈ ਵਧੀਕੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਦੇ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਪਿੰਡਾਂ 'ਚ ਰੱਖੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਇਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੰਮੇਲਨ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਂਗ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਨਹੀਂ ਜਿਸ ਨੇ ਸਿਰਫ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੇ 542 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ।

ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਸਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਕਾਰਨ ਮਾਘੀ ਮੇਲੇ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਬੇਹੱਦ ਫਿੱਕੀ ਰਹੀ ਤੇ ਜਗਮੀਤ ਬਰਾੜ ਤੇ ਰਾਣਾ ਸੋਢੀ ਧੜਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ੋਰ-ਅਜ਼ਮਾਈ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਮਜ਼ਾਕ ਵੀ ਬਣ ਗਈ।

ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਮੋਹਸਿਨਾ ਕਿਦਵਈ ਵੀ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਇਹੀ ਸੰਕੇਤ ਗਿਆ ਕਿ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਬਗੈਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵੀ ਆਗੂ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ

ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਆਰੰਭੀ ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਜਨ ਸੰਪਰਕ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਧੜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਤਕੜਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ ਸੀ।

ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਈਕਮਾਨ 'ਚ ਇਹ ਗੱਲ ਤਾਂ ਆਮ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਹੀ ਚੰਗੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੀਅ-ਜਾਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਹੀ ਚੋਣ ਲੜ ਸਕਣਗੇ, ਜੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸਾਰੀ ਤਾਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੱਥ ਹੋਵੇ। ਕੈਪਟਨ ਦੀ ਮੰਗ ਪ੍ਰਤੀ

ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਕਾਫੀ ਉਤਸ਼ਾਹਪੂਰਵਕ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਪੀ. ਹਨ ਤੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਲੜਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੈਪਟਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸ ਹਲਕਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚੀ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਆਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

LOANS! LOANS!! LOANS!!!

- ✓ Commercial loans- any size, anywhere!
- ✓ Residential Loans
- ✓ Purchase/Refinance
- ✓ Houses/Gas Stations/Franchises/Motels
- ✓ Grocery/Liquor Stores
- ✓ Churches

Rajesh Gupta
414-322-5722 Cell

ABC Mortgage

e-mail: gupta@abcmortgage.biz

6617 W. Capitol Dr. Milwaukee, WI 53216

www.abcmortgage.biz

414-462-2222 (Ph.)

414-462-2220 (Fax)

Desi Bazar

Now Proudly Serving You At Two Locations

916 E. Main Street #118,
Greenwood, IN, 46143
Tel: 317-888-2040
Fax: 317-888-2050

6663 W Washington St
Indianapolis, IN 46231
Tel: 317-247-7240
Fax: 317-247-7250

We specialize in all kind of Indian Groceries and Sweets

- FRESH VEGETABLES EVERY THURSDAY
- FRESH GOAT MEAT

10% off on all Gurudwara supplies
and Religious programs!!

We Are Open 7 Days a Week

ਖੁਲ੍ਹਾ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਸੁਥਰਾ ਸਟੋਰ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਮਾਣ ਦੇਸੀ ਬਾਜ਼ਾਰ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੋਸਤ ਅਮਰੀਕਾ-ਉਬਾਮਾ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਦੋਸਤ ਹੈ। ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਭੇਜੇ ਆਪਣੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੋਸਤ ਹੋਰ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਉਤੇ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਇਕ ਹਫਤੇ ਬਾਅਦ ਦੁਬਈ ਦੇ ਸੈਟੇਲਾਈਟ ਚੈਨਲ ਅਲ ਅਰਬੀਆ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨੀਤੀ ਦਾ ਖਰੜਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਈਰਾਨ ਦੇ ਨੇਤਾ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਨੂੰ ਡਿਪਲੋਮੈਟਿਕ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਸਮੇਂ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਈਰਾਨ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦ ਛੱਡਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੋਸਤੀ ਦਾ ਹੱਥ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਅਹਿਮ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਈਰਾਨ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਡਿਪਲੋਮੈਸੀ ਸਮੇਤ ਹਰ ਹੀਲੇ-ਵਸੀਲੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਇਸਰਾਈਲ ਅਤੇ ਫਲਸਤੀਨ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਸ਼ਾਸਕ ਅਬਦੁਲ ਵਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਬ ਸ਼ਾਹੀ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਸਰਾਈਲ, ਫਲਸਤੀਨ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੋਚਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਰਾਨ, ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਸੀਰੀਆ ਅਤੇ ਲੈਬਨਾਨ ਵਿਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਖੰਡ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੋ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਗੰਨੇ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਸੀਜ਼ਨ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵ ਮੱਧ ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਗੰਨੇ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਝਟਕਾ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਤਾਂ ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਉਪਰਾਲਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਗੰਨੇ ਦੀ ਕਾਸ਼ਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਗੰਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਡਾ. ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦਾ ਇਹ ਹਾਲ ਹੈ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਗੱਡੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਦਫਤਰ ਦੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਾ ਮਾੜਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਗੰਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਟਾਫ ਲਈ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਮਿੱਲਾਂ ਲਈ ਗੰਨੇ ਹੇਠਲਾ ਰਕਬਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਖੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੂਰੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਇਕ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਹੈ। ਫੈਕਸ ਮਸ਼ੀਨ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਹ ਤਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਲਈ ਗੰਨੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀਜ਼ਨ ਲਈ ਪੂਰਾ ਸਮਾਂ ਮਿੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦੀਆਂ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਖੰਡ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ ਸਿਰ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਮਿੱਲਾਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਕੋਜ਼ੈਨਰੇਸ਼ਨ ਲਈ 29 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੰਡ ਮਿਲ ਵਿਚ ਕੋਜ਼ੈਨਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ 29 ਜਨਵਰੀ

ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ 30 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਭੋਗਪੁਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਚੀਨੀ ਮਿੱਲ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭੋਗਪੁਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਮਿੱਲ ਦੀ ਪਿਤਾਈ ਸਮਰੱਥਾ 5500 ਟਨ ਕੀਤੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ

ਕੋਜ਼ੈਨਰੇਸ਼ਨ ਪਲਾਂਟ ਵੀ ਲੱਗੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਬੁੱਢੇਵਾਲ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਇਸ ਸਾਲ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਦਾ ਸੰਕਟ ਟਾਲਣ ਵਿਚ ਸਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੇ।

ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਗੰਨਾ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਗੰਨੇ ਵਿਚ ਰੁਚੀ ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੀ ਗਈ। ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਤਾਂ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਇਹ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਗੰਨਾ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਰੋਸ ਵਿਖਾਏ ਵੀ ਕੀਤੇ। ਗੰਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਵਾਧਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਲਈ ਗੰਨੇ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੰਨੇ ਦੀ ਪਿਤਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਪਿਤਾਈ ਲਈ 206 ਲੱਖ ਕੁਇੰਟਲ ਗੰਨਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮਿੱਲਾਂ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 95 ਲੱਖ ਕੁਇੰਟਲ ਗੰਨਾ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਮਿੱਲਾਂ ਲਈ ਸੀਜ਼ਨ ਚਲਾਉਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਖੰਡ ਸਨਅਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੂਤਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ

ਪੁਲਿਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਨੇ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਖਾੜਕੂ ਬਣਾਇਆ-ਕਾਲੇਕੇ

ਟਾਂਗਰਾ : ਇਥੋਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੂਰ ਪਿੰਡ ਕਾਲੇਕੇ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਖਾੜਕੂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਕੇ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਚੋਲ੍ਹਾ ਸਾਹਿਬ ਕਾਲੇਕੇ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਰਚਵਾਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਭੋਗ ਪੈ ਗਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਸੁਖਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜੋਧਪੁਰੀ ਨੇ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਉੱਘੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਗੱਜਣ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਕੇ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਸਿਆ ਕਿ ਰਵਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ ਤੇ ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਘਰੋਂ ਭਗੋੜਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਰੋਟੀ-ਪਾਣੀ ਖਾਣ ਲਈ ਮੇਰੇ ਘਰ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਮੈਨੂੰ 1988 ਵਿਚ ਫੜ ਕੇ ਝੂਠਾ ਕੇਸ ਪਾ ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜੇਲ੍ਹ ਭੇਜ ਦਿਤਾ।

ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਛਾਪੇ ਮਾਰਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੇ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮੈਂ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਤਸ਼ੱਦਦ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਘਰੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਘਰ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਬਣਾ ਲਈ ਤੇ ਮੈਂ ਘਰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਸਦਮੇ ਕਾਰਨ ਮੇਰੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਚਲ ਵਸੇ।

ਮੇਰੇ ਭਰਾ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ ਸਾਲ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ। ਮੇਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਭਣੇਈਏ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਤਸ਼ੱਦਦ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ। ਇਕ

ਭਣੇਈਆ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਭਾਮ, ਤਸ਼ੱਦਦ ਕਾਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਮਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਭਣੇਈਏ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪਿੰਡ ਪਿਤਲੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਕੈਦਾਂ ਨੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ। ਰਵਿੰਦਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਭੋਲਾ ਕਾਲੇਕੇ, ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਜਬਰੀ ਮੁਖੀ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਝੂਠੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਕਤਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਲੁਟਮਾਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੇ ਵਿਰੁਧ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ 10 ਦਸੰਬਰ 08 ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਕੇ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਨੇਵੀ ਵਿਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਵੀ ਨੇਵੀ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਗ਼ਲਤ ਵਤੀਰੇ ਕਾਰਨ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤਕ ਜ਼ਿੰਦਗਾ ਲੱਗਾ ਰਿਹਾ, ਮੇਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮੇਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਵਿਕ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਮੇਰੀ ਸਾਰ ਨਹੀਂ ਲਈ। ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਗਰਮ ਨਾਅਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਲੱਗ ਕੇ ਭੁੱਲ ਕੇ ਵੀ ਕੋਈ ਨੌਜਵਾਨ ਹਥਿਆਰ ਚੁਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਵਿਚੋਂ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਨੇ ਭਾਵੁਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਪੁਲਿਸ ਜੁਲਮ ਕਰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕੁਰਾਹੇ ਪਏ ਹੋਏ ਸਾਡੇ ਵੀਰ ਵੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਈ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਮਾਲਟਾ ਹਾਦਸਾ ਕਾਂਡ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ : ਮਾਲਟਾ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਾਂਚ ਮਿਸ਼ਨ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿਚ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਤਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਖੇੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 25 ਦਸੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਸਾਕੇ ਵਿਚ ਡੂੰਬੇ 170 ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅਜੇ ਤੱਕ 30 ਨੌਜਵਾਨ ਲਾਪਤਾ ਹਨ। ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸੂਚੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਵਲ 139 ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਤੇ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ।

ਕੁਝ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਵੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ। ਸ਼੍ਰੀ ਖੇੜਾ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੂੰਬੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ

ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ 30 ਲਾਪਤਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ 28 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਦੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਤੇ ਮੌਤ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਮਿਲ ਸਕਣ।

ਸ਼੍ਰੀ ਖੇੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਟਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਕੀਲ ਇਜ਼ਾਚੀਆ ਪਿਆਓਲੋ ਨੇ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਯਊਹਾਨ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਯੂਸਫ਼ ਇਲ ਹਲਾਲ ਨੂੰ 30 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਡੈਮੇਜਿਜ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ 300 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਸ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਵਾਰ ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਹਰੀ ਮਾਰ ਪਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਪਏ ਕੋਰੇ ਕਾਰਨ ਗੰਨੇ ਦੀ ਫਸਲ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਗੰਨੇ ਦਾ ਕੱਦ ਬਹੁਤਾ ਛੋਟਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਰਸ਼ ਘੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਗੰਨੇ ਦੇ ਝਾੜ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਂਜ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਗੰਨੇ ਹੇਠ ਰਕਬਾ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਵੀ ਮਿੱਲਾਂ ਕੋਲ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

ਗੰਨਾ ਘੱਟ ਆਇਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ 9 ਖੰਡ ਮਿੱਲਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਮਿੱਲਾਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮੋਰਿੰਡਾ ਸਹਿਕਾਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮਿੱਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਕਿਉਂ ਜੋ ਗੰਨੇ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਬੁੱਢੇਵਾਲ ਦੀ ਖੰਡ ਮਿੱਲ ਦੀ ਹਾਲਤ ਇਹ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਮਿੱਲ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖੇਤਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਬਸਤੀਆਂ ਨਾਲ ਘਿਰ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਗੰਨੇ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਹੀ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਮਿੱਲ ਹੁਣ ਘਾਟੇ ਵਿਚ ਚੱਲੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਬਾਦਲ ਦਾ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਹਮਲਾ

ਬਟਾਲਾ : ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ ਨੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਕੀ ਹੈ। ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਸੰਸਦੀ ਖੇਤਰ

ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ

ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ

ਵਿਚ ਰੈਲੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿਚ ਬਟਾਲਾ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਜਨਸਭਾ ਵਿਚ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ ਨੇ ਮੰਚ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਖੰਨਾ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਆਏ ਹੋ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਮੁੱਦਈ ਬਣ ਕੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੀਟ ਜਿਤਾ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪਕੀ ਪਕਾਈ ਹੀ ਖਾਂਦੇ ਹੋ।'

ਅੱਗੇ ਆਪਣੀ ਸੁਰ ਹੋਰ ਤਿੱਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਕਦੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਦੇ ਘਰ ਜੀਣ-ਮਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਵਕਤ ਹੈ,

ਕੇਵਲ ਦੋ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਸੂਟਿੰਗ ਛੱਡ ਦਿਓ।' ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਖੰਨਾ ਸਮੇਤ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਹਵਾਈਆਂ ਉੱਡਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਲੰਗਾਹ ਦੇ ਇਸ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਭਾਜਪਾ ਵਾਲੇ ਸੰਭਲੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਨੇ ਲੰਗਾਹ ਦੀ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਕਾਕਾ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਤੂੰ ਤੁਰਦਾ-ਫਿਰਦਾ ਰਹਿ, ਸੀਟ ਫਿਰ ਤੈਨੂੰ ਜਿਤਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।' ਖੰਨਾ ਸ਼ਰਮ ਨਾਲ ਪਾਣੀ-ਪਾਣੀ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤਣ ਗਏ।

ਭਾਜਪਾ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਤੋਂ ਅਵਗਤ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਰਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੀਆਂ ਦੋ ਰੈਲੀਆਂ ਅਲੀਵਾਲ ਅਤੇ ਪਠਾਨਕੋਟ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਲੰਗਾਹ ਨੇ ਸੰਭਲ ਕੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਖੰਨਾ ਦੀ ਤਰੀਫ ਕੀਤੀ। ਵਿਨੋਦ ਖੰਨਾ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਤੇ ਲੰਗਾਹ ਨੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਮੰਚ ਤੋਂ ਕਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਕੀ ਮਤਲਬ ਸਮਝਣਗੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿਗੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਵਾਲੇ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਹੀ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਚਿਤਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਮਦਦ ਦਿਆਂਗੇ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਨੂੰ ਇਥੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਦਿਓ।

Buy Home with

“ABSOLUTELY FREE LOAN”

GUARANTEED!

We Beat Wells Fargo, Citi & Bank of America. Loan Rates.

For More Information call 1-888-896-1760, ID # 1005

 <p>NAPERVILLE. \$259,900. Open Floor. Quite Neighborhood. Private Patio. Good School Distt. Free Info: (888) 896-1760, ID # 0833</p>	 <p>NAPERVILLE. \$261,000. Great Deal! BANK OWNED. Private Fence. Clean House. Free Info: (888) 896-1760, ID # 0732</p>	 <p>BUFFALO GROVE. \$228,000 BANK OWNED. 3 Bed. Lovely Home. Hardwood Floor Free Info: (888) 896-1760, ID # 0305</p>
 <p>NAPERVILLE. \$145,900. SHORT SALE! Beautiful Home. Great for First Time Home Buyer. Free Info: (888) 896-1760, ID # 0817</p>	 <p>GLENDALE HTS. \$148,000 Home Sweet Home. BANK OWNED! Open Flr Plan. Own with 5% down. Free Info: (888) 896-1760, ID # 0226</p>	 <p>BARTLETT. \$ 269,000. Bank Owned. Quite Street. Open Flr Plan. Finish Basement. Free Info: (888) 896-1760, ID # 0631</p>

YOUR HOME SOLD in 89 DAYS or Less or we pay you \$ 1,000 cash * GUARANTEED

TALK TO NO AGENT

For more information call

1-888-896-1760 ID # 1077

Call: Guljit Kaur 1-630-247-3367

*Offer subject to restrictions and not intended to solicit purchasers currently under buyer agency agreement.

Guljit Kaur
Realtor

Punjab Times
Established in 2000
10th Year of Publication

Published every Saturday
by **A B Publication Inc.**
20451 N Plum Grove Rd.
Palatine, IL 60074-2018

Ph:847-359-0746
Fax:847-705-9388

Editor:
Amolak Singh Jammu

Astt. Editor:
Jaspreet Kaur
Kuljeet Singh

Graphics:
Mandeep Singh

California Bureau:
Ashok Bhaura
(Bureau Chief)
925-752-8025
Tarlochan Singh Dupalpur
(408) 903-9952
Charanjit Singh Pannu
408-608-4961
Devinder Singh
(510) 750-5757
Shiara Dhindsa
661-703-6664
Director Bus. Relations:
Pritam S. Grewal
408-406-0703

Jalandhar Bureau:
Jasvir Singh Sheeri
181-325-1889
181-299-9200

Distributed in:
California, Illinois, Indiana, Michigan, Wisconsin, Ohio, Iowa, Mississippi, Arkansas, Texas, Nevada, Virginia, Oregon, Arizona, Georgia, Florida, Massachusetts, Washington, Kansas, Minnesota

ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਪਰਚਾ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ
ਸਾਲਾਨਾ ਚੰਦਾ: 65 ਡਾਲਰ,
ਪੰਜ ਸਾਲ ਲਈ: 300 ਡਾਲਰ

ਨੋਟ: ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਛਪੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਦਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਤਾਈਦ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ।

Disclaimer

The views expressed in the articles published in the columns of Punjab Times are that of their writers, and it is not implied that Punjab Times endorses them.
Sameway Punjab Times does not necessarily endorses the claims made in the advertisements published in Punjab Times.
All disputes subject to Chicago jurisdiction.

ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ?

–ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਰੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਬਣੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸ਼ੌਂਹ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਈ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਜਿਹੜੀ ਕੇਂਦਰੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਤਿੰਨ ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ। ਇਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਦਿਅਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਉੱਪਰ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣੀ ਅਤੇ ਅਖੀਰਲਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰ ਅਤੇ ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖਤਾਰੀ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਦੇ ਪੰਗੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ “ਸੌਖੇ” ਪਾਸੇ ਵਲ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਵੀ ਏਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨੇ ਆਸਾਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਉਂਜ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਵਲੋਂ ਗਿਣਾਏ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਅੱਖੇ ਹਨ, ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਮ ਕਰਕੇ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਖਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਅਸੀਂ ‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲਿੱਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਵੱਡੇ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਏਜੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪਾਸੇ ਵੀ ਰੱਖ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੀ ਸਿਰੇ ਲਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਂਜ ਦਿਲਚਸਪ ਹਕੀਕਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਸ਼ੌਂਹ ਚੁੱਕਣ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਕਥਿਤ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਕੇ ਉੱਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਮੱਤ ਦੇਣ ਉੱਪਰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਿਜਕਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਕਾਕਾ ਬਹੁਤੇ ਜੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਧਰੇ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜ ਨਾ ਪਾ ਲਵੀਂ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਤੇ ਜ਼ਾਲਮ ਸਾਡੀ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਮਾੜਾ ਜਿਹਾ ਪਾਸੇ ਖਿਸਕਾਉਂਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਤਿੰਨ ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਅਤੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਨੂੰ

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਵਾਲਾ ਏਜੰਡਾ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਸੱਤਾ ਸੰਭਾਲੀ ਹੈ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਬਿਜਲੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਆਦਿ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪਨੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਆਏ ਹਨ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਲੰਗਾਹ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੈ। ਉਪਦਿਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਨੂੰ ਲੇਟ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀ, ਖੇਤੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਕ ਸਾਰਥਕ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ 10 ਜੂਨ ਤੱਕ ਲੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਬਾਰਸ਼ ਵੀ ਚੰਗੀ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਧਰਤੀ ਹੇਠਲਾ ਪਾਣੀ ਕੁਝ ਉੱਪਰ ਉਠਿਆ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਡੇਢ ਕੁ ਸਾਲ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਨਵਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਡੀ.ਸੀ. ਹੁੰਦਿਆਂ ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਤਿੱਖੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਚਰਚਾ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਉਣ ‘ਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਪਦਿਰਜੀਤ ਕੌਰ ਵਲੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿਚ ਲਈ ਗਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਕਾਰਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਹਿਕਮੇ ਵਲੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਕੂਲ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਅਮਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਸਾਰਥਕ ਸਿੱਟੇ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਲੋਂ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਕ ਸਰਵੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਮਾੜੇ ਪੀੜੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚੋਂ ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਹਟਾ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ

ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਬੀਬੀ ਉਪਦਿਰਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਵਿਦਿਅਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਇਸ ਸੁਧਾਰ ਨੇ ਇਹ ਆਸ ਬੰਨਾਈ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਕਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਖੇਤਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਉੱਚ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਦਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡ ਤੱਕ ਫੈਲਿਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਵਿਕਾਸ ਢਾਂਚਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਗੱਲ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਵੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਰੋਜ਼ ਡਿੱਗ ਰਹੀ ਸਿਹਤ, ਫੈਲ ਰਹੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਯੂਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਲ ਝੁਕਣਾ ਵੀ ਇਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਵੀ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਸਲਾ ਉਂਜ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਏਡਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿੰਨੀ ਸੌਖੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸ ਕਦਰ ਨਸ਼ੇ ਵਰਤਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁੱਕੀ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਢਤ ਦੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਮਰਨ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ, ਭੁੱਕੀ, ਅਫੀਮ, ਡੋਡੇ, ਸਮੇਕ ਧੜੇਲੇ ਨਾਲ ਵਰਤਦੀ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਵੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵੀ ਇਹ ਨਸ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਹੱਥੀਂ ਵਰਤਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚੀ ਆਦਿ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਚੋਣ ਅਮਲ ਹੁਣ ਸਿਰੇ ਦਾ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੀ। ਹੁਣ ਵੇਖਣਾ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵਰਤਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਬਗੈਰ ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਵੰਡਿਆਂ ਲੜਦੀ ਹੈ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਲੋਕ ਹਿਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ, ਮੀਡੀਆ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਲੋਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਢਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਅਸਲ ਵਿਚ ਲਕੀਰ ਖਿੱਚ ਕੇ ਖਲੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਕੀਰ ਦੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਨਸ਼ੇ ਵਰਤਾਉਣ

ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਖਲੋਣਗੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੋਤੂ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਚੋਣਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਵਲ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਮਣੇ ਵੀ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ਰਾ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਤੋਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਕਿ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਸ਼ੇ ਨਹੀਂ ਵੰਡੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰੇਗਾ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚੋਂ ਛਾਂਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਹੀ ਗੱਲ ਵਿਕਾਸ ਦੀ, ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਨਿਰਾ ਪੁਲ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਭੂਤ ਬੰਗਲੇ ਛੱਤਣਾ ਹੈ। ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਵੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿਕਾਸ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਦਲੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਦਿਅਕ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਕਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕੇ, ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਪੱਧਰ ਉੱਚਾ ਕਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰੇ। ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਸਰਕਾਰ ਕਥਿਤ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੀ ਇਸੇ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਆਖਦੇ ਹਨ? ਸਭ ਤੋਂ ਅਖੀਰਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਤਦ ਹੀ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਸਮਾਜ, ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਰੇ। ਜੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹਸਤੀ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਾਸ ‘ਤੇ ਰੋਈਏ ਕਿ ਹੱਸੀਏ।

3 ਹੋਰ ਅਮਰੀਕੀ ਬੈਂਕ ਢੇਰ
ਨਿਊਯਾਰਕ: ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ‘ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸੰਕਟ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸ ਸਾਲ ਹੁਣ ਤੱਕ 3 ਹੋਰ ਅਮਰੀਕੀ ਬੈਂਕ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਇਸ ਕੜੀ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਨਾ ਫਸਟ ਸੈਟੇਨੀਅਲ ਬੈਂਕ, ਰੈਡਲੈਂਡਸ ਦਾ ਹੈ ਜੋ 23 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਤੰਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬੰਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 18 ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 16 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਲਾਰਕ ਕਾਉਂਟੀ, ਵੈਨਕੂਵਰ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਕਾਮਰਸ, ਬਰਕਲੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ 25 ਬੈਂਕ ਬੰਦ ਹੋਏ ਸਨ।

ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਮੁੜ ਯਾਦ ਆਇਆ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ

ਕੈਪਟਨ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲੋਂ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੋਟਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਲਿਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਹੜੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕ ਲਈ ਉਠਾਈ ਆਵਾਜ਼ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ੀ ਇਲਾਕੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਜੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਇਸ ਮਤੇ ਦੇ ਹੱਕ ‘ਚ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਘੱਟ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਇਸ ਮਤੇ ਦੀ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗਠਜੋੜ ‘ਤੇ ਪੈਣ ਵਾਲੇ ਅਸਰ

ਨੂੰ ਸ. ਬਾਦਲ ਕਦੇ ਅਣਗੌਲਿਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਰਾਜਸੀ ਤਾਕਤ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਖੁਰ ਰਹੀ ਹੋਂਦ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੌਂਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਹੀ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗਠਜੋੜ ‘ਤੇ ਕੁਝ ਮੰਗਾਂ ਮੰਨਵਾਉਣ ਲਈ ਦਬਾਅ ਵਧਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਜੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵਧੀਆ

ਨਤੀਜੇ ਕੱਢਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੰਨਵਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸ. ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ‘ਚ ਜਿੱਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸ. ਬਾਦਲ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਜਮਹੂਰੀ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਚੁੱਪ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਲਈ ਸੰਭਾਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਕਸ਼ਯਪ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ

ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸ. ਬਾਦਲ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਆਨ ਸਿਰਫ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਹੱਕੀ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 80ਵਿਆਂ ‘ਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਧਰਮਯੁੱਧ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਖਿਸਕ ਕੇ ਗਰਮ ਦਲੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ‘ਚ ਆਉਣ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਦੋ ਦਹਾਕੇ ਚੱਲੇ ਹਿੰਸਕ ਵਰਤਾਰੇ ਨੇ ਹਿੰਦੂ/ਸਿੱਖ ਫਿਰਕਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ‘ਚ ਜਿਹੜੀ ਤਰੇੜ ਪਾਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਮੁੜ ਉਭਰਨ ਦੇ ਡਰ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂ ਵੋਟਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੋਂ ਪਰੇ ਖਿਸਕ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਤਕੜੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਆਨਰੇਰੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
ਸ. ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹੀ
ਸ. ਜੈਦੇਵ ਸਿੰਘ ਭੱਠਲ
ਸ.ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਹੀਰ

ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (ਮਿਲਵਾਕੀ)
ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਰਤ
ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ
ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ (ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ)

ਬੀਬੀ ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ (ਡਾ.)
ਸ਼੍ਰੀ ਸੰਨੀ ਧੂੜ (ਮਿਸ਼ੀਗਨ)
ਪ੍ਰੋ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਮਦੇਵ
ਸ. ਸਵਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਂ
ਸ. ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਗਾਖਲ
ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦਿਓਲ
ਡਾ. ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਬਸਰਾਨ

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ 'ਤੇ ਅਸਲੀਲਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਪਟਿਆਲਾ : ਪਿਛਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਅਗਸਤ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਅਪਣਾ ਖੋਜ-ਪੱਤਰ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ 'ਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਹੋ ਰਹੀ ਇਕ ਖੋਜਾਰਥਣ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਸਪੈਕਸਮੈਨ ਵਲੋਂ ਚੁਕੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਲੰਘੀ 23 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੰਨ 'ਤੇ ਜੂਹ ਸਰਕ ਹੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਬੂਬ ਦੀ 'ਝਨਾ ਦੀ ਰਾਤ' ਕਿਤਾਬ ਉੱਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਖੋਜ ਵਿਧੀ ਜ਼ਰੀਏ ਨਾਰੀ ਚੇਤਨਾ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਾਉਣ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਉੱਚ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਤ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡੀਨ ਅਕਾਦਮਿਕ ਮਾਮਲੇ ਡਾ. ਐਮ.ਐਸ. ਸੈਣੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਬਣਾਈ ਇਸ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਡੀਨ ਖੋਜ ਡਾ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇਨਸਾਈਕਲੋਪੀਡੀਆ ਆਫ਼ ਸਿੱਖਇਜ਼ਮ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਦਰਲੇ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਵੀ.ਸੀ. ਨੇ ਅਪਣੇ ਉਪਰ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਬਰਾੜ ਦੀ ਖਿਚਾਈ ਵੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਸਲਾ ਹਾਲੇ ਤਕ ਹੱਲ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵੀ.ਸੀ. ਵਲੋਂ ਬਣਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਚਿਰ ਪਿਛੋਂ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਵੀ ਉਠਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਕਮੇਟੀ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਡਾ. ਧਨਵੰਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ

ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਡਾ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਉਪਰ ਵੀ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਵਿਭਾਗ ਨਾਲ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਸੀ ਕੋਲ ਪਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਇਕ ਖੋਜਾਰਥਣ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰਾਂ ਉਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਅਸਲੀਲਤਾ ਦੇ ਰਾਹ ਪਾਉਣ ਦੇ

ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਵਲੋਂ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਕਮੇਟੀ ਕਾਇਮ

ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਸਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਨੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਉਤੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅੱਖੋਂ-ਪਰੇਖੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵਿਅਰਥ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ.ਸੀ. ਨਾਲ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਪਣਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿਤਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਾਪਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਵਲੋਂ ਫ਼ੈਕਲਟੀ ਉਪਰ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ।

ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਪਣਾ ਪੱਖ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡੀਨ ਖੋਜ ਡਾ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿਤੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੁਣ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਗਠਤ ਵੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਸਚਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਏਗੀ। ਉਕਤ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵੀ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਹਿ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਪਛਮੀ ਸਾਹਿਤ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੂੰ

ਖੋਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਨੀਕ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਖੋਜ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਰ ਖੋਜਾਰਥਣ ਅੱਜ ਤਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਮੈਂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਮਸਲੇ ਨੂੰ ਨਿਬੇੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।"

ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ

ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ

ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਖੋਜ ਬੋਰਡ

ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਡਾ. ਜਸਵਿੰਦਰ

ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਰਜਿੰਦਰਪਾਲ ਬਰਾੜ, ਡਾ.

ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ, ਡਾ.

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਸਤੀਸ਼

ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਨੇ ਖੋਜ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਵਲੋਂ

ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਸਹਾਰੇ

ਨਕਾਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਦੇ

ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਤੇ ਖੋਜ

ਕਾਰਜ ਦਾ ਮਿਆਰ ਉੱਚਾ ਚੁਕਣ ਲਈ

ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਸਿਖਿਆ ਵਿਚ ਸੱਭ ਤੋਂ ਉਚੇਰੀ ਡਿਗਰੀ ਪੀ.-

ਐਚ.ਡੀ. ਦੇ ਖੋਜ ਮਿਆਰ ਨੂੰ ਯੂ.ਜੀ.ਸੀ. ਦੇ

ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ

ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ

'ਵਰਸਿਟੀ ਕੈਲੰਡਰ ਦੇ ਵਿਧਾਨਾਂ ਨੂੰ

ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੋਰ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ

ਦਾ ਰੀਸਰਚ ਬੋਰਡ ਵੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿਚ

ਛਪੀ ਇਕ ਖਬਰ ਵਿਚ ਸੰਬੰਧਤ ਲੜਕੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ

ਡਿਗਰੀ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰ ਲਵੇਗੀ ਪਰ ਅਪਣੇ ਸਵੈ-

ਮਾਣ ਨੂੰ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣ ਦੇਵੇਗੀ।

ਡਾ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ

ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚਲੀ ਨਾਰੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿਚ ਲਿਆ। ਪਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੋਜ ਲਈ ਇਹ ਅਧਿਆਤਮਕ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਸਲੀਲ ਰਾਹ ਫੜਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿਤੀ ਤੇ ਪੱਛਮ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੋਜ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਖਲਾਕੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਛਿੱਕੇ ਟੰਗਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਇਕ ਔਰਤ ਸਿਉਮਨ ਨੇ ਮੁੱਠ ਮਾਰਨ, ਜੁਨਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ, ਆਦਮੀ ਨਾਲ ਵਿਭਚਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ੰਗ ਹੋਣ ਅਤੇ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਲ੍ਹਾ ਅਤੇ ਵੇਸਵਾਪਨ ਦੇ ਤਜਰਬਿਆਂ 'ਚੋਂ ਨੀਵੀਂ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸਵਾਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਠਹਿਰਾ ਕੇ, ਸਾਹਿਤ, ਮਿਥਿਹਾਸ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਨੀਵੇਂ

ਦਰਜੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਚਾਰ ਪਛਮੀ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲੀਲਤਾ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹਨ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਖੋਜ-ਵਿਧੀ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀਆਂ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਜਲੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਰਾਹ ਸੁਝਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਰਾਜੇ ਦਾ ਟੱਬਰ ਪੁਰਾਣੀ ਲੀਹੇ

ਬਲਿਆਂਵਾਲੀ : ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਲੇ ਹਾਲਤ ਦੇ ਦਬਾਅ ਅਧੀਨ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਚੈਪਟਰ ਮੁੜ ਖੋਲ੍ਹ ਬੈਠਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਬੇਟਾ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਰਵਾਇਤੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਰੋਧੀ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਵਲ ਖਿਸਕ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਐਨਡੀਏ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਘੇਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਬਲਿਆਂਵਾਲੀ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ, ਉਥੇ ਮਲੋਟ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲੀ ਰੈਲੀ 'ਚ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਲਦੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ।

ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਬਲਿਆਂਵਾਲੀ 'ਚ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਮਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਧਿਆਨ ਨੂੰ ਲਾਭੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਛਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਰਣਇੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ 15 ਸਾਲ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਰਹੇ? ਜਦੋਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਐਨ ਡੀ ਏ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ "ਮਾਈ ਕੰਟਰੀ, ਮਾਈ ਲਾਈਫ" ਵਿਚ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭੜਕਾ ਕੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਹਾ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮਲੋਟ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਚੋਣ ਰੈਲੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਪੀ ਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਕੇ ਪੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ 2 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਰੈਲੀ ਪਹਿਲਾਂ ਐਲਾਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਜਲਦੀ ਹੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ।

ਸਿੱਖਾਂ ਵਲੋਂ ਜਸਮੀਰ ਦੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਰੂ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਰੋਹ 'ਚ ਆਏ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂਸ਼ੀ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਕਿ ਕੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨ ਜਸਮੀਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਣ ਹਮਲੇ 'ਚ ਉਹਦੀ ਖੱਬੀ ਅੱਖ ਦੀ ਰੱਸ਼ਨੀ ਚਲੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕੁਈਨਜ਼ ਸਬਅਰਬ 'ਚ ਜੈਕਸਨ ਹਾਈਟਸ 'ਚ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਇਕ ਦੁਕਾਨ 'ਚ 21 ਸਾਲਾ ਜਸਮੀਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਾਲੇ ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਦੋ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇ ਲੁੱਟ-ਖੋਹ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਪੁਲਿਸ ਤੀਜੇ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਜਸਮੀਰ ਦੀ ਅੱਖ, ਪਿੱਠ ਤੇ ਛਾਤੀ 'ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਹਥਿਆਰ

ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲੋਂ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਕਮਾਂਡਰ ਮਾਈਕਲ ਓਸਗੁੱਡ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਉਹਦਾ ਬਿਆਨ ਲੈਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਇਹ ਤੈਅ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਅਧੀਨ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਜਸਮੀਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਲੰਮੇ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਦਾੜ੍ਹੀ ਕਰਕੇ ਉਹਦੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਹਾਲੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੌਸ ਲੁੱਟ ਤੇ ਮਾਰ ਕੁੱਟ ਦਾ ਹੈ। ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ ਮਗਰੋਂ ਇਲਮਹਰਸਟ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ 'ਚ ਜਸਮੀਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਉਹਦੇ ਵਾਲਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਮੌਜੂਦ ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜੋਸ ਪਿਰਾਲਟਾ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਹਮਲਾ ਨਸਲੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨੂੰ ਸਮਝਾਵਾਂਗੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਦਾ ਮਤਾ

ਜਲੰਧਰ : ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਐਨਡੀਏ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਸਮਝਾਏਗਾ ਤੇ ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਐਨਡੀਏ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਾਂਝੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਲੰਘੀ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਨੂਰਮਹਿਲ ਹਲਕੇ 'ਚ ਤਿੰਨ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ।

ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਤੇ ਐਨਡੀਏ ਨੂੰ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਮਤੇ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਾਏਗਾ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਐਨਡੀਏ ਦੇ ਚੋਣ ਮਨੋਰਥ ਪੱਤਰ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਵਾਂਗੇ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸ੍ਰੀ ਐਲਕੇ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਮਾਈ ਕੰਟਰੀ-ਮਾਈ ਲਾਈਫ' 'ਚ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਵੱਖਵਾਦੀ ਮਤਾ ਐਲਾਨਦਿਆਂ ਇਸ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸ. ਬਾਦਲ ਦਾ ਧਿਆਨ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਵਲ ਦਿਵਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਟਾਲਾ ਵੱਟਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬੜਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੈ।

ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮਤੇ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ

ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰ 'ਤੇ ਆ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਧੂੜ ਫੱਕ ਰਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਤਿਆਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਵਾ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਦਸੰਬਰ 2008 'ਚ ਜਲੰਧਰ ਫੋਰੀ ਸਮੇਂ ਹੀ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਮਤਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਨਿਗਮੀਕਰਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਸਬੰਧੀ ਪੁੱਛੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਂਦੀ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਿਜਲੀ ਐਕਟ 2003 'ਚ ਸੂਬਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਅਖਤਿਆਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪ ਵੀ ਨਿਗਮੀਕਰਨ ਬਾਰੇ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਸ ਮੰਗ ਨੂੰ ਠੁਕਰਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਿਸ 'ਚ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਮੋਹਲਤ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੰਗਤ ਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜਲੰਧਰ ਛਾਉਣੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏਪੁਰ, ਜਥੇਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁਹਾੜ, ਪਵਨ ਕੁਮਾਰ ਟੀਨੂੰ, ਅਵਿਨਾਸ ਚੰਦਰ ਤੇ ਹੋਰ ਆਗੂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

Commercial Real Estate in Michigan

ਅਸੀਂ ਅਮਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੇਟ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਬਿਜਨਸ ਲਈ ਲੈਨ ਦਿਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ

Hot Listings

1. Gas Station with Property
Gallons 110k, Inside 80k Plus lotto
Asking 6.79k
2. Gas Station With Property
Gallons 65k, Inside 95k Plus lotto
Asking 8.50k
3. Liquor Store With Property
85K Plus lotto Monthly Sale
Asking 5.75k
4. Liquor Store With Property
70k Plus lotto Per

- Month Asking 5.25k
5. Gas Station With Property 30k Gallon, 45k Inside Plus lotto Per Month, 2.59k
6. Gas Station With Property
Gallons 25k, Inside 80k Plus lotto Per Month
Asking 6.49k
7. Liquor Store With Property
100k Per Month Plus lotto Plus Rental Income
Asking 8.59k

UNITED LENDING

1. Commercial Loans Nationwide,
2. Gas Stations,
3. Liquor Stores,
4. Super Markets,
5. Shopping Malls,
6. Convenience Stores,
7. Churches,
8. Car Washes,
9. Hotel, Motel,
10. Restaurants
11. Fast Food Franchise

Sarabjeet Singh

Realtor /Mortgage Broker

Ph.414-803-7420

Fax. 989-790-9405

Email. franciscogroup.singh@gmail.com

Francisco Group Realty
2770 Silver Lake Rd.
Traverse City, Mi 49684

ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵਲੋਂ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਲਦੀ ਨਿਬੇੜਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਦੀ ਕਬਿਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਵਾਲੇ 1984 ਦੇ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਕੰਮ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਅੰਦਰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਰਾਕੇਸ਼ ਪੰਡਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਸੌਂਪਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਰਹਿੰਦੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ 'ਚ ਦਰਜ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲਵਾਂਗੇ। ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਬੰਧੀ ਰਿਪੋਰਟ ਇੱਕ ਮੋਹਰਬੰਦ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ੇ 'ਚ ਸੌਂਪੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅਗਲੀ ਸੁਣਵਾਈ 20 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੈਰਵਾਈ ਕਰ

ਰਹੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਐਚ ਐਸ ਫੂਲਕਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 'ਚ ਕੀਤੀ ਪੈਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 18 ਦਸੰਬਰ 2007 ਨੂੰ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਜਤਾਇਆ ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ ਜਸਵੀਰ ਨੂੰ ਹੀ ਇੱਥੇ ਆਉਣ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਜਸਵੀਰ ਨੇ ਇੱਥੇ ਆਉਣੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ ਬੀ ਆਈ ਨੇ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜੋ ਅੱਜ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਦੰਗਿਆਂ ਦੀ

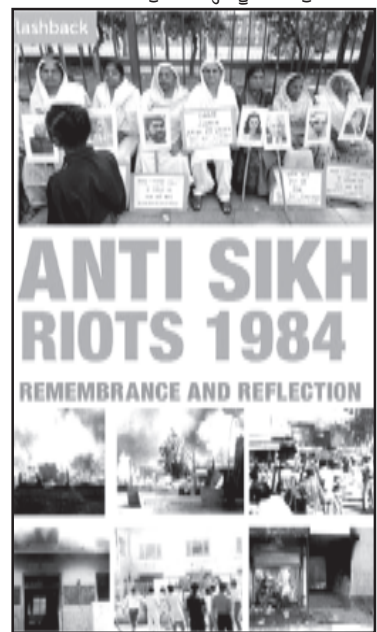
ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਨਾਵਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਾਹਮਣੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਾਈਟਲਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਤਲ ਲਈ ਭੜਕਾਉਂਦਿਆਂ ਸੁਣਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ, ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਕਮਲ ਨਾਥ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਡੱਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਲੰਬੀ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਇੱਥੋਂ ਦੀ ਕਤਕਤਡੂਮਾ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੱਥਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਜਬਰਦਸਤ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਰੋਸ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਨਵੰਬਰ '84 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਪੀੜਤ ਪਰਵਾਰ, ਗਵਾਹ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੋਹਲੀ, ਬੀਬੀ ਨਿਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (ਜਿਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਸਾੜ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ) ਵਲੋਂ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਗਵਾਹ

ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ 24 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਸਮੇਤ ਐਂਬੂਲੈਂਸ 'ਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਧਰਨੇ ਦੌਰਾਨ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੀਰ ਮੁਹੰਮਦ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਕਾਲਾ ਧੱਬਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1984 ਸਮੇਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹੜੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਕਤਲ ਕਰ ਕੇ ਪੀੜਤ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਰ ਦਰ ਦੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜਮਹੂਰੀ ਦੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੈਰਾਨੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਜਿਸ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹੋਣ ਅੱਜ ਉਸੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਪਿਛਲੇ 24

ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਇੱਕ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ

ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਹੀ ਕੇਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਜ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਦੋ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖਾਂ, ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਈਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਹਨ, ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਾਂ ਬੱਧੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਰਨੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਖੇ ਜਗਦੀਸ਼ ਟਾਈਟਲਰ ਕੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ. ਸੱਤੂ ਸਿੰਘ, ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਦੁਖੀਆ, ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ, ਬੀਬੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਅਨੇਕਾਂ ਪੀੜਤ ਪਰਵਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਰਵੇ ਸ਼ੁਰੂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਿੰਗ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਦੂਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਆਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਵਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਐਨ.ਪੀ.ਐਸ. ਔਲਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਆਗੂ ਤੋਂ 15 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਗੁਆਂਢੀ ਸੂਬੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਵਸ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਖ਼ੁਫ਼ੀਆ

ਵਿੰਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਹੈੱਡਕੁਆਰਟਰ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਹੀ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸੂਬਾਈ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਤਫ਼ਤੀਸ਼ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧਾਉਂਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹੋਰਨਾਂ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਲੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਯੂਨਿਟਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ

ਪਰਿਵਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਆ ਕੇ ਵਸੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ 'ਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਹੜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਪੰਜਾਬ ਕਿਉਂ ਆਏ, ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧਕ ਪਿਛੋਕੜ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਵਸੇ ਹਨ, ਇਹ ਲੋਕ ਕੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਤਕ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਸਨਅਤੀ ਇਕਾਈਆਂ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਸਲਮਾਨ ਫਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬਾਹਰਲੇ ਸੂਬਿਆਂ ਤੋਂ ਆ ਕੇ ਵਸੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ

ਐਨ.ਪੀ.ਐਸ. ਔਲਖ

ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਪੜਤਾਲ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੀਰੱਪਾ ਮੋਇਲੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ 186 ਸਫਿਆਂ ਦੀ 11ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਚਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਈ-ਗਵਰਨੈਂਸ ਤਹਿਤ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇ ਆਨ ਲਾਈਨ ਡਾਟਾਬੇਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਦਲਾਲਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਪੀਲ ਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦਰਖਾਸਤੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਦਲਾਲਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਵਤ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਨੂੰ ਡੁੱਬਣੇਂ ਬਚਾਇਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਕੇਂਦਰੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ੰਕਰਸਿੰਘ ਵਾਘੇਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਂਝਾ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਗਠਜੋੜ (ਯੂ.ਪੀ.ਏ.) ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਭਾਰਤੀ ਕੱਪੜਾ ਸਨਅਤ ਨੂੰ ਡੁੱਬਦੇ ਸੂਰਜ ਤੋਂ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ ਵਲ ਲਿਜਾਣਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਰ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਸੁਧਾਰਾਂ ਸਦਕਾ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਸਰਵਪੱਖੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਘੇਲਾ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਪੜਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਢੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਤੇਜ਼ੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ 2004-08 ਦੌਰਾਨ ਜਿਥੇ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ 108531 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਸਾਲ 2012 ਤੱਕ ਨਿਵੇਸ਼ 150600 ਤੱਕ ਪੁੱਜਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਾਧੂ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਸਾਲ 2012 ਤੱਕ ਤਕਰੀਬਨ 17.37 ਲੱਖ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਅਵਸਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਤੱਕ ਹੌਲੀ ਗਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਉਪਰੰਤ ਹੁਣ ਕੱਪੜਾ ਖੇਤਰ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਟਿੰਡ ਅਤੇ ਵੇਵਨ

ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਐਸ.ਐਸ.ਆਈ. ਵਜੋਂ ਰਾਖਵੇਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਆਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਲਘੂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਘੱਟ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1991 ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਉਦਾਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਲ 2005 ਵਿੱਚ ਕੋਟਾ ਸਿਸਟਮ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਪੜਾ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਣ, ਕਰ ਢਾਂਚੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਲਿਆਉਣ, ਸੰਗਠਿਤ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਪਾਰਕ ਸਕੀਮ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸਕੀਮ ਰਾਹੀਂ, ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਘੇਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ ਸਕੀਮ ਦਾ ਲਾਭ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਵਿੱਤੀ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1904 ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਲਈ 10655 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2003-04 ਦੌਰਾਨ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਿੱਚ 13.50 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬੀਤੇ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ 22.13 ਬਿਲੀਅਨ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਵਪਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਲੂ ਮਾਲੀ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਨਿਰਯਾਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਘੇਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਠਿਤ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਪਾਰਕ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ 40 ਕੱਪੜਾ ਪਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਲਗਭਗ 21502 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ 9.08 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ 388115 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਬਰਨਾਲਾ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਪਾਰਕ ਲਗਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ

ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ 1404 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮਿਲੇਗਾ ਅਤੇ 2590 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸਾਲਾਨਾ ਉਤਪਾਦਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੱਪੜਾ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਕਪਾਹ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਕਪਾਹ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੀ.ਟੀ. ਕਾਟਨ ਸੀਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਨਾਲ ਕਪਾਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੁਧਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2007-08 ਦੌਰਾਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਪਾਹ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ 31.15 ਮਿਲੀਅਨ ਗੰਢ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਲ 2008-09 ਦੌਰਾਨ ਇਹ 32.20 ਮਿਲੀਅਨ ਗੰਢ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ 2.2 ਮਿਲੀਅਨ ਗੰਢ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2005-06 ਤੋਂ ਦੇਸ਼ ਕਪਾਹ ਦਾ ਨਿਰਯਾਤਕ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ-ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਹਾਕੀ ਲੜੀ ਬਰਾਬਰ ਰਹੀ

ਮਾਰ ਡੋਲ ਪਾਲਟਾ: ਬੀਤੀ 23 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੇ ਇੱਥੇ ਹਾਕੀ ਲੜੀ ਦੇ ਆਖਰੀ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ 4-2 ਨਾਲ ਹਰਾ ਕੇ 4 ਟੈਸਟ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ 2-2 ਨਾਲ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰ ਲਈ। ਅੱਧੇ ਸਮੇਂ ਤਕ 2-1 ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਵਲੋਂ ਭਰਤ ਚਿਕਾਰਾ ਨੇ 7ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ 35ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਗੋਲ ਕੀਤੇ। ਜਦਕਿ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਲਈ ਵਿਲਾ ਨੇ 31ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਗਿਲਾਰਡੀ ਨੇ 37ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ, ਕੈਲੀਓਨੀ ਨੇ 39ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪਰੇਡੋਸ ਨੇ 58ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਗੋਲ ਕੀਤਾ।

ਮਹਿਮਾਨ ਟੀਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਰਹੀ ਪਰ ਉਸਦੇ ਡਿਫੈਂਡਰ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦੇ ਫਾਰਵਰਡ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹੇ ਅਤੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਟੀਮ ਨੇ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਵਾਪਸੀ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲੇ ਹਾਫ ਤਕ ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਫੀ ਰੋਮਾਂਚਕ ਰਿਹਾ ਪਰ ਅੱਧੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਦਾ ਪੱਲੜਾ ਕਾਫੀ ਭਾਰਾ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਟੀਮ ਵਿਰੁੱਧ 3 ਗੋਲ ਕੀਤੇ। ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਵੀ ਗੋਲ ਕਰ ਪਾਉਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਿਹਾ। ਦੂਜਾ ਹਾਫ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ 4 ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੇ 2 ਗੋਲ ਕਰਕੇ 3-2 ਦੀ ਬੜਤ ਬਣਾ ਲਈ। ਗਿਲਾਰਡੀ ਨੇ 37ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੁਆਈ। ਕੈਲੀਓਨੀ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ 2 ਮਿੰਟ ਬਾਅਦ ਹੀ ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਟੀਮ ਨੂੰ 3-2 ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਿਛੜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਕਾਫੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਦੇ ਫਾਰਵਰਡਾਂ ਨੇ ਕਈ ਮੌਕੇ ਗੁਆਏ। ਪਰੇਡੋਸ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ 58ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿੱਚ ਚੌਥਾ ਗੋਲ ਕੀਤਾ।

ਪ੍ਰਸਿਧ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਕਾਮਰੇਡ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਸੀਨ ਦਾ ਦਿਹਾਂਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਕਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਸੀਨ ਦਾ ਲੰਬੀ 25 ਜਨਵਰੀ ਸਵੇਰੇ ਲੰਬੀ ਬੀਮਾਰੀ ਉਪਰੰਤ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਜਥੇਬੰਦਕ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਰਹੇ। ਉਹ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੀ ਕੌਮੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਰਹੇ।

1950ਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਉਹ ਕਾ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਿਓਸੀ ਤੇ ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਲਹਿਰ 'ਚੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਬ ਭਾਰਤ

ਨੌਜਵਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣੇ।

ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਉਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਹ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਇਸਤਰੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੂਬਾ ਕੌਂਸਲ ਅਤੇ ਕੰਟਰੋਲ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਸੀਨ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ ਉੱਤੇ ਲਾਲ ਝੰਡਾ ਨੀਵਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸੀ.ਪੀ.ਆਈ. ਦੀ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ

ਦਿਆਲ, ਸਾਬਕਾ ਸੂਬਾ ਸਕੱਤਰ ਡਾ. ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਿਓਸੀ, ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰ ਕਾ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਾ. ਗੁਰਨਾਮ ਕੰਵਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਕਾ. ਤੇਰਾ ਸਿੰਘ ਚੰਨ ਅਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਆਗੂ ਕਾ. ਦਿਲਦਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੇਵੀ ਦਿਆਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਸਾਥੀ ਭਸੀਨ ਦੇ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜੇ ਉੱਤੇ ਗਹਿਰਾ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਥੀ ਭਸੀਨ ਦੇ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਘਾਟਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਸੀਨ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਡੂੰਘੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨੇ

ਜਲਾਲਾਬਾਦ/ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ : ਸਰਹੱਦੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਮੁੱਖ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟੀ ਸਕੱਤਰ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਘੁਬਾਇਆ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਘੁਬਾਇਆ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ 'ਚ ਸਾਡੇ ਪੱਖ ਵਾਲੀ ਐਨ ਡੀ ਏ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਮਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ 10 ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਮੈਂ ਆਪ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਤੋਂ ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਪੀ. ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਮੰਡ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਬਾਕੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਜਲਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅ) ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰੀ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਾਬਕਾ ਐਮ.ਪੀ. ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੱਦੇਵਾਲ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਦਿਅਕ ਨੀਤੀ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨਪੜ੍ਹ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਜਥੇਬੰਦ ਨਾ ਹੋ ਸਕਣ। ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਅਜੇ ਤੱਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ

ਮੁਕੰਮਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣਾ ਪਰਿਵਾਰ-ਪ੍ਰਸਤੀ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਫਰੰਟ 'ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ,

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ

ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ

ਬਿਜਲੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਠੱਪ ਹੋਣ ਕਿਨਾਰੇ ਹੈ, ਪਰ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਗਰਮੀ ਵੇਲੇ ਲਈ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕੋਰਾ ਝੂਠ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਖਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਬੰਦ ਹੋ ਕੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਧੌਕਸਾਹੀ ਵਿਰੁੱਧ ਅਤੇ ਹੱਕ, ਸੱਚ ਤੇ ਇਨਸਾਫ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. (ਐਮ.ਐਲ.) ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਾਲ ਝੰਡੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਸਿਆਸੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨੋਰਥ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਤਿੰਨ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤਹਿਤ ਬਠਿੰਡਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਕਾਮਰੇਡ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਮਾਓਂ ਅਤੇ ਸੰਗਰੂਰ ਤੋਂ ਕਾਮਰੇਡ ਤਰਸੇਮ ਜੋਧਾਂ ਪਾਰਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੀਸਰੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਾਰੇ ਐਲਾਨ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. (ਐਮ.ਐਲ.) ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਕਾਮਰੇਡ ਸਵਪਨ ਮੁਖਰਜੀ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਸੂਬਾ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮੀਟਿੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. (ਐਮ.ਐਲ.) ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਸਕੱਤਰ ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਭਗਵਾਨ ਭੀਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੌਮੀ ਤੇ ਸੂਬਾਈ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਮਰਾਜਪ੍ਰਸਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਦਾਅ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ

ਖਿਲਾਫ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਰਕਾਰ ਖਿਲਾਫ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਤਿੱਖੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਰ ਹਾਕਮ ਵਰਗ ਲੋਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਸੱਤਾ, ਸਾਧਨਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸਤ ਉੱਪਰ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਗਲਬਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਕਸਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦ ਕੱਟੜਵਾਦ, ਫਿਰਕੂ ਜਨੂੰਨ ਤੇ ਖੇਤਰੀਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਵਧ ਰਹੇ ਰੋਹ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਪੱਖੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀਆਂ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਤਾਕਤਾਂ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਜੰਗੀ ਜਨੂੰਨ ਭੜਕਾ ਰਹੀਆਂ ਤੇ ਲੋਕ ਪੱਖੀ ਲਹਿਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਅਣਮਨੁੱਖੀ ਰੂਪ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਢੰਡੋਰਾ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੀ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੁੱਖਮਰੀ, ਕਰਜ਼ੇ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੇ ਸਤਾਏ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮੂਹ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ, ਲੋਕਪੱਖੀ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਤਾਕਤਾਂ ਅਤੇ ਲਾਲ ਝੰਡੇ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਜਮਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ. (ਐਮ.ਐਲ.) ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਡਟਵਾਂ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਹੈ, ਇਸ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਕਦੇ ਵੀ ਤਰੱਕੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਨੇ ਲੰਘੀ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਰਕਟ ਹਾਊਸ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ

ਜਾਵੇਗੀ। ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਬਲਬੂਤੇ 'ਤੇ ਲੜੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ 13 ਦੀਆਂ 13 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬਹੁਜਨ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਵਲੋਂ ਜਲਦ ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਜਤਨ 'ਤੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਇੰਸ ਇਹ ਮੰਨ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਕਰੀਮਪੁਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਨਾਲ ਰਾਜਨੀਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਗੰਧਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਅਜਿਹੇ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਦੋਂ ਨਰਿੰਦਰ ਕਸ਼ਯਪ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ, ਕਾਂਗਰਸ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਫੰਡ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਕੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਆਪਣੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣ ਫੰਡ ਦੇਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਕਸ਼ਯਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਗਰੀਬ ਹੈ, ਉਹ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ।

Business For Sale

4 In 1 Combo Business In Palatine (IL)

- *Northwest Suburbs
- *Over 60 Parking Spaces
- *Cheapest Rent You Can Have
- *Good Customer Base
- *Owner Retiring
- *Family Business ਪੈਲਾਟਾਈਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਦੀਕ

Grocery, Sweets, Movies
and Indian/Pakistan
Carryout

Contact : 847-358-2600 (Ghulam)

All Inventory And Equipment Included In Sale Price. Business Established Since 1980.

Freeway Travel Inc

ਸਸਤੀਆਂ ਟਿਕਟਾਂ, ਖਰਾ
ਸੌਦਾ, ਬਿਹਤਰ ਸਰਵਿਸ

Call Raju

Tel: 773-973-0200

Fax: 773-973-0557

2542 W Devon Ave. Chicago IL 60659

ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਲੇਖ ਰਾਜ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਮੈਡਲ

ਲੁਧਿਆਣਾ: ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. (ਲੁਧਿਆਣਾ ਰੋਜ਼) ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ 15 ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇਣ ਦੇ ਬਦਲੇ ਪੁਲਿਸ ਮੈਡਲ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਡੀਐਸਪੀ ਲੇਖਰਾਜ (7ਵੀਂ ਬਟਾਲੀਅਨ, ਪੀਏਪੀ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ (ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਰੂਮ, ਪੀਏਪੀ) ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮਾਲੂਮ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖਰਾਜ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ ਨੂੰ ਵੀ 1971 ਵਿਚ ਇਸ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਇਹ ਮੈਡਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਕਾਦਮੀ ਫਿਲੌਰ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪਾਸਿੰਗ ਆਉਟ ਪਰੋਡ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੁਲਿਸ ਮੈਡਲ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਈਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ

ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਮੈਡਲ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. (ਫਰੀਦਕੋਟ ਰੋਜ਼) ਜਿਤੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਡੀ.ਆਈ.ਜੀ. (ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦਿਓ, ਐਸ.ਪੀ. (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਸ.ਪੀ. (ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ) ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. (ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਯੂਨਿਟ) ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਸਦਰ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਬਲਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ (5ਵੀਂ ਆਈ.ਆਰ.ਬੀ., ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਸਿਕੰਦਰੀ ਵਿੰਗ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ) ਸੰਦੀਪ ਸੁਦ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ. (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਆਈ. (ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਸੇਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਅਸ਼ੋਕ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੈਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ (5ਵੀਂ ਆਈ.ਆਰ.ਬੀ., ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

"Our Training Makes The Difference"

- ★ No Waiting period For Training Courses
- ★ One on One Training
- ★ ਅਸੀਂ ਟੈਂਪਰੇਰੀ ਪਰਮਿਟ ਲੈਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕਰਾਂਗੇ
- ★ 3-acre paved lot for training.
- ★ Day, evening and weekend classes available.
- ★ Starting pay can be \$700 to \$800 per week.
- ★ ਜੋਬ ਦਿਵਾਵਾਂਗੇ

Class B License
\$1,300

Ask For Rupinder S. Randhawa
CALL: 734-444-4048 Or 313-841-2222

ALL STARS ★TRUCK DRIVING SCHOOL INC★

GRAND OPENING \$300 off Training
Cannot be combined with any other offer.
Must present coupon.

Special Discount

CDL Class A & B Training

Testing Available

Get FREE Training Thru Michigan WORKS

100% State Funded

151 Military
Detroit, MI 48209

We accept VISA,
Mastercard, personal
checks & cashier's checks.

ਬੁਸ ਤੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਤੱਕ ਫੈਲੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸ਼ਤਰੰਜ ਦੀ ਖੇਡ ਦੇ ਪੱਤੇ

ਸਮੁੱਚੀ ਧਰਤੀ, ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅੰਦਰ ਇਕ ਤੂਫਾਨ ਉਠਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਬਾਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਭਾਸ਼ਨ ਨੇ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਚੰਗੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉਭਾਰੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਐਨ ਉਸਦੇ ਭਾਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵਲੋਂ ਗਾਜਾ ਉੱਪਰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ 1300 ਮੌਤਾਂ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਬੱਚੇ ਸਨ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਨੇ, ਪ੍ਰਸਿਧ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਵਤ ਵਾਂਗ ਇਹੋ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਜਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਭੂਤ ਦੀਵੇ ਬੁਝਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।” ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਕਰਤੂਤ ਵਿਖਾ ਕੇ ਗਿਆ।

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਵਿਰੁਧ “ਜੰਗੀ ਮੁਜ਼ਰਮ” ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਯੂ.ਐਨ.ਓ. ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੇਸ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਧਰ ਉਬਾਮਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਦਾਗ ਕੇ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਨਾਲ ਲਗਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਤਕੜਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਰੁਧ ਕਰਜ਼ਈ ਨੂੰ ਵੀ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਅਫਗਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਮੁੰਬਈ ਦੇ ਹੋਟਲਾਂ ਤੇ ਦਸ ਮੁੱਲ ਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦਾ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਰਦਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਫੌਜੀ ਯੁੱਧ ਲੜਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮੀਰਾਂ ਤੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਹੋਏ ਇਸ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ‘ਅੱਤਵਾਦੀ ਦੇ ਆਤੰਕਵਾਦੀ’ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ ਪਰ ਜਦ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਫੌਜੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ, ਬਾਬਰੀ ਮਸਜਿਦ ਢੁਹਾਈ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਆਦਿ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਰਵਾਏ, ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਗਾਂਧੀਵਾਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪੂਰਬਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ? ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਹਾਕਮ ਰਤਾ ਵੀ ਸ਼ਰਮ ਖਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ।

ਕੇਂਦਰੀ ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ‘ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। 21 ਅਤੇ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ‘ਚ ਹੋਈ ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ.ਪੀ. ਚੋਪੜਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਿਜਲੀ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ‘ਚ ਅਜਿਹਾ ਰਾਜ ਹੈ ਜੋ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਹਿੰਗੇ ਭਾਅ ‘ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਬਿਜਲੀ ਬੋਰਡ ਨੂੰ 2500 ਤੋਂ 2800 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੀ ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਸਾਲ ਔਸਤਾਨ 4000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ‘ਤੇ ਖਰਚੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਿਜਲੀ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਯੋਜਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ ਜਿਹੜੇ ਅੰਕੜੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ ਵਲੋਂ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਖਰੀਦ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਭਾਅ 9 ਰੁਪਏ 82 ਪੈਸੇ ਤੱਕ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਂਜ ਖਰੀਦੀ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਔਸਤ 6 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਬਣਦੀ ਹੈ।

ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ? ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਆਏ ਗੁਰਧਾਮ ਗਿਆਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਭਿਆਨਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਅੱਡੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਲਗਭਗ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾਈ ਫਿਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੰਜ ਜੀਆਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ, ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਟੋਲੇ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮਹਿ ਆਇ ਧਰਮ ਹੇਤੁ ਗੁਰੂਦੇਵ ਪਰਾਇ॥” ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਦਵੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪਰਮਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਕੰਦੀ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਅਤੇ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ੈਲਦਾਰ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚੌਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਦੁੱਕੀ ਜਿੰਨਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਅਸਲ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਹਾਕਮਾਂ ਦਾ ਹੀਜ਼ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸੋਚਣ ਢੰਗ ਪੁਰਾਤਨ ਇਸਲਾਮ ਵਿਰੋਧੀ ਰਵਾਇਤ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਜਿਸਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ “ਕਿ ਨਾ ਕੇ ਹਿੰਦੂ ਨਾ ਮੁਸਲਮਾਨ” ਪਰ

ਗਿਆਨ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਹੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਭਿਆਨਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਅੱਡੇ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਕਾਮਯਾਬੀ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਮੂਰਖ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਗਰ ਲਾਈ ਫਿਰਨ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਰਿਹਾ ਜਾਪਦਾ

ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੰਜ ਜੀਆਂ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ, ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਟੋਲੇ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਰੁਤਬੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ “ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮਹਿ ਆਇ ਧਰਮ ਹੇਤੁ ਗੁਰੂਦੇਵ ਪਰਾਇ॥” ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਦਵੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਨ ਫਰੀਦਕੋਟ ਦੇ ਨਗਰ ਸੁਧਾਰ ਟਰਸਟ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਪਰਮਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ ਮੁਕਤਸਰ ਦੇ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਕੰਦੀ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਅਤੇ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ੈਲਦਾਰ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚੌਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਦੁੱਕੀ ਜਿੰਨਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਰਾਜ ਭਾਗ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ‘ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਜੜੋਂ ਕੱਟਣਾ, ਰੱਜ ਕੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾ ਕੇ ਸਿਖਰ ਤੇ ਲੈ ਜਾਣਾ, ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ। ਇਸਨੂੰ ਸਿਰੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਭਾਵ ਬਾਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਬੇਟਾ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਆਸੂਤੋਸ਼, ਸਿਰਸੇ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਭਨਿਆਰੇ ਆਦਿ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਉਪਾਸ਼ਿਕ ਬੀਬੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਲੰਗਰਾਂ ਲਈ ਦਾਣੇ ਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ “ਨੰਨੀ ਛਾ” ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਰੁੱਖ ਲਾਉਣ ਅਤੇ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਵਿਰੁਧ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆ ਰਹੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਚੋਣ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਉੱਚ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਹ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਨਹਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਅੱਗੇ ਉਹਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪੁੱਤਰ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਰਾਜਗੱਦੀ ਦੀ ਚੌਧਰ ਨੂੰ ਹੰਢਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਹੁਣ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਇਹ ਰੋਗ ਹਰਿਆਣਾ, ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਰੇ ਫੁਕਰਾਵਾਦੀਆਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਜੋਕੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਲੱਛਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਢਾਲ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਮੀਡਿਆ ਤੇ ਚੈਨਲਾਂ ਦਾ ਇਕ ਵਰਗ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਕਾਹਲਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕਬਿਜ਼ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅੱਡੇ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ। ਪਰ ਮੂਰਖ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ 26/11 ਵਾਲਾ ਹਮਲਾ ਤਾਂ ਜਾਰਜ ਬੁਸ਼ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਜੋ ਆਪਣੀ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀ ਨਾਕਾਮੀ ਕਾਰਨ ਅਫਗਾਨੀ-

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੋਧੀ ਲੜਾਕੂਆਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦੇਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਾਥ ਲੋਚਦਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਬਾਣੀਆਵਾਦੀ ਹਾਕਮ ਜਿਹੜੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਿਕ ਪੱਖੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਨਾਲ ਯਾਰੀ ਗੰਢਣਾ ਲੋਚਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਅੱਜ ਇਸ ਕੁਝਿੱਕੀ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਛੇਤੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਲੜਾਈ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਲੈ ਆਏ ਹਨ। ਸਿੱਧੇ ਜਿਹੇ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿਚ ਬੁਸ਼ ਵਲੋਂ ਆਰੰਭੀ ਗਈ ਇਰਾਕ ਅੰਦਰ ਇਸ ਲੜਾਈ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਲਾਭ ਦੀ ਥਾਂ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਸਿੱਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਸ ਬੱਝਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਨਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਸਿੱਖ ਇਸ ਬੁਨੀ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਾਥ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ। ਇਰਾਨ ਪਾਸ ਕੋਈ ਵੀ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬੂਠਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਬੁਸ਼ ਨੇ ਇਰਾਕੀਆਂ ਤੇ ਅਫਗਾਨੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਜੰਗ ਛੇਤੀ ਅਤੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਉਸਤੇ ਖਰਚ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਲਿਆ ਖੜਾ ਕੀਤਾ। ਚੇਤੇ ਰਹੇ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਬਜਟ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਇਕ ਟਰੀਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਘਾਟਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨੂੰ ਇੰਨੀ ਵੱਡੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਫੂਕੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਦੁਨੀਆ ਸਾਰੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਫਸ ਗਈ ਹੈ।

ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨਾ, ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਉਸ ਵਿਚ ਫਸਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਆਰੰਭ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਬਾਮਾ ਪਾਸੇ ਲੋਕ ਚੰਗੀਆਂ ਆਸਾਂ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਪਰ ਜਾਪਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੁਸ਼ ਦੀਆਂ ਨਾਂਹ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਨਹੀਂ ਛੁਡਾ ਸਕਣਗੇ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਦੂਜੇ ਬੁਸ਼ ਵਲੋਂ ਆਰੰਭੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਉਬਾਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵੀ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਅਵੱਸ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਦਨਾਮੀ ਦੀ ਥਾਂ ਨੇਕਨਾਮੀ ਦਾ ਮੁਕੱਟ ਬਚਾਈ ਰੱਖਣ।

ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਇਸ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਮੁਦਈਆਂ ਵਲੋਂ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਪੰਥ ਅੱਜ “ਕਿਰਤ ਕਰੇ ਵੰਡ ਛਕੇ” ਅਤੇ “ਸਰਬਤ ਦਾ ਭਲਾ” ਜਿਹੇ ਅਸੂਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੁਆਰੇ ਹੋਏ ਰੂਪ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ ਦੇ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗੰਧੀਗੋਤ ‘ਚ ਪਾਈ ਫਿਰਦਾ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅੱਜ ਦੀਆਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਅਤੇ ਜੰਗਬਾਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁਧ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਜੋ ਹੋ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ।

ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿਚ? ਧਾਰਮਿਕ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਬਾਦਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿਚ ਆਏ ਗੁਰਧਾਮ

ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਕੰਦੀ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਅਤੇ ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ੈਲਦਾਰ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਚੌਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਦੁੱਕੀ ਜਿੰਨਾ ਗਿਆਨ ਵੀ ਨਹੀਂ।

ਇਹ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖ ਸੈਨਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਰੇ ਇਹ ਲੋਕ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਨਖੇਧੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਦਲ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆਡੇ ਹੱਥੀਂ ਲੈਣਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਪੰਥਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰੰਪਰਾਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਆਨਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਹੁਣ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕਦੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਕੁਝ ਚੋਣਵੇਂ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲੰਧਰ ਤੋਂ ਛਪਦੀ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ‘ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਇਕ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ‘ਹਮ ਇਹ ਕਾਜ ਜਗਤ ਮਹਿ ਆਇ ਧਰਮ ਹੇਤੁ ਗੁਰੂਦੇਵ ਪਰਾਇ॥’ ਤੱਕ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਹੱਥ ਹਿਲਾਉਂਦਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਛਾਪਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਛਾਪਦਿਆਂ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ

ਕਰਕੇ ਬੱਜਰ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕੌਮ ਦੀ ਖਾਤਰ ਕੁਰਬਾਨ ਕੀਤਾ, ਜਦਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੁਆਰਥ ਲਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਤੁੱਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਤੁੱਕ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਤਮ ਕਥਾ ‘ਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੁਆਰਾ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਲਈ ਇਲਾਹੀ ਹੁਕਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਰੰਭ ਹੋਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਲੁੱਟ ਖਸੁੱਟ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਬਰਾਬਰਤਾ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕਦਾਚਿਤ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀਆਂ, ਭਨਿਆਰੇ ਵਾਲਿਆਂ, ਸਿਰਸੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿੱਜੀ ਝਗੜਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਝਗੜਾ ਸਿਰਫ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਤੁਲਨਾ

ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਬਣ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਸਿਰਸੇ ਵਾਲੇ ਸਾਧ ਦੀ ਕਾਰਬਨ ਕਾਪੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਹੁਣ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣੀ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਖਤਾਂ ‘ਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਾਦਲ ਦੇ ਗੁਲਾਮਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਗੁਲਾਮ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਗੁਲਾਮ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਬਣ ਕੇ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀਆਂ ਜੰਜੀਰਾਂ ਨਹੀਂ ਲਾਹ ਸਕਿਆ, ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਉਮੀਦ ਰੱਖਣੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਪੰਚ ਪ੍ਰਧਾਨੀ) ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਕੱਤਰ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਨੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਗਿ. ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਾਦਲ, ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ, ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਮ ਪਰਮਬੰਸ ਸਿੰਘ ਰੋਮਾਣਾ, ਕੰਵਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਕੰਦੀ, ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਤੇ ਯਾਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ੈਲਦਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ‘ਤੇ ਤਲਬ ਕਰਕੇ ਤਨਖਾਹ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ।

ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਨਾਲ ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਲੰਘੀ 21 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਇਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਐਸ.ਐਫ. ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਨੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਭੇਦ ਗੁਪਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਚੁਕਾ ਦਿਤੀ। ਸਹੂਲਤ ਚੁਕਣ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਿਛੋਂ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਲੂ ਮਾਲੀ ਵਰ੍ਹੇ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਤਿੰਨ ਨੁਕਾਤੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਦਸਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਿਦਿਅਕ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਧ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਰਹੀ ਜਦਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਤੇ ਮੇਅਰ ਸੁਵੇਤ ਮਲਿਕ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਐਨ ਆਖਰੀ ਮੌਕੇ ਆਏ ਅਤੇ ਦਸ ਮਿੰਟ ਰੁਕ ਕੇ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੁੰਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਚਲੇ ਗਏ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਪਣੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੌਰ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣ ਗਏ ਅਤੇ ਸਚਖੰਡ ਅੰਦਰ ਬੈਠ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸਰਵਣ ਕੀਤਾ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਐਨ ਕੰਢੇ ਵਸੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ 'ਚ ਦੂਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਰਾਜ ਦੌਰਾਨ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੇ ਇਕੱਠ ਨੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਚੁਕਦੇ ਵੇਖਿਆ। “ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਸਮਾਗਮ” ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਕਸਰ ਬਾਕੀ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਤਿੰਨ ਵੱਡੀਆਂ ਸਟੇਜਾਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ।

ਮੁੱਖ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਸ਼੍ਰੀ ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਵਲੋਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਦੂਜੀ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਤੇ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਬੈਠੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਧਾਨਕਾਰ ਤੇ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਬਾਬੇ ਬੈਠੇ। ਇਸੇ ਹੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਢਾਡੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਬੀਰ ਰਸੀ ਵਾਰਾਂ ਦਾ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੇ ਗਾਇਕ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੇ ਧਾਰਮਕ ਗੀਤ ਗਾਇਆ। ਅਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੰਸ ਰਾਜ ਹੰਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਪਾਰਟੀ ਗਰਦਾਨਿਆ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਸਾਬਕਾ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਵਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ, ਇਸ ਲਈ ਛੇਤੀ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰੇਗਾ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰੀ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਰੱਖ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ

ਪੇਂਡੂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਉਲੀਕੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਮਾਝੇ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਹੋਏ ਇਸ ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਹਿੰਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਬਲਬੀਰ ਪੁੰਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਜਿੰਦਰ ਭੰਡਾਰੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ, ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਸਿੰਘਾਣੀ, ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ, ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਫਾਰੂਕ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਸਪੀਕਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਬਾਦਲ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਪਰਵਾਰਕ ਮਿੱਤਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਚੌਟਾਲਾ, ਪੰਜਾਬ ਕੈਬਨਿਟ ਦੇ ਮੰਤਰੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮੱਕਤ ਤੇ ਮੈਂਬਰ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਇਕਾਈ ਦੇ ਆਗੂ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਹਿਤ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ.ਕੇ. ਸਣੇ ਹਰਿਆਣਾ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ।

ਆਪਣੇ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਕੱਟਦਿਆਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਵ ਨਿਯੁਕਤ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿ ਉਹ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਅਤ ਸਾਫ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਥੇ ਜਨਤਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨਾਲ ਵਾਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੇਠਲੀ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਅਰੰਭਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੈਂ ਪੂਰੀ ਬੀਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਉੱਤੇ ਖਰਾ ਉਤਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਕਰਾਂਗਾ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਮੇਰਾ ਮੁੱਖ ਏਜੰਡਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਅਪਣਾ ਏਜੰਡਾ ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਮਿਲਵਰਤਨ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗਾ।” ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਨੂੰ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਏਜੰਡੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਜਿਥੇ ਮੈਂ ਸਾਰੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਮੰਗਦਾ ਹਾਂ, ਉਥੇ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਤੋਂ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਲਵਾਂਗਾ।”

ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਵਰ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਕਿਉਂ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਵਰ੍ਹਿਆਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਥੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਦੁਖੀ ਹੈ। “70 ਅਜਿਹੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਥੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਪਣੀ ਰੀਪੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਦੇ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਮਲ ਅਗਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ ਅਰੰਭ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੈਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਇਸ

ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅਗਲੇ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿਛੋਂ ਮਿਲਣੇ ਅਰੰਭ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।” ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਛੇਤੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਢਾਂਚੇ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਢਾਂਚਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਇਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਪੜਾਅ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹੋ ਪੜਾਅ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਢਾਂਚੇ 'ਚ ਸੋਧ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਰੋਕਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਸੌਖਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। 2009 ਦੇ ਅਖ਼ੀਰ ਤਕ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੀਆਂ ਪਰ ਇਹ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕੀ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦਾ ਭੇਤ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਿਆ। “ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਪਰੋਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ?” ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਸ. ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਜਾਂ ਮਹਿਕਮਿਆਂ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਵਾਹ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਉਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਮਿਲ ਸਕੇ। “ਮੈਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ।”

ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ 31 ਤੋਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚਾਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਡ ਕੱਪ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸੈਕਟਰ 42 ਦੇ ਐਸਟਰੋਟਰਫ ਹਾਕੀ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ 31 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 9 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿਚ ਉਲੰਪਿਕ ਜੇਤੂ ਜਰਮਨੀ, ਯੂਰਪੀਅਨ ਕੱਪ ਜੇਤੂ ਹਾਲੈਂਡ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਸੋਨ ਵੇਂ ਨੰਬਰ ਦੀ ਟੀਮ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚ 11ਵਾਂ ਸਥਾਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਭਾਰਤ ਦੀ ਟੀਮ ਭਾਗ ਲਵੇਗੀ।

ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਦੂਰਅੰਦੇਸ਼ੀ ਸਦਕਾ ਇਸ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਲੀਹਾਂ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਹ ਇਕ ਵੱਡਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਲੰਪਿਕ ਵਿਚ 8 ਵਾਰ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤ ਚੁੱਕੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣਾ ਸਾਡਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਰਾਜ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ

ਐਸਟਰੋਟਰਫ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਨਵੀਂ ਖੇਡ ਨੀਤੀ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਘੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਹੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤਾਂ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਾ ਜਾਣਾ ਪਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਕਮੇਟੀ ਵਲੋਂ ਭਾਗ ਲੈਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਟੀਮਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ, ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਲਈ ਸਾਰੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਏ ਹਨ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਰਮਨ ਅਤੇ ਹਾਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ 30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਖੇਡ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਹਾਕੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿਚ ਮੌਕਾ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਲੰਪੀਅਨ ਪ੍ਰਗਟ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਡ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਵੀ ਹਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਗੋਲਡ ਕੱਪ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਲਈ 2010 ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਹਾਕੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਅਤੇ ਸਮਾਪਤੀ

ਸਮਾਰੋਹ ਵਿਲੱਖਣ ਛਾਪ ਛੱਡੇਗਾ। ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਭਾਰਤ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਨਾਲ 31 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 3 ਵਜੇ ਭਿੜੇਗਾ ਜਦਕਿ ਹਾਲੈਂਡ ਅਤੇ ਜਰਮਨੀ ਇਸ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ 5.30 ਵਜੇ ਆਪਸ ਵਿਚ ਭਿੜਨਗੇ। 9 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਤੀਸਰੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਸਥਾਨ ਲਈ ਮੈਚ 4.30 ਵਜੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦਕਿ ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਉਸੇ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ 7 ਵਜੇ ਖੇਡਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਉਲੰਪਿਕ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੀ ਐਡਹਾਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ 22 ਮੈਂਬਰੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਟੀਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ: ਗੋਲ ਕੀਪਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਡਰਿਨ ਡਿਸੂਜਾ, ਫੁੱਲ ਬੈਕ ਦਿਲੀਪ ਟਿਰਕੀ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਵੀ ਰਘੂਨਾਥ, ਮਿਡ ਫੀਲਡਰ ਗੁਰਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਵੀ.ਐੱਸ.ਵਿਨੈ, ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਵਿਕਰਮ ਪਿੱਲੇ, ਪ੍ਰਬੋਧ ਟਿਰਕੀ, ਵਿਕਾਸ ਪਿੱਲੇ, ਫਾਰਵਰਡਰ ਰਾਜਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਖਾਂਡੇਕਰ, ਪ੍ਰਭਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਦੀਪਕ ਠਾਕੁਰ, ਭਰਤ ਚਿਕਾਰਾ, ਅਰਜੁਨ ਹਲੱਪਾ, ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਐੱਸ.ਵੀ. ਸੁਨੀਲ, ਰਵੀਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸਰਵਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ। ਟੀਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੋਚ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੋਚ ਰਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਤੇ ਰੋਮਿਓ ਜੇਮਸ ਹੋਣਗੇ।

Franchised Motel For Sale

In Kansas (By Owner)

ਕੈਨਸਸ ਵਿਚ ਫਰੈਂਚਾਈਜ਼ ਮੋਟਲ ਵਿਕਾਊ ਹੈ

51 Units + Owner's Apartment. Beautiful Brick, Interior Corridor Motel (with Approx. 3Acres)

2008 Gross Room Sales Over \$800,000.

Very High Net Operating Income.

Contact: grewal8@gmail.com

R K

Carpet & Flooring, Inc.

*Commercial
*Residential
*Industrial
*Sales
*Installation
*Cleaning
*Repair

ਵਾਜ਼ਬ ਭਾਅ,
ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਰਵਿਸ

6346 N. Claremont Ave.
Chicago, IL 60659

Ravinder Singh Ravi

Ph. 773-761-6888

Fax: 773-761-6865

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਸਨਿਚਰਵਾਰ, 31 ਜਨਵਰੀ, 2009

ਨਾਸਤਿਕ, ਰੱਬ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ, ਸ਼ੱਕ ਹੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਝੱਗਾ ਚੁੱਕਿਆ

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਗਠਜੋੜਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਾਪਰਨ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਜਿਥੇ ਪਿਛਲੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਮੁਸਲਮ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਆਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਕ ਵਿਚੋਂ ਫੌਜ ਵਾਪਸ ਬੁਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਭਰੇ ਲਹਿਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਾਇਲੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਦੇ ਲਾਗੇ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਲੜਾਈ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲੜਨੀ ਪਵੇਗੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਗੈਰ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਦਰ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾਉਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਕਸਾਇਆ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਸ਼ੀ ਮਹਿਮੂਦ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਹੈ ਦੇਵੇ ਨਹੀਂ ਦੇਣੀ ਤਾਂ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸਹਾਇਤਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਚੀਨ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜਾ ਹੈ, ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸ਼ੀ ਕੁਰੈਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਚੀਨ ਦੇ ਉਪ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਚੈੱਕ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਖ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਪੈਦਾ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਸ ਚੈੱਕ ਵਿਚ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਭਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਹੁਣ ਆਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਉਸ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ। ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਚੀਨ ਦੇ ਨਾਲ ਖੜਾ ਹੈ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਏਜੰਡੇ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼ੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਗੈਰ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਧਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਨੇੜੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੋਣ ਲਈ ਆਖਣਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰਾਜਦੂਤ ਹੁਸੈਨ ਹਕੀਕੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਨੀਤੀ ਹਾਂ ਮੁੱਖੀ ਨਾ ਅਪਣਾਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਬਦਲਾਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਗੇ। ਉੱਜ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਜਾਰੀ ਆਪਣੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀ ਹਾਂ ਮੁੱਖੀ ਹੈ ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਜਿਸ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਪਣਾਈਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਹੋ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਘਿਰੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਅਟੁੱਟ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਬਦਲਣ ਦੇ ਮੁਝ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੰਸਾਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਲੜੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਚੀਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਕਰੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਦੁਬਿਧਾ ਅਜੇ ਟੁੱਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਖੇਤਰੀ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਕੂਟਨੀਤਿਕ ਗਠਜੋੜ ਦੀ ਹਾਲਤ ਉਸ ਨੂੰ ਚੀਨ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਾਲੇ ਖੇਮੇ ਵਿਚ ਧੱਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਸਰਹੱਦ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਗਲ ਦੀ ਫਾਹੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪਿਛਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਇਹ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਥਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡਾਲਰ ਵੀ ਭੇਟੇ ਜਾਣ। ਬੁਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਇਹ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਵਲੋਂ ਇਹੋ ਨੀਤੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੈਰ ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨੂੰ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਲਈ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਔਖੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਜਨਤਕ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਫੌਜ ਕਥਿਤ ਅਤਿਵਾਦੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਇਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗੀ, ਉਸ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਟਕਰਾਉਣਾ ਤੈਅ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਰਾਜ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇਗੀ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸਲਾਮਿਕ ਕੱਟੜਪੰਥੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੁਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਬਦਨਾਮੀ ਦਾ ਖੌਫ਼ ਖਾਣ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਉਹ ਇਕ ਕਦਮ ਪੈਰ ਅੱਗੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੋ ਕਦਮ ਪਿੱਛੇ। ਇਸੇ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵਿਚੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਥਾਂ ਚੀਨ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਉੱਜ ਵੀ ਚੀਨ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਸਦਾ ਤੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਮੁੱਖ ਵਜ੍ਹਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨਾਲੋਂ ਖੇਤਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਜੰਗਾਂ ਲੜ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਜੰਗ ਚੀਨ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਕੋਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਦੁੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਚੀਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੁਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵਿਚਕਾਰ ਆ ਖਲੋਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਕੋਲੋਂ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਵਾਲਾ ਦਰਜਾ ਖੁਸ਼ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਨ ਇਕ ਸੰਸਾਰ ਤਾਕਤ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚੀਨ ਦਾ ਠੁੰਮਣਾ ਮਿਲਣਾ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਹਾਰਾ ਮਿਲਣਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ-ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਪੱਖੋਂ ਸਾਰਥਕ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਹੁਣ ਇਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਦਮ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਚੁੱਕਣੇ ਹੋਣਗੇ।

ਸੁਖਬੀਰ-ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਵਧੀ

ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਭਲਾਂ ਕਿੰਨੀ ਵੱਡੀ ਖ਼ਬਰ ਹੋਵੇ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਤੌਰ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਵੀ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ।

ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਮੰਨਿਆ ਇਹ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਕਮਰਾਨ ਹੁਣ ਰਾਣੀਆਂ ਦੀ ਕੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਲੈਣਗੇ, ਵੋਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਵੀ ਹੁਣ ਖਾਨਦਾਨੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਰੂਪ ਲੈਣ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਉਹ ਨੇਤਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਨਹਿਰੂ/ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੰਮੂ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ, ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਚ ਚੌਧਰੀ ਦੇਵੀ ਲਾਲ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਵਿਚ ਬੀਜੂ ਪਟਨਾਇਕ ਆਦਿ ਵਾਂਗ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੀ ਪਰਿਵਾਰਵਾਦ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਭਲਾਂ ਨਾ ਹੀ ਕਰਨ।

ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨਾ ਜਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿਸੇ ਲੋਕਤੰਤਰਿਕ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨਕਾਲ ਵਿਚ

ਬੀਬੀ ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਭੱਠਲ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਅਜਿਹਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਨ, ਬਲਕਿ ਪਿਤਾ-ਪੁੱਤਰ ਹਨ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਵਿਚ ਭਾਈਵਾਲ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨੇਤਾ ਨਾਰਾਜ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣੇ ਸਨ, ਲੇਕਿਨ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੇ ਇਹ ਗੱਲ ਆਪਣੀ ਸੂਝਾ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਸਮਝਾਈ ਕਿ ਉਹ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਛੱਡ ਸੌਂਹ ਚੁੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵਿਚ ਜੁੱਟ ਜਾਣ।

ਉਪ-ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸੌਂਹ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਹ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ ਕਿ ਕੁਝ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਜਿਹੜੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣਗੇ, ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੀ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਸੌਂਹ ਭਲਾਂ ਹੀ ਹੁਣ ਲਈ ਗਈ ਹੈ, ਸੁਖਬੀਰ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਰੋਧੀ ਦਲ ਸੁਖਬੀਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਅਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੂੰਜਾਇਸ਼ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸੁਖਬੀਰ ਦੇ ਅਚਾਨਕ ਉਪ ਮੁੱਖ

ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਹੈਰਾਨਗੀ ਜਤਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਲਦੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਬਨਿਟ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਹਲਚਲ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਚੁਣੌਤੀ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਝੁਲਸੇ ਕਈ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕੈਪਟਨ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1985 ਵਿਚ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਪੁਲਿਸ ਭੇਜੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੋਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੈਪਟਨ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਪਣਾਉਣੀ ਪਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਰੁਕਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਜ਼ੋਰ ਫੜਣ ਲੱਗੀ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਮੁਤਾਬਕ ਨਹੀਂ ਆਉਣੇ, ਪਰ ਕੁਝ ਨੇਤਾ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਦੇ ਵਧਦੇ ਕਦਮਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਤਾਜਪੋਸ਼ੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਬਣੀ ਤਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੋ ਰਹੀ ਹਲਚਲ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰਤ

ਰੂਪ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਬਤੌਰ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਨਗੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਝਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। 1997 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸੁਖਬੀਰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 13 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1996 ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। 40 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸੌਂਹ ਲਈ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਵੀ ਲਗਭਗ ਓਨਾ ਹੀ ਤਜਰਬਾ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਅੱਜ ਸੁਖਬੀਰ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁਖਬੀਰ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਕਦਮ ਫੁਕ-ਫੁਕ ਕੇ ਚੁੱਕਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਘੱਟ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਲੇਕਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਹੁਦਾ ਕਾਫੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਵਾਸਤਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਪਰਪੱਕਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪੈਂਠ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਾ ਵਰਤਣ। ਪਾਰਟੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉਨ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖਪਾਤ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਨੇਤਾ ਨਾ ਬਣ ਸਕੇ, ਜਿੰਦਾਂ ਪਿਛਲੀ ਅੱਧੀ ਸਦੀ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਦੇਵਤੇ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਚੜ੍ਹਦੇ

-ਗਲੈਡਵਿਨ ਇਮੈਨੁਅਲ

'ਅਰੂਵਲ' ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਤਲਵਾਰ ਵਰਗਾ ਹਥਿਆਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ' 'ਚ ਹਤਿਆਵਾਂ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਮੁਥਲਾਪੁਰ ਪਿੰਡ 'ਚ ਸਥਿਤ ਕਰੁੱਪਾਨਰ ਦੇਵਤੇ ਨੂੰ ਚੜ੍ਹਾਏ ਵਜੋਂ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਾਨਕ ਦੇਵਤਾ ਨੂੰ ਕਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਸਵਾਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਸ਼ਤਕਵਾਰ ਦੀ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕ ਮੰਦਰ 'ਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਤੇ ਰਵਾਇਤੀ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇਵਤਾ ਅੱਗੇ 1000 'ਅਰੂਵਲ' (ਹਥਿਆਰ) ਤੇ 500 ਬੱਕਰੇ ਚੜ੍ਹਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਥੇ ਇਸ ਲਈ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਆਦਿ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਪਿੰਡ 'ਚ 300 ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ 100 ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਖੇਤਰ 'ਚ ਅਜੇ ਵੀ ਦਲਿਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੂਜਾ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਥਲਾਪੁਰਮ ਦੇ ਇਕ ਕੌਂਸਲਰ ਐਮ. ਮੁਰੂਗਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਥੋਂ ਦੇ ਦਿਹਾਤੀ ਆਪਣੀ ਮਨੋਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੰਦਰ 'ਚ 'ਅਰੂਵਲ' ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨੋਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸੁਨਿਆਰ

ਨੂੰ 'ਅਰੂਵਲ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਰਡਰ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਪਿੰਡ 'ਚ 3 ਸੁਨਿਆਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇਨੇ ਆਰਡਰ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਰਡਰ ਮੁਤਾਬਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਅਰੂਵਲ' ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਆਕਾਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਸੁਨਿਆਰ ਐੱਸ. ਬਾਲਾਸੁਬਰਾਮਣੀਅਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਉਸਨੇ ਇਕ ਆਰਡਰ 'ਤੇ 37 ਫੁੱਟ ਲੰਮਾ ਤੇ 35 ਕਿਲੋ ਭਾਰਾ 'ਅਰੂਵਲ' ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ 'ਚ ਇਕ ਲੰਮੇ ਪਾਈਪ ਦਾ ਹੈੱਡਲ ਤੇ ਘੰਟੀਆਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਹਥਿਆਰ ਨੂੰ ਸੁਨਿਆਰ ਤੋਂ ਹੀ ਬਣਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਲੁਹਾਰ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਬਣਵਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। 'ਕਰੁੱਪਾਨਰ' ਦੇ ਮੰਦਰ ਵਿਚ ਬਾਹਰੋਂ ਬਣਿਆ 'ਅਰੂਵਲ' ਲਿਆ ਕੇ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ 'ਅਰੂਵਲ' (ਤਲਵਾਰ) ਦੀ ਕੀਮਤ 75 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2500 ਰੁਪਏ ਤਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 'ਕਰੁੱਪਾਨਰ ਦੇਵਤਾ' ਬਾਰੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਆਂ ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਦੇਵਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦੇਵਤਾ ਚਿੱਟੇ ਘੋੜੇ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਿਆਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਿੰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਰੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕੋਪ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਠਾਹ ਸੋਟਾ

-ਚਾਚਾ ਬੇਲਿਹਾਜ਼

ਬਾ-ਮੁਲਾਹਜ਼ਾ ਕਲਮਕਾਰ !

ਕੰਮ ਕੈਂਚੀ ਦਾ ਪਾੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਣਾ,
ਸੂਈ ਧਾਗੇ ਲੈ ਜੋੜ ਮਿਲਾਈਂ ਯਾਰਾ।
ਤੀਰ ਪਿੱਚ ਕੇ ਛੱਡੇ ਨਾ ਮੁੜਨ ਪਿਛੇ,
ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਲ ਕੇ ਬੋਲ ਅਲਾਈਂ ਯਾਰਾ।
ਜਿਹੜੇ ਉਬਲਦੇ ਕ੍ਰੋਧ ਦੇ ਨਾਲ ਹਿਰਦੇ,
ਦਾਰੂ ਪ੍ਰੇਮ ਦੀ ਜ਼ਰਾ ਪਿਲਾਈਂ ਯਾਰਾ।
ਤੇੜਾਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਕਰੀਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼,
ਗੁਲ ਨਵੇਂ ਨਾ ਹੋਰ ਖਿਲਾਈਂ ਯਾਰਾ।
ਦੇਵੀਂ ਹੋਕਾ ਤੂੰ ਪ੍ਰੇਮ ਇਤਫਾਕ ਵਾਲਾ,
ਸਾੜੇ-ਨਫਰਤਾਂ ਦਿਲੋਂ ਭਜਾਈਂ ਯਾਰਾ।
ਕਲਮ ਹੁੰਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਿਖੀ,
ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਇਹਨੂੰ ਚਲਾਈ ਯਾਰਾ !

ਅਜੋਕੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੀ ਸਾਨੂੰ ਮਿਟਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ

ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੀਤਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਯਾਦ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਠੰਡ ਅਤੇ ਭੀੜ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰ ਹਾਂ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਾਂ ਅੱਜ ਇਥੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੀਲਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤੈਅ ਕਰ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ। ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਕੁਝ ਕੁ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਜੰਗ ਛਿੜੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਸੰਕਟ ਵਿਚ ਹੈ।

ਲੱਖਾਂ ਹੀ ਅਮਰੀਕੀ ਆਪਣੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਘਰ ਗੁਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਚਿੰਤਤ ਹਨ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਾਲਜ ਦੀ ਫੀਸ ਕਿੱਦਾਂ ਦੇਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਸੋਈ ਦੀ ਮੇਜ਼ 'ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਬਿਲਾਂ ਦਾ ਢੇਰ ਲੱਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਪੈਸੇ ਕਿੱਦਾਂ ਭਰਨਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਘਿਰੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਫਿਕਰ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਦੀ ਇਹ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਤੱਕ ਇਹ ਗੱਲ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਕੀ ਹੈ? ਮੈਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣਾ ਆਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਾਲ ਲੱਗ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧ ਆਉਣਗੇ, ਕਈ ਵਾਰੀ ਸੂਰ੍ਹਾਤ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਿਨ ਵੀ ਆਉਣਗੇ, ਜਦੋਂ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੰਕਲਪ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਦੇ

ਬਾਵਜੂਦ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਿਹੜਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੈਂ ਇਥੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵਾਂਗ ਉਸੇ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਮਰੀਕਾ ਇਸ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤਾ ਨਾਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਸਾਡੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣਗੇ। ਉਹ ਕੀ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਮੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ—ਇਹ ਲਿੰਕਨ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਹਾਲ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਚੁਫੇਰਿਓਂ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰਦਾ ਹਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਰਕਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਅਸੰਭਵ ਕਹਾਣੀਆਂ ਖੁਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਾਡੇ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਮਾਰਕ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬੇੜੇ ਜਿਹੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸਾਮਰਾਜ ਦੀ ਸੈਨਾ ਵਿਰੁਧ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਇਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਈ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਲਈ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਜੰਗ ਅਤੇ ਅਤਿਵਾਦ ਖਿਲਾਫ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਵਾਂਗ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਂਬਰ

ਅਸੈਂਬਲੀ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਪਸੀਨਾ ਵਹਾਇਆ ਅਤੇ ਨਿਰੰਕੁਸ਼ਤਾ ਦੇ ਜਾਲ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੂਰੇ ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਅੰਦੋਲਨ ਚਲਾਇਆ।

ਸਾਡੇ ਠੀਕ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕ ਪਾਣੀ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਅੱਜ ਵੀ ਇਕ ਰਾਜੇ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਅਤੇ

-ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ

ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮਹਿਮਾ ਦਾ ਬਖਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਛੇੜਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਖੂਨ ਵਹਾਇਆ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਰਿਤ੍ਰਕ ਖੂਬੀਆਂ ਕਾਰਨ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੇ ਉਸ ਸੰਘ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦਾ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੈਠਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਅਤੇ ਕਈ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿਚ ਇਸ ਦਿਨ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ।

ਅੱਜ ਜੇ ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਇਥੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹਾਂ, ਕੌਣ ਮੈਨੂੰ ਇੰਨੀ ਡੂੰਘੀ ਉਮੀਦ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਚੁਫੇਰਿਓਂ ਸਾਨੂੰ ਘੇਰਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਪੱਥਰ ਅਤੇ ਸੰਗਮਰਮਰ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਥੋਂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਉਮੀਦ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਉਥੇ ਤੁਸੀਂ ਹੋ, ਹਰ ਨਸਲ, ਖੇਤਰ

ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਹੀ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਹੋ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹਰ ਦਿਨ ਉਸ ਓਵਲ ਆਫਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ— ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਇਕ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀ ਸੀ।

ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ, ਜਿਹੜੇ ਇਥੇ ਆਏ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦੇਸ਼ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਥੋਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ।

ਇਹੀ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਦਿੱਤੀ, ਜਦੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਕ ਭਰੋਸਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪਹਿਚਾਨਣ ਲਈ ਅਤੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੇਟਿਕਸ, ਰਿਪਬਲਿਕ ਅਤੇ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟਸ ਲਾਤਿਨੀ, ਏਸ਼ੀਆਈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਅਮਰੀਕੀ, ਕਾਲੇ ਅਤੇ ਗੋਰੇ, ਸਮਲਿੰਗਿਕ ਅਤੇ ਉਲਟੇ ਲਿੰਗਕ, ਅਪਾਹਿਜ ਅਤੇ ਆਮ, ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਰ ਸਕੇ ਤਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਬਹਾਲ ਹੀ ਕਰ ਸਕਾਂਗੇ, ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸੰਘ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਇਹੀ ਹੈ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ, ਲੇਕਿਨ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਸੱਚ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਇਸ

ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼

ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੈਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ, ਤੁਸੀਂ ਲੋਕ ਹੀ ਉਹ ਆਵਾਜ਼ ਹੋ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਹਰ ਦਿਨ ਉਸ ਓਵਲ ਆਫਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ, ਲੇਕਿਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਇਕ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਇਕ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀ ਸੀ। ਜਿੰਦਾਂ ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹੋਏ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ।

ਇਹੀ ਉਹ ਰੱਸੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਸਾਂਝੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਚ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਇਸ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਹਰੇਕ ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਹੜਾ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ, ਬਲਿਦਾਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਮਹਾਨ ਮਤਭੇਦਾਂ ਅਤੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਬਦਲਾਅ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਟਿਕ ਸਕੇ। ਇਹੀ ਉਹ ਭਰੋਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ। ਉਸੇ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿਹੜੇ ਸਾਨੂੰ ਤਕਲੀਫ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਾਡਾ ਰਸਤਾ ਲੰਬਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਡੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸਿੱਧੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਲੇਕਿਨ ਇਹ ਕਦੀ ਨਾ ਭੁੱਲਣਾ ਕਿ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅਸਲੀ ਚਰਿੱਤਰ ਸਰਲ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਜਾਗਰ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਬਲਕਿ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ, ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਿਚ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਇਕ ਵਾਰੀ ਫਿਰ ਉਸੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਵਿਚ ਮੇਰੀ ਮਦਦ ਕਰੋ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬੜੇਰ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਉਸੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲੈ ਜਾਈਏ, ਜਿਸ ਦਾ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਜਿਥੇ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ 2,70,000 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੇਨਤੀਕਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ.) ਦੀਆਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਤਕਰੀਬਨ 1600 ਸੀਟਾਂ ਲਈ ਮੁਹਿੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਰਵਰਡ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲ (ਐਚ.ਬੀ.ਐਸ.) ਵਿਚ ਵੀ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਇਕਾਈ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਹੱਦ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਨ। ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੀ

-ਸਮੀਰ ਬਰੂਆ

ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸਤਰਣ ਦਾ ਸੁਭਾਵਿਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੇ ਇਛੁਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇਕ ਵੱਡਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੀ ਹੈ।

‘ਫਾਰਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਜ਼ ਐਂਟ੍ਰੀਜ਼ ਐਂਡ ਉਪਰੇਸ਼ਨ ਬਿਲ’ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੈਬਨਿਟ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਇਕ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਾਏਗਾ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧ ਰਹੇ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਟਿੱਕ ਸਕਣ।

ਦੁਰਭਾਗ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾਖਲੇ ਦਾ ਚਲਦੇ-ਫਿਰਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ

ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਫਰਕ

ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਨਾ ਸਿਰਫ ਮੰਨੇ-ਪ੍ਰਮਾਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਹੜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਟਰੋਲ ਦੇ ਬੋਝ ਥੱਲੇ ਦਬੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਮੀਖਿਆ ਸਮਿਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦੁਆਰਾ ਕਈ ਵਾਰੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਗੁਣਵਤਾ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ

ਹਾਰਵਰਡ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਰਵਰਡ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦਾ ਖਰਚ ਦੱਸ ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਦੇਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਜ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਹਾਰਵਰਡ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਈ ਗੁਣਾ ਸਸਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਪੈਸਿਆਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦੀ ਵਿੱਤ ਵਿਵਸਥਾ ਅਮਰੀਕੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਦੇ

ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਫੰਡ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਕੇ ਯੋਗ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਾਸਕੀ ਤਨਖਾਹਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਉਸ ਪਾਸਿਓਂ ਇਧਰ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੇ।

ਇਸ ਲਈ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਧੀਆ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲਾਂ ਖਾਤਿਰ ਗੁਆਉਣੇ ਪੈ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬੇੜੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਫਿਰ

ਆਈ.ਐਮ.ਆਈ. ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਮੁੱਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਤਰੀਕੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਮਦਦ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾਵਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਉਮੀਦ ਬੱਝੀ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਸਮਿਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਕਾਰ ਦੇਣ ਵਿਚ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸਾਲ ਦਾ ਸਮਾਂ ਲਿਆ, ਹਕੀਕਤ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਨੀਤੀਗਤ ਨੁਸ਼ਬੇ ਸੁਝਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਉਭਰਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਇਕ ਮੁੱਖ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਬੋਰਡ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੱਤਾ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਪਰਤ ਜੋੜਨ ਦਾ ਰਾਹ ਚੁਣਿਆ। ਦੇ ਬੋਰਡ ਹੋਣ ਦਾ ਸੁਝਾਅ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ (ਮੁੱਖ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਬੋਰਡ) ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਵਿਚ ਇਕ ਦੂਜਾ ਮਾਤਹਿਤ ਬੋਰਡ, ਮਹਿਜ਼ ਮੁੱਖ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਹਤਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਹੀ ਖਿਲਾਫ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਇੱਕ ਹੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸਿੱਖਿਆ (ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ) ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦੀ ਵਿੱਤ ਵਿਵਸਥਾ ਅਮਰੀਕੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਦੀ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੇ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ 8 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਰਕਮ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਿੱਤ ਤਕਰੀਬਨ 29 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਤੋਂ ਲਗਭਗ 1 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2900 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਮਿਲੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨਸਟੀਚਿਊਟ ਨੇ ਸਮੀਖਿਆ ਸਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਗਤ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਸਕੇ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਇਸ ਰੁਝਾਨ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਨਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

ਆਉ ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖੀਏ ਕਿ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਪੈਸੇ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਫਰਕ ਹੈ? ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ., ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਅਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਜੇਕਰ

ਅੱਗੇ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਦੀ। ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਸਾਰਕ ਵਿੱਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦੀ ਮੰਦੇ ਕਾਰਨ 8 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੀ ਰਕਮ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਵਿੱਤ ਤਕਰੀਬਨ 29 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦੇ ਲਗਭਗ 1 ਕਰੋੜ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 2900 ਗੁਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਵਿਦਿਆਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਫੀਸ ਨੂੰ ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਦੀ ਫੀਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਹਾਰਵਰਡ ਬਿਜ਼ਨੈਸ ਸਕੂਲ ਆਪਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਫੰਡਾਂ ਦਾ

ਆਈ.ਆਈ.ਐਮ. ਨੂੰ ਵੀ ਲੁੜਕ ਕੇ ਇਕ ਆਮ ਦਰਜੇ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬਣ ਜਾਣ ਵਿਚ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਖ਼ਤਰੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਦਾ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬੋਰਡ ਆਫ ਗਵਰਨਰਸ ਨੂੰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਨੂੰ ਪੁਨਰਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਦਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ

ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰ

ਬਰਸਾਤਾਂ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਫਸਲਾਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਸੱਪ ਬਹੁਤ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਾਰ ਅਸੀਂ ‘ਸੱਪ ਉਏ-ਸੱਪ ਉਏ’ ਕਰਦਿਆਂ ਅਸਮਾਨ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਚੁੱਕ ਲੈਣਾ। ਆਪਣੇ ਗੁਵਾਂ ‘ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਝੱਟ ਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਨੀਆਂ— “ਵੀਰਾ, ਲਾਠੀ ਲੈ ਕੇ ਆਈਂ ਛੇਤੀ, ਸਾਡੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਸੱਪ ਫਿਰਦਾ ਐ!” ਅੱਗਿਉਂ ਉਸਨੇ ‘ਲੈ ਮੈਂ ਆਇਆ’ ਕਹਿ ਕੇ, ਸੱਪ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅਲਰਟ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਪਰ ਚੌਧਰੀ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਡਾ ਰੌਲਾ ਸੁਣ ਕੇ ਹੋਰ ਲਾਗ-ਪਾਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੇ ਲਾਠੀਆਂ ਚੁੱਕੀ ਸਾਡੇ ਵਿਹੜੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਣਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਸੱਪ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਤੇ ਬਾਅਦ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਥੁੱਕ ਲਾ ਲਾ ਡਾਂਗ ਉਲਾਰਦਿਆਂ ‘ਹਟੋ ਪਰੇ....ਕਿੱਥੇ ਆ ਸੱਪ?’ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਭੱਜਿਆ ਆਉਣਾ। ਵਿਸ਼ ਘੋਲ ਰਹੇ ਅਧਮੋਏ ਸੱਪ ਦੀ ਪੂਛ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਜ਼ੋਰ ਕੇ ਲਾਠੀਆਂ ਮਾਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਆਖੀ ਜਾਣਾ— “ਹਾਲੇ ਨੀਂ ਮਰਿਆ-ਹਾਲੇ ਨੀਂ ਮਰਿਆ!”

ਜੇ ਦੂਸਰੇ ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਦੇ ਆਉਂਦਿਆਂ-ਕਰਦਿਆਂ ਸੱਪ ਇੱਧਰ-ਉੱਧਰ ਵਗ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਫੇਰ ਚੌਧਰੀ ਨੇ ਪੁਲੀਸ ਦੇ ਖੋਜੀ ਕੁੱਤਿਆਂ ਵਾਂਗ, ਸਾਡੇ ਵਿਹੜੇ ‘ਚ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਗੋਤਾ ਮਾਰ ਕੇ, ਧਰਤੀ ਉੱਪਰ ਪਈਆਂ ਘਾਸਾਂ ਜਿਹੀਆਂ ਨੂੰ ਬੜੇ ਗਹੁ ਨਾਲ ਤਾੜਦਿਆਂ ਕਹਿਣਾ— “ਆਹ ਦੇਖੋ ਸੱਪ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ!” ਇੰਜ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਬੜਾ ‘ਫੁਰਤੀਲਾ’ ਬਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਆਪਣੀ ਲਾਠੀ ਐਵੇਂ, ਖੁੰਡਾਂ ਵਿਚ ਘਸੋਈ ਜਾਣੀ। ਕਹਿਣ ਦਾ ਭਾਵ, ਦੇਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ, ਸੱਪ ਉਸ ਤੋਂ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਰਿਆ।

ਲੇਕਿਨ ਸੱਪ ਦੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦੀ ਲਕੀਰ ਨੂੰ ਲਾਠੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਣਾ-ਮਾਰਨਾ, ਚੌਧਰੀ

ਆਪਣਾ ‘ਪ੍ਰਥਮ ਫਰਜ਼’ ਸਮਝਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੱਖਰੀ ਗੱਲ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡਾ ਸਾਰਾ ਮਹੱਲਾ ਉਹਦੀ ਇਸ ਵਾਦੀ ਉੱਤੇ ਵਿਅੰਗ ਕੱਸਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਚੌਧਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ‘ਲਕੀਰ ਦਾ ਫਕੀਰ’ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ।

ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਕਤ ਚੌਧਰੀ ਵਾਲਾ ਗੁਣ, ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਜੀਨਜ਼ ਵਿਚ ਰਚਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਇਹ ‘ਸਿਫਤ’ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਈ-ਬੀਤੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਚਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਆਮ ਰਟੀ ਰਟਾਈ ਭਾਸ਼ਾ ਬੜੀ ਜਲਦੀ ਵਰਤਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਅਮਾਨਵੀ ਵਰਤਾਰੇ ਬਾਬਤ ਜੇ ਦੋ ਚਾਰ ਮੋਹਰੀ ਸੱਜਣ, ਇਕ ਖਾਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਆਖ ਦੇਣ, ਬੱਸ ਫਿਰ ਦੇਖਾ ਦੇਖੀ ਸਾਰੀ ਭੀੜ ਉੱਚੀ ਬੋਲੀ ਬੋਲਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ‘ਫਤਵਾ’ ਉਸੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਰੁਧ ਜਾਰੀ ਕਰੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਸਿਆਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੀਆ ਕਰੇ ਕਿ ਆਉ ਆਪਾਂ ‘ਕੁਲੱਫਣੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ’ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਬਤ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਐਸੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ, ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਘੁਰ-ਘੱਪ ਕੇ ਚੁੱਪ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੱਬਾਂ ਭਾਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਕੁੱਦ ਕੁੱਦ ਪੈਂਦੇ ਹਨ।

ਐਸੀ ਇਕ ਤਾਜ਼ੀ ਮਿਸਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਜੋ ਮਿਸੀਸਾਗਾ (ਕੈਨੇਡਾ) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ, ਬੀਬੀ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਕਤਲੋਗਾਰਤ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਮਾਰੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਮੀਡੀਏ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਸ ਨਿਭਾਗਣ ਲੜਕੀ ਦੇ ਕਤਲ ਪਿੱਛੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਦਾ ਹੱਥ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦਰਦਨਾਕ-ਕਾਂਡ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ‘ਦਾਜ਼ ਵਾਲੀ ਭੁੱਖ’ ਜਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਕੁੜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਕੁੰਡੀ ‘ਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਮੱਛੀ ਮੰਨਣ ਵਾਲੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਬਿਰਤੀ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਅਮਨਦੀਪ ਦੇ ਕਤਲ ਨੂੰ, ਲੁੱਟ ਖੋਹ ਦੀ ਵਾਰਦਾਤ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ‘ਮੌਤ’ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸਹੁਰਾ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸਟੰਟ ਰਚਿਆ, ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਬਦਨਸੀਬ ਕੁੜੀ ਦਾ ਇਕੋ ਇਕ ਮਾਸੂਮ ਬੇਟਾ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦੇ ਘਰੇ ਪਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਅਭਾਗੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਮੌਕੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਸਥਾਨਕ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ, ਕਾਤਲ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਆਏ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਅਤੇ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ। ਹੋਰ

ਕੁੜੀ ਮਾਰ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ!

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਖੀ-ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪੀਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਨਦੀਪ ਦੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੇ ਹੰਝੂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਲਾਲਚੀ ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਕਮੀਨਗੀਆਂ ਬਿਆਨਦਿਆਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ‘ਕੁੜਮਾਂ ਦੀ ਮੰਗ’ ਅਨੁਸਾਰ ‘ਸਾਹਾਨਾ ਢੰਗ’ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਕੁੜੀ (ਅਮਨਦੀਪ) ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਵੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੰਗ ਹੋਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਅਮਨਦੀਪ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਭੁੱਖ ਖਿਲਾਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਡਿੱਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੁੱਕ ਚੁੱਕੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਜ ਕੇ ਲਾਹਣਤਾਂ ਪਾਈਆਂ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮਰੀ ਜ਼ਮੀਰ ਵਾਲੇ ਲਾਹਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦਬੱਲ ਕੇ ਬੂਹ ਬੂਹ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਤਸਵੀਰ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਾਸਾ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨਾ ਵੀ ਦੇਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਹਰ ਕੋਈ ਇਕੋ ਇਕ ਧਿਰ ਵਿਚ ਸੁੰਡੀਆਂ ਕੱਢਣ ਲਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਕ ਅਖਬਾਰ ਮੁਤਾਬਕ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦੀ ਅੰਤਿਮ-ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਜੁੜੇ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ, ਇਸ ਅਤਿ-ਦੁਖਦਾਈ ਕਾਂਡ ਦਾ ਇਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂ ਉਠਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਕੁਝ ਕੋੜੀਆਂ ਸੱਚਾਈਆਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀਆਂ। ਕਿਸੇ ਸੂਝਵਾਨ ਬੁਲਾਰੇ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੋ—

“....ਕਮਿਕਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ (ਅਮਨਦੀਪ ਦਾ ਕਥਿਤ ਕਾਤਲ ਸਹੁਰਾ) ਉੱਤੇ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਦਾਜ ਦਾ ਲੋੜੀ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਅਦਾਲਤ ਕਰੇਗੀ। ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵਧੀਆ ਤੇ ਸੁਖੀ ਜੀਵਨ ਨਹੀਂ ਬਤੀਤ ਕਰ ਰਹੀ ਤੇ ਉਹ ਪਲ ਪਲ ਮਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਕੌਣ ਦਵੇਗਾ?...ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੁੜਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਧੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਦਰੋਜ਼ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਕਿਉਂ ਆਪਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇ-ਰਹਿਮ ਕਸਾਈਆਂ ਕੋਲ ਤੌਰਦੇ ਹਨ? ਪੰਜਾਬ ‘ਚ ਵਸਦੇ ਰਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ, ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਧੀਆਂ ਦੀ ਬਲੀ ਲੈਂਦੀ ਰਹੇਗੀ?...ਉਹ ਕਿਹੜੀ ‘ਮਜ਼ਬੂਰੀ’ ਸੀ, ਜਿਹਦੇ ਕਰਕੇ ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਸਿਰੇ ਦੇ ਲਾਲਚੀ ਕੁੜਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਵੀਹ ਲੱਖ ਰੁਪਈਆ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ‘ਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਭੇਜ

ਦਿੱਤਾ ਸੀ?’”

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਜੰਮਪਲ ਇਕ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨ ਬੀਬੀ ਦੀ ਵੇਦਨਾ ਸੁਣੋ— “...ਸ਼ਾਇਦ ਕੈਨੇਡਾ ਬੈਠੀਆਂ ਦੁਖਿਆਰਨ ਧੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਾਸੀ ਅਣਗੋਲਿਆ ਕਰਨ, ਇਸ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਮਨਦੀਪ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਪਰਤ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਗੁੰਗੇ-ਬੋਲੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਕਰੁਣਾ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਪਾਉਣ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ, ਅੱਖਾਂ ਮੀਚ ਮੀਚ ਕੇ ਆਪਦੀਆਂ ਧੀਆਂ-ਧਿਆਣੀਆਂ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨਾ ਦੇਵੇ।

ਭਲਾ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਦਰਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਖਲੜੀ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਪਾਉਣਗੀਆਂ, ਜਿਹੜੇ ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਝਾਕ ਵਿਚ, ਆਪਣੀਆਂ ਅਲੂਝ ਜਿਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਨੂੰ, ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਪੁੱਛ ਪਤਤਾਲ ਕੀਤੀਆਂ, ਲਾਲਚੀ ਕੁੱਤਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੂਛਾਂ ਨਾਲ ਨੂੜ ਦਿੰਦੇ ਨੇ? ਨੀਤ ਦੇ ਭੁੱਖਿਆਂ ਦਾ ਮੂੰਹ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਰੁਪਈਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ‘ਬਾਹਰਲੇ ਮੁੰਡਿਆਂ’ ਲਈ ‘ਮੰਡੀ’ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਅੱਗ ਦਾ ਇਕ ਚੰਗਿਆੜਾ, ਸੈਂਕੜੇ ਮਣ ਲੱਕੜਾਂ ਦੇ ਢੇਰ ਨੂੰ ਸਾੜ ਕੇ ਰਾਖ ਬਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਵੇਂ ਹੀ ਇਸ ਕੁਲਹਿਣੇ-ਔਗੁਣ ਨੇ, ਪੰਜਾਬੀ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੂਬੀਆਂ ਦੀ ਸੁਆਹ ਬਣਾ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਡੀਗਾਂ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ....ਅਸੀਂ ਜੀ ਲੰਗਰ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ!ਸਾਡੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬੜੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਹਨ!....ਸਾਡਾ ਸੰਗੀਤ ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਧੂਮ ਪਾ ਰਿਹਾ।....ਅਸੀਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਬਹੁਤ ‘ਮੱਲਾਂ’ ਮਾਰੀਆਂ....ਪਰ ਜਦ ਕੋਈ ਕਮਿਕਰ ਸਿੰਹੂ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਲਹੂ-ਲੁਹਾਣ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਵਿਚੇ ਈ ਅਣਿਆਈ ਮੌਤੋਂ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਨੂੰ ਧੀ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ, ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਸੱਪ ਦੀ ਲਕੀਰ ਉੱਪਰ ਬੇ-ਤਹਾਸ਼ਾ ਲਾਠੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਾਂ!....ਫੇਰ ਹਰੇਕ ਜਣਾ ‘ਸੋ ਕਿਉਂ ਮੰਦਾ ਆਖੀਐ’ ਦਾ ਸਲੋਕ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਕੱਢ ਕੇ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਹੈ! ਫੰਡ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਅਪੀਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ!!.... ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ, ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਦਨਸੀਬ ‘ਅਮਨਦੀਪ’ ਆਪਣੇ ਮਾਪੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਆਉਣ ਦੇ ਚਾਅ ਨੂੰ ਅੱਧ-ਵਾਟੇ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਨੇ ਕੋਈ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਬੰਦੇ-ਕੁਬੰਦੇ ਦੀ ਪਰਖ ਕਰਨੀ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਂਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ

ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਇਕ ਪਰਵਾਸੀ ਭਰਾ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਵਿਸਥਾਰ ਜਾਨਣਾ ਚਾਹਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੁਣ ਲਉ: “ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ, ਬਾਕੀ ਗੱਲਾਂ ਛੱਡੋ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ.....ਟੋ ਨੂੰ ਕਿਸ ਭੜੂਏ ਨੇ ਇੰਨੀ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਸੀ?”

ਇਸ ਗਿਲਾਨੀ ਭਰੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਕੌਮ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਿਆਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਘੁੰਟਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਨ ਲਈ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਵੇਲੇ ਜਾਂਦੇ ਬੇ-ਸ਼ਰਮ ਪਾਪਤ ਤੇ ਬੇ-ਹਫਾ ਕਿੱਸਿਆਂ ਦਾ, ਭਨਿਆਰੇ ਵਾਲੇ ਸਾਧ ਦੇ ਬਣਾਏ ‘ਭਵ-ਸਾਗਰ ਗ੍ਰੰਥ’ ਜਿੰਡਾ ਪੌਥਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਈ ਐਸੀਆਂ ‘ਗੁੱਝੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ’ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਤ ‘ਚ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਲੱਗਿਆਂ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਕਟਾਰਾ ਨਾਂ ਦੇ ਇਕ ਸੂਰ-ਮੂੰਹੇ ਜਿਹੇ ਭਾਜਪਾਈ ਐਮ.ਪੀ. ਨਾਲ ‘ਦੇ ਨੰਬਰ’ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਰਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਫੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅਧਖੜ ਉਮਰ ਦੇ ਕਟਾਰੇ ਦੇ ਪਟਾਰੇ ਵਿਚੋਂ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਕਾਮ-ਤਾਕਤ-ਵਧਾਉ ਕੈਪਸੂਲ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਲੰਡਨ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬਣ ਆਪਣਾ ਚੰਦ ਜਿਹਾ ਪੁੱਤ ਅਣਵਾਲਾ ਛੱਡ ਕੇ ਦੌੜੀ ਫਿਰਦੀ ਹੈ। ਜੂੜੀ ‘ਤੇ ਚਿੱਟਾ ਰੁਮਾਲ ਬੰਨ੍ਹੀ ਫਿਰਦੇ ਸੋਹਣੇ-ਸੁਨੱਖੇ ਕਾਕੇ ਦੇ, ਯੂ.ਕੇ. ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਡੀ.ਐਨ.ਏ. ਟੈਸਟ ਕਰਕੇ ਉਸਦੇ ਮਾਪਿਆਂ (ਅਸਲ ‘ਚ ਕਲਜੂਰੀ ਮਾਪਿਆਂ!) ਦਾ ਖੁਰਾ ਖੋਜਾ ਲੱਭ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਅਣਜੰਮੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਆਹੂ ਲਾਹ ਲਾਹ ਕੇ ਨਵੇਂ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾ ਛੱਡੇ ਨੇ। ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਬੁੱਢੜ-ਗੱਭਰੂਆਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਫੜਾਉਣ ਤੋਂ ਸੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਦੋ ਪੈਰ ਘੱਟ ਪਰ ‘ਮੜਕ ਨਾਲ’ ਤੁਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਕਿਹੜੇ ਅਕਾਸ਼ਾਂ ‘ਚ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਏ? ਅਣਿਆਈ ਮੌਤੋਂ ਮਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧੀਆਂ ਲਈ ਨੰਗੇ ਧੜ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਬਾਈ ਰਾਮੂਵਾਲੀਏ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ‘ਚੋਕੀਦਾਰ’ ਸਮਝਿਆ ਹੋਇਐ! ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜੇ ਅਸੀਂ ਨਾ ਹੌਸ ਕੀਤੀ, ਅੰਤਰ-ਆਤਮੇ ਨਾ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ, ਤਾਂ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਨੂੰ ‘ਕੁੜੀ ਮਾਰਾਂ ਦਾ ਕਬੀਲਾ’ ਕਹਿਣ ਲੱਗ ਪਵੇਗੀ। ਉਹ ਗੂੜ ਮਾਰ ਕਬੀਲਾ, ਜਿਹੜਾ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੌਧਰੀ ਵਾਂਗ, ਮਰੇ ਹੋਏ ਸੱਪ ਦੇ ਜਾਂ ਸੱਪ ਦੀ ਘਾਸ ਨੂੰ ਲਾਠੀਆਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੁੱਟੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!!

ਆਪਣੇ ਜਕੜੰਜ ਸਿੰਹੂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਲਕਸ਼

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਵਿਚ ਲੜਕੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ‘ਤੇ ਗਏ। ਨਾਨਕਾ ਮੇਲ ਤੇ ਹੋਰ ਕੱਠ-ਬੱਠ। ਜੰਝ ਚੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ‘ਮੰਗਣਾ’ ਸੀ। ਸ਼ਗਨ ਪਾਉਣ ਲਈ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਉੱਤਰੀ, ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਹ ਤੋਂ ਚਾਲੀ। ਇਉਂ ਲੱਗਣ ਜਿਵੇਂ ਤਖ਼ਤਪੁਰੇ ਮਾਘੀ ‘ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਰੈਲੀ ‘ਚ ਆਏ ਹੋਣ। ਢਾਣਾ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਆਇਆ ਸਾਰਾ ਕੋੜਮਾ ਮਾਸਤਾਂ, ਫੁੱਫੜਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ‘ਚ ਛਾਪਾਂ ਛੱਲੇ ਫਸਾ ਕੇ ਇਕ ਨਵੇਕਲੀ ਬੈਠਕ ਵਿਚ ਜਾ ਡਟਿਆ। ਜੁੜਵੇਂ ਮੇਜ਼ ‘ਤੇ ਜਲ ਪਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੈਮ ਦੀ ਨਾਜ਼ੁਕਤਾ ਦੇਖ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦਿਲ ਨਾਲ ਕਾਹਲੀ ਕਾਹਲੀ ਨਰੋਏ ਲੰਝ ਮਾਰੇ ਤੇ ਪੌਣੇ ਘੰਟੇ ‘ਚ ਦਾਰੂ ਦੀ ਪੇਟੀ ਉਡਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਲੈਂਗਾਂ, ਮਟਨਾਂ ਦੇ ਭੜ੍ਹਕੇ ਪਾ ਕੇ ਜੀਪਾਂ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਕੱਢਦੇ ਔਰ ਗਏ ਔਰ ਗਏ ਹੋ ਗਏ।

ਭਾਣਜੇ! ਪਿੱਛੇ ਹੁਣ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਟਾਈਮ, ਦਾਰੂ ਸਿੱਕਾ ਵਾਧੂ, ਖੀਰੇ ਖੱਪੇ ਤਰੀ ਸੈਂਖੀ ਉਡਦੀ ਰਹੀ। ਇਕ ਸਾਡਾ ਸਾਂਝਾ ਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹੈ। ਨਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦਾ ਬਿੱਲਾ ਸਿੰਹੂ ਹੈ ਪਰ ਆਖਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਕੜੰਜ ਸਿੰਹੂ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪੀ ਕੇ ਰੂਆਤ ਪਿਆ ਜੱਕੜ ਬੜੇ ਠੋਕਦਾ। ਮਸਲਨ, ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਤੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਚਾਰ ਬੰਦੇ, ਬੰਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ। ਬਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ। ਉਹ ਜੱਜੇ ਦੇ ਪੈਰ ‘ਚ ਬਗੈਰ ਬਿੰਦੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹਰ ਵਾਕ ਵਿਚ ਦੋ ਦੋ ਵਾਰ ‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ’ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਦਾਰੂ ਵਾਲੀ ਨਾਨ ਸਟਾਪ ਰੇਲ ਬਣਾਈ

ਆਉਂਦਾ। ਘਰ ਦੀ ਮੁੱਕ ਗਈ ਤਾਂ ਠੋਕੇ ਦੀ। ਜਾਣੇ ਦਿਨ ਦੇ ਛਿਪਾ ਨਾਲ ਉਤਲੀ ਅਵਸਥਾ ‘ਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੁੰਦਾ।

ਭੁਝ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਈ-ਪਾਸ ਵਿਚ ਆ ਗਈ ਸੀ, ਬੜੀ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਮਿਲੀ। ਜਕੜੰਜ ਦੇ ਦੂਜੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਲਈ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਿੰਦਾ-ਬਬੇਰਾ ਧੰਦ ਪਿੰਟ ਲਿਆ ਆਪਾਂ ਤਾਂ ਬਈ ਕੋਠੀ ਬਣਾਵਾਂਗੇ। ਉਤੇ ਚੁਬਾਰਾ ਤੇ ਉਪਰ ਸਿਰੇ ‘ਤੇ ਉਡਦਾ ਬਾਜ਼। ਦੂਰੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ ਔਰ ਆ ਕੋਠੀ ਬਿੱਲੇ ਬਰਾਤ ਦੀ। ਪੈਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੌਣ ਪੁੱਛਦਾ, ‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਬੰਦੇ ਦੀ ਠੁੱਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਠੁੱਕ।

ਤਦ ਘਰ ਦਿਆਂ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਸੀ-ਬਈ ਕੋਠੀ ਨਿਸ਼ੰਗ ਪਾ ਲੈ, ਜਿੰਨ੍ਹੇ ਮਰਜ਼ੀ ਪੈਸੇ ਲਾਈ ਜਾਈ। ਸੋਹਣੀ ਲੱਗੇ ਚਾਹੇ ਨਾ ਪਰ ਅਸੀਂ ਕੋਠੀ ਦਾ ਮੂੰਹ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣ ਦੇਣਾ। ਬੁੜੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਾਲਾ ਘਰ ਐ, ਤੂੰ ਦਾਰੂ ਦਾ ਰੱਜਿਆ ਅੱਗੋਂ ਦੀ ਲੰਘਦੇ ਜਾਂਦੇ ਨੂੰ ਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਅੰਦਰ ਵਾੜ ਲਿਆ ਕਰੇਂਗਾ।

ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਉਸ ਉਪਰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜਕੜੰਜ ਸਿੰਹੂ ਹੇਠਾਂ ਗਰਾਉਡ ਫਲੋਰ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਦਾਰੂ ਨਹੀਂ ਪੀਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਦ ਉਹ ਦੋ ਕੁ ਮੋਟੇ ਜਿਹੇ ਲਾ ਕੇ ਛੋਟੀ ਬਾਰੀ ਵਿਚ ਦੀ ਨਿਕਲ ਕੇ ਬਾਹਰ ਰਾਹ ‘ਤੇ ਜਾ ਖੜ੍ਹਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵੀ ਖੇਤ ਬੰਨੇ ਵਾਲਾ ਕੋਲ ਦੀ ਲੰਘਦੇ ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਬਾਹ ਫੜ ਕੇ ਅੰਦਰ ਲੈ ਆਉਂਦਾ। ਜਿਉਂ ਹੀ ਜਕੜੰਜ ਸਿੰਹੂ ਉਪਰ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਤਾਂ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਪੌੜੀਆਂ ਵਾਲਾ ਬੁਹਾ ਬੰਦ, ਮਤਾਂ ਕਿਤੇ ਖਰੀ ਕਰਨ ਲਈ

ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਉਤਰ ਆਵੇ। ਭਾਣਜੇ! ਸਵੇਰ ਦੀ ਇਕ ਡੰਗ ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਜਕੜੰਜ ਸਿੰਹੂ ਮੰਗਣੇ ਦੀ ਰਸਮ ਪਿੱਛੋਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਭੈੜਾ ਨਾ ਲੱਗਾਂ, ਰਾਇਲ ਸਟੈਗ ਦੀ ਸਾਲਮ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਸਜਾ ਕੇ ਮੇਜ਼ ‘ਤੇ ਕੂਹਣੀਆਂ ਰੱਖ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੂਲੀ ਦੀ ਫਾਕੜ ਜਿਹੀ ਤੇ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ

-ਗੱਜਣਵਾਲਾ ਸੁਖਮਿੰਦਰ

ਦੰਦੀ ਵੱਢਦਾ ਹੋਇਆ, ਗੁਲੂਕੋਜ਼ ਦੀ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਵਾਂਗੂੰ ਬੋਤਲ ਬੋਲੇ ਕਰੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਕੁ ਵਜੇ ਸਾਡਾ ਇਕ ਹੋਰ ਰਲਾਉਣਾ ਜਿਹਾ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ‘ਧੂੜਕੋਟੀਆ’ ਆ ਟਪਕਿਆ। ਲੰਡੇ ਕੋ ਮੀਣਾ ਮਿਲੇ ਕਰ ਕਰ ਲੰਬੇ ਹਾਥ। ਜਦ ਉਸ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਜਕੜੰਜ ਸਿੰਹੂ ਮੋਰਚਾ ਲਾਈ ਬੈਠਾ ਤਾਂ ਮਸ਼ਕਰੀਏ ਖਚਰੀ ਜਿਹੀ ਹਾਸੀ ਹੱਸਦਾ, ਉਹ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਮੂਹਰੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾ ਕੇ ਡਟ ਗਿਆ। ਚੱਲ ਸੋ ਚੱਲ ਨਾ ਕੋਈ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਨਾ ਟੋਕਣ ਵਾਲਾ। ਪੀਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਜਦ ਪਿੱਛੇ ਤਿੱਪ ਨਾ ਰਹੀ ਤਾਂ ਦੋਨੋਂ ਉਠੇ। ਲੱਤਾਂ ਨੇ ਚੱਜ ਨਾਲ ਭਾਰ ਨਾ ਝੱਲਿਆ। ਜਕੜੰਜ ਸਿੰਹੂ ਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਨੇ ਤੱਕਿਆ ਹਾਲਾਤ ਨਾਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਹਨ।

ਪਤੀਵਰਤਾ ਔਰਤ ਵਜੋਂ ਉਹ ਵਗ ਕੇ ਆਈ ਤੇ ਮੌਕਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੋਏ ਫਟਾਫਟ ਬਰਾਂਡੇ ‘ਚ ਪਏ ਮੰਜੇ ‘ਤੇ ਗਦੈਲਾ ਵਿਛਾਇਆ, ਮੌਰਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਜਕੜੰਜ ਨੂੰ ਲਿਟਾਇਆ। ਉਤੇ ਰਜਾਈ ਸਿੱਟ ਕੇ ਪਾਣੀ ਦਾ ਜੱਗ ਸਿਰ੍ਹਾਣੇ ਰੱਖ ਉਹ ਆਪ ਮੇਲ ਵਿਚ ਚਲੀ ਗਈ।

ਜੇ ਦੂਜਾ ਧੂੜਕੋਟੀਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ

ਹੋਰ ਵੀ ਨਾਜ਼ੁਕ, ਉਹ ਨੇੜੇ ਹੀ ਪਏ ਮੰਜੇ ਕੋਲ ਡੋਲਦਾ ਉਖੜਦਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ‘ਤੇ ਬੈਠਣ ਸਾਰ ਹੀ ਟੋਡਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੁੱਤੀ ਸਮੇਤ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਬੋਲੇ ਤੇ ਧੜ ਮੰਜੇ ‘ਤੇ। ਪੱਗ ਦਾ ਫਰੰਟ ਇਉਂ ਲੱਗੇ ਜਿਵੇਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਝੱਖੜ ਨੇ ਟਾਹਣਾ ਭੰਨ ਕੇ ਸਿੱਟ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ।

ਜਾਗੋ ਕੱਢਣ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦ ਸਾਰੇ ਸੌਣ ਪੈਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਕ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਨੇ ਘੁਰਾੜੇ ਠੋਕੀ ਜਾਂਦੇ ਜਕੜੰਜ ਸਿੰਹੂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਪਿੰਡ ‘ਚੋਂ ਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਬਿਸਤਰਿਆਂ ‘ਚੋਂ ਇਕ ਹੋਰ ਭਾਰੀ ਜਿਹੀ ਰਜਾਈ ਕੱਢ ਕੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ।

ਜਕੜੰਜ ਦੀ ਛਾਤੀ ਬਾਹਲਾ ਚਿਰ ਭਾਰ ਨਾ ਝੱਲ ਸਕੀ ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਜਿਵੇਂ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢਿੱਗ ਹੇਠ ਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਹਾਬੜ ਕੇ ਹੌਂਕਦਾ ਹੋਇਆ, ਜ਼ੋਰ ਲਾ ਕੇ ਹੇਠੋਂ ਨਿਕਲਿਆ ਤੇ ਡੌਰ ਡੌਰਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, ਸ਼ੁਕਰ ਆ ਅੱਜ ਤਾਂ ਮਰਦੇ ਮਰਦੇ ਬੱਚ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਪਾਣੀ ਪੀਤਾ ਤੇ ਉਠ ਕੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਮੇਲ ਵਿਚ ਆ ਬੈਠਾ ਤੇ ਫੇਰ ਉਹੀ— ‘ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੈ ਬਈ।’ ਬੋਈਮਾਨ ਦੀ ਕਾਹਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ।

ਉਸ ਨੇ ਰੀਲ ਲਾਈ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਥੇ ਉਸ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਆ ਗਈ। ਘੁਰਕੀ ਲੈ ਕੇ ਉਚੀ ਦੇਣੇ ਬੋਲੀ— ਇਹ ਚੰਗਾ ਭਲਾ ਪਿਆ ਸੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕੀਹਨੇ ਉਠਾ ‘ਤਾ? ਇਸ ਨੇ ਹੁਣ ਬੋਡਾ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸਿਰ ਖਾਈ ਜਾਣਾ। ਜੇ ਸੌਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੋ ਕੁ ਮੋਟੇ ਜਿਹੇ ਪੈਂਗ ਪਿਆ ਦਿਉ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਬੋਡਾ ਮਗਜ਼ ਚੱਟ ਜੂ। ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਐਂਈ ਘੋਹਣੇ ਜਿਹੇ ਪਾਈ ਜਾਣੇ। ਲਹੂ ਪੀ ਜੂ ਗਾ।

ਉਹ ਜਕੜੰਜ ਨੂੰ ਵੀ ਪੈ ਗਈ— ਕਿਵੇਂ ਲਾਈ ਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਪਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ? ਰਾਤ ਦੇ ਬਾਰਾਂ ਵਜ ਗਏ ਆ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੌਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ? ਜਕੜੰਜ ਸੋਬਰ ਜਿਹਾ ਬਣ ਕੇ ਰਜਾਈ ਲੈ

ਕੇ ਫਿਰ ਘੁਰਾੜੇ ਠੋਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਤੇ ਸਾਰੇ ਸੌਂ ਗਏ ਸਨ।

ਸਵੇਰੇ ਬਰਾਤ ਚੜ੍ਹਨੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਤਿਆਰੀ ਖਿੱਚ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਰ ਜਕੜੰਜ ਖੂਬ ਘੁਰਾੜੇ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਤਦ ਉਥੇ ਉਸ ਦੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ‘ਚ ਤੌਲੀਆ ਤੇ ਨਵੇਂ ਕੱਪੜੇ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ— ਤੇਰੀ ਅੱਜੇ ਨੀਂਦ ਨਹੀਂ ਲੱਬੀ, ਤੱਤਾ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਪਿਆ। ਸਾਰੇ ਤਿਆਰ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਆ, ਉਠ ਕੇ ਤੂੰ ਵੀ ਬੁਰਸ਼-ਬੁਰਸ਼ ਕਰ ਲੈ।

ਤੇ ਉਧਰ ਧੂੜਕੋਟੀਏ ਨੇ ਪੈਂਟ ਤੋਂ ਦੀ ਬੈਲਟ ਕੱਸ ਲਈ ਸੀ। ਲੁਣ ਪੁਆ ਕੇ ਲੱਸੀ ਪੀਂਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਆਹ ਦੇ ਅਗਲੇ ਰੰਗਾਰੰਗ ਦੌਰ ਵਿਚ ਐਂਟਰੀ ਮਾਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਟੈਹਕਰੇ ਵਿਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਭਾਣਜੇ! ਪੂਰੇ ਐਪੀਸੋਡ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਲੱਗਿਆ ਬਈ ਇਕ ਪਾਸੇ ਦੁਨੀਆਂ ‘ਤੇ ਮਹਾਂ ਮੰਦਵਾੜਾ ਛਾਇਆ ਪਿਆ, ਪਰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੁਝ ਯਾਦ ਚੇਤੇ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਫਜ਼ੂਲ ਖਰਚੀ ਸਿੱਖਰਾਂ ‘ਤੇ।

ਜਿਹੜਾ ਕੱਲ੍ਹ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਹ ਪੰਜਤਾਲੀਆ ਦਾ ਟੋਲਾ ਕੰਮ ਧੰਦੇ ਛੱਡ ਕੇ ਤੇਲ ਬਾਲਦਾ ਆਇਆ ਤੇ ਦਾਰੂ ਡੱਫ ਕੇ ਹੀਡੋ ਹੀਡੋ ਕਰਦਾ ਚੱਲਾ ਗਿਆ, ਕੀ ਇਸ ਡਰਾਮੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਕਦਾ? ਜਕੜੰਜ ਤੇ ਧੂੜਕੋਟੀਆ ਵਰਗਿਆਂ ਅਨੇਕ ਹੋਰਨਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਲਕਸ਼ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੀ ਸੰਵਾਰ ਦੇਣਗੇ? ਧੰਨ ਐ ਬਈ ਔਰਤਾਂ ਜੋ ਘਰ-ਬਾਹਰ ਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਜਕੜੰਜ ਵਰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਂਝੀ ਜਾਂਦੀਆਂ!

ਕੈਂਟਨ ਗੁਰੂਘਰ 'ਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਮਨਾਇਆ

ਕੈਂਟਨ, ਮਿਸ਼ੀਗਨ (ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਸੈਣੀ): ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਆਫ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਕੈਂਟਨ ਵਿਖੇ 25 ਜਨਵਰੀ (ਐਤਵਾਰ) ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦਿਵਸ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਾਪ ਕੀਤਾ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਰਸਭਿੰਨ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ। ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਚੋਜ਼ ਮੱਧ

ਦੀਆਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂਘਰ 'ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮਿਡ ਟਰਮ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ 31 ਜਨਵਰੀ (ਸਨਿਚਰਵਾਰ) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 4:40 ਤੱਕ ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਮਤਿਹਾਨ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਅਰੰਭ ਹੋ ਸਕੇ।

ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੰਡਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੁਨਰ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਸਰੂਪ, ਸਿੱਖ ਦੇ ਕਿਰਦਾਰ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪਾਏ ਪੂਰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਖਰਾਬ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਅਰਦਾਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਾਰਾ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਗੂੰਜਣ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ।

ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਲਈ ਅਰਦਾਸ: ਗੁਰੂਘਰ ਦੇ ਸਪਤਾਹਿਕ ਦੀਵਾਨ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਦਰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਡਾਕਟਰਾਂ ਵਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਈ ਪਾਸ ਸਰਜਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ 'ਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਲੋਂ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ 'ਤੇ ਹੀ ਮੁਸਕਰਾ ਰਹੀ ਹੈ ਪਿੰਕੀ

ਮਿਰਜ਼ਾਪੁਰ: ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਫਿਲਮ 'ਸਮਾਈਲ ਪਿੰਕੀ' ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ ਔਸਕਰ ਸਨਮਾਨ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਦੀ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦੀ ਦੇਹਲੀ 'ਤੇ ਜਾ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਾਮਪੁਰ ਦਾਹਬਾ ਦੀ ਵਾਸੀ 6 ਸਾਲਾ ਪਿੰਕੀ ਜੋ ਕਿ ਵਾਰਾਣਸੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਦੇ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਗਈ, ਅਗਲੇ ਮਹੀਨੇ ਆਸਕਰ ਸਮਾਗਮ ਲਈ ਅਮਰੀਕਾ ਜਾਣ ਦੇ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਹੀ ਖਿੜ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਪਿੰਕੀ ਫਰਾਟੇਦਾਰ ਭੋਜਪੁਰੀ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੀ

ਹੈ, "ਅਮਰੀਕਾ ਬਨਾਰਸ ਸੇ ਭੀ ਦੂਰ ਹੈ ਨਾ, ਲੇਕਿਨ ਕੋਨੂ ਬਾਤ ਨਹੀਂ, ਹਮ ਅਪਨੇ ਮਾਈ-ਬਾਬੂ ਕੇ ਸਾਥ ਉਹਾ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਇਬ (ਅਮਰੀਕਾ ਭਾਵੇਂ ਵਾਰਾਣਸੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ ਪਰ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਉਥੇ ਜ਼ਰੂਰ ਜਾਉਂਗੀ।)" ਵਰਨਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬੱਚੀ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਖੰਡੂ (ਕੱਟੇ ਹੋਏ ਬੁੱਲ੍ਹ) ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜਕ ਵਿਤਕਰੇ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੁਣ ਸਭ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦਾ ਵਾਸੀ ਨੌਜਵਾਨ ਰਾਮਸੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, 'ਪਿੰਕੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੌਮਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।'

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੱਬਡੀ ਕੱਪ-ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੀ ਜੁਬਾਨੀ

ਇੰਡੀਆਨਾ ਦੇ ਇੰਡੀਅਨਐਪੋਲਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਪਿੰਕਾ ਤੇ ਸ. ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰਭਜਨ ਯਾਦਗਾਰੀ ਟਰੱਸਟ (ਇਬਰਾਹੀਮਪੁਰ) ਵਲੋਂ ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਗੁਰੂਸ਼ੰਕਰ ਦੇ ਖੇਡ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਤੀਸਰਾ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਯਾਦਗਾਰੀ ਕੱਬਡੀ ਕੱਪ ਅਮਿੱਟ ਛਾਪ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਤਸਵੀਰਾਂ।

ਤਸਵੀਰਾਂ: ਲਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੂੰ ਦਿਲੀ ਮੁਬਾਰਕ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਕਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਇਹ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰਾ ਬੇਲਾਗ ਤੇ ਬੇਬਾਕ ਅਖਬਾਰ ਦਿਨ ਦੁੱਗਣੀ ਰਾਤ ਚੌਗੁਣੀ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇ।

ਸ. ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਗੀ
847-668-0176

ਸ. ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਸੇਰੋਂ
773-841-2720

R & S PETRO INC.

ਲੌਂਗ ਰੂਟ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਵਾਲੇ ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ! ਹੁਣ ਇੰਡੀਆਨਾ ਵਿਚ ਖੁਲ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ

Imperial Truck Wash & Repair

One Stop Center For Truckers-Repairs-Tires-Wash

All Kinds of Welding Work
& General Repair.

Alignment

**Spot Free
Truck Wash**

- *Transmission
- *Clutch
- *Brakes
- *Suspension
- *Oil Change
- *Rear End
- *Wet Kit & PTO Pumps
- *Alternators
- *Starters
- *Cement Blower

ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵੈਲਡਿੰਗ ਵਰਕ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਰਿਪੇਅਰ
ਮਾਰਕੀਟ 'ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਅਤੇ ਘੱਟ ਕੀਮਤ

Oil Change **\$189.99** Only

Brake **\$99.00** With Labor

Wheel Seal **\$89.00** With Labor

Labor Rate **\$59.00** Hourly Rate

Wheel Balancing

5809 South State Rd 3, Spiceland, IN- 47385
interstate 70 Exit 123 (Turn Right Yellow Building)

24 Hours Road Service & Towing

Jasvir Singh (765) 987-7000

India Curry Restaurant at Truck Plaza

Facilities for Truckers at Truck Plaza.

- ☑ India Restaurant and Full Bar
- ☑ 10 Acres of Truck Parking
- ☑ Brand New 2 Bays of Express Lube
- ☑ Brand New 2 Bays of General Repair
- ☑ Brand New One Bay for Alignment,
- ☑ Wheel Balancing and Tires
- ☑ Brand New 2 Bays Spot Free Truck Wash

*Indian food for truckers Dine-in and To Go

*Bar- Beer, Liquor and Wine

*To Go Beer Liquor and Wine

ਟਰੱਕਰ ਭਰਾਵਾਂ ਲਈ
ਸਵਾਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਖਾਣਾ
ਬਹਿ ਕੇ ਖਾਓ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਓ

ਬਾਰ, ਬੀਅਰ, ਲਿਕਰ
ਅਤੇ ਵਾਈਨ
ਬਹਿ ਕੇ ਪੀਓ ਜਾਂ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਓ

Free Showers

ਨਹਾਉਣ-ਧੋਣ ਦਾ ਮੁਫਤ ਪ੍ਰਬੰਧ

10 ਏਕੜ ਥਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਪਾਰਕਿੰਗ

PATEL BROTHERS®

“Celebrating Our Food....Our Culture”

Bringing your homeland closer since 1974

ILLINOIS

HEADQUARTERS:
PATEL BROTHERS
2610 W. DEVON AVENUE
CHICAGO, IL 60659
T: 773.262.7777, 773.764.1857
F: 773.262.7914

PATEL BROTHERS
873 E. SCHAUMBURG ROAD
SCHAUMBURG, IL 60193
T: 847.524.1111

INDIANA

PATEL BROTHERS
4150 LAFAYETTE RD. SUITE F&G
INDIANAPOLIS, IN 46254
T: 317.293.8345 F: 317.293.8395

KENTUCKY

PATEL BROTHERS
1830 HURSTBOURNE PKWY
LOUISVILLE, KY 40220
T: 502.499.9791

GEORGIA

PATEL BROTHERS
1711 CHURCH STREET
DECATUR, GA 30033
T: 404.296.2696
F: 404.296.2698

MISSISSIPPI

PATEL CASH & CARRY
6800 W. OLD CANTON RD SUITE 102
RIGDELAND, MS 39157
T: 601.952.0332

PATEL BROTHERS
1999 HWY 80 WEST
SUITE 15
JACKSON, MS 39204
T: 601.353.6611

PENNSYLVANIA

PATEL BROTHERS
4145 WILLIAM PENN HWY
MONROEVILLE, PA 15146
T: 412.372.2758 F: 412.380.0144

PATEL BROTHERS
1915 STREET ROAD
BENSALEM, PA 19020

OHIO

PATEL BROTHERS
1170 KENNY SQUARE MALL
COLUMBUS, OH 43220
T: 614.273.1376

PATEL BROTHERS
6876 PEARL ROAD
MIDDLEBURGH HTS., OH 44130
T: 440.885.4440

CALIFORNIA

PATEL BROTHERS
2039 EL CAMINO REAL
SANTA CLARA, CA 95050
T: 408.261.3555
F: 408.261.3545

CONNECTICUT

PATEL FOODS
171 E. SPENCER STREET
MANCHESTER, CT 06040
T: 860.645-6100
F: 860.643-9322

CANADA

PATEL CASH & CARRY
700 - MARKHAM ROAD, UNIT # 3 & 4,
SCARBOROUGH, ONTARIO, M1H 2A7
CANADA
T: 416-439-9393 F: 416-438-6446

NEW JERSEY

PATEL CASH & CARRY
1551 OAKTREE RD
ISELIN, NJ 08830
T: 732.205.0187
F: 732.205.0397

PATEL CASH & CARRY
780 NEWARK AVE
JERSEY CITY, NJ 07306
T: 201.222.7572
F: 201.222.1019

PATEL FOOD MARKET
1357 OAKTREE RD
ISELIN, NJ 08830
T: 732.283.7283
F: 732.283.4950

PATEL CASH & CARRY
2800 - RT# 27
RYAN PLAZA
NORTH BRUNSWICK, NJ 08902
T: 732.821.0667
F: 732.821.7232

PATEL BROTHERS
10866, RT 46
PARSIPPANY, NJ 07054

MASSACHUSETTS

PATEL BROTHERS
425 - MOODY STREET
WALTHAM, MA 02453
T: 781.893-1003
F: 781.893-6003

PATEL BROTHERS
504, BOSTON TURNPIKE
SHREWSBURY, MA 01545

VIRGINIA

PATEL BROTHERS
11116 LEE HIGHWAY
FAIRFAX, VA 22030
T: 703.273.7400

TENNESSEE

PATEL BROTHERS
4043 NOLENSVILLE PIKE
NASHVILLE, TN 37211
T: 615.833.1555
F: 615.833.1556

MARYLAND

PATEL BROTHERS
6402 BALTI NATIONAL PIKE
ROUTE # 40, SUITE #188
CATONSVILLE, MD 21228
T: 410.719.2822
F: 410.719.2821

PATEL BROTHERS
15110 FREDERICK ROAD
ROCKVILLE, MD 20850
T: 301.340.8656
F: 301.898.8959

PATEL BROTHERS
2074 UNIVERSITY BLVD
HYATTSVILLE, MD 20783
T: 301.422.1555
F: 301.422.1555

NEW YORK

PATEL BROTHERS
37-27, 74TH STREET,
JACKSON HEIGHTS, NY 11372
T: 718.898.3445 F: 718.898.9243

PATEL BROTHERS
415 SOUTH BROADWAY
HICKSVILLE, NY 11801
T: 516.681.0091 F: 516.681.0072

PATEL BROTHERS
42-92 MAIN STREET
FLUSHING, NY 11355
T: 718.661.1112 F: 718.661.2076

PATEL BROTHERS
124-10, LIBERTY AVENUE
RICHMONDHILL, NY 11419
T: 718.843.2527 F: 718.843.2526

PATEL BROTHERS
251-08 HILLSIDE AVENUE
BELLEROSSE, NY 11426
T: 718.470.1356 F: 718.470.0209

MICHIGAN

PATEL BROTHERS
28684 FORD ROAD
GARDEN CITY, MI 48135
T: 734.427.4445
F: 734.427.4985

PATEL BROTHERS
28950 ORCHARD LAKE ROAD
FARMINGTON HILLS, MI 48334
T: 248.851.7470

PATEL BROTHERS
37196 DEQUINDRE ROAD
STERLING HEIGHTS, MI 48077
T: 586.795.5120

NORTH CAROLINA

PATEL BROTHERS
1419 SOUTH EAST MAYNARD RD
CARY, NC 27511
T: 919.380.0113 F: 919.319.5661

TEXAS

PATEL BROTHERS
5815 HILLCROFT
HOUSTON, TX 77036
T: 713.784.8332
F: 713.784.8341

PATEL BROTHERS
16338, KENSINGTON DR UNIT # 130
SUGARLAND, TX 77479
T: 281.980.1181

PATEL BROTHERS
104 INGE DRIVE
RICHARDSON, TX 75080
T: 972.644.3972

www.patelbros.com

PB.REV.080808

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਮੰਗੇ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਧਮਾਕੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ

—ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ : ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਰਹਿਮਾਨ ਮਲਿਕ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈੱਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵੀ ਕਰੇਗਾ।

ਮਲਿਕ ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਚ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਟੀ.ਵੀ. ਚੈਨਲ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 2007 ਵਿਚ ਸਮਝੌਤਾ ਟਰੇਨ ਧਮਾਕੇ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਕਰਨਲ ਐਸ.ਕੇ. ਪੁਰੋਹਿਤ ਤੋਂ ਹੋਰਨਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਬਾਹਰੀ ਦਬਾਅ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ। ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਅੱਤਵਾਦ ਚੁੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਭਾਰਤੀ ਜਾਂਚ ਕਰਤਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਾਂਗੇ, ਪਰ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਭਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਜਵਾਬ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਜ਼ਮੀਨੀ ਫੌਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਪ੍ਰਵੇਜ਼ ਕਿਆਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮੀ ਕਾਰਨ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਗੱਲ ਬਰਤਾਨਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਹੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ ਹੋਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਵਲੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਸੌਂਪੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਾ ਫੜੇ ਗਏ ਇਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਸਾਬ ਦਾ ਉਰਦੂ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ

ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲੰਘੀ 25 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਹਿਮ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੰਬਈ ਹਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਸ਼ੱਕੀ ਲਸ਼ਕਰ-ਏ-ਤੋਇਬਾ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਜਮਾਤ-ਉਦ-ਦਾਵਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਾਖਨ ਬਾਬਰ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ 30 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਮੁਰੀਦਕੇ ਵਿਚ ਸਥਿਤ ਜਮਾਤ ਦੇ

ਕਿ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਜਾਣ ਤੇ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲ ਕਰਨ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੀਨ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚੀਨ ਦੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਮੋੜਨਗੇ ਤੇ ਚੀਨ ਵਲੋਂ ਜੋ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਦੇ ਦੂਤ ਨੇ 29 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਖੇਤਰ 'ਚ ਸਥਿਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨੂੰ ਉਗਾਸਾ ਦੇਣ ਲਈ ਬੀਜਿੰਗ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੇੜੇ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਦੇਣੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ

ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਖਿਲਾਫ ਯੁੱਧ 'ਚ ਉਸਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਤੇ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੋ ਬਿਡੇਨ ਵਲੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਏਜੰਡਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਰ ਜੋ ਬਿਡੇਨ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਇਕ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਿਲ ਵਿਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਗ਼ੈਰ-ਫੌਜੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਸੀ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਬਿਲ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਕਹੀ ਗਈ। ਇਸ ਜਵਾਬਦੇਹੀ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦ ਵਿਰੋਧੀ ਸਮਰੱਥਾ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਤੇ ਤਾਲਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਖਿਲਾਫ ਉਚਿਤ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਿਲ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ 1.5 ਅਰਬ

ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਦਲੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਅਲ-ਕਾਇਦਾ ਤੇ ਹੋਰ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਬਿਲ 'ਚ ਤਾਲਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਨਾ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਬਿਲ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ ਕਿ ਉਹ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ੍ਰੀ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਬਕਾ ਹਮਰੁਤਬਾ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤੋਂ ਉਲਟ ਇਰਾਨ ਨਾਲ ਕੂਟਨੀਤਕ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ।

ਉਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਂ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸਖ਼ਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਤੀਅਲ ਦੇਸ਼ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਤੰਤਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਨੂੰ ਹੱਲਾਸ਼ੇਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਹੀ ਸਮੱਸਿਆ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਰਜੀ ਨੇ ਆਸਿਆਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਦਰਮਿਆਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਚ ਡੇਲੀ ਡਾਇਲਾਗ' ਦੇ ਉਦਘਾਟਨ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਕਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤੰਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਜਿਹੇ ਅਤੀਅਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਤ ਕਰੇ।

ਅਤਿਵਾਦ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਜ਼ਰੂਰੀ-ਬਾਨ ਕੀ ਮੂਨ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ

ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਬਾਨ ਕੀ ਮੂਨ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ

ਰਲਦਿਆਂ ਸਾਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਦੌਰਾਨ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਮਾਹਰ ਇਸ ਆਲਮੀ ਅਲਾਮਤ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਢੰਗਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਇੰਟਰ ਰੀਜ਼ਨਲ ਕਰਾਈਮ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ ਰਿਸਰਚ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (ਯੂ.ਐਨ.ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ.ਐਫ.) ਵਲੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਇਕ

ਦਿਨਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਚਾਰ ਬੰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਹਿਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ, ਜੋ ਅੱਤਵਾਦ ਲਈ ਸਹਾਈ ਬਣਦੀਆਂ ਹਨ, ਦੂਜਾ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਤੇ ਇਹਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨਾ, ਤੀਜਾ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਤੇ ਚੌਥਾ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਚੱਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੋ

ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਦਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਆਧਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨੀਤੀ ਯੋਜਨਾਕਾਰ ਤੇ ਅੱਤਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਰਾਬਰਟ ਓਰ ਨੇ

ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਆਲਮੀ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਦੇ ਗੁਆਂਢਾਨਾਮਾਓ ਖਾਤੀ ਜੇਲ੍ਹ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਬੰਧੀ ਮੀਡੀਆ ਵਲੋਂ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਜੇਹਾ ਵੱਡਾ ਮੁਲਕ ਅਜਿਹਾ

ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਰਗੀ ਜਾਂ ਮਿਸਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਇਸ ਦੀ ਸੁਲਾਘਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਗਲੋਬਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਡੇ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਤਬਦੀਲੀ, ਆਲਮੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਟਾਕਰੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਆਧਾਰ ਵਿਆਪਕ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਾਨ ਕੀ ਮੂਨ

ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਝਟਕੇ ਜਾਰੀ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਹੋਏ ਨਾਰਾਜ਼

—ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਝਟਕੇ ਲੱਗਣੇ ਜਾਰੀ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਸੱਤਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਲਈ ਤਰਲੇਮੰਡੀ ਹੁੰਦੇ ਵਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਵਿਰੋਧ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੁਰਾਂ ਉਠ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਬਜ਼ਰਗ ਆਗੂ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਬਾਰੇ ਭਾਵੇਂ ਭਾਜਪਾ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਿੱਛੇ ਵਰਤੋਂ ਆਗੂ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਪਿੱਛੋਂ ਆਪਣੀ ਭੜਾਸ ਕੱਢੀ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਸੈਕਟਰ ਵਾਂਗ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਵੱਕਤ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ, ਤੋਂ ਵੀ ਭਗਵਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪਾਰਟੀ ਭਾਜਪਾ ਵਿਰੁੱਧ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਭੜਾਸ ਕੱਢੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ

ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਉਭਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ (ਭੈਰੋਂ) ਖੁਦ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕਾਬਲ ਹਨ।

ਭਗਵਾਂ ਬਰਾਂਡ ਆਗੂ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂਵਾਦ ਦਾ ਪੱਤਾ ਖੋਡ ਕੇ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੱਤਾ ਹਥਿਆਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵੀ ਉਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕੁਝ ਉਦਯੋਗਪਤੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਆਉਂਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵੀ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦੜ ਵੱਟੀ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਦਬਾਅ ਪੈਣ 'ਤੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੂੰਹ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਡਵਾਨੀ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਲੇਸ਼ ਹੋਰ ਡੂੰਘਾ ਹੁੰਦਾ ਉਦੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਜਦੋਂ 19 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਚੋਣ ਕਮੇਟੀ

ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ 'ਚ ਸਿਰਫ 18 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣ ਸਕੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਬਣਨ ਕਰਕੇ ਦੋ ਦਿਨ ਹੋਰ ਚੱਲਣ ਵਾਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨੀ ਪਈ।

ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਦਾ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਝੱਲਣਾ ਪਿਆ। ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਪ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਉਣ

ਲਈ ਆਪਣੀ ਭਾਈਵਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਮੁਨਾਸਿਬ ਹੀ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਹਾਈਕਮਾਂਡ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਗਏ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾਈ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੂੰਹ ਦੀ ਖਾਣੀ ਪਈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇਕ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਮਾਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਗ਼ੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਰੁਝੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਪ੍ਰਚਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਖਾਮਿਆਜ਼ਾ

ਭੁਗਤਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਸੂਤਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਾਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਦਰੁਸਤੀ ਦੇ ਕਦਮ ਚੁਕਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਅਤੇ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ

ਲੜਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਾਹੌਲ ਪਿੱਛੋਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਡਵਾਨੀ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਮੁਖੀ ਓਮ ਮਾਥੁਰ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੈ ਰਾਜੇ ਸਿੰਘੀਆ ਨੂੰ ਇਥੇ ਤਲਬ ਕੀਤਾ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਬਾਡਮੇਰ ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮਾਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਰਾਰਤਮਈ ਪ੍ਰਚਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਵਾਂਗ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵੀ ਵਿਜੈ ਰਾਜੇ ਸਿੰਘੀਆ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹਨ।

ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਇਕ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪਣਾ ਨਾਂ ਨਾ ਛਾਪਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ 'ਤੇ ਮਾਥੁਰ ਅਤੇ ਵਸੁੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਰਾਜਸਥਾਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਵੀ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਵਲੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਬਾਰੇ ਵੀ ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪਾਰਟੀ ਕਈ ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਮੰਨ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜੰਗ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹਾਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ।

ਉਬਾਮਾ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦਈ ਬਾਗੋ ਬਾਗ

ਨਿਊਯਾਰਕ : ਸਿਹਤ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦੀ ਇਕ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਫਿਜੀਸੀਅਨਜ਼ ਫਾਰ

ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਕਾਰਮੁਖਤਾਰ ਫਰੈਂਕ ਡੋਨਾਗੁਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਦੇ ਇਸ ਕਦਮ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਵਾਲੀ ਆਪਣੀ

ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ

ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ' ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਕੇ.ਸੀ. ਵਰਮਾ ਹੋਣਗੇ ਨਵੇਂ 'ਰਾਅ' ਮੁਖੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪੀ.ਚਿਦੰਬਰਮ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੇ.ਸੀ. ਵਰਮਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਚੋਣੀ ਦੀ ਖੁਫੀਆ ਏਜੰਸੀ 'ਰਾਅ' ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੁਖੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਵਰਮਾ 1971 ਬੈਚ ਦੇ ਝਾਰਖੰਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹਨ।

ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਦਾ ਸਥਾਨ ਲੈਣਗੇ। 'ਰਾਅ' ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਏਜੰਸੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨਾਲ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਚਤੁਰਵੇਦੀ 31 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਮੁੜ ਦਾਅਵਾ ਜਤਾ ਸਕੇਗਾ। ਇਹ ਦਰੁਸਤੀ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ ਹੈ ਅਤੇ ਤਸੱਦਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਧੱਕਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਅਮਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇਕ ਨਿਰਪੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਇਕ ਮੁਸਲਿਮ ਕੈਂਪ ਨੇ ਵੀ ਗੁਆਂਢੀ ਖਾੜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਅਮਰੀਕੀ ਇਸਲਾਮੀ ਸੰਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨਿਹਾਦ ਅਵਦ ਨੇ ਕਿਹਾ "ਸਾਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਉਬਾਮਾ ਆਪਣੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।" ਉਧਰ 'ਨਿਊਯਾਰਕ ਟਾਈਮਜ਼' ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਗੁਆਂਢੀ ਖਾੜੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੈਦੀਆਂ ਵਿਚ ਅਲਕਾਇਦਾ ਦੀ ਯਮਨੀ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਉਪ ਮੁਖੀ ਸੈਦ ਅਲੀ-ਅਲ-ਸ਼ਹੀਰੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ

ਇਕ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇਹ ਤਸੀਹਾ ਕੇਂਦਰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਸਬੰਧੀ ਦਿੱਕਤਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਲ-ਸ਼ਹੀਰੀ ਪਿਛਲੀ ਸਤੰਬਰ ਵਿਚ ਯਮਨੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਸਨਾ ਵਿਖੇ ਅਮਰੀਕੀ ਅੰਬੈਸੀ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਏ ਧਮਾਕੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ 2007 ਵਿਚ ਸਾਉਦੀ ਅਰਬ ਵਿਚ ਰਿਹਾਈ ਮਿਲੀ ਸੀ ਅਤੇ ਯਮਨ ਵਿਚ ਅਲਕਾਇਦਾ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸਾਬਕਾ ਜੇਹਾਦੀਆਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੋਬਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਲੰਘਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ 'ਵਾਲ ਸਟਰੀਟ ਜਰਨਲ' ਦੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਗਰਭਪਾਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪਰਿਵਾਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਗਰੁੱਪਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਇਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਨਗੇ। 1984 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰੋਨਾਲਡ ਰੀਗਨ ਵੇਲੇ ਬਣੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਅਮਰੀਕੀ ਸਰਕਾਰ ਗਰਭ ਨਿਰੋਧਕ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਦਿੰਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਗਰਭਪਾਤ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। 1993 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਿੱਲ ਕਲਿੰਟਨ ਨੇ ਇਹ ਰੋਕ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਪਰ 2001 ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬੁਸ਼ ਨੇ ਇਹ ਰੋਕ ਦੁਬਾਰਾ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਦਮਸ਼ਕ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਸਤ ਹਮਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਦੀ ਫਲਸਤੀਨੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਆਪਣੇ ਪੂਰਵਵਰਤੀਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਹੀ ਦੁਹਰਾਉਣਗੇ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਤਾਂ ਹੀ ਗੋਲੀਬੰਦੀ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੇ ਹਮਾਸ ਰਾਕਟ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਰੱਖੇਗਾ। ਬੈਰੂਤ ਵਿਚ ਹਮਾਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਓਸਾਮਾ ਹਮਦਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੀ ਉਸੇ ਰਾਹ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਵਰਤੀ ਚੱਲਦੇ ਸਨ।

ਕਾਸਤਰੋ ਨੇ ਉਬਾਮਾ ਦੀ ਤਾਰੀਫ 'ਚ ਕਲਮ ਚੁੱਕੀ

ਹਵਾਨਾ : ਕਿਊਬਾ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਆਗੂ ਫੀਦਲ ਕਾਸਤਰੋ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਉਬਾਮਾ ਦੇ 'ਪਾਕ ਮਨਸ਼ਿਆ' ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਪੰਜ ਹਫਤਿਆਂ ਵਿਚ ਛਪੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਕਾਲਮ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਨਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਆਗੂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣੇ ਪੈਣਗੇ।

ਕਈ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਸਤਰੋ ਦਾ ਕਾਲਮ ਬੰਦ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਅਟਕਲਾਂ ਵੀ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਕਿ 82 ਸਾਲਾ ਬਿਮਾਰ ਆਗੂ ਹੁਣ ਮਰਨ ਕੰਢੇ ਹੈ। ਲੰਘੀ 22 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਾਲਮ 'ਅਕਸ' ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਾਲਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣਾ ਕਿਉਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਕਾਸਤਰੋ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜਨਟਾਈਨੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕ੍ਰਿਸਟੀਨਾ ਫਰਨਾਂਡੇਜ਼ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜਦੋਂ ਹਵਾਨਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਰੋਜ਼ਾ

ਫਿਦਲ ਕਾਸਤਰੋ

ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਆਏ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ (ਕਾਸਤਰੋ) ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 1 ਜਨਵਰੀ 1959 ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਤੱਕ 10 ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਉਬਾਮਾ ਦੀ ਤਾਰੀਫ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ, "ਮੈਂ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਣੇ ਇਸ ਗਿਆਰਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਰੱਤੀ ਭਰ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਚੀਆਂ ਸੁੱਚੀਆਂ ਖਾਹਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਈ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਅਜੇ ਬਾਕੀ

ਹਨ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਹ ਖਰਚ ਅਤੇ ਖਪਤਵਾਦੀ ਸਿਸਟਮ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਬਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਕਾਲਮ ਕਿਊਬਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਨਸ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਬਾਨ. ਕੀ ਮੂਨ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਨੂੰ

ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਮੀਦ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਕੱਢਣ ਲਈ ਇਹ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਕਾਰਾਮਤ ਸਾਂਝ ਦੇ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਬੁਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿਚਾਲੇ ਸੰਬੰਧ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਿਚਾਅ ਵਾਲੇ ਹੀ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਰਾਕ ਉਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਬਾਨ ਨੇ ਉਬਾਮਾ ਦੀ

ਇਸ ਟਿੱਪਣੀ ਵਲ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦਿਵਾਇਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕਤਰਫਾਵਾਦ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਬਹੁ-ਪਾਰਟੀ ਉਦਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਉਬਾਮਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਟੀਚਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਾਲ ਸਾਂਝੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਕਾਰਾਮਤ ਸਾਂਝ ਦੇ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਣ ਦੀ ਤਵੱਕੋ ਹੈ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਹੱਲ ਆਯੁਰਵੈਦ ਦੇ ਸੰਗ

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਰੀਯੋਗ ਕੋਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਇਕ ਹਫਤਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਸੀਂ ਗ੍ਰਹਿਸਥ ਜੀਵਨ ਦਾ ਭਰਪੂਰ ਅਨੰਦ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇ-ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਨਸ਼ੇ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਸ਼ੂਗਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਹਿਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਮੋਟਾਪਾ ਘਟਾਓ

ਸਿਹਤ ਬਣਾਓ

ਵਾਲਾਂ ਦਾ ਝੜਨਾ

ਸ਼ੂਗਰ ਕੰਟਰੋਲ

ਇਸਤਰੀ ਰੋਗ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਾਰਮੇਸੀ ਜਿੱਥੇ ਮਰਦਾਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲੇ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਬੁਢਾਪੇ ਵਿਚ ਜਵਾਨੀ ਵਰਗੀ ਤਾਕਤ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰੋ।

ਪੂਰਾ ਕੋਰਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ ਦਵਾਈ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਓਬਰਾਏ
ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਰਤਨ
ਰਜਿ. ਨੰ. 59/AY/PB.

ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਔਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਂਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.

Contact : Dr. Shweta Oberoi E-mail : shweta077@yahoo.com

Mobile : 98155-33933 Fax : 0091-181-5062627

PUNJAB AUTO WERKS

Akal Transport Corp

For Excellent Auto Body Work, Taxi
Cab Leasing, 24 Hours Towing,
Complete Auto Repair of Domestic
& Foreign Cars

ਅਮਰੀਕਨ ਅਤੇ ਇੰਪੋਰਟਡ ਕਾਰਾਂ ਦੀ
ਰਿਪੇਅਰ ਦੇ ਕੰਮ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਅਤੇ ਵਾਜਬ
ਭਾਅ ਉਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ

ਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸੀ ਕੈਬ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ

Call
Gurcharn Singh Jhaj
Jaidev Singh Bhattal
Sukhraj Singh Takhar

1930 W. Hubbard St., Chicago, IL
Tel. 312-243-3344, 312-243-2255

Fax: 312-243-2277

ਲਿੱਟੇ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਵਲੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀ

—ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨਿਊਜ਼ ਸਰਵਿਸ
ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਤਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ 'ਯੂ.ਪੀ.ਏ.' ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ 'ਰਾਜਗ' ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਲੋਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ 'ਤੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸੋਝੇ ਸਿਆਸੀ ਸਵਾਰਥਾਂ ਲਈ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਵਲ ਵੇਖੀਏ। ਸਪਾ ਨੇਤਾ ਮੁਲਾਇਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਯੂ. ਪੀ. ਵਿਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸਸ਼ੋਪੰਜ 'ਚ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਹੀ ਸੀਟਾਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸੰਜੇ ਦੱਤ ਨੂੰ ਵੀ ਸਪਾ 'ਚ ਲਿਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਤਰਥੱਲੀ ਮਚਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ (ਰਾਕਾਪਾ) ਨੇ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਹਾਈਕਮਾਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਕਾਪਾ ਮੁਖੀ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਨੂੰ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦਾ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਰਾਕਾਪਾ ਹੋਰਨਾਂ ਧਰਮ-ਨਿਰਪੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਬਦਲ ਲੱਭੇਗੀ। ਲਾਲੂ ਤੇ ਪਾਸਵਾਨ ਵੀ ਬਿਹਾਰ 'ਚ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਡੱਫਲੀ ਵਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੇ ਮੁਖੀ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਨੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਇਕ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਧਮਕੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਉਥੇ ਜੰਗ-ਬੰਦੀ ਲਈ ਫੌਰਨ ਦਬਾਅ ਪਾਵੇ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਿੱਟਾ ਨਾ ਨਿਕਲਿਆ ਤਾਂ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੀ ਕਾਜਰਕਾਰਨੀ ਦੀ ਬੈਠਕ 'ਚ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਹਮਾਇਤ ਵਾਪਸ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਤੇ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਰਬਾਨ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸੀਂ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਵਾਲੇ ਜਾਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ 'ਚ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ 'ਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਮੂਲ ਰੂਪ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹੀ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਪਰ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਖਰਾ ਦੇਸ਼ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਨਾਰੀਅਲ ਅਤੇ ਚਾਹ ਬਾਗਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤਮਿਲ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਗਏ, ਜੋ ਉੱਤਰੀ ਤੇ ਪੂਰਬੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ 'ਚ ਵਸਾਏ ਗਏ। ਸਿਨਹਾਲੀ ਬਹੁਲਤਾ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ

'ਚ ਤਮਿਲ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਤਮਿਲ ਈਲਮ (ਦੇਸ਼) ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

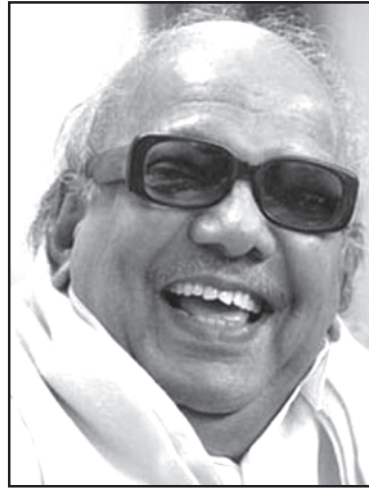
ਸੈਨੀਆ ਗਾਂਧੀ

1966-70 ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਥੇ ਤਮਿਲ ਬਾਗੀਆਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਥੇ ਬਾਕੀ ਤਮਿਲ ਸੰਗਠਨ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਹਿੰਸਕ ਅੱਤਵਾਦੀ ਸੰਗਠਨ ਲਿਬਰੇਸ਼ਨ ਟਾਈਗਰਜ਼ ਆਫ ਤਮਿਲ ਈਲਮ (ਲਿੱਟੇ) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਇਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ 1972 ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਝੰਗ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ।

ਜਦੋਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿੱਟੇ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਫੌਜ ਉਥੇ ਭੇਜੀ ਪਰ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀਆਂ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਿਆਸੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਸੱਦਾ ਪਿਆ। ਲਿੱਟੇ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਕੇ 1991 'ਚ ਪੇਰੰਬਦੂਰ 'ਚ ਇਕ ਮਹਿਲਾ ਆਤਮਘਾਤੀ ਧਨੂ ਤੋਂ ਧਮਾਕਾ ਕਰਵਾ ਕੇ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਿਛਲੇ 2 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਫਨਾ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲਿੱਟੇ ਨੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਬਲ ਸੈਨਾ, ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫੌਜ ਦੇ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਕਰਕੇ ਕਈ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਤੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਕਿਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਡੁਬੋਇਆ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਕਈ

ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।

ਆਖਿਰ ਲਿੱਟੇ ਦੇ ਖੂਨ-ਖਰਾਬੇ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੰਗ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਿੱਟੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਵਿਰੁਧ ਪੂਰੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਫੌਜੀ ਮੁਹਿੰਮ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਫੌਜ ਨੇ ਜਾਫਨਾ ਤੇ ਵੇਵੁਨੀਆ ਖੇਤਰ 'ਚ ਲਿੱਟੇ ਦੇ ਗੜ੍ਹਾਂ ਤੇ ਹਵਾਈ ਪਟੀਆਂ

ਐਮ. ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ

'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਦੇ ਛਾਪਾਮਾਰਾਂ ਦਾ ਸਫਾਇਆ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਫੌਜ ਨੇ ਵੇਵੁਨੀਆ 'ਚ ਬਣੇ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਦੇ ਏਅਰ ਕੰਡੀਸ਼ਨਡ ਬੰਕਰ 'ਤੇ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਅਜੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ।

ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਭੱਜ ਕੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ 'ਚ ਆ ਕੇ ਕਿਤੇ ਲੁਕ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦੱਖਣ-ਪੂਰਬੀ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ 'ਚ

ਚਲਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਲ ਢੋਣ ਵਾਲੇ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੇ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਮਿੱਤਰ ਦੇਸ਼ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਦੇ ਤਮਿਲ ਬਾਗੀਆਂ ਵਿਰੁਧ ਕਾਰਵਾਈ ਰੋਕਣ ਲਈ

ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ

ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਲੋਂ ਸ਼ਹਿ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਮੁੰਬਈ ਤੇ ਹੋਰਨੀਂ ਥਾਈਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ੀ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹੀ ਕਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲਿੱਟੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ

ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇ। ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ੍ਰੀ ਮਹਿੰਦਾ ਰਾਜਪਕਸ਼ੇ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਕਿਹਾ ਵੀ ਹੈ, “ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਤੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਹੱਲ ਲਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਾਂ, ਪਰ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਖਾਤਮਾ ਕਰਾਂਗੇ।” ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਸਰਕਾਰ ਤਾਂ ਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਹਥਿਆਰ ਛੱਡ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇ।

ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਦੀ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ ਦੇ ਤਮਿਲ ਪ੍ਰਤੀ ਹਮਦਰਦੀ ਸਮਝ 'ਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਥੇ ਤੱਕ ਲਿੱਟੇ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਨੇਤਾ ਜੈਲਲਿਤਾ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਜੈਲਲਿਤਾ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਲਿੱਟੇ ਸਮਰਥਕ ਨੇਤਾ ਵਾਈਕੋ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਡੱਕੀ ਰੱਖਿਆ ਸੀ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਵਲੋਂ ਰੱਖੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੋਧ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵਾਕ-ਆਊਟ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਿੱਟੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰੁਣਾਨਿਧੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਆਪਣੀਆਂ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਚੋਣਾਂ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਰਿਝਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੀਲੰਕਾ 'ਚ ਜਾਰੀ ਲਿੱਟੇ ਵਿਰੋਧੀ ਜੰਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਚੋਣਾਂ ਤੱਕ ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਅੰਨਾ ਡੀ.ਐਮ.ਕੇ. ਨੂੰ ਘੇਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਹ ਲਿੱਟੇ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਜਿਤਾਉਣ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ ਫਿਲਹਾਲ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਸਫਲ, ਮੁਖਰਜੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਨੇ ਕੰਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਲ ਦੀ ਬਾਈਪਾਸ ਸਰਜਰੀ ਸਫਲ ਰਹੀ। ਲੰਘੀ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹਸਪਤਾਲ ਏਮਜ਼ 'ਚ ਡਾ. ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਹੋਇਆ। ਸਰਜਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਰੀਬ 14 ਘੰਟੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰਹੇ। ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਜਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਡੀਅਕ ਕੇਅਰ ਯੂਨਿਟ (ਸੀ.ਸੀ.ਯੂ.) 'ਚ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਕਰੀਬਨ 8 ਘੰਟੇ ਚੱਲੇ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਆਯੁਰਵਿਗਿਆਨ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਬਾਹਰ ਤੋਂ ਆਏ ਕਈ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਡਾ. ਸਿੰਘ ਦੀ ਰੀਝ ਬਾਈਪਾਸ ਸਰਜਰੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕ ਵਾਰ 1990 'ਚ ਦਿਲ ਦੀ ਸਰਜਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਡਾ. ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੰਮਕਾਰ ਵੇਖਣਗੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਏਮਜ਼ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਚੈਕਅਪ

ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੁੜ ਗਰਮਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ ਕੇ.ਜੀ. ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਖਬਰ ਏਜੰਸੀ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿਚ ਜਸਟਿਸ ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਲਾਅ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਇਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ। ਇਹ ਤਾਂ ਆਪਸੀ ਅਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਾ ਮਸਲਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਸਾਡੇ ਵਕੀਲਾਂ ਲਈ ਦਰ ਨਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਰ ਕਿਵੇਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦਈਏ?” ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਲਈ ਇਕਤਰਫਾ ਇਜਾਜ਼ਤ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗੀ।”

ਕਰਵਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਚੈਕਅਪ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ 3-4 ਥਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਪਤਾ ਚੱਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਬਾਈਪਾਸ ਸਰਜਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਰਜਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਾਹਰਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਸਿੰਘ ਨੂੰ 3-4 ਹਫ਼ਤੇ ਆਰਾਮ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵਿਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਐਮ. ਵੀਰੱਪਾ ਮੋਇਲੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਦੋਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਬਿਲਕੁਲ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀਰੱਪਾ ਮੋਇਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਤੇ ਰਵਾਇਤ

ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਕੋਈ ਸੀਨੀਅਰ ਮੰਤਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਫਲ ਸਰਜਰੀ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਮੋਇਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵਾਂ ਆਗੂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਮੁਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕੰਮਕਾਜ ਸੰਭਾਲਣ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਕੰਮਕਾਜ ਕੌਣ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਤਿਵਾੜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਅਟਕਲਾਂ ਲਗਾਉਣਾ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਤਰੀਕਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਤਰੀਕਾ ਹੁਣ ਵੀ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋ ਕੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਪਰਤ ਆਉਣਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਖਬਰਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣ ਤੱਕ ਪ੍ਰਣਬ ਮੁਖਰਜੀ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਕੰਮਕਾਜ ਸੰਭਾਲਣਗੇ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ 'ਚ ਲੱਖਾਂ ਦਾ ਘਪਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਦਾ ਘਪਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਘਪਲੇ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਸੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਘਪਲਾ 2 ਸਾਲ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੁਲਸ ਨੇ ਜਾਅਲਸਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਘਪਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ ਸਾਹਿਲ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਪਛਾਣ ਬਦਲਣ, ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਹੋਰਾ-ਫੇਰੀ ਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਦੇ ਪੱਖ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸੰਸਦ ਮਾਰਗ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਫਤਰ ਦੇ ਤਨਖਾਹ ਖਾਤੇ ਵਿਚੋਂ ਲੱਖਾਂ

ਰੁਪਏ ਨਿੱਜੀ ਖਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਜਾਅਲੀ ਹਸਤਾਖਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਾਲ ਛੇਤਛਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁੱਖ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇਸ ਦਫਤਰ ਦਾ ਯੂ.ਡੀ.ਸੀ. ਵਿਕਾਸ ਰਾਣਾ ਹੈ। ਰਾਣਾ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਸੀ।

ਰਾਣਾ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿਚ ਪਾ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਰਾਣਾ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਘਪਲੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਥਾਂ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ ਦਾ ਕੰਮ ਦੇਖ ਰਹੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇਹ ਘਪਲਾ ਫੜਿਆ। ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ। ਹੁਣ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਰਾਣਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

133 ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਐਵਾਰਡ ਮਿਲਣਗੇ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਰਕਾਰ ਨੇ 133 ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਐਵਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਤ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। 10 ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਣ, 30 ਨੂੰ ਪਦਮ

ਭੂਸ਼ਣ ਅਤੇ 93 ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਐਵਾਰਡ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸਮਾਜੀ ਅੰਦਾਜ਼ਾ 'ਭਾਰਤ ਰਤਨ' ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਨਵੰਬਰ 'ਚ 86 ਸਾਲਾ ਗਾਇਕ ਭੀਮਸੈਨ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ।

ਪਦਮ ਵਿਭੂਸ਼ਣ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਊਰਜਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਨਿਲ ਕਾਕੋਦਕਰ, ਸਨਅਤਕਾਰ ਅਸ਼ੋਕ ਐਸ. ਗਾਂਗੁਲੀ, ਡੀ.ਪੀ. ਚਟੋਪਾਧਿਆਏ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਜਾਜ, ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਲਾਲ, ਗੋਵਿੰਦ ਨਾਰਾਇਣ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਮਾਹਰ ਸੁੰਦਰ ਲਾਲ ਬਹੁਗੁਣਾ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਐਵਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਿਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਚੈਰਿਟੀ ਦੀ ਸਿਸਟਰ ਨਿਰਮਲਾ ਅਤੇ ਇਸਰੋ ਮੁਖੀ ਜੀ. ਮਾਧਵਨ ਨਈਅਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਪਿਕ ਸੋਨ ਤਮਗਾ ਜੇਤੂ ਅਭਿਨਵ

ਬਿੰਦਰਾ, ਟੈਕਨੋਕ੍ਰੇਟ ਸੈਮ ਪਿਤਰੋਦਾ, ਪੱਤਰਕਾਰ ਸ਼ੇਖਰ ਗੁਪਤਾ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਸਤੀਸ਼ ਨਾਬੀਆਰ, ਈਸ਼ਰ ਜੱਜ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਅਤੇ ਲਾਰਸਨ ਅਤੇ ਟੂਬਰੋ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਨਿਲ ਮਨੀਭਾਈ ਨਾਇਕ ਸਣੇ 30 ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਣ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਦਮਸ਼੍ਰੀ ਐਵਾਰਡ ਲਈ 93 ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਫਿਲਮ ਅਦਾਕਾਰਾ ਹੈਲਨ, ਐਸਵਰਿਆ ਰਾਏ, ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ, ਸਾਇੰਸ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਡਾ. ਰਣਬੀਰ ਚੰਦਰ ਸੋਬਤੀ, ਕਲਾ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਭਾਈ ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਕਪਤਾਨ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੋਨੀ, ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ਵ ਬਿਲੀਅਰਡਜ਼ ਚੈਂਪੀਅਨ ਪੰਕਜ ਅਡਵਾਨੀ, ਟਾਟਾ ਗਰੁਪ ਦੇ ਇੰਡੀਅਨ ਹੋਟਲਜ਼ ਦੇ ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕੁਮਾਰ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਵੀ. ਰਘੁਰਾਮ ਸੈਂਟੀ, ਹਿਰਦਿਆਨਾਥ ਮੰਗੇਸ਼ਕਰ, ਗਜ਼ਲ ਗਾਇਕਾ ਪਿਨਾਜ਼ ਮਸਾਨੀ, ਗਾਇਕ ਉਦਿਤ ਨਾਰਾਇਣ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਖੁੱਲਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ

ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧੋਨੀ

ਫਿਲਮ ਸਲੱਮ ਡਾਗ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ 4 ਭਾਰਤੀ ਆਸਕਰ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ

ਮੁੰਬਈ : ਆਸਕਰ ਇਨਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਸਲਮਡਾਗ ਮਿਲੇਨੀਅਰ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਿਨੇਮਾ ਸਬੰਧੀ ਇਛਾਵਾਂ ਲਈ ਬੇਹੱਦ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਾਬਤ ਹੋ

ਗੁਲਜ਼ਾਰ

ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਤਾਂ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਮਾਣਮੱਤਾ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਪੁਰਸਕਾਰ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮਹੱਤਵ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਚਾਰ ਭਾਰਤੀ ਆਸਕਰ ਪੁਰਸਕਾਰ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਅਨੋਖਾ ਫਰਮਾਨ, ਪ੍ਰੇਮੀ ਭਰੇਗਾ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਖਰਚ

ਮੁਜ਼ੱਫਰਨਗਰ : ਬਾਣਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਅਮਬਾਲੀ ਵਿਚ ਬਿਰਾਦਰੀ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋਈ ਇਕ ਲੜਕੀ ਦਾ ਗਰਭਪਾਤ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਖਰਚ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਬੇਤਰਕਾ ਫਰਮਾਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਲੰਘੀ 24 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਬਾਲੀ ਪਿੰਡ ਦੇ ਇਕ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦਰਮਿਆਨ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਲੜਕੀ ਗਰਭਵਤੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਸ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧ

ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਸਕੂਲ ਲਈ ਤਾਂ ਰਹਿਮਾਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਕੁਲ ਤਿੰਨ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਦੋ ਗੀਤਾਂ ਲਈ ਉਹ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 'ਜਯ ਹੋ' ਗੀਤ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਰਹਿਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਗੀਤਕਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਗੀਤ "ਉਹ ਸਾਇਆ" ਦੇ ਸੰਗੀਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਸ ਦੀ ਗੀਤ ਰਚਨਾ ਵੀ ਦੱਖਣ ਦੀ ਗੀਤਕਾਰ ਮਾਇਆ ਰੁਲਪੁਗਾਸਮ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਮਾਨ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਸ ਵਾਰ ਆਸਕਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਹਿਮਾਨ ਛਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਚੌਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸਰਵਉੱਤਮ ਅਵਾਜ਼ ਮਿਸ਼ਰਨ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਰਸੂਲਪੁਕੁੰਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਆਸਕਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਭਾਰਤੀ ਚੈਪਟਰ ਫਿਲਹਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਗਾਂਧੀ ਫਿਲਮ ਵੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੇ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਆਸਕਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਉੱਤੇ ਬਣੀ ਰਿਚਰਡ ਐਟਨਬ੍ਰੋ ਦੀ ਇਹ ਫਿਲਮ 11 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਠ ਆਸਕਰ ਜਿੱਤਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਵੀ ਆਸਕਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀਆਂ ਕੁਲ 18 ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਦੋ ਭਾਰਤੀ ਸਨ। ਸਰਬਉੱਤਮ ਫ਼ੈਸ ਡਿਜ਼ਾਈਨਿੰਗ

ਲਈ ਭਾਨੂ ਅਭੈ ਅਥਿਆਇਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਸਕਰ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਰਤੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਸਰਬਉੱਤਮ ਸੰਗੀਤ ਲਈ ਨਾਮਜ਼ਦ ਪੰਡਿਤ ਰਵੀਸ਼ੰਕਰ ਤਾਂ ਅੰਤ ਆਸਕਰ ਜਿੱਤਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਏ ਸਨ। 80 ਦੇ

ਏ.ਆਰ. ਰਹਿਮਾਨ

ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਬਣੀ ਗਾਂਧੀ ਕਰੀਬ ਚੌਥਾਈ ਸਦੀ ਦੇ ਬਾਅਦ ਬਣੀ ਸਲਮਡਾਗ ਮਿਲੇਨੀਅਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ।

ਇਹ ਫਿਲਮ ਵੀ ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਉਨੀ

ਸਾਸ਼ਾ ਤੇ ਮਾਲੀਆ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਗੁੱਡੀ ਬਣਾਉਣੀ ਅਨੁਚਿਤ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਿਸ਼ੇਲ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਮਾਲੀਆ ਅਤੇ ਸਾਸ਼ਾ ਦੇ ਨਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ 'ਅਨੁਚਿਤ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮਿਸ਼ੇਲ ਦੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਕੇਟੀ ਮੈਕਕੋਰਮਿਕ ਨੇ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਦੋ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਇਲੀਨਾਏ ਸੂਬੇ ਦੀ ਇਕ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 'ਸਵੀਟ ਸਾਸ਼ਾ' ਅਤੇ 'ਮਾਰਵਲਸ ਮਾਲੀਆ' ਨਾਂ ਨਾਲ ਗੁੱਡੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਉਤਾਰੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੱਡੀਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਓਬਾਮਾ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਹਨ।

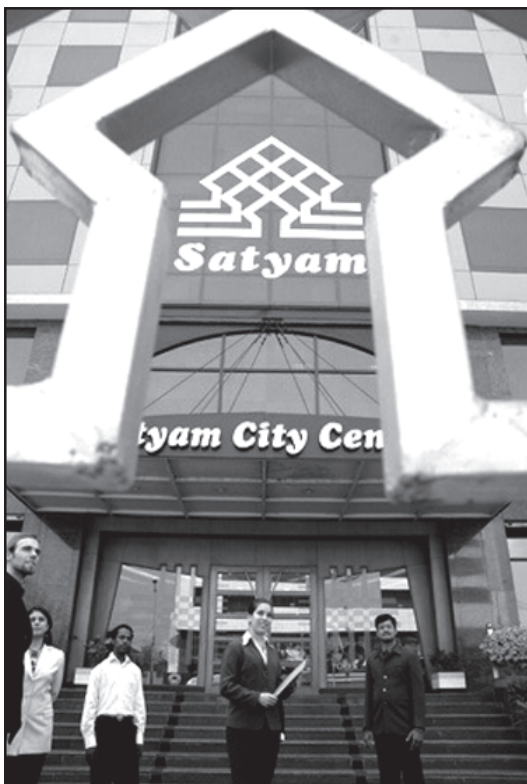
70ਤੋਂ ਵਧ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੁਸਤਫ਼ੀ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਸਤਿਅਮ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਵਿਚ ਹੋਏ ਘੁਟਾਲੇ ਦਾ ਅਸਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵੱਡੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਉਪਰ ਪੈਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤਿਆਗਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ 'ਆਜ਼ਾਦ' ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਆਜ਼ਾਦ ਜਾਂ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਉਹ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਹਿੱਸਾਪੱਤੀ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਕਿਊਰਿਟੀਜ਼ ਐਂਡ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬੋਰਡ (ਸੇਬੀ) ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੰਮ-ਕਾਜ 'ਤੇ ਇਖਲਾਕੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

'ਸੇਬੀ' ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਤਿਅਮ ਘੁਟਾਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤਕਰੀਬਨ 70 ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਆਪਣੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ.ਵੀ. ਰੰਗਨਾਥਨ (ਜੀ.ਨਿਊਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ), ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਖੇਤਾਨ (ਇੰਡੋ. ਰਾਮਾ ਸਿੰਥੈਟਿਕਸ ਲਿਮਟਿਡ), ਐਸ. ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ (ਈ.ਆਈ.ਡੀ.ਪੈਰੀ ਲਿਮਟਿਡ), ਐਸ. ਬਾਲਾਚੰਦਰਨ (ਪੀ.ਟੀ.ਸੀ.ਲਿਮਟਿਡ), ਲੈ. ਜਨਰਲ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਗਰਾ (ਐਮ.ਪੀ.ਸੂਗਰਜ਼), ਸੰਜੀਵ ਸ਼ਾਹ (ਟੂਡੇਜ਼ ਰਾਈਟਿੰਗ), ਐਸ.ਵਿਸ਼ਵਨਾਥਨ (ਕੋਰੋਮੰਡਲ ਫਰਟੀਲਾਈਜ਼ਰਜ਼), ਧਰਮਪਾਲ ਉੱਪਲ (ਪੀ.ਬੀ.ਏ. ਇਨਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ), ਡਾ. ਰਾਮ ਮੋਹਨ ਰਾਓ (ਭਾਰਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ), ਸੋਮਾਸ਼ੇਖਰ ਸੁੰਦਰਮ

(ਪ੍ਰਾਈਮ ਫੋਕਸ) ਅਤੇ ਪ੍ਰੋ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਪਾਲੇਪੂ (ਡਾ. ਰੈਡੀਜ਼ ਲੈਬ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਤਿਅਮ ਘੁਟਾਲੇ ਦੀ ਭਿਣਕ ਪੈਦੀਆਂ ਹੀ

ਸ਼੍ਰੀ ਟੀ.ਆਰ.ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਇਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਬੋਰਡ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਣ ਟੀ.ਵੀ.ਐਸ. ਮੋਟਰਜ਼, ਨੈਲਕਾਸਟ, ਜੀ.ਵੀ.ਕੇ.

ਹੋਟਲਜ਼ ਅਤੇ ਜੀ.ਐਮ.ਆਰ. ਇਨਫ੍ਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਵਰਗੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਆਜ਼ਾਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵੀ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਾਬਕਾ

ਕੇਂਦਰੀ ਕੈਬਨਿਟ ਸਕੱਤਰ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਹੁਣ ਵੀ ਆਜ਼ਾਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲੈਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ, ਪਰ ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਜੁੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਉਣਾ ਬਹੁਤ ਔਖਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪਰਮੋਟਰ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਸਾਦ ਦਾ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਅਜੇ ਤੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਭੂਮਿਕਾ ਦੀ 'ਸੇਬੀ' ਵਲੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

'ਸੇਬੀ' ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਟਾਕ ਐਕਸਚੇਂਜ 'ਤੇ ਸੂਚੀਬੱਧ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਭਾਵ ਜਨਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ੇਅਰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਤੇ ਨਾਮਵਰ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇ। ਹੁਣ ਜੋ ਰੁਝਾਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਇਹੋ ਜਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਔਖ ਪੇਸ਼ ਆਵੇਗੀ।

ਕੁ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਿਨੀ ਕੁ ਗਾਂਧੀ ਫਿਲਮ ਭਾਰਤੀ ਸੀ। ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ, ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਬਉੱਤਮ ਦਿਮਾਗ (ਨਿਰਮਾਤਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਹਾਣੀ ਲੇਖਕ) ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਲਿਆਈਆਂ। ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਘੇਰਾ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀ ਭਾਰਤੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ। ਉਹ ਦਿਨ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਆਏਗਾ ਜਦੋਂ ਇਕ ਸੰਪੂਰਨ ਭਾਰਤੀ ਫਿਲਮ ਆਸਕਰ ਜਿਹੇ ਪੁਰਸਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਝੰਡਾ ਗੱਡੇਗੀ। ਫਿਲਹਾਲ ਅਸੀਂ ਇਕ ਹੋਰ ਅਰਧ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਸਕਰ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਉਂਦੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਇੱਛਾਵਾਂ ਲਈ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾ 'ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ' ਇਨਾਮ ਜਿੱਤ ਕੇ ਧੂਮ ਮਚਾਉਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜਾਦੂਈ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਏ.ਆਰ.ਰਹਿਮਾਨ ਹੁਣ 'ਆਸਕਰ' ਵਿਚ ਧਮਾਲ ਮਚਾਉਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਤ

ਐਵਾਰਡ ਆਸਕਰ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੀ ਹੈਟ੍ਰਿਕ ਜਮਾਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਗਲੋਬ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਫਿਲਮ ਲਈ ਰਹਿਮਾਨ ਨੂੰ ਸਰਵੋਤਮ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤਾਂ 'ਜਯ ਹੋ' ਲਈ ਗੀਤਕਾਰ ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਅਤੇ 'ਓ ਸਾਯਾ...' ਦੇ ਲਈ ਦੱਖਣ ਭਾਰਤੀ ਗੀਤਕਾਰ ਮਾਇਆ ਏਰੁਲਪੁਗਾਸਮ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮੈਸਾਚਿਉਸੇਟਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬੇਵਰਲੀ ਹਿਲਸ ਵਿਚ 81ਵੇਂ ਆਸਕਰ ਇਨਾਮ ਲਈ ਇਸ ਸਰਵੋਤਮ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਸਰਵੋਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਮੇਤ ਦਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ 'ਦ ਕਿਉਰਿਯਸ ਕੇਸ ਆਫ ਬੇਂਜਮਿਨ ਬਟਨ' ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਲਮ 13 ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਫਿਲਮ 'ਡਾਰਕ ਨਾਈਟ' ਤੇ 'ਮਿਲਕ' ਨੂੰ ਅੱਠ-ਅੱਠ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਿੰਘ ਡਰਾਈਵਿੰਗ ਸਕੂਲ

ਕਾਰ ਚਲਾਉਣੀ ਸਿੱਖੋ

ਹਿੰਦੀ-ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰੋ
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ-847-791-9331

Singh Driving School

473-W, Northwest Highway, Palatine-12-60067

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੌਣਕ ਮੇਲਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਇੰਟਰਨੈਟ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੇਲੇ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

www.Raunakmela.com

Enjoy Live Radio Show

Every Sun: 9am-9.30am

(Central Time)

on 1590AM

or on Internet.

Since 1983

ਮੇਜ਼ਬਾਨ: ਪੰਮੀ ਗਿਲ

Loose Weight Feel Great!

Fast Weight Loss

*Natural *Guaranteed

*Doctor Recommended

ਕੁਦਰਤੀ ਹਰਬਲ Products ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਘਟਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ Side Benefits ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਘਟਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕਾਲ ਕਰੋ

IQBAL KAUR

Ph: 708-444-0554

ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਦਲ ਰਹੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜੰਮੂ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਈ ਉਸ ਲਈ ਖਾਸ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਰਮ ਅਧਾਰਤ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਖ਼ੁਦ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਗਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਫਰੰਟ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਵਰਤਾਰਾ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ, ਸਿਧਾਂਤਕ, ਅੱਤ-ਰਾਸ਼ਟਰੀਵਾਦੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਹੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। 30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੋਟਰ ਭਾਂਵੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਭਾਂਵੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸੀਮਿਤ ਸ਼ਨਾਖਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸੰਧੀ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਧੀ ਵਲ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਕੱਟੜਤਾ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਮੌਕਾਪ੍ਰਸਤ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿਚੋਂ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਸੀ। ਅੱਜ ਦੇ ਵੋਟਰ ਅਜਿਹੀ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਬੋਝ ਨਾਲ ਲੱਦਣ ਦੀ ਥਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਸੁਥਰਾ ਜੀਵਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇ।

—ਪ੍ਰੋ. ਅਮਰਜੀਤ ਪਰਾਗ

ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅਮਰਨਾਥ ਸ਼ਰਾਈਨ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਜੰਗਲਾਤ ਦੀ ਕੁਝ ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਪਟੇ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਵਲੋਂ ਤਿੱਖਾ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੰਮੂ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਸਰਗਰਮ ਹਮਾਇਤ ਨਾਲ ਗ਼ੈਰ-ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਤੇ ਉਤਰਨਾ ਹੀ ਤਿੱਖਾ ਅੰਦੋਲਨ ਛੇੜ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਕਰਫਿਊ, ਹੜਤਾਲ, ਬੰਦ ਅਤੇ ਅਗਜ਼ਨੀ ਨਿੱਤ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੰਮੂ ਵਾਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹੁਰੀਅਤ ਵਲੋਂ 'ਮੁਜ਼ੱਫਰਾਬਾਦ ਚਲੋ' ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜੰਮੂ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਵਲੋਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦਾ ਆਉਣਾ-ਜਾਣਾ ਰੋਕਣ ਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚੋਂ 'ਸਾਡੀ ਮੰਡੀ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ' ਦਾ ਵੱਖਵਾਦੀ ਨਾਅਰਾ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਥਿਤੀ ਵਿਸਫੋਟਕ ਹੋ ਗਈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਭਾਰਤ ਹੱਥੋਂ ਜਾਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਸੀ।

ਉਧਰੋਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆ ਗਿਆ। ਬਹੁਤੇ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਵੱਖਵਾਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਤ ਉਧਰੋਂ ਬੇਹੱਦ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਚੋਣਾਂ ਕਰਵਾਉਣੀਆਂ ਇਕ ਖਤਰਨਾਕ ਜ਼ੁਆ ਖੇਡਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸੀ। ਮੁਫਤੀ ਮੁਹੰਮਦ ਸਈਅਦ ਦੀ ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਨੇ ਲਾਹਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਰਮ ਖਾਤਕੂਵਾਦ ਦਾ ਰਾਹ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਸਵੈ-ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੀ। ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸੰਧੀ ਉਪਰ ਬਹਿਸ ਦੌਰਾਨ ਬੋਲਦੇ ਹੋਏ ਉਮਰ ਫਾਰੂਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਹਾਂ ਤੇ ਮੈਂ ਇਕ ਭਾਰਤੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੋਲਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤੇ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਰਾਜਸੀ ਸੂਝ ਦਾ ਕੱਚਾਪਣ ਮੰਨਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਸਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਹਾਨੀ ਹੋਣੀ ਅਵੱਸ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਅਤੇ ਹੁਰੀਅਤ ਕਾਨਫਰੰਸ

ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਮੁਕੰਮਲ ਬਾਈਕਾਟ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੇ ਬੇਹੱਦ ਚੌਕਸੀ ਵਰਤਦੇ ਹੋਏ ਕੇਵਲ 87 ਹਲਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸੱਤ ਗੇੜਾਂ ਵਿਚ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਅਨੋਖਾ ਕਦਮ ਸੀ।

ਪ੍ਰੰਤੂ ਬੇਹੱਦ ਖਰਾਬ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਹੀ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤੀਆਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਹੈਰਾਨੀ ਅਤੇ ਉਕਸਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋਈ। ਇਕ ਪਿਛੋਂ ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੱਤ ਦੇ ਸੱਤ ਗੇੜਾਂ ਵਿਚ ਉਸੇ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਭੁਗਤੀਆਂ ਤਾਂ ਸਭ ਦਾ ਧਿਆਨ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਟਿਕ ਗਿਆ। ਚੋਣ ਮਾਹਿਰ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਪੀ.ਡੀ.ਪੀ. ਦੀ ਭਾਰੀ ਜਿੱਤ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਹੱਦ ਨਾ ਰਹੀ ਜਦੋਂ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇਤਾ ਉਮਰ ਫਾਰੂਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਹੀ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਜੰਮੂ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਵਾਰ 11 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੇ ਪਿਛੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜ਼ਿਕਰ ਸਾਰਥਕ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ, 2008 ਵਿਚ ਛੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਭਰੇ ਰਹੇ ਸਨ। 26/11 ਦੇ ਮੁੰਬਈ ਉਪਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਇਸਲਾਮੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਉਪਰੰਤ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਇਕਜੁੱਟਤਾ ਵਿਖਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਵਰਤਣ ਦੀ ਚੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ। ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਆਗੂ ਅਫ਼ਵਾਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨਾਥ ਵਰਗਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਲੋਂ ਸੱਦੀ

ਸਰਬ-ਪਾਰਟੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚੋਂ ਗ਼ੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ। ਉਹ ਮੁੰਬਈ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਗੁਜਰਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਵੀ ਇਹੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲਣ ਦੀ ਥਾਂ ਉਲਟਾ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਈਆਂ। ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਪੂਰਾ ਭਰੋਸਾ ਸੀ, ਖਾਸ ਕਰ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਤਾਂ ਉਹ

ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਕਾਰਨ ਬਿਲਕੁਲ ਸਫਾਇਆ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਨੈਸ਼ਨਲ ਫਰੰਟ ਨੂੰ 40 ਵਿਚੋਂ ਕੇਵਲ ਦੋ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਜਿੱਤ ਮਿਲੀ।

ਕਸ਼ਮੀਰ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਸਾਡੇ ਗੁਆਂਢੀ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਸ਼ੇਖ ਹਸੀਨਾ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 80 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵਧ ਸੀਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ। ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੇ ਗੱਠਜੋੜ ਵਾਲੀ ਬੇਗਮ ਜ਼ੀਆ ਨੂੰ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀ

ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚ ਹੀ ਸਮਝਦੇ ਸਨ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ੀਲਾ ਦੀਕਸ਼ਤ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਜਲਸੇ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਸੰਧਰਾ ਰਾਜੇ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਸਰਗਰਮ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ, ਫਿਰ ਵੀ ਭਾਜਪਾ ਇਥੋਂ ਹਾਰ ਗਈ। ਏਦਾਂ ਹੀ ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਵਿਚ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸਾਬਕਾ ਖਾਤਕੂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਉਪਰ ਅਧਾਰਤ 10 ਸਾਲ ਤੋਂ

ਹਾਰ ਹੋਈ।

ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਝੁਕਾਅ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਨਾਅਰਿਆਂ ਅਤੇ ਆਮ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਵੇਖਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ, ਇਨਸਾਫ ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੁਸ਼ਲ ਸਰਕਾਰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਵੈ-ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਡਾਂਗਾਂ ਅਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਡੂੰਘੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਿਖਾਈ। ਏਦਾਂ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸਮੱਰਥਨ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਜ਼ੋਰਮ ਵਿਚ ਕੱਲ੍ਹ ਦੇ 'ਅਜ਼ਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਆ' ਦੀ ਨਿਕੰਮੀ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸਟ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਹੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੱਟੜਪੰਥੀ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀ ਹਾਰ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਵਧੀਆ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਰੀਝ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਉਘੜ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਆਰਥਿਕਤਾ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਕੇਂਦਰੀ ਬਣ ਜਾਣਾ। ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਮੰਦਵਾੜੇ ਨੇ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਆਰਥਿਕ ਲੋੜਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤਨ ਅਤੇ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਵੀ ਓਬਾਮਾ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਸਮੱਰਥਨ ਇਸੇ ਪਿੱਠਭੂਮੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਸਰੀਰਕ ਭੈਅ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਭੈਅ, ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਰਗ ਸਪੇਸ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੇ ਪਿਛਲਖੇਰੇ ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਹੁਰੀਅਤ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕੋਲ ਵੀ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਵਿਚ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਪੇਸ ਦੇਣ ਪਿਛੋਂ ਸਕਾਟਲੈਂਡ, ਆਇਰਲੈਂਡ, ਕਿਊਬੈਕ ਵਿਚ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਵੱਖਵਾਦੀ ਲਹਿਰਾਂ ਨਰਮ ਪੈ ਗਈਆਂ

ਹਨ। ਖ਼ੁਦ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਬੇਨਿਯਮੀਆਂ ਅਤੇ ਧਾਂਦਲੀਆਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹਟ ਕੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣਾਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਾਉਣ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਚੋਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਿਰਜਣ ਵਿਚ ਭਾਗ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਛੜੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਵਲੋਂ ਗੋਲੀ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਤੇ ਹੁਕਮ ਮਨਾਉਣ ਨੂੰ ਪਾਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕੁਝ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਅਫਗਾਨਿਸਤਾਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਸਿੱਖ ਖਾਤਕੂ ਜੱਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਸੂਬਾ ਸਰਹੱਦ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਿਲੀ ਸਮੱਰਥਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਤਾਲਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਫੁਰਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਵਿਆਹਾਉ ਟੋਏਗ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲਿਬਾਨ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਹਾਲਤ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਉਮਰ ਫ਼ਾਰੂਕ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਵੀਂ ਸੋਚ, ਨਵੀਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਦੋ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ : (ੳ) ਫਿਰਕੂ ਵੰਡ (ਅ) ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ, ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਸੰਤੁਲਨ।

ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਵਲੋਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 356 ਅਧੀਨ ਵੱਖਰਾ ਦਰਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਸ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਮੁਸਲਿਮ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਭਾਵਆਤਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੋੜੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਿਨਾਹ ਦੇ ਦੋ ਕੌਮਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰ ਸਕੇਗਾ। ਉਸ ਦੀ ਹਰਮਨ-ਪਿਆਰਤਾ ਤੋਂ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਆਸ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਸ਼ੇਖ ਅਬਦੁੱਲਾ ਇਸ ਕਾਰਜ ਵਿਚ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਸਗੋਂ ਜੰਮੂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਇਕ ਚਿਰਜੀਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਈ। ਉਮਰ ਫ਼ਾਰੂਕ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼, ਸਾਫ ਸੁਥਰੀ ਅਤੇ ਉਦਾਰ ਰਾਜਨੀਤੀ ਉਪਰ ਚੱਲਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕ ਨਵਾਂ ਅਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪਿੰਡਤਾਂ ਦੀ ਬਾਇੰਜ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਾਪਸੀ ਇਕ ਹੋਰ ਪੇਚੀਦਾ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨੇੜੇ ਲਿਆਉਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਦਾਰਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਨ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਤੀਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਾਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਜ਼ੋਰ ਫੜ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਹ-ਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲੱਗੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੀ ਆਸ ਅਤੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਪਤਨ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਜੰਮੂ ਵਿਚ ਚੜ੍ਹਾਈ ਉਸ ਲਈ ਖਾਸ ਫ਼ਾਇਦੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਨਾ ਤਾਂ ਆਪ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸਾਂਝ ਪਾਉਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਰਮ ਅਧਾਰਤ ਅਤੇ ਫਿਰਕੂ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨੀਤੀ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭਰ ਵਿਚ ਬਹੁਤਾ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਜਾ ਸਕਦੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਖ਼ੁਦ ਭਾਜਪਾ ਲਈ ਕੱਟੜ ਹਿੰਦੂਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਗਲੇ ਦੀ ਹੱਡੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕੋਈ ਤੀਜਾ ਫਰੰਟ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਵਰਤਾਰਾ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦਾ ਵਧ ਰਿਹਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਇਹ ਵਰਗ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਫਿਰਕੂ, ਸਿਧਾਂਤਕ, ਅੱਤ-ਰਾਸ਼ਟਰੀਵਾਦੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਬੰਨ ਕੇ ਰੱਖਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਹੀ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਹੈ। 30 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦੇ ਵੋਟਰ ਭਾਂਵੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਭਾਂਵੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਉਹ ਸੀਮਿਤ ਸ਼ਨਾਖਤਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਸੰਧੀ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

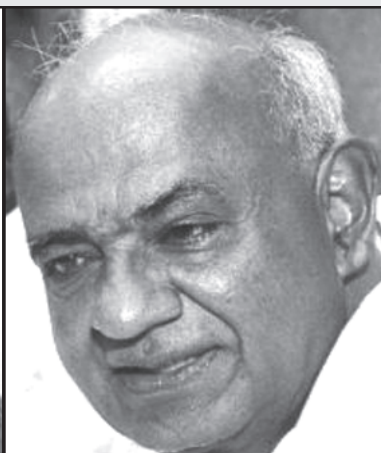
ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਬਦਲ ਉਸਾਰਨਗੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ : ਅਗਾਮੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਤੇ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੀ ਥਾਂ ਇਕ

ਲੱਭਣ ਜੋ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਥਾਂ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ

ਐਚ.ਡੀ. ਦੇਵਗੌੜਾ

ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਬਦਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਣ। ਇਹ ਸੱਦਾ ਸੀ.ਪੀ.ਐਫੀ. (ਐਮ.) ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਯੇਚੁਰੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੱਤਰ ਲੋਕ ਲਹਿਰ 'ਚ ਇਕ ਸੰਪਾਦਕੀ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ 15ਵੀਂ ਚੋਣ ਵੇਖਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲੋਕ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲ

ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਬਦਲ ਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਬਦਲ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਡੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਤੇ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਸਥਿਰਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ, ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਤੇ ਏਕਤਾ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਬਦਲ ਹੀ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਨਤਾ ਅਜਿਹੇ ਬਦਲ ਨੂੰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਬਦਲ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿਚ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਤੇ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਵੱਖ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕਿਹਾ। ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਬਦਲ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਥਿਆਰ ਦੱਸਦਿਆਂ ਖੱਬੇ ਪੱਖੀ ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਰਾਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਹੀ ਆ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਲਗਾਤਾਰ ਲੋਕ ਹਿੱਤਾਂ ਵਿਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਜਲਦ ਹੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਅਸੀਂ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਤੇ ਅਫ਼ਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਸੱਤਾ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਕੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਦੇ ਹੱਥ ਸੱਤਾ ਦੀ ਡੋਰ ਸੌਂਪ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ 60ਵੇਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਕਦਮ ਵਧਾਉਣ। ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹਮਾਇਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਸਬੰਧੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ.ਪੀ.ਐਫੀ. (ਐਮ.) ਵਲੋਂ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤ ਭਾਜਪਾ ਤੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਪੂਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੋਈ ਛੁਪਿਆ ਰੁਸਤਮ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਗਲਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ

—ਰਾਜਦੀਪ ਸਰਦੇਸਾਈ

ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਉਮੀਦਾਂ ਸਨਾਤਨ ਹਨ। ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਉਹ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਰਾਠਾ ਆਗੂ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹਿਜ ਦਰਜਨ ਭਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਹ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਲੇਕਿਨ ਅੱਗੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਿਆ, 'ਜੇਕਰ ਦੇਵਗੌੜਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਨੁਭਵ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ 'ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਤਮੀਨ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਰਦਨਹੱਲੀ ਦੇ ਇਸ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਯੋਗਦਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਲਈ ਯੋਗਤਾ, ਵਿਆਪਕ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੀਸਮਤ ਦਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਓਨਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਬਾਨੀ-ਮਿੱਤਲ-ਟਾਟਾ ਦੀ ਤਿਕਤੀ ਨੇ ਨਿਰੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀਆਂ ਨਿਵੇਸ਼ਕ ਪੱਖੀ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਭਲਾਂ ਹੀ ਤੂਫਾਨ ਲਿਆ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ, ਲੇਕਿਨ ਸੱਚਾਈ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੇਤਰਤੀਬ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਲਾਟਰੀ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਬਣ ਜਾਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਕ ਮੁਹਾਵਰੇ ਵਿਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਿਆ ਰੁਸਤਮ

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿੰਨੀਆਂ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਥਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ 7-ਰੇਸ ਕੋਰਸ ਰੇਡ ਤੱਕ ਦਾ ਸਫਰ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਠਿਨ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਤੈਅ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਤੋਂ, ਜਦੋਂ 1990 ਵਿਚ ਉਹ ਦੋ-ਫਾੜ ਹੋਏ ਜਨਤਾ ਦਲ ਦੇ ਮਹਿਜ 60 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਆਪਣੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਰ ਪਸਰ ਰਹੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਫਲ ਰਹੇ। ਪੀ.ਵੀ. ਨਰਸਿਮ੍ਹਾ ਰਾਓ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰਾਜਨੀਤੀ ਤੋਂ ਸੰਨਿਆਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੌਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸੰਚਾਲਕ ਤੋਂ ਨਹਿਰੂ-ਗਾਂਧੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਨੇਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸ਼ਾਸਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਕਾਰਜਕਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਦੇਵਗੌੜਾ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਖੇਤਰੀ ਨੇਤਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਮੋਰਚਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਸੀ। ਦੇਵਗੌੜਾ ਨੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਗੁਜਰਾਲ ਵੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇੰਡੀਆ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੈਮੀਨਾਰਾਂ ਵਿਚ

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ

ਭਾਗ ਲੈਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਯੁਕਤ ਮੋਰਚੇ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦੁਆ ਦਿੱਤੀ। ਡਾ.

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਨਿਸ਼ਕਿਰਿਆ ਵਲ ਵਧ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅੰਤਰਆਤਮਾ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੇ ਇਸ ਸਨਮਾਨਿਤ ਸਰਦਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ।

ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਇਸ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਕਲੌਤਾ ਅਪਵਾਦ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੰਪਰਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ 1996, 1997 ਅਤੇ 1999 ਦੇ ਚੋਣ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਾਜਪਾਈ ਦੇ ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਕਰਿਸਮੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੱਦ ਇੰਨਾ ਉੱਚਾ ਚੁੱਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਸੰਦ ਬਣ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਭਰਵੇਂ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਵੇਟ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਵੇਟ ਦਰਅਸਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਅਟਲ ਜੀ ਲਈ ਹੀ ਸੀ।

ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਾਲ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੁੰਗੜਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਦਾ ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਸਿਰ ਚੁੱਕਣ ਲੱਗਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੀ, ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਨੇ ਅਡਵਾਨੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਕਸ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਆਪਣਾ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਬੁਣਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਲਾਗਾਂ, ਵੈੱਬਸਾਈਟਾਂ ਅਤੇ ਚੋਣ ਅਭਿਆਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸਮੱਗਰੀ-ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਜ਼ਰੀਏ ਵਾਜਪਾਈ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਡਵਾਨੀ ਦਾ ਵੀ ਵਧੀਆ ਅਕਸ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਸੰਪੂਰਣ ਬਹੁਮਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਡਵਾਨੀ ਸਾਡੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣਗੇ। ਲੇਕਿਨ ਖੰਡਿਤ ਲੋਕਸੰਭਵ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਸਭਾ ਵਿਚ 272 ਮਤਲਬ ਅੱਧੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਗਠਜੋੜਾਂ ਲਈ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵਿਚ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ 'ਜੁਗਾਤ' ਹੀ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਕਿਸ ਦੇ ਹੱਥ ਲੱਗੇਗਾ। 85 ਸਾਲਾ ਭੈਰੋਂ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਖਾਵਤ ਵਰਗੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇਤਾ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਆਸ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਹੋਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਉਹ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਜਿਹਾ, 'ਜਗ੍ਹਾ ਖਾਲੀ ਹੈ' ਦਾ ਬੋਰਡ ਟੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸੱਦੇ ਗਏ ਹਨ।

ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਨੇ ਹੀ ਸ਼ਸ਼ੋਪੰਜ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਆਖਿਰਕਾਰ ਕਿਸ 'ਤੇ ਦਾਅ ਲਾਈਏ। ਪਰੰਪਰਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤੋਂ ਭਾਵੇਂ ਲੱਗਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਹੁਦੇ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣ

ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਗਠਜੋੜ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਰਬਸੰਮਤ ਪਸੰਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਬੇਹੱਦ ਚਤੁਰਾਈ ਨਾਲ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵੋਟਰਾਂ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਬੋਤੀ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਨ-ਸਮਰਥਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਡ੍ਰਾਇਗਰੂਮ ਦੀਆਂ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਨਿੱਜੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਚੁਣਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਕ ਅਹੁਦਾ, ਜਿਹੜਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲੋਕਤੰਤਰ ਵਿਚ ਅਗਵਾਈ ਸਮਰੱਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਸੌਟੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਉਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਹੇਠਲੀ ਪੱਧਰ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਨੈਤਿਕਤਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀਗਰੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸਾਖ ਹੋਰ ਡਿੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਗਠਜੋੜਾਂ ਦੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰੀਆਂ ਤੋਂ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਰਦ ਪਵਾਰ

ਜਿਥੇ ਬਰਾਕ ਓਬਾਮਾ ਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੀ ਸਾਖ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਦੇਸ਼ ਦੇ 59ਵੇਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਪਰਿਵ੍ਰਿਸ਼ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਕਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਹੋਣ।

ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਮੱਤਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨਿਗ੍ਹਾ ਸਿੱਧੀ ਕਰਨ

ਸ੍ਰੀ ਅਮਰਜੀਤ ਪਰਾਗ ਦਾ "ਅਕਾਲੀ ਲਾਣੇ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਪੰਥ ਦੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ" ਲੇਖ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ 3 ਜਨਵਰੀ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਿਆ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਛੇ ਕੁ ਮੰਨੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਭੂਮਿਕਾ ਬੰਨ੍ਹਣ ਦਾ ਚੰਗਾ ਢੰਗ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ। ਸ. ਕੰਵਲ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਨਾਵਲਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸੇ ਬਾਬਤ ਤਾਂ ਉਹ ਹੀ ਦਸ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਉਪਰ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ, ਥਿਕ ਟੈਕ ਦੇ ਖਰੀਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸ. ਕੰਵਲ ਨੇ ਜੋ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਬਾਬਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਉਹ ਸੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਚ ਕੌੜਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਬਾਬਤ ਕੰਵਲ ਤਾਂ ਕੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਵੀ ਉਸਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਏਸੀਆਈ ਖੇਡਾਂ ਵੇਲੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਭਜਨ ਲਾਲ ਨੇ ਇੰਦਰਾ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਉਪਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਇੰਜਤਦਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਮੋਸੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈ। ਸਾਬਕਾ ਏਅਰਮਾਰਸ਼ਲ ਸ. ਅਰਜਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਬੀਬੀ ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਵੇਲੇ ਹੋਇਆ। ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚ ਨਾ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ ਗੱਲ ਰਹੀ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਦੀ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਚਾਲਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਕਈ ਵਾਰ ਮਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਕੁਪੌਤੇ ਪੁੱਤਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਟਣ ਦੇ ਮਿਹਣੇ ਦੇਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਹੀ ਹਾਲਤ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ. ਕੰਵਲ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਜਿਸ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦੀ ਗੱਲ ਪਰਾਗ ਨੇ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸਿੱਖਾਂ ਬਾਬਤ ਉਹ ਗ਼ਸਤੀ ਪੱਤਰ ਜਿਹੜਾ ਪਟੇਲ ਨੇ ਪੰਡਤ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਬਾਬਤ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਚੰਦੂ ਲਾਲ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਪਰਾਗ

ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਤਾਰੀਖੀ ਸੱਚ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਟੱਹੜਾ, ਸੇਖਵਾਂ, ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ, ਹੁਕਮ ਸਿੰਘ, ਅਤਰ ਸਿੰਘ, ਲੌਗੋਵਾਲ ਆਦਿ ਬਾਬਤ ਕਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਬਾਬਤ ਲਿਖੀ ਹੈ, ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਨਾ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਲੱਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਿੰਦੁਵਾਦੀ ਥਿਕ ਟੈਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ, ਅਖੌਤੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਸੰਤ ਅਤੇ ਡੇਰੇ ਬਣੇ ਹਨ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਫਿਲਾਸਫੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਲਈ ਸਿਆਸੀ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੁਕੜ ਬੋਚ, ਅਖੌਤੀ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਪੰਜਾਬ, ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੂਣ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਹਰਾਮ ਕਿਵੇਂ ਕਰਨ।

ਜਿਸ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਦੀ ਸ੍ਰੀ ਪਰਾਗ ਨੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਉਸਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਦੇਖ ਲੈਣ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ, ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਵੀਰ, ਪਤਨੀਆਂ ਦੇ ਘਰਵਾਲੇ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਕੌਮੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਪਾਏ ਅਤੇ ਕਿੰਨੇ ਘਰ ਖੰਡਰਾਂ ਵਿਚ ਬਦਲੇ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਮੈਂ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਰਾਗ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਖਾਸ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਕੇ ਕੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਸੂਝਬੂਝ ਵਿਖਾਈ? ਜਿਹੜਾ ਲੋਕਰਾਜੀ ਸੰਕਲਪ ਸ੍ਰੀ ਪਰਾਗ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਰੱਖੀ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਹੁਣ ਤੱਕ ਏਸ ਡੈਮੋਕਰੇਸੀ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਸੋ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੋਕਰਾਜ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਿੰਤ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਨਾ ਕਰਨ। ਸਿਆਣੇ ਲੇਖਕ ਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚੋਂ ਉਪਜੀ ਲਿਖਤ

ਅਨੇਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਸੈਤਾਨ ਦੀ ਕਲਮ ਦੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਕੁਝ ਸਤਰਾਂ ਹੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਕ ਹੋਰ ਦਾਗ ਲੱਗ ਗਿਆ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਦਾਮਨ 'ਤੇ ਕਾਤਲਾਂ ਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਿਆ, ਕਲਮਾਂ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲਿਓ।

—ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸੁਚੇਤ ਹੋਵੇ

ਜਦੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਰ ਸਾਲ ਨਵੇਂ ਕੈਲੰਡਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦਿਨ ਤੇ ਤਰੀਕਾਂ ਵੇਖਦੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਦਮ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਸਾਲ 2009 ਚੜ੍ਹਿਆ ਤੇ ਇਸ ਜਨਵਰੀ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ 6 ਤਰੀਖ ਦੇਖ ਕੇ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਮਨ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਤੇ ਧਿਆਨ ਪਿੱਛੇ 1989 ਦੀ 6 ਜਨਵਰੀ ਵਲ ਇਕਦਮ ਚਲਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ 1984 ਦੀ 31 ਅਕਤੂਬਰ ਵਲ ਧਿਆਨ ਚਲਾ ਗਿਆ, ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਦੋ ਯੋਧਿਆਂ- ਭਾਈ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਲੱਗਾ। ਭਾਈ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਤਾਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਕਤਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪੁੱਚਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਫਾਂਸੀ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਪਿੱਛੇ ਵਲ ਧਿਆਨ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਕ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ

ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਇਨਸਾਨ ਨੇ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਲ ਹੱਲਾ ਬੋਲਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਕੌਮ ਵਿਚ ਯੋਧੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਗਏ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਮਲਾਵਰ ਨੂੰ 153 ਦਿਨ ਤੋਂ ਵਧ ਦੁਨੀਆਂ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ- ਭਾਵੇਂ ਅਹਿਮਦ ਸ਼ਾਹ ਅਬਦਾਲੀ ਹੋਵੇ, ਮੱਸਾ ਰੰਘੜ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੱਲੂ ਦੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ। ਇਹ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਸਦਕਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਭੇਜਿਆ ਵੀ ਸਭ ਨੂੰ ਦੋ-ਦੋ ਜੋੜੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਵੀ ਦੇ ਲੜਾਈ ਤੇ ਦੋ ਨੀਂਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੱਸੇ ਰੰਗੜ ਦਾ ਸਿਰ ਲਾਇਆ ਉਹ ਵੀ ਦੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇੰਦਰਾ ਨੂੰ ਸੋਧਾ ਲਾਇਆ ਉਹ ਵੀ ਦੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਜਨਰਲ ਵੇਦਿਆ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਉਹ ਵੀ ਦੋ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਲੜੇ ਉਹ ਵੀ ਭਾਈ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਤੇ ਬਾਬਾ ਠਾਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਜੋੜੀਆਂ ਬਣੀਆਂ।

ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਗੁਰੂਘਰਾਂ ਵਿਚ ਬੜੀ ਸ਼ਰਧਾ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਬੋਝਾ ਜਿਹਾ ਧਿਆਨ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਭਾਣੇ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਚੁਣ ਚੁਣ ਕੇ ਕਤਲੇਆਮ ਕੀਤਾ। ਇਹ 2-3 ਦਿਨ ਲਗਾਤਾਰ ਚੱਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਵੀ ਕਾਤਲਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ 'ਤੇ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੀ ਰਾਜੀਵ ਗਾਂਧੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਆਇਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਦਰਖਤ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਡਿਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਰਤੀ ਹਿਲਦੀ ਹੀ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੇ ਇਸ ਕਤਲੇਆਮ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਮੋਹਰ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਕਿੰਨੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ। ਅੱਜ 24-25 ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ 'ਤੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਇਕ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਤੇ ਕਾਤਲ

ਪਾਠਕਾਂ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ

ਆਜ਼ਾਦ ਫਿਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਅੱਜ ਵੀ ਦੇਸ਼ਾਂ-ਪਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ, ਕੋਰਟਾਂ-ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਧੱਕੇ ਖਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਫਾਂਸੀਆਂ 'ਤੇ ਲਟਕਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਜਰਾ ਇਸ ਪਾਸੇ ਜ਼ਰੂਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਾਡੀ ਕੌਮ ਦੇ ਲੀਡਰ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਮੂਹਰੇ ਹੋ ਕੇ ਪੰਥਕ ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਅਖਬਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪੋਸਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਫੋਟੋਆਂ ਛਪਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਆਪ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਰਨੇ 'ਤੇ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਫੋਟੋ ਇਕੱਠੀ ਲੱਗੀ ਦੇਖੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਉਹੀ ਸਰਨਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਰਸੇ ਵਾਲੇ ਸਾਧ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਣੀ ਖਾਲਸਾ ਐਕਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਕਨਵੀਨਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਅੱਜ ਦੇ ਆਪ ਬਣੇ ਪੰਥਕ ਲੀਡਰ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਰਨੇ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਕੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਆਏ ਤੇ ਕੁਝ ਅਮਰੀਕਾ ਜਿਹੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵਾਪਸ ਭੇਜੇ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਜਰਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਕੜੀ ਜੁੜਦੀ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿੱਡੀ ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਕਾਤਲਾਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ 25 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਕੋਰਟਾਂ ਕਚਹਿਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕੇਸ ਲੜ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਾਡੇ ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਥਕ ਲੀਡਰ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਤਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਥਕ ਲੀਡਰਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਡੇਰੇ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਜਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ।

—ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ, ਸ਼ਿਕਾਰੋ

ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਕਮਾਦ ਸਾਡੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਨਾਹ ਬਣਦੇ

ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਸਾਰ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਕਵੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਸਿਰ ਪੈ ਗਈ। ਇਕ ਵਾਰ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਪੌਂਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟੀ ਆ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਬਾਬਰੂਮ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਘਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਦੀ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ।

ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਸਾਡੀ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਣ ਆ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਬੀਬੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਬਾਰੇ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਕੁਝ ਦੇਰ ਬੈਠੀ ਰਹੀ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਜਾ ਕੇ ਉਸੇ ਹੀ ਦਿਨ ਇਕ ਬੀਬੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਕੰਮ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ 'ਚ ਹੀ ਆਈ ਸੀ।

ਆਪਣੇ ਬਾਰੇ ਦੱਸਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਸਾਡਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਕਵੀ ਦੇ ਕੋਲ ਆ ਕੇ ਬੋਲੀ,

“ਕਾਕੇ! ਤੂੰ ਬੜਾ ਕਰਮਾਂ ਵਾਲੈਂ, ਤੇਰੇ ਆਉਣ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕੰਮ ਮਿਲਿਐ.....।”

ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਵੀ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਂ ਅਜੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ‘ਕਾਕਾ’ ਕਹਿ ਕੇ ਹੀ ਬੁਲਾਉਂਦੇ ਸੀ।

ਮਹੀਨੇ ਕੁ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਤੁਰਨ-ਫਿਰਨ ਲੱਗੀ। ਘਰ ਦੇ ਕੰਮ ਦੀ ਹੁਣ ਕੋਈ ਬਹੁਤੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ, ਸਾਹਮਣੇ ਖਾਲੀ ਗਰਾਉਂਡ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗੱਡੀ ਸਿਖਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਹਲੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ। ਮੈਂ ਕਹਿੰਦੀ, “ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਣੀ, ਮੈਂ ਮਨਬੀਰ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ।” ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਵੀ ਕਵੀ ਨੂੰ ਸੁਆ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਸਾਂ ਤੇ ਵਿਚੋਂ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਗੋਡਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵੇਖ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਸਾਂ। ਫਿਰ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੀ ਲੜਕੀ ਮਨਜੋਤ ਆ ਪਹੁੰਚੀ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਕਾਫ਼ੀ ਕੰਮ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਖਿਚਤੀ ‘ਚ ਪਾ-ਪਾ ਕੇ ਦੇਸੀ ਘਿਉ ਦਿੰਦੇ ਪਰ ਮੈਂ ਚੋਰੀ-ਚੋਰੀ ਰੋੜ੍ਹ ਦਿੰਦੀ। ਕਾਸ਼ਤੀਵਾਲ ਵਾਲੇ ਬੀਜੀ ਦਾ ਭੋਜਿਆ ਪੰਜ ਕਿਲੋ ਦੇਸੀ ਘਿਉ ਮੈਂ ਇਸੇ ਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵਾਗੋਣ ਕੀਤਾ।

ਮੈਨੂੰ ਆਮ, ਅਜਿਹੇ ਮੌਕਿਆਂ ‘ਤੇ ਹੋਰ ਬੀਬੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੱਤਾਂ ਘੁਟਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਈ, ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰਾ ਸਰੀਰ ਠੀਕ-ਠਾਕ ਸੀ। ਕਾਸ਼ਤੀਵਾਲ ਵਾਲਾ ਬਿੰਟੂ ਵੀਰ ਬਦਾਮਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਰੀਆਂ ਦੇ ਗਿਆ, ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤੋਂ ਪਈਆਂ ਰਹੀਆਂ।

ਹੁਣ ਕਾਕੇ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਸੀ। ਮਨਜੋਤ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ- “ਇਹਦਾ ਨਾਂ ਕਰਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੱਖ ਦਿਓ, ਕੇ.ਪੀ. ਕਿਹਾ ਕਰਾਂਗੇ.....।”

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਇਹ ਦੁਸ਼ਟ (ਕੇ.ਪੀ.ਐਸ. ਗਿੱਲ) ਦਾ ਨਾਂ ਐ, ਇਹ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ।” ਮਨਜੋਤ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਦੀ ਫਿਰ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਗਈ। ਅਖੀਰ ਅਸੀਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਗਏ। ਮੈਂ ਉਥੇ ਦੁਬਾਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਕੇ ਦੇ ਨਾਂ ਲਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋ ਸਿੰਘ ਬੁੱਕਲਾਂ ਮਾਰੀ ਉਡੀਕ ਰਹੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋ ਗਏ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਹ ਭਾਈ ਮਾਧਾ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਅਤੇ ਲਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ ਮਰੜੂ ਸਨ।

ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅਖਰ ‘ਕ’ ਹੀ ਨਿਕਲਿਆ। ਅਸੀਂ ਕਾਕੇ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਕੰਵਰਦੀਪ ਸਿੰਘ’ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਧਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਇਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਮਾਤਾ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ :

“ਕੁੜੇ ਬਦਾਮਾਂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਖਾਇਆ ਕਰ.....।”

ਮੈਂ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਤਾਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਾ ਆਵੇ ਕਿ ਬਦਾਮਾਂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਭਾਈ ਮਾਧਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਖਾਲਸਾਈ ਬੋਲੀ ਹੀ ਬੋਲਦਾ ਸੀ ਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਬਦਾਮਾਂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਤੋਂ ਭਾਵ ਛੋਲਿਆਂ ਦੀ ਸਬਜ਼ੀ ਸੀ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਸਰਹੰਦ ਵਲ ਤੁਰ ਪਏ। ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਗਾਬਾਦ ਨੇ ਮਿਲਣਾ ਸੀ। ਉਥੇ ਅਸੀਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕ ਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਮਿਲ

ਪਏ। ਉਹ ਭੰਗਾਲੀ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਤੋਂ ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਹੁਕਮਨਾਮਾ ‘ਸੇਵਕ ਕਰੋ ਸੇਵਾ ਬਨਿ ਆਈ’ ਆਇਆ ਸੀ ਤੇ ਬਾਬਿਆਂ ਨੇ ਕਾਕੇ ਦਾ ਨਾਂ ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਹੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੁਣ ਕੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਕਵੀ ਦਾ ਨਾਂ ਸੇਵਕ ਸਿੰਘ ਹੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ-ਚੁੱਕ ਕੇ ਬੜੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ। ਕੋਈ ਦੋ ਕੁ ਘੰਟੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਨਿੱਖੜ ਗਏ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਇਹ ਆਖਰੀ ਮਿਲਣੀ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬੜਾ ਹੀ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲ ਗਈ। ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ

ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ

ਸਮੇਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਗਾਬਾਦ ਨੂੰ ਬਟਾਲੇ ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੱਥੇ ‘ਚ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ‘ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਅਹੁਦਾ ਦੇ ਰਹੇ ਓ?’

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੋਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਤੂੰ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਭਾਲ, ਤੇਰੀਆਂ ਛੇ ਕੁੜੀਐਂ....ਤੈਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਾ ਦਿੰਨੇ ਆਂ.....।”

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸੀ : “ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਪੁਲਸ ਦੀ ਕੁੱਟ ਨੂੰ ਖਾਧੀ ਜਾਂਦੀ, ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਆ.....।”

ਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਸਨ।

ਹਰ ਇਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤੈਅ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਝੋਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰੀਦਾ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਸੋਚਾਂ ਦੀਆਂ ਡੁੰਘਾਣਾਂ ਵਿਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਂਦੀ ਮੈਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀ : “ਜਿਸ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਮਿਲੂ, ਮੈਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਸਾਇਨਾਈਡ ਖਾ ਲੈਣੀ ਆ.....।”

ਇਹ ਅੱਗੋਂ ਹੱਸ ਛੱਡਦੇ। ਫਿਰ ਕਦੇ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਕੇ ਕਹਿੰਦੇ: “ਮੇਰੇ ਪਿੱਛੋਂ ਤੂੰ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵੀਂ.....।”

ਮੈਂ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ।

ਮੈਨੂੰ ਨਿੱਕੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦਾ ਤਾਂ ਕੀ, ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਤਜਰਬਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਘਰੇ ਹੀ ਕਵੀ ਨੂੰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਪੈਂਟੀ ਪਾ ਕੇ ਉੱਤੋਂ ਨਿੱਕਰ ਤੇ ਫਿਰ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਪੈਂਟ ਚੜ੍ਹਾਈ ਰੱਖਦੀ। ਕਵੀ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਗਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ।

ਅਖੀਰ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਲੈ ਗਏ। ਲੇਡੀ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਉਹਦੀ ਪੈਂਟ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੈਂ ਉਦੋਂ ਉਸ ਦੀ ਪੈਂਟ ਲਾਹ ਕੇ ਉਹਦੇ ਹੇਠੋਂ ਵਾਰੀ-ਵਾਰੀ ਨਿੱਕਰ ਤੇ ਫਿਰ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੀ ਨਿੱਕਰ ਲਾਹੀ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰ ਸਿਰ ਫੜ ਕੇ ਬੈਠ ਗਈ :

“ਕੀ ਗੱਲ ਘਰ ‘ਚ ਕੋਈ ਸਿਆਣਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੂੰ ਹੈਗਾ.....?” ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ।

ਮੈਂ ਸਹਿਮ ਜਿਹੇ ਵਿਚ ‘ਨਾਂਹ’ ‘ਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾਇਆ।

“ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰ ‘ਚ ਤਾਂ ਨੰਗਾ ਹੀ ਰੱਖੀਦੈ.....।” ਉਹ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ

ਵੀ ਕਈ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪਰ ਮੈਂ ਵੀ ਅਜੀਬ ਸੋਚਣੀ ਦੀ ਮਾਲਕ ਸਾਂ। ਘਰ ‘ਚ ਕੋਈ ਆਉਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਕਵੀ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਰੱਖਣ ‘ਚ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਜਿਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਖੈਰ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਕਵੀ ਨੂੰ ਨੰਗਾ ਰੱਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਲੱਤਾਂ ਠੀਕ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਫਿਨਸੀਆਂ ਨਿਕਲ ਆਈਆਂ। ਬੀਜੀ ਨੇ ਆ ਕੇ ਜਦੋਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵੇਖ ਕੇ ਰੋਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਰੋਂਦੇ ਹੋਏ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, “ਤੈਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਨਿਆਣੇ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਾਲੀਦੇ ਆ.....।”

ਮੈਂ ਇਕ ਦੋਸੀ ਵਾਂਗ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਖਲੋਤੀ ਰਹੀ, ਜਿਵੇਂ ਸਵਾਲ ਨਾ ਨਿਕਲਣ ‘ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਾਸਟਰ ਅੱਗੇ ਖਲੋਂਦਾ ਹੈ।

ਕਵੀ ਢਾਈ ਕੁ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਹੀ ਸੀ, ਅਸੀਂ

ਵੈਸੇ ਸਾਡੇ ਗਰੁੱਪ ‘ਚ ਘਣੀਏ ਕੇ ਬਾਂਗਰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਭਾਈ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਿੰਘ ਸੱਤ ਫੁੱਟ ਲੰਮਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜਵਾਨ ਸੀ। ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ ‘ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਨਹਿਰ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਨਹਿਰ ਪਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਗਰੁੱਪ ‘ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਸਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਸਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗੰਨ ‘ਤਾਂਹ ਚੁੱਕੀ ਅਜੇ ਨਹਿਰ ਦੇ ਅੱਧ ਕੁ ਤੱਕ ਹੀ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਰੇਤ ਖਿਸਕਣ ਲੱਗ ਪਈ ਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਉੱਖੜ ਗਏ। ਮੈਂ ਇਕਦਮ ਕਿਹਾ : “ਹਾਏ, ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਮੈਂ ਡੁੱਬ ਗਈ...।” ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਇਕਦਮ ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਮੁੜੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਝੱਟ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਗੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਅਖੀਰ ਮੇਰੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹਿਰ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ।

ਪਟਿਆਲੇ ਤੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਗਏ। ਇਥੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ‘ਕੇਬਲ ਕੰਟਰੋਲਰ’ ਸ਼ੋਅ ਕੀਤਾ ਤੇ ਨਾਂਅ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹੀ ਰੱਖਿਆ। ਇਥੇ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜੁਆਇੰਟ ਫੈਮਿਲੀ ਉਸੇ ਮਕਾਨ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਦੋ ਕਮਰੇ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਤੇ ਮੈਂ ਘਰੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ।

ਇਕ ਵਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕਿਤੇ ਜਾਣ ਲੱਗੇ ਮੈਨੂੰ ਰਾਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿ ਗਏ, ਪਰ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਏ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਖ਼ਤਰਿਆਂ ਭਰੀ ਹੈ ਹੀ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਖ਼ਬਰ ਕੀਤੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਤੇ ਰਹਿ ਪੈਣ ‘ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਹੁੰਦੀ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਵੀ ਆਉਂਦਾ। ਸਵੇਰੇ 9 ਕੁ ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਕਾਰ ਦਾ ਹਾਰਨ ਸੁਣਿਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਕੋਠੇ ਤੋਂ ਹੀ ਹੇਠਾਂ ਸਿਰ ਕਰ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਰੀ ਚਿੰਤਾ ਦੂਰ ਹੋ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਬੱਲੇ ਸੌਂਦਿਆ। ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸਿਰ ਝਟਕ ਦਿੱਤਾ।

“ਮੈਂ ਐਹੋ ਜ਼ੀ ਚੀਜ਼ ਲਿਆਇਐ.....ਤੂੰ ਵੇਹਦੇ ਸਾਰ ਭੱਜੀ ਆਉਣੈ.....।” ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ।

ਮੈਂ ਫਿਰ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾ ਗੋਲੀ।

ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਾਰ ‘ਚੋਂ ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ‘ਡਾਬਰਮੈਨ’ ਕਤੂਰਾ ਕੱਢ ਕੇ ਕਾਰ ਦੀ ਛੱਤ ‘ਤੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਕੇ ਨੰਗੇ ਪੈਰੀਂ ਭੱਜੀ ਆਈ।

ਇਸ ਕੁੱਤੇ ਦੀ ਸੁੰਘਣ-ਸੁਕਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦਿਮਾਗ ਵੀ ਬਹੁਤ ਤੇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿਵਾ ਕੇ ਨਾਕਿਆਂ ਬਾਰੇ ਅਗਾਊਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਲਿਆਂਦਾ ਸੀ।

ਅਸੀਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਂ ‘ਜਿੰਮੀ’ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਦਾ ਸਾਬਣ-ਤੌਲੀਆ ਸਪੈਸ਼ਲ ਰੱਖਿਆ। ਪਹਿਲਾਂ ਕਵੀ ਨੂੰ ਨੁਹਾ ਕੇ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਨਹਾਉਂਦੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਜਨਾਨੀਆਂ ਹੱਸਦੀਆਂ। ਉਹ ਮੱਥੇ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿ ਤੂੰ ਦੋ ਬੱਚੇ ਪਾਲ ਰਹੀ ਐਂ।

ਇਥੇ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਬੜੀ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਜ਼ੁਰਗ

ਪੌੜੀਆਂ ‘ਚੋਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ‘ਚ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਕੇ ਗਏ, ਇਹ ਉਹਦਾ ਪਤਾ ਲੈਣ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ।

ਫਿਰ ਸਾਡੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਏ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਮਕਾਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨਾਲ ਬਾਣੇ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਆਏ। ਮੈਂ ਬੜਾ ਹੱਸੀ ਕਿ ਬਾਣੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੀ ਪਤਾ ਕਿ ਰਿਪੋਰਟ ਲਿਖਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਕੌਣ ਹੈ। ਬਾਣੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਸਲਿੱਪ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਥੇ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕਾਰ ਵਿਚ ਜਾਂਦਿਆਂ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ ‘ਤੇ ਲਾਡੋਵਾਲ ਨਾਕੇ ‘ਤੇ ਚਾਰ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਸਣੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਏ ਗਏ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਾਣੇ ‘ਚੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪੁਲਿਸ ‘ਚੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਏ ਕਿਸੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਹਿਯੋਗੀ ਨੂੰ ਫੋਨ ‘ਤੇ ‘ਡੈਡੀ’ ਕਹਿ ਕੇ

ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਸਿੰਘ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੁਡਾ ਕੇ ਲੈ ਆਇਆ। ਇਹ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਦੱਸੀ।

ਸਤੰਬਰ-ਅਕਤੂਬਰ ‘ਚ ਸਾਡਾ ਇਲਾਕੇ ‘ਚ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਪਹਿਲਾਂ ਇਲਾਕੇ ‘ਚ ਆ ਗਏ, ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਿੰਟੂ ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਦੇ ਕੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਂ ਉਥੋਂ ਵਿਦਾ ਲੈ ਕੇ ਕਵੀ ਨਾਲ ਬਟਾਲੇ ਆ ਪਹੁੰਚੀ। ਫਿਰ ਬੀਜੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਕਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ।

ਵਾਪਸ ਇਲਾਕੇ ਪਰਤ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਰੁੱਪ ਅੰਦਰੋਂ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਗਾਬਾਦ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਫ਼ੀ ਭਾਵੁਕ ਕਰਦੀ ਰਹੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਮੇਰਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਅਸੀਂ ਕਮਾਦ ਵੱਢੇ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਲ ਆ ਜਾਂਦੇ ਸੀ ਤੇ ਨਵੇਂ ਕਮਾਦ ਵੱਡੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪਿੰਡਾਂ ਵਲ ਵਾਪਸ ਪਰਤ ਆਉਂਦੇ ਸੀ। ਕਮਾਦ ਵੱਡੇ ਹੋਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਹਲੇ ਪੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਪੁੱਛਦੇ, ਤਾਂ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਕਈ ਵਾਰ ਕਹਿੰਦੇ: “ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ, ਉਥੇ ਤਾਂ ਅਜੇ ਚੂਹਾ ਲੁਕਣ ਜੋਗੀ ਲੁਕ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕਿਥੇ ਲੁਕਾ ਲਾਂਗੇ! ਤੁਸੀਂ ਜੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਆ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ.....।”

ਇਹ ਚੁੱਪ ਕਰ ਜਾਂਦੇ।

ਇਕ ਵਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸਾਰਿਆਂ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਕਿੱਟ ਸਣੇ ਇਕ ਬਹਿਕ ਤੋਂ ਇਕ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੀ ਦੂਰੀ ‘ਤੇ ਖੇਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ-ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਦੂਜੀ ਬਹਿਕ ‘ਤੇ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਗਾਬਾਦ ਘੋੜੀ ‘ਤੇ ਕਿੱਟ ਰੱਖ ਕੇ ਚਲੇ ਗਏ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਪੈਦਲ ਪਿੱਛੇ ਉਸੇ ਹੀ ਬਹਿਕ ‘ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਕਹਿ ਗਏ।

ਅਸੀਂ ਤਿੰਨੋਂ ਜਣੇ ਸਾਂ- ਮੈਂ, ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਤੇ ਮਨਬੀਰ। ਮਨਬੀਰ ਇਕ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਅਜੇ ਜੇਲ੍ਹ ‘ਚੋਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਇਆ ਹੀ ਸੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵੀ ਟਾਰਚਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੰਦੀਆਂ ਤੇ ਦੂਜਾ ਉਹ ਵੱਟਾਂ ‘ਤੇ ਤੁਰਨ ਦਾ ਏਨਾ ਭੇਤੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਾਹ ਦਾ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਹੀ ਪਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਾੜ੍ਹ ਬਹੁਤ ਦਰਦ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ

ਸਫਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ

ਬੋੜ੍ਹੀ ਹੀ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਦਾੜ੍ਹ ਫੜ ਕੇ ਕਿਸੇ ਵੱਟ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਕਹਿੰਦੇ- ‘ਹਾਏ ਓਏ ਮੇਰੀ ਦਾੜ੍ਹ.....।’

ਮਨਬੀਰ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਬਿਸਤਰੇ ਚੁੱਕੀ ਬੜਾ ਸੰਭਾਲ-ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਵੱਟੇ-ਵੱਟ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸਦਾ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਤੇ ਪੈਰ ਤਿਲਕ ਕੇ ਉਹ ਖੇਤ ‘ਚ ਜਾ ਪੈਂਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੀਂ ਰਾਹ ਭਟਕ ਗਏ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਮਿਥੀ ਗਈ ਬਹਿਕ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ।

ਇਕ ਵਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਘੋੜੀ ‘ਤੇ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਆਪਾਂ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਜਾ ਆਉਂਦੇ ਆਂ। ਪਰ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਜਾਓ। ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜਦੋਂ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਤਾਂ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਲੈ ਗਏ। ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ - “ਭੈਣ ਜੀ ਪਿੱਛੋਂ ਜਥੇ ‘ਚ’ ਕੱਲ੍ਹੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਜਾਂ ਤੁਸੀਂ ਭੈਣ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹੋ, ਜਾਂ ਮੈਂ ਰਹਿਨੈਂ.....ਏਦਾ’ ਕੱਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ.....।”

ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਗਰੁੱਪ ‘ਚ ਸਾਰੇ ਹੀ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਮੈਨੂੰ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਪਤਾ ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਰ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ ਸੀ। ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਧੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਾ-ਪਾਣੀ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਖਰਚਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੁਲੀਆਂ ‘ਤੇ ਪੱਕੇ ਹੀ ਨਾਕੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਨਹਿਰਾਂ ਹੀ ਪਾਰ ਕਰਨੀਆਂ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਵੈਸੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ‘ਤੇ ਜਿਥੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ. ਦੇ ਪੱਕੇ ਨਾਕੇ ਹੁੰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਫਸਰ ਪਿੰਡ ਕਾਸ਼ਤੀਵਾਲ ਵਾਲੇ ਘਰ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ‘ਚ ਆ ਕੇ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਫਲਾਣੀ ਪੁਲੀ ‘ਤੇ ਸਾਡਾ ਨਾਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ (ਸਿੰਘਾਂ) ਨੂੰ ਕਹੋ ਕਿ ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕਹਿਣ ਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ।

ਫਿਰ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਅਫਸਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਇਤਲਾਹ ਦੇ ਜਾਂਦਾ। ਇਕ-ਦੋ ਵਾਰ ਤਾਂ ਜਾਣ ਲੱਗਾ ਅਫਸਰ ਨਵੇਂ ਆਏ ਅਫਸਰ ਦੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵੀ ਕਰਵਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲ ਸਿਰੇ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਪੁਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਫਸਰਾਂ, ਖਾਸ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੇ ਅਸੀਂ ਪੁਲੀਆਂ ‘ਤੇ ਲੱਗੇ ਨਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਚੁਕੰਨੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ।

ਫਿਰ ਸਰਕਾਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਹਿਰੀ ਮਹਿਕਮੇ ਵਾਲੇ ਰਾਤ ਦੇ ਟਾਈਮ ਨਹਿਰਾਂ ‘ਚ ਪਾਣੀ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਛੁਡਵਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਸਨ। ਏਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਨਹਿਰ ਕੰਢੇ ‘ਤੇ ਸੁੱਤੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਿਸਤਰੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਉਛਾਲ ਨਾਲ ਗੜ੍ਹਚ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਸਨ।

ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡਾ ਗਰੁੱਪ ਬਿਸ਼ਨੀਵਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਅਲੀਵਾਲ ਵਾਲੀ ਨਹਿਰ ਪਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਥਿਆਰ ਉਤਾਂਹ ਚੁੱਕ ਕੇ ਨਹਿਰ ਪਾਰ ਕਰਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪੁਲੀਆਂ ‘ਤੇ ਨਾਕੇ ਲਾ ਦਿੰਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸਾਡਾ ਸਫਰ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਪਾਣੀ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਹੀ ਸੀ। ਵੈਸੇ ਸਾਡੇ ਗਰੁੱਪ ‘ਚ ਘਣੀਏ ਕੇ ਬਾਂਗਰ ਪਿੰਡ ਦਾ ਭਾਈ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਸਿੰਘ ਸੱਤ ਫੁੱਟ ਲੰਮਾ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜਵਾਨ ਸੀ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੋਢਿਆਂ ‘ਤੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਨਹਿਰ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ, ਉਦੋਂ ਆਪੋ ਆਪਣੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਨਹਿਰ ਪਾਰ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਸੀ।

ਉਸ ਦਿਨ ਵੀ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਗਰੁੱਪ ‘ਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਸਾਂ ਤੇ ਮੇਰੇ ਅਗਲੇ ਪਾਸੇ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਸਨ। ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਗੰਨ ‘ਤਾਂਹ ਚੁੱਕੀ ਅਜੇ ਨਹਿਰ ਦੇ ਅੱਧ ਕੁ ਤੱਕ ਹੀ ਪਹੁੰਚੀ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਪੈਰਾਂ ਹੇਠੋਂ ਰੇਤ ਖਿਸਕਣ ਲੱਗ ਪਈ ਤੇ ਛੇਤੀ ਹੀ ਮੇਰੇ ਪੈਰ ਉੱਖੜ ਗਏ। ਮੈਂ ਇਕਦਮ ਕਿਹਾ: “ਹਾਏ, ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਮੈਂ ਡੁੱਬ ਗਈ...।”

ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਇਕਦਮ ਪਿਛਾਂਹ ਨੂੰ ਮੁੜੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝੱਟ ਮੇਰਾ ਹੱਥ ਫੜ ਲਿਆ ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਗੇ ਖਿੱਚ ਲਿਆ। ਅਖੀਰ ਮੇਰੀ ਬਾਂਹ ਫੜ ਕੇ ਮਾਮਾ ਬਿਜਲੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਨਹਿਰ ਪਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ।

ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਗਾਇਕੀ ਗਗਨ ਦੀਆਂ

ਬੱਚਾ ਜੰਮਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਨੇ। ਕਰੀਬ 1978 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਜਣੇਪਾ ਪੀੜਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਜੰਮ ਕੇ ਜੁਆਨ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਜਗਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੱਸੋਵਾਲ ਦੇ ਗੁਰਦੇਵ ਨਗਰ ਵਿਚਲੇ ਘਰ ਤੋਂ ਭੱਲੇ ਤੇ ਬਾਲੇ ਹੋਰੀ ਭੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਉਤਾਰਦੇ ਕਮਾਲ ਦੇ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਬਣ ਗਏ। ਡਾਕਟਰ ਸੁਖਨੈਨ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਇਥੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਗਾਇਕ ਬਣੇ। 'ਗੋਭੀ ਦੀਏ ਕੱਚੀਏ ਵਪਾਰਨੇ' ਨਾਲ ਜਰਨੈਲ ਘੁਮਾਣ ਨੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ। 'ਮੈਂ ਡਿਗੀ ਤਿਲਕ ਕੇ' ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ 'ਤੀਆਂ ਲੋਗੋਵਾਲ ਦੀਆਂ' ਤੇ ਫਿਰ 'ਜਿਉਣਾ ਮੌਤ' ਨਾਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ ਲੋਕ ਗਾਥਾਵਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਤੇ ਵੇਖਦਿਆਂ ਵੇਖਦਿਆਂ ਜੱਸੋਵਾਲ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਖੇਡਦਾ ਰਵਿੰਦਰ ਗਰੇਵਾਲ ਵੱਡਾ ਗਾਇਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੁਖਾਂਤ ਵਿਚ ਇਹ ਗਾਇਕ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਪੀੜੇ ਤੇ ਨਪੀੜੇ ਗਏ। ਮੈਂ ਸਮਸ਼ੇਰ ਸੰਧੂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਗਾਇਕਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗਿਆ ਸਾਂ, ਜਦੋਂ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕ ਕੰਜਰਖਾਨਾ ਦੱਸ ਕੇ ਭੰਡਦੇ ਸਨ ਤੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਦੋ ਸਤਰਾਂ ਛਾਪਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। 'ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ' 'ਚੋਂ' ਸ. ਬਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਮਦਰਦ ਹੋਰਾਂ ਜਦੋਂ ਆ ਕੇ 'ਅਜੀਤ' ਸੰਭਾਲਿਆ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਸਥਾਈ ਕਾਲਮ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਉਦੋਂ ਕਿਸੇ ਐਲ.ਪੀ. ਜਾਂ ਈ.ਪੀ. ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਕਿਸੇ ਅਖਬਾਰ, ਟੀ.ਵੀ 'ਤੇ ਐਡ ਨਹੀਂ ਚਲਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਬਲੈਕ ਵਿਚ ਵਿਕਦੇ ਸਨ।

ਮਾਣਕ ਦੀਆਂ ਕਲੀਆਂ, ਸਦੀਕ ਦੇ ਦੋ-ਗਾਣੇ ਤੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਦਾ 'ਜਿਉਣਾ ਮੌਤ' ਵਾਲਾ ਐਲ.ਪੀ. ਰਿਕਾਰਡ ਬਲੈਕ ਵਿਚ ਵਿਕਿਆ। ਇਹ ਉਹੀ ਦਿਨ ਸਨ ਜਦੋਂ ਆਮ

ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੀਤਕਾਰੀ ਵਿਚ ਇਹ ਨਾਂ ਹੀ ਚੇਤੇ ਸਨ- ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਗੁਰਦੇਵ ਮਾਨ, ਦੇਵ ਬਰੀਕਿਆਂ ਵਾਲਾ, ਚੰਨ ਗੁਰਾਇਆਂ ਵਾਲਾ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਗਾਇਕ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਲ ਆ ਗਏ ਤੇ ਗੀਤਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਢੇਰੀਆਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ। ਗਾਇਕੀ ਪੂਰੀ ਟ੍ਰੇਡ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਕਰਤਾਰ ਰਮਲੇ ਤੇ ਪੰਡਿਤ ਜੱਗੀ ਦੇ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਲਜੀਤ ਪੂਰ ਕੋਟੀਆ ਤੇ ਮਿਰਜਾ ਸੰਗੋਵਾਲੀਆ ਵਰਗੇ ਤੱਤੋਂ ਤੱਤੋਂ ਗੀਤ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। 'ਤੇਰੀ ਫੀਅਟ 'ਤੇ ਜੇਠ ਨਜ਼ਾਰੇ ਲੈਂਦਾ'... ਬਾਦੀ ਗਰੇਵਾਲ ਉਠਿਆ ਤੇ 'ਚੱਕ ਛੱਤੇ ਜੇਠ ਨੇ ਬੁੱਕਲ ਦੇ ਵਿਚ ਲੈ ਲਈ' ਨਾਲ ਚਮਕੀਲਾ ਚਮਕਿਆ। 80ਵਿਆਂ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਯਾਰੀ ਪਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦਾ ਤੇ ਫਿਰ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੀ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਫੁੱਲ ਟਾਈਮ ਜੁੜ ਗਿਆ। ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਪੇਟਿਆਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ

ਲੋਭੀ, ਲਾਲਚੀ ਬੰਦੇ ਦੀ ਅੱਖ, ਮਾੜੇ ਢਿੱਡ ਜਿੱਡੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਿਸ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਉਹਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਮੁੱਲਾ, ਭਾਈ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਲੋਭ ਤਿਆਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਰੱਬ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਲੱਭਣ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਮਾ ਕੇ ਦੇਖ ਲਿਓ, ਜਿਹੜਾ ਤੁਹਾਡੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਦੇ ਬੇਲੋੜੇ ਪੁਲ ਉਸਾਰੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਸਮਾਂ ਆਇਆ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁਧ ਨਿੰਦਿਆ ਦੇ ਉੱਚੇ ਨਾਅਰੇ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਬਾਹਾਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕਰਕੇ ਉਹੀ ਲਾਵੇਗਾ। ਸੋਹਣੀ ਔਰਤ ਵੀ ਵਹਿਮ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸ਼ਾਇਦ ਹਾਲੇ ਕੁਝ ਕੱਜ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤਾਜ ਮਹਿਲ ਵੇਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਸੋਹਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਨ। ਸੁਨੱਖੀ ਔਰਤ ਦਾ ਪਤੀ ਜੇ ਭਾਂਡੇ ਮਾਂਜਣ ਵਾਲੀ, ਸਫਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੌਕਰਾਣੀ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਚਾਰ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਕਹੀਏ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਕਿਥੇ ਹੈ? ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਗਰਮਾਇਸ਼ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਫੂਕ ਸੁੱਟੇ ਹਨ। ਆਦਰਸ਼ ਝੁਲਸਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਪੈਸਾ ਪੈਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਧੰਨਵਾਨ ਆਪਣਾ ਮੁੱਲ ਟਕੇ ਤੋਂ ਵਧ ਨਹੀਂ ਪੁਆਉਂਦਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੇਬ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ, ਪਾਟੀ ਵੀ ਹੋਵੇ ਉਹ ਬਰਾਤ ਤੁਰਨ ਵੇਲੇ ਝੋਲੀ ਤੋਂ ਵਾਰ ਕੇ ਸੁੱਟੀ ਗਈ ਭਾਨ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ 'ਕੱਠੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਚਿਹਰੇ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਸੂਰਜ ਵਾਂਗ ਦਗ ਦਗ ਹਨ, ਪਰ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਜਿਹੜੀ ਗੰਦੀ ਭੜਾਸ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਣ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹਦੇ 'ਚ ਤੇ ਹੱਡਾ-ਰੋੜੀ ਦੇ ਕੁੱਤੇ ਵਿਚ ਉਨੀ-ਇੱਕੀ ਵੀ ਫਰਕ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਹੈ, ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਆਪ ਘਾਟੇ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਖਾਧੇ ਹਨ, ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਹਵਾ ਹੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਲਈ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਚ ਜੇ ਪਰਦੇ ਓਹਲੇ ਵਾਪਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਦੇ ਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਵਾਕਿਫ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਇਹੋ ਘੁੰਢ ਚੁਕਾਈ ਮੈਂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ ਹਾਂ।

ਇਤਿਹਾਸ ਚੇਤੇ ਰਹਿਣ ਲੱਗਾ। ਫਿਰ ਢਾਡੀਆਂ, ਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਸਾਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਕਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੌਲਿਆਂ ਵਲ ਮੁੜ ਪਿਆ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਘੁਸਪੈਠ ਬਹੁਤਾ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਮੈਨੂੰ ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਗੀਤਕਾਰ ਤਾਂ ਨਾ ਬਣ ਸਕਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲੇਖਕ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਇਕ ਵੱਖਰੀ ਪੁਸਤਕ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ ਤੱਕ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਵਾਂਗਾ ਪਰ ਕੁਝ ਦਿਲਚਸਪ ਘਟਨਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਨਾ।

ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀ ਗਾਇਕਾਂ 'ਚੋਂ ਭਾਵੇਂ ਘੱਟ ਸਮਾਂ ਮੈਂ ਦੀਦਾਰ ਸੰਧੂ ਨਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਉਹਦੀਆਂ ਸਿਧ-ਪਧਰਾਂ ਦੇਸੀ ਜੱਟ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਮੇਰੇ ਜਿਹਨ 'ਚੋਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਖਿਸਕੀਆਂ। ਇਕ ਵਾਰ ਲੁਧਿਆਣੇ ਬੱਸ ਸਟੈਂਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਫਤਰ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਰਤ ਨਗਰ ਚੌਕ ਵਿਚ ਠੋਕੇ 'ਤੇ ਪੈਂਗ ਲਾਇਆ, ਫਿਰ ਬਰੀਕਿਆਂ ਵਾਲੇ ਮੌਤ 'ਤੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੁੱਲਾਪੁਰ ਵਿਚਲੇ ਘੋਲੂ ਦੇ ਹੋਟਲ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਕੇ ਗਲਾਸੀ ਖਾਲੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਹ ਦਾ ਨੋਟ ਘੋਲੂ ਦੇ ਹੱਥ ਧਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਪੈਸੇ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਗਰੀਬ-ਗੁਰਬੇ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਖੁਆਉਣ ਲਈ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕਾਮੇਡੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਢੱਕਣ ਨੇ ਕਿਹਾ 'ਬਾਈ ਕੀ ਪਤਾ ਘੋਲੂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਪਾਣੀ ਖੁਆਉਂਦਾ ਵੀ ਕਿ ਨਹੀਂ ਤੂੰ ਐਵੇਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਪੰਜਾਹ ਦਾ ਨੋਟ ਇਹਨੂੰ ਦੇ ਦੇਂਨੈਂ। ਦੀਦਾਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ 'ਅਸੀਂ ਰੱਬ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਦੇਂਦੇ ਆਂ, ਤੂੰ ਟੋਕਾ

ਟਾਕੀ ਕਰਦੈਂ, ਤੇਰਾ ਢਿੱਡ ਦੁਖਦੈਂ। ਧੋਖਾ ਕਰੂ ਤਾਂ ਕੀਤੇ ਇਹਦੇ ਹੀ ਪੈਣਗੇ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਛੱਤੇ ਢੱਕਣ ਬਾਰੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਇਕ ਗੀਤ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ-

ਕਰਦਾ ਕਿਉਂ ਨੁਕਤਾ ਚੀਨੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਟੋਟਲ ਉੱਤੇ ਮੁੱਲਾਪੁਰ ਖਾ ਲਈ ਰੋਟੀ ਘੋਲੂ ਦੇ ਹੋਟਲ ਉੱਤੇ ਪੈਸੇ ਆਪੇ ਦੇ ਜਾਉਗਾ ਦੀਦਾਰ ਛੱਤਿਆ ਬੋਲ ਮੂਹੋਂ ਮੂੰਹ ਸਤਿ-ਕਰਤਾਰ ਛੱਤਿਆ...। ਉਥੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਭਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਏ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਭਰੇਵਾਲ ਤੀਕਰ ਕਰੀਬ 15 ਨਲਕੇ ਆਉਂਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਹਰ ਨਲਕੇ 'ਤੇ ਰੁਕੇ ਤੇ ਪੈਂਗ ਲਾ ਲਿਆ ਕਰੇ। ਮੈਥੋਂ ਰਿਹਾ ਨਾ ਗਿਆ, ਕਹਿ ਬੈਠਾ 'ਏਨੀ ਸ਼ਰਾਬ'? ਉਹਦਾ ਉੱਤਰ ਸੀ, 'ਇਹ ਨਲਕੇ ਵਾਲੇ ਕੀ ਕਹਿਣਗੇ ਜੱਟ ਦਾ ਪੁੱਤ ਐਵੇਂ ਲੰਘ ਗਿਆ?'

ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਮੁਰਗੀ ਖਾਨੇ ਵਾਂਗ ਦੋ ਕਮਰੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਕ 'ਚ ਬੋਤਲਾਂ, ਗਲਾਸੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਮੰਜੇ ਡਾਹੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ 'ਤੂੰ ਪੈਂਗ ਲਾਉਣੈ?' ਮੈਂ ਨਾਂਹ 'ਚ ਸਿਰ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ। 'ਤੂੰ ਫਿਰ ਮੰਜਿਆਂ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਚੱਲ, ਇਧਰ ਗਊਆਂ ਬੈਠਦੀਆਂ ਨੇ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੈਂਗ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਗਊ ਦੇ ਜਾਏ ਸਾਨੂੰ।' ਉਹ ਹੱਸਦਿਆਂ ਫੇਰ ਗਲਾਸੀ ਭਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ।

ਇਕ ਵਾਰ ਸਿਖਰ ਦੁਪਹਿਰ, ਜੂਨ ਮਹੀਨਾ, ਘਟਨਾ ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦੇ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਹੈ। ਜਗਜੀਤ ਉਦੋਂ 'ਮਾਹੀ ਮੁੰਡਾ' ਫਿਲਮ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੀਦਾਰ ਨਾਲ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੁਨੱਖੀ ਕੁੜੀ ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਉਹਨੇ ਦਲਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਸਾਈਡ ਹੀਰੋਇਨ ਸਾਈਨ ਕਰ ਲਈ। ਹੇਠੋਂ ਢਾਬੇ ਤੋਂ ਖੰਡ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਕੁਲਦੀਪ ਦੀ ਤਲੀ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਤੇ ਜਗਜੀਤ ਨੇ ਜੀਭ ਨਾਲ ਚੱਟ ਲਈ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਮੈਂ ਦੀਦਾਰ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ 'ਏਨੀ ਸੋਹਣੀ ਕੁੜੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਗਾਉਂਦੀ ਐ, ਜਦੋਂ ਜਗਜੀਤ ਨੇ ਉਹਦੀ ਤਲੀ 'ਤੇ ਖੰਡ ਰੱਖ ਕੇ ਚੱਟੀ ਤਾਂ ਤੈਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਾ!' ਉਹ ਖਿੰਝਿਆ ਬੋਲਿਆ 'ਕੋਈ ਨਾ ਤੈਨੂੰ ਕਿਤੇ ਦੱਸੂੰ।'

'ਮੈਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਜਗਜੀਤ ਨੂੰ।' ਸੋਚਿਆ ਇਹ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਹੈ।

ਛੇ ਕੁ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਐਚ.ਐਮ.ਵੀ. ਨੇ ਉਹਦਾ ਈ.ਪੀ. ਰਿਕਾਰਡ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ, 'ਘੱਗਰੇ ਦੀ ਲੋਣ'। ਮਾਣਕ ਦੇ ਦਫਤਰ 'ਚ ਦੀਦਾਰ ਟੱਕਰਿਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ 'ਆਜਾ ਗੀਤ ਸੁਣਾਵਾਂ, ਤੇ ਟਾਈਟਲ ਗੀਤ ਦਾ ਆਖਰੀ ਅੰਤਰਾ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਬੋਲਿਆ, 'ਆਹ ਸੁਣ ਜਿਹੜੀ ਜਗਜੀਤ ਦੀ ਤਲੀ 'ਤੇ ਖੰਡ ਚੱਟਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਪੁੱਛਦਾ ਸੀ।' ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੀ ਦੋ-ਗਾਣਾ ਸੀ-

ਰੰਗ ਵਿਚ ਭੰਗ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਲਾਵਾਂ ਤੂੰ ਦੁਪਹਿਰਾ ਕੱਟ ਜਾਣ ਲਈ ਬੁਲਾ ਲਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਂ ਚੱਟੇ ਹੁੰਦੇ ਰੁੱਖ ਵੀ ਨਾ ਹਰੇ ਨੂੰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਤਲੀਆਂ ਚਟਾ ਲਈਆਂ ਕਹਿੰਦਾ ਸੱਚੀਆਂ ਦੀਦਾਰ ਹੁੰਦੀ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਹਾਰ ਰਹਿੰਦੇ ਭਾਲਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਤਾਰੀਓਂ ਘੱਗਰੇ ਦੀ ਨੀਂ ਲੋਣ ਭਿੰਜ ਗਈ....

ਜਿਸ ਗੀਤ ਨਾਲ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਸਦਾ ਬਹਾਰ ਗਾਇਕ ਬਣਿਆ ਉਹ ਸੀ 'ਮਾਮਲਾ ਗੜਬੜ ਹੈ।' ਗੁਰਦਾਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ, 'ਇਹ ਖਿਆਲ ਕਿਵੇਂ ਆਇਆ?'

'ਇਕ ਵਾਰ ਬੱਸ 'ਚ ਸਫਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੂਹਰਲੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਲ ਪਿਆਰ ਦੀ ਤੱਕਣੀ 'ਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅੱਖਾਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੱਸ ਰਹੇ ਸਨ। ਨਾਲ ਬੈਠਾ ਇਕ ਬਜ਼ੁਰਗ ਬੋਲਿਆ 'ਮਾਮਲਾ ਕੁਝ ਗੜਬੜ ਲਗਦੈ' ਤੇ ਬੱਸ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਇਹ ਸੁਬਦ ਝਰੀਟ ਲਿਆ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹਿੱਟ ਗੀਤ ਬਣ ਗਿਆ।' ਗੁਰਦਾਸ ਦਾ ਠਹੁੰਮੇ ਭਰਿਆ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੇਲਾ ਜੱਸੋਵਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਵਨ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਲੁਧਿਆਣੇ ਪੱਖੋਂ ਵਾਲੇ ਰੋਡ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦਾ ਤਾਂ ਜਗਮੋਹਨ ਕੌਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਮੇਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਰਾਤ ਉਹਦੇ ਪੰਜਾਬ ਮਾਤਾ ਨਗਰ ਵਿਚਲੇ ਘਰੇ ਗਿਆ, ਆਪਣੇ ਇਕ ਦੋਸਤ ਨਾਲ। ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਦੌਰ ਤੇ ਨਾਚ ਦਾ ਘੜਮੱਸਾ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਚਾਅ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਦੋ ਦੋ ਪੈਂਗ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਪੀ ਲਏ। ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਸਟੇਜ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੈਠੀ ਮੈਨੂੰ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਦੋ ਵਜੇ ਦਾ ਟਾਈਮ ਸੀ ਮੇਰਾ, ਚਾਰ ਵੱਜ ਗਏ ਨੇ, ਪੀਤੀ ਲਹਿ ਗਈ ਸਾਰੀ, ਕਰ ਕੋਈ ਹੀਲਾ ਅੱਜ ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਠਾ, ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਪੰਗਾ ਲੈਣਾ।

'ਏਨੀ ਪੁਲਿਸ 'ਚ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆਵਾਂਗਾ?' 'ਇਨ੍ਹਾਂ ਖਾਕੀ ਵਰਦੀ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਡਰਦੈਂ।' ਇਕ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਲ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ਉਹ ਆ ਹੌਲਦਾਰਾ। ਆਹ ਮੁੰਡਾ ਲਿਮਕਾ ਲੈਣ ਚੱਲਿਆ ਮੇਰੇ ਲਈ, ਖੁਬਰਦਾਰ ਜੇ ਇਹਨੂੰ ਰੋਕਿਆ।

ਤੇ ਮੈਂ ਮਿੱਠੀ ਜਿੰਨ ਸ਼ਰਾਬ ਲਿਮਕੇ ਦੀ ਬੋਤਲ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਜਗਮੋਹਨ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹਾ ਦਿੱਤੀ। ਉਧਰੋਂ ਬੀਬੀ ਆਸ਼ਾ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਉਹਦੀ ਅਨਾਊਸਮੈਂਟ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਕੋ ਚੀਝ ਨਾਲ ਡੂਢ ਪਊਆ ਪੀ ਕੇ ਬੋਲੀ 'ਹੁਣ ਪਾਉਂ' ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਨਾਲ ਪੰਗਾ।

'ਭਲਾ ਦੱਸ ਖਾ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਅੰਦਰ ਕਿੰਨੇ ਬੂਹੇ ਤੇ ਕਿੰਨੀਆਂ ਬਾਰੀਆਂ ਨੇ।' ਸ਼ੇਅਰ ਸੁਣਾਉਂਦਿਆਂ ਬੋਲੀ 'ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਜਗਮੋਹਨ ਨਾਲ ਅੱਖ 'ਚ ਅੱਖ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸੁਣੇ' ਤੇ ਉਹਨੇ ਦਰਜਨ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਝੜੀ ਗਵਰਨਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ 'ਤੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਕੋਲ ਬੈਠੇ ਜੱਸੋਵਾਲ ਨਾਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਨਾਥ ਦੀ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਜੱਸੋਵਾਲ ਦੂਜੀ ਸਟੇਜ ਤੋਂ ਮਾਇਕ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਬੋਲਿਆ, 'ਗਵਰਨਰ ਸਾਹਿਬ ਆਹਦੇ ਨੇ, 'ਉਦੋਂ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆਇਆ ਮਿੱਤਰਾ ਜਦੋਂ ਰੰਗ ਸੀ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦੇ ਫੁੱਲ ਵਰਗਾ।'

ਜਗਮੋਹਨ ਬਾਹਾਂ ਫੈਲਾ ਕੇ ਬੋਲੀ 'ਆ ਜਾਓ ਮੈਂ ਤਾਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਰ੍ਹੋਂ ਦਾ ਫੁੱਲ ਹੀ ਹਾਂ' ਤੇ ਮੇਲਾ ਤਾਲੀਆਂ 'ਚ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਜਿੱਦਣ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਚ ਜਗਮੋਹਨ ਦੀ ਜਾਨ ਨਿਕਲੀ ਤਾਂ ਇਕ ਮਰਦਾਂ ਵਰਗੀ ਔਰਤ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਕੇ ਧਾਹ ਨਿਕਲਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਹਾਲੇ ਤੀਕਰ ਮੇਰੇ ਚੇਤੇ 'ਚ ਹੈ। ਉਹ ਆਵਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਨਾਲ ਲੈਂਦੀ ਸੀ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਮਰਨ-ਮਰਾਉਣ ਵਿਚ ਤਪਿਆ ਪਿਆ ਸੀ, ਦਹਿਸ਼ਤ ਹੇਠ ਗਾਇਕ ਵੀ ਆ ਗਏ। ਲੁਧਿਆਣੇ ਦੇ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਫਤਰਾਂ 'ਚੋਂ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਬੋਰਡ ਉਤਰ ਗਏ। ਵੈਦ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਇਸ ਬਿਲਡਿੰਗ 'ਚ ਅੰਦਰੋਂ ਕੁੰਡੀ ਮਾਰ ਕੇ ਚਮਕੀਲਾ ਤੇ ਪਾਰਸ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਪੀਤੀਆਂ ਬੀਤੀਆਂ ਦੇ ਟੁਕੜੇ ਚੁੱਕ ਕੇ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਮੈਂ ਕੁੰਡੀ ਖੁਲਵਾਈ ਤਾਂ ਦੋਵੇਂ ਜਣੇ ਤੁਬਕ ਗਏ। ਚਮਕੀਲਾ ਆਹਦਾਂ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੇਠੋਂ ਘੋੜਾਗਾੜੀ ਬੰਡਲ ਲੈ ਕੇ ਆ। ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਰੋਏ। ਰਾਤ ਮੈਂ ਮਾਣਕ ਕੋਲ ਰਿਹਾ, ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਈ। ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਲਾਗਲੀ ਇਕ ਦੋ-ਗਾਣਾ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੁਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀ ਕੋਠੀ ਗਿਆ। ਉਹਦਾ ਸਾਥੀ ਗਾਇਕ ਦਫਤਰ 'ਚ ਬੈਠਾ ਸੀ ਤੇ ਦੋ ਮੁੰਡੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਮਾਹੌਲ ਸ਼ਾਂਤ ਸੀ। ਮੈਂ ਵੀ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਕੁਝ ਦੇਰ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ ਇਕ ਮੁੰਡਾ ਬੋਲਿਆ 'ਤੁਹਾਡੀ ਖਾਤਰ ਕਮਾਦਾਂ 'ਚ ਲੁਕਦੇ

ਗੱਲੀ-ਬਾਤੀ

ਐਸ. ਅਸ਼ੋਕ ਭੌਰਾ

ਫੋਨ: 925-752-8025

ਆਂ, ਪਰਾਲੀਆ 'ਚ ਸੌਂਦੇ ਆਂ। ਦਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਸਾਨੂੰ ਦਿਉ ਵਰਨਾ....ਚੀਂ ਗੋਲੀਆਂ ਲੰਘਾ ਦਿਆਂਗੇ।

ਹਾਅ ਜਿਹੜਾ ਲੁੱਚ-ਪਹੁ ਗਾਉਂਦੇ ਉਹਨੂੰ ਫੜ੍ਹੋ। ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਾਂ ਉਹ ਖਿੱਚ ਕੇ ਲੈ ਗਿਐ। ਪੈਸੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਕੱਲ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਹੀ ਨੇ। ਗਾਇਕ ਨੇ ਪੰਦਰਾਂ ਕੁ ਮਿੰਟ ਚੰਗਾ ਭਾਸ਼ਣ ਝਾੜਿਆ। ਦੁਖੀ ਮਨ ਨਾਲ ਮੈਂ ਵੀ ਉਥੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਆ ਗਿਆ।

....ਫੇਰ! ਮਾੜੇ ਦਫਤਰ ਜਿੰਨੀਆਂ ਚਿੰਨੀਆਂ ਚਮਕੀਲੇ ਨੂੰ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ। ਪੰਗਾਂ ਰੰਗਣ ਵਾਲਾ ਤੇ ਕੋਟੀਆਂ ਸਵੈਟਰ ਬੁਣਨ ਵਾਲਾ, ਗਾਇਕ ਬਣਿਆ ਚਮਕੀਲਾ ਡਰ ਨਾਲ ਸੁੰਗੜ ਕੇ ਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਠਿੰਡੇ ਤੋਂ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇਕ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ, ਰੋਂਦੇ ਚਮਕੀਲੇ ਨੂੰ ਗੱਡੀ 'ਚ ਬਿਠਾਇਆ ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਲਈ....ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਚਲੇ ਗਏ। ਚਾਰ ਕੁ ਘੰਟਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਵਾਰੀ ਆਈ। ਡਰ ਨਾਲ ਕੰਬਦੇ ਨੇ....ਦੇ ਪੈਰਾਂ 'ਚ ਸਿਰ ਧਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ 'ਨਾਮ ਜਪੁ ਲੈ ਕੈਸਿਟ ਵਿਚਲੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੂਹਰੇ ਕਰਦਿਆਂ ਬਿੜਕਦੀ ਆਵਾਜ਼ 'ਚ ਬੋਲਿਆ, 'ਹੁਣ ਮੈਂ ਧਾਰਮਿਕ ਗਾਇਆ ਕਰਾਂਗਾ, ਆਹ ਕਾਪੀ ਦੇਖ ਲਓ।' ਅੱਗੋਂ ਕੜਕਵੀਂ ਤੇ ਰੁੱਖੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੀ 'ਅਸੀਂ ਹੋਲੇ ਮੂਹੌਲੇ 'ਤੇ ਤੇਰਾ ਗੀਤ ਸੁਣਿਆ ਸੀ 'ਤਲਵਾਰ ਮੈਂ ਕਲਗੀਧਰ ਦੀ ਹਾਂ'...ਏਦਾਂ ਦੇ ਗਾਉਂਦੇ ਦਾ ਮੂੰਹ ਦੁਖਦੈ।' ਡਰਿਆ ਮੂਹਰੇ ਕਾਪੀ ਕਰੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਆਖੇ 'ਜਨਾਬ ਪੜ੍ਹ ਤਾਂ ਲਓ।'

'ਜਾਹ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੇਰੀ ਭੈਣ ਤੇਰਾ ਸੈਂਸਰ ਬੋਰਡ ਹੈ ਤੇ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਗੀਤ ਗਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਲਿਆ ਕਰ।'

ਫਿਰ ਕਾਬਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਛਿੜ ਗਿਆ। ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਰੌਣਕ ਪਰਤੀ। ਰਾਤੀ ਦਸ ਵਜੇ ਫਗਵਾੜੇ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਦੋ ਘੁੱਟ ਲਾ ਕੇ ਉਹ ਲੁਧਿਆਣੇ ਚਲਾ ਗਿਆ ਤੇ ਮੈਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ। ਪਰ ਵਿਚਾਰੇ ਦੀ ਜਾਨ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਝੋਲੀ ਵਿਚ ਖੋਰ ਫਿਰ ਵੀ ਨਾ ਪਈ ਤੇ ਗਰੀਬ ਪੰਜ ਮਹੀਨਿਆਂ ਪਿੱਛੋਂ ਫਿਰ ਅਣ-ਨਿਆਈਂ ਮੌਤ ਦੇ ਗੱਲ ਜਾ ਲੱਗਾ।

ਇਕ ਗਾਇਕ ਦਾ ਜਦੋਂ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਲਾਸ਼ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਢਾਈ ਘੰਟੇ ਦੇ ਸਫਰ ਪਿੱਛੋਂ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਇਹ ਵੀ ਇਕ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਵਰਗੀ ਘਟਨਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰੋਣ ਦੀ ਥਾਂ ਬੀਵੀ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਸੀ, 'ਇਹਦੇ ਗਲੇ ਦੀ ਚੈਨ ਵਿਚਲਾ ਲੋਕਟ ਕਿੱਥੇ ਹੈ?'

'ਲੱਖ ਲਾਹਣਤ ਤੇਰੇ, ਤੇਰੀ ਮਾਂਗ ਉੱਜੜ ਗਈ ਤੇ ਤੂੰ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਲੋਕਟ ਭਾਲਦੀ ਏ?' ਬਠਿੰਡਾ ਵਾਲਾ ਇਕ ਗਾਇਕ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ ਮੁਤਾਬਕ ਉਖੜ ਕੇ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ ਰੋਈ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਨਕਲੀ ਜਿਹਾ ਚੁੰਨੀ ਅੱਖਾਂ ਮੂਹਰੇ ਕਰਕੇ ਹੀ।

ਮੇਰੇ ਵੇਖਦਿਆਂ ਜਿਹੜੇ ਗਾਇਕਾਂ ਨਾਲ ਨੱਚਦੇ ਸੀ, ਉਹ ਗਾਇਕ ਬਣ ਗਏ। ਜਿਹੜੇ ਲਿਖਦੇ ਸੀ ਉਹ ਨੱਚਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਗਾਇਕੀ ਫਿਰ ਮੰਡੀ ਬਣ ਗਈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਨਿੱਕੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ ਲਈ ਮੈਂ ਸੁਲਾਹ ਸਫਾਈ ਕਰਾਉਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਅੱਜ ਕੱਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ।

ਸ਼ੀਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ, ਸਿਰਫ ਚਿਹਰਾ ਬਦਲਦਾ ਹੈ। ਗਾਇਕੀ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਧੀ-ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਹੱਥ ਸਾਫ ਨਹੀਂ। ਗਾਇਕੀ 'ਚ ਕਈ ਤੀਲਾਂ ਦੀ ਸਲਾਭੀ ਡੱਬੀ ਵਰਗੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਹਨੂੰ ਰੱਖ ਲਈਏ ਤੇ ਕਿਹਨੂੰ ਸੁਟ ਦਈਏ।

ਸਿੱਖੀ 'ਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸਮਾਜੀ ਅਰਥ

ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ

ਪ੍ਰੋ. ਨਿਹਾਰਰੰਜਨ ਦੇ ਕਥਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿਚ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਾਜੀ-ਆਰਥਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪੇਂਡੂ ਖੇਤੀ ਦੀ ਆਰਥਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਉਪਜਾਊ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਬੰਦ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਰੋਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਲਹਿਰ ਨਹੀਂ ਉਠੀ, ਜਿਹੜੀ ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢਾਂਚਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਆਲੋਚਨਾ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਰਵਾਇਤਾਂ ਇਸ ਉਪਜਾਊ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਹੀ ਸਮਾਜੀ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਥਮ੍ਹ ਬਣ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਪਜਾਊ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਸੇ ਸੰਗਠਨ ਦਾ ਅਟੁੱਟ ਅਤੇ ਤਤਰੂਪੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ

ਡਾ. ਜ.ਸ. ਗਰੇਵਾਲ

ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਤਕੜਾ ਰੋਸ ਵੀ ਬੇ-ਫਾਇਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਬਾਰੀਕਬੀਨੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਦੇ ਸਮਾਜੀ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਸਮਝਣ ਲਈ ਗੁਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਪਿਛਲੀ 15ਵੀਂ ਅਤੇ 16ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਆਰਥਕ ਸਮਾਜਕ ਟੁੱਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਬਹੁਤ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਇੰਨੀ ਕਰੜੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚ ਭੰਡੀ ਕੀਤੀ, ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਮੱਧਕਾਲੀਨ ਭਾਰਤੀ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਾਰੀਖੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, “ਰਾਜੇ ਸੀਂਹ ਮੁਕਦਮ ਕੁਤੇ/ਜਾਇ ਜਗਾਇਨਿ ਬੈਠੇ ਸੁਤੇ/ਚਾਕਰ ਨਹਦਾ ਪਾਇਨਿ ਘਾਉ/ਰਤੁ ਪਿਤੁ ਕੁਤਿਹੋ ਚਟਿ ਜਾਹੁ।” (1288) ਅੰਤਿਆਚਾਰੀ ਅਤੇ ਜਾਬਰ ਹਾਕਮ ਆਪਣਾ ਪਹਿਲਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਆਂ ਕਰਨਾ ਭੁੱਲ ਗਏ ਸਨ। ਫੇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਹੇਠਲੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਵੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਭੰਡੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਕ-ਪੁਰਖੀ ਬਣਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਚਾਰਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਇਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨੂੰ ਬੁਰਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ। ਉਹ ਇਕ ਪੁਰਖੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਭੰਡੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਗੋਂ ਇਹਦੀ ਭੈੜੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇ ਬਰਾਬਰੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ‘ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਦੇ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਧਾਰਮਕ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਰੂਪਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਤਕੜਾ ਰੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਰੋਸ ਦਾ ਘੇਰਾ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੋਸ ਨਾਲੋਂ ਵਡੇਰਾ ਹੈ। ਮੁਕਤੀ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਰੂਪ ਨਿਸ਼ਫਲ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਪਰਮ ਮਨੋਰਥ ਮੁਕਤੀ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਤ, ਸੰਪਰਦਾ, ਲਿੰਗ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਜਤਨ ਕਰਨਾ ਹਰ ਇਕ ਬੰਦੇ ਦਾ ਪੈਦਾਇਸ਼ੀ ਹੱਕ ਹੈ।

ਜਾਤ ਦਾ ਧਰਮ ਨਾਲ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਾਤ ਨੂੰ ਤਕੜੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿਚ ਭੰਡਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਫਿਰਕੇ ਜਾਂ ਜਾਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਦਰਅਸਲ ਤਾਂ ਉਹ ਤਕਰੀਬਨ ਤਕਰੀਬਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਖਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਅਤੇ ਕੱਢੇ-ਵੱਢਿਆਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਾਕਮ ਦੇ ਧਰਮ ਦਾ ਖਿਆਲ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਹਿਕੂਮਾਂ

ਬਰਾਬਰੀ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤਕ ਆਦਰਸ਼ਕ ਲਛਣ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲੇਗੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਚਲਾਇਆ ਪੰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਧੀਨ ਵਧਦਾ ਫੁਲਦਾ ਰਿਹਾ। 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਸਿੱਖ, ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰ ਵਸਾਏ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਤਜ਼ਾਰਤ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀਪੇਸ਼ਾ ਖਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੱਟ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਵੀ ਪੰਥ ਦਾ ਤਕੜਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਰੀਗਰ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਸ ਸਮਾਜੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਦਰਸ਼ਕ ਹਿੰਦੂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਚਾਰੇ ਵਰਨਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਂਝੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਤੌਰ ਤਰੀਕਾ ਆਪਣੇ ਸਮਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਵਿਹਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ। ਉਹ ਗੁਰੂ ਭਾਈ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬਰਾਬਰ ਸਨ, ਪਰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਤੁਅਲਕ? ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲ ਸੀ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਰਤ ‘ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਸਿੱਖ ਤੋਂ ਇਹ ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਛਾ ਸਹਿਤ ਸਾਂਝੇ ਖਾਤੇ ਲਈ ਦਾਨ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੁਰੂ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਸੰਗਤਾਂ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਕੀ ਅਮੀਰ, ਕੀ ਗਰੀਬ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਦਸਵੰਧ ਕੱਢਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੀ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੌਲਤ ਦੀ ਇਹ ਮਾਮੂਲੀ ਮੁੜ ਵੰਡ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਧੰਨ ਦੀ ਇਸ ਮੁੜ-ਵੰਡ ਲਈ ਕੋਈ ਸੰਸਥਾਈ ਜਾਂ ਗੈਰ ਸੰਸਥਾਈ ਬੰਦੋਬਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਭਾਵ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਹਰ ਸਿੱਖ ਲਈ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸੀ। ਪਰ ਵਿਹਾਰ ਵਿਚ ਅਵਸਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ, ਵਧੇਰੇ ਕਮਾਈ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ ਕਰਦੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਕਈ ਪੇਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਵੀ ਚੰਗਾ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਆਮਦਨੀ ਅਤੇ ਧਨ ਦੇ ਅੰਤਰ ਕਾਇਮ ਰਹੇ। ਸਗੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਆਰਥਕ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਝਲਕ ਪੰਥ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉੱਚੀ ਜਾਤ ‘ਚ ਹੋਣ ਦੇ ਅਭਿਮਾਨ ਦੀ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤਿਆਂ ਦੇ ਪਰੰਪਰਿਕ ਆਧਾਰ ਹੀ ਕਾਇਮ ਰਹੇ। ਇੰਜ ਪੁਰਾਣੇ ਸਮਾਜ-ਆਰਥਕ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਧਰਮ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਾਜੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਇਹਦੇ ਅਰਥ ਸੀਮਤ ਹਨ।

1699 ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ‘ਤੇ ਮੁੜ ਕੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ, ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜਾ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਰਹਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ‘ਖਾਲਸਾ’ ਦੇ ਅਰਥ ਹਨ-ਉਹ ਸਿੱਖ ਜਿਹੜੇ ਮਸੰਦਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਲਪਣੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਸਿੱਧੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਇਕਮੁਠਤਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਾਜਕ ਇਕਮੁਠਤਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨੇ ਬਾਹਰੀ ਦਖਲ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ, ਲੋੜ ਪੈਣ ‘ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਸ਼ਸਤਰ

ਅਨੁਕੂਲ ਹੋ ਸਕਿਆ।

ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਨੂੰ ਜੱਟਾਂ ਜੀਉ-ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਜੱਟ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਸਨ। ਦਬਿਸਤਾਨ-ਇ-ਮਜ਼ਾਹਿਬ ਦਾ ਕਰਤਾ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਨਾਨਕ ਪੰਥੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵਪਾਰ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਤਰੀ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਸਿੱਖ ਵੀ ਜੱਟ ਮਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ-ਜਾਨ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਹਾਸਿਲ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਦੀਆਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਜੱਟ ਹੋਰ ਵੀ ਅਗੇ ਆ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਛੱਡ ਗਏ ਸਨ, ਉਹ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਸਿੱਖ-ਪੰਥ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ

ਧੜਿਆਂ (ਮੀਣੇ ਧੀਰ ਮੱਲੀਏ) ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਸਦੇ ਖਤਰੀਆਂ ਵਲ ਸੀ। ਫਿਰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੂਬੇ ‘ਚ ਵਸਦੇ ਜੱਟਾਂ ‘ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗੁਰਿਆਈ ਦੇ ਮੁੱਢ ਤੋਂ ਹੀ ਫੌਜੀ ਕਦਮ ਚੁਕ ਲਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੱਟਾਂ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਇਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ਤੋਂ ਝਲਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੱਟਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੀਆਂ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਬਰਾਬਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਫੌਜਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੱਕਰ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਚ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਬਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰ ਦਿਤਾ।

ਇਹ ਗੱਲ ਸਮਝਣੀ ਔਖੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਾਲਸੇ ਵਿਚ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ ਪੰਥ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਹੀ ਅੰਸ਼ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਬੰਦਾ ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਬਗ਼ਾਵਤ ਕਰਕੇ ਕੁਝ ਸਾਲ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਹਾਸਿਲ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਅੱਧੀ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਬੰਦੇ ਦੀ ਹਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਲਈ ਜੀਵੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਅਮਨ ਅਮਾਨ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੁਆਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿਚ ਗਿਣਤੀ ਹੋਰ ਵੀ ਘੱਟ ਗਈ। ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਵਾਧਾ ਇਤਨਾ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਪੇਂਡੂ ਸਿੱਖ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰੀਗਰ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰ ਵੀ ਸਨ ਅਤੇ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵੀ। ਪਰ ਜੱਟਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਥੋੜੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਤਕਰੀਬਨ ਤਕਰੀਬਨ ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਸਨ। ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ‘ਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ‘ਚ ਯਕੀਨ ਰਖਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੜੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਅਪਣਾਇਆ। ਪਰ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇੰਨਾ ਹੀ ਸੀ-ਲੜਨ ਦੀ, ਫਤਹਿ ਕਰਨ ਦੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ। ਉਹ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਬਚਾਓ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰ ਦਿਆਂ ਵਾਂਗੂ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ। ਸਮੁੱਚੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਉਹ ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਸਾਧਨ ਦਲ ਖਾਲਸੇ ਵਿਚ ਰਲਾ ਲੈਂਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਰਲ ਕੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ‘ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਕਰਦੇ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਅੱਡੇ ਅੱਡੀ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੋਧਾਂ ਵਿਚ ਗਿਣਤੀ ਸੀ।

ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੁਭਾਅ ਬਾਰੇ ਅਣਸੋਚੇ ਹੀ ਕਈ ਆਧਾਰ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਾਹੇ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਸਲਨ ਇਹ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ 18ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿਚ ਰਾਜ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਲੋਕ ਰਾਜ (Republican) ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਵਿਚ ਬਦਲ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਕਹੀਆਂ ਜਾ

ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

1. ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਆਈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਾਫੀ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝੀ ਕਾਰਵਾਈ ‘ਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਇਹਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ‘ਚੋਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਉਪਜਦੇ।

2. ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ‘ਚ, ਤੱਥ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਰਸਮੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਇਹ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ-ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਦਰ ਦੁਆਰਾ ਰੱਬ ਤੋਂ ਸੱਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਰੱਬ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸ਼ਕਤੀ ਫਤਿਹ ਕੀਤੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਉਤੇ ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ (Sovereign) ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸੁਭਾਵ ‘ਚ

ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ, ਦੂਸਰੀ ਰਿਆਸਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3. ਇਕ ਪਾਸੇ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਧਾਰਮਕ ਭਾਵਾਂ-ਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਰਾਜ ਵਿਚ ਇਕੋ ਇਕ ਸਰਵੇਤਮ ਮੁੱਖੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਇਕੱਤਰ ਹੋਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਜੋਤਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਸਿਧਾਂਤਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਾਜੀ ਪ੍ਰਵਰਤਨ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਰਾਜਿਆਂ ਨੇ ਰਾਜ ਦੇ ਰਵਾਇਤੀ ਜਾਂ ਰਸਮੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਉਦਮ ਕੀਤਾ। ਨਾ ਦੌਲਤ ਦੀ ਮੁੜ-ਵੰਡ ਕਰਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਭਾਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਤਬਦੀਲੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਉਤਾਰ-ਚੜ੍ਹਾ ਵਿਚ ਕਈ ਰੋਲ ਬਦਲ ਵੀ ਗਏ, ਪਰ ਰਾਜਸੱਤਾ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਣਤਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾ ਆਈ। ਸਿੱਖ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰ ਆਰਥਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਲੱਗੇ। ਵਾਫਰ (surplus) ਅਜੇ ਵੀ ਕਿਰਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਕੀ ਸਿੱਖ ਤੇ ਕੀ ਗੈਰ-ਸਿੱਖ ਕਿਰਸਾਨ ਕੋਲੋਂ। ਕਾਰੀਗਰ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਦੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਜੀਵਨ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਸਰਦਾਰ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿਚ ਨੌਕਰ ਚਾਕਰਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਕੇ ਬਹਿੰਦੇ। ਰੱਬ ਨੇ ਠੀਕ ਰਾਏਆਂ ਨੂੰ ਰੰਕ ਅਤੇ ਰੰਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਉ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਰੱਬ ਨੇ ਸਮਾਜੀ ਵਿਤਕਰੇ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕੀਤੇ। ਲਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦੀ ਵਰਗਬੰਦੀ ਦਾ ਹੁਕਮ ਰੱਬ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਧਾਰਮਕ ਸੀ। ਇਹਦਾ ਸਮਾਜੀ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਵਿਕਾਸ ਅੰਸ਼-ਮਾਤਰ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਸਮਝ ਕੇ ਇਸ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਪਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ ਇਹਦੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਨਾ ਹੀ ਗੋਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੀ ਚਲਾਈ ਲਹਿਰ ਪੂਰਾ ਚੱਕਰ ਕੱਟ ਕੇ, ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਨੂੰ ਭੰਡਣ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਕੇ ਸਿੱਖ-ਰਾਜ ਅਧੀਨ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਮੁੜ-ਸਥਾਪਤੀ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਸੀ। ਸਮਾਜੀ-ਆਰਥਿਕ ਬਣਤਰ ‘ਤੇ ਸਿੱਧੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰਾਂ ਇਸ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦੀਆਂ। ਪੂਰਵ-ਉਦਯੋਗੀ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਉਂਜ ਵੀ ਸਮਾਜੀ ਆਰਥਕ ਬਣਤਰ ‘ਤੇ ਸਿੱਧਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਇਹ ਗੱਲ ਅਜੇ ਵੇਖਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜਕ ਬਰਾਬਰੀ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤਕ ਆਦਰਸ਼ਕ ਲਛਣ ਅਨੁਸਾਰ ਚੱਲੇਗੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਾ ਚਲਾਇਆ ਪੰਥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਧੀਨ ਵਧਦਾ ਫੁਲਦਾ ਰਿਹਾ। 17ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਵਿਚ ਸਿੱਖ, ਮੁਗਲ ਰਾਜ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਸਾਏ ਸਨ। ਸਿੱਖ ਲਾਹੌਰ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਤਜ਼ਾਰਤ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਪੇਸ਼ਾ ਖਤਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜੱਟ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਵੀ ਪੰਥ ਦਾ ਤਕੜਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਾਰੀਗਰ ਅਤੇ ਦਸਤਕਾਰ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਉਸ ਸਮਾਜੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ 15 ਵਰ੍ਹੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਬਿਤਾਏ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧਾਰਮਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪੁਆ ਸਕਣ। ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਨੂੰ ਅੱਜ ਕਲ੍ਹ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਹੈ। ਸਿੱਖ, ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਰਲ ਕੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਵਿਚ ਇਕੱਠੇ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਇਸ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਰਾਬਰੀ ਪੰਥ ਦਾ ਆਦਰਸ਼ਕ ਲਛਣ ਸੀ।

ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਗੱਲ ਅਜੇ ਵੇਖਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਸਮਾਜਕ

ਧਾਰਨੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਪੰਥ ਦੇ ਕਿਸੇ ਭਾਗ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਇਕੋ ਜਾਤ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਚਾਰੇ ਵਰਨਾਂ ਤੋਂ ਨਿਆਰੀ ਸੀ। ਖਾਲਸਾ ਸਿੱਖ ਆਪੋ ਵਿਚੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜਿੰਨੇ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਨ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਸ਼ਕਲ ਦਿਤੀ ਗਈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੇਲਾ ਗੁਰੂ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਆਦਰਸ਼ਕ ਲਛਣ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕੇ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਤਕੜਿਆਂ ਕੀਤਾ। ਪਰ ਇਹ ਗੱਲ ਫਿਰ ਵੇਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਜ ਦਾ ਯਥਾਰਥ ਕਿਥੋਂ ਤਕ ਆਦਰਸ਼ਕ ਲਛਣ ਦੇ

ਕੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਠੀਕ ਹੈ?

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ,
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਅੰਕਾਂ ਵਿਚ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਲੇਖ ‘ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਗਲਤ’ ਪੜ੍ਹਿਆ ਸੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਆਪ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਨੈਤਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨੂੰ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹੋ। ਜਿਥੇ ਆਪ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖ ਛਾਪਦੇ ਹੋ ਉਥੇ ਹੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਛਾਪਦੇ ਹੋ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਹੀ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮੰਚ ਹੈ ਜਿਸ ਜ਼ਰੀਏ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ।

ਇਸ ਲੇਖ ਸਬੰਧੀ ਆਪ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟਿੱਪਣੀ, “ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਇਹ ਲੇਖ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਿੱਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ‘ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼’ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹਿੱਤ ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਇਥੇ ਛਾਪ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲੇਖ ਨੂੰ ਛਾਪਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੇਖਕਾਂ ਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਸਲੇ ਉੱਪਰ ਉਹ ਕਾਫੀ ਸੋਚ ਮਸ਼ਯੂਕੇ ਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ।”

ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ! ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ, ਕੀ ਆਪ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚਹੁੰਦੇ ਹੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ‘ਤੇ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸੋਚੇ-ਸਮਝੇ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ? ਕੀ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਤੋਰਨ ਲਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਿਆ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ ਲੇਖਕ ਦੁਨੀਆਵੀਂ ਡਿਗਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸਿੱਧ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਵੀ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਹੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ? ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਲੇਖ 1960 ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਪਿਛਲੇ 48 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਲਿਖਤ ਨੇ ਮਸਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਕੀ ਵਿਸ਼?

ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਲੇਖ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨੀ ਜਾਇਜ਼ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਲੇਖ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਕਚਿਹਰੀ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਕੁਝ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕਰਨੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।

ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਲੇਖ ਸ. ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲੇਖ, ਜੋ ਫਰਵਰੀ 1959 ਵਿਚ ‘ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼’ ਵਿਚ ਛਪਿਆ ਸੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਦਰਜ ‘ਤ੍ਰਿਆਚਰਿਤ੍ਰ’ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 405 ਹੈ, ਵਿਚ ਚਰਿਤ੍ਰ 21, 22 ਅਤੇ 23 ਤੇ ਦਰਜ ਹੈ। ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਦੋਵਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਅੰਸ਼ਕ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਚੀਰ-ਫਾੜ ਅਰੰਭ ਕਰੀਏ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕ ਇਸ ਪੂਰੀ ਵਾਰਤਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ। ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 838 ਤੋਂ 844 ਤੱਕ ਦਰਜ ਇਹ ਕਹਾਣੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕੁਲ (60+9+12) 81 ਛੰਦ ਹਨ ਦੀ ਪੂਰੀ ਵਾਰਤਾ ਇਉਂ ਹੈ:

ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਕੰਢੇ ਅਨੰਦਪੁਰ ਨਾਂ ਦਾ ਇਕ ਪਿੰਡ ਸੀ ‘ਤੀਰ ਸਤ੍ਰੁਦਵ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਇਕ ਗਾਂਉ’ ਜੋ ਨੈਣਾਂ ਦੇਵੀ ਪਰਬਤ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਹਿਲੂਰ ਰਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸੀ। 31। ਉਥੇ ਸਿੱਖ ਫਿਰਕੇ ਦੇ ਲੋਕ ਆਉਂਦੇ ਤੇ ਮੂੰਹ ਮੰਗੇ ਵਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਤਦੇ।41। ਇਕ ਧਨਵਾਨ ਇਸਤਰੀ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਰਾਜੇ ‘ਤੇ ਮੋਹਿਤ ਹੋ ਗਈ।51। ਮਗਨ ਨਾਮ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰਾਜੇ ਦਾ ਦਾਸ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਧਨ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਰਾਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਦੇ। ਮਗਨ ਨੇ ਲਾਲਚ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੰਤ੍ਰ ਆਪ ਸਿਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਹ ਮੇਰੇ ਹੱਥ ਆ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਸਿਖਯੋ ਚਹਤ ਜੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੁਮ ਸੇ ਅਯੋ ਮੁਰ ਹਾਥ’ ਜੋ ਮੈਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਕਹਾਂ ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਉਹੋ ਕਰੋ।91। ਮਗਨ ਨੇ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ ਰਾਜਾ ਸਾਧ ਦਾ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉਸ ਇਸਤਰੀ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ।101। ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਫੁਲ, ਪਾਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਾਲ ਰਾਜੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।111। ਰਾਜੇ ਨੇ ਸਾਧ ਦਾ ਭੇਸ ਉਤਾਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਾਹੀ ਬਸਤਰ ਪਹਿਨ ਲਏ ਅਤੇ ਸੋਜ ਨੂੰ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ।121। ਜਦੋਂ ਇਸਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਸਲ ਮੰਤਵ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਸੋਚੀਂ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਮੰਤਰ ਲੈਣ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ ਇਥੇ ਤਾਂ ਗੱਲ ਹੀ ਹੋਰ ਹੈ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਨਰਕ ਵਿਚ ਪੈਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹਾਂ।141। ਮੇਰੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਕਾਮ ਦੀ ਅਗਨੀ ਬੁਹਤ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਇਸ ਅਗਨੀ ਵਿਚ ਸੜ ਕੇ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗੀ।221। ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁਦ੍ਰ (ਸ਼ਿਵਜੀ) ਦਾ ਧਿਆਨ ਧਰ, ਪਰ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕਾਮ-ਕ੍ਰੀੜਾ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗਾ।241। ਨੂਪ ਕੁਅਰਿ (ਨੂਪ ਕੌਰ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋ ਮਿੱਤਰ! ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਰੁਚੀ ਪੂਰਵਕ ਰਤੀ-ਕ੍ਰੀੜਾ ਕਰੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਟੰਗ ਹੇਠੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਓ। 281। ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਟੰਗ ਹੇਠੋਂ ਤਾਂ ਉਹ ਲੰਘੇ ਜੋ ਨਿਪੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਪਸਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਡਰਦਾ ਹਾਂ।291। ਨੂਪ ਕੌਰ ਫੇਰ ਜਿਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਰਾਜੇ ਕਿ ਕਿਹਾ ਹੁਣ ਮੈਂ ਉਚ ਕੁਲ (ਛਤ੍ਰੀ) ਵਿਚ ਹਾਂ, ਫੇਰ ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਨੀਚ ਕੁਲ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਔਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਇਹ ਜਨਮ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਨਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਜ਼ਹਿਰ ਪੀ ਕੇ ਮਰ ਜਾਵਾਂਗੀ।331। ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਜੇ

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਰੇ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਲੇਖ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਕੁਝ ਪਾਠਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵੀ ਆਏ ਸਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਲਮਾਂ ਵਿਚ ਛਾਪ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਲੇਖ ਵੀ ਉਸੇ ਲੜੀ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਦੂਜੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਲੜੀ ਵਿਚ ਇਹ ਲੇਖ ਆਖਰੀ ਗਿਣਿਆ ਜਾਏਗਾ। –ਸੰਪਾਦਕ

ਇਸ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਭਗਵਤੀ ਦੀ ਸੌਂਹ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਨਰਕ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਹੀ ਪਵੇਗਾ। 361। ਔਰਤ ਦਾ ਦਬਕਾ, ‘ਤੇਹਿ ਮਾਰਿ ਕੈਸੇ ਜਿਯੋ’ ਸੁਣ ਕੇ ਰਾਜਾ ਸੋਚੀਂ ਪੈ ਗਿਆ। ਜੇ ਇਸ ਨਾਲ ਰਮਣ ਕਰਾਂ ਤਾਂ ਧਰਮ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਭੱਜਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਮੌਤ।41।

ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ: ਸੁਧਿ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ ਬਚਨ ਗੁਰ ਦਏ ਹਮਾਰੇ। ਪੁਤ ਇਹੈ ਪ੍ਰਨ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਜਬ ਲਗ ਘਟ ਥਾਰੇ। ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਨੇਹੁ ਤੁਮ ਨਿਤ ਬਵੈਯਹੁ। ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਭੁਲਿ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਜੈਯਹੁ।511।

ਜਿਵੇਂ ਪਰ ਨਾਰੀ ਕਾਰਨ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਨੂੰ ਕਲੰਕ ਲਗਿਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇੰਦਰ ਦੀ ਵੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਨਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਰਾਵਣ ਅਤੇ ਕੌਰਵਾਂ ਦੀ ਸੈਨਾ ਮਾਰੀ ਗਈ ਸੀ। 52। ਹੋ ਬਾਲਾ ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਧੀਆਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।54। ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਉਹ ਇਸਤਰੀ ਕ੍ਰੋਧਿਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਚੋਰ-ਚੋਰ ਦਾ ਰੌਲਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।55। ਇਹ ਸੋਚ ਸੁਣਕੇ ਡੋਰ ਭੋਰ ਹੋਇਆ ਰਾਜਾ ਆਪਣੀ ਜੂਤੀ ਅਤੇ ਚਾਦਰ ਛਡ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ।

‘ਪਨੀ ਪਾਮਰੀ ਤਜਿ ਭਜਯੋ ਸੁਧਿ ਨ ਰਹੀ ਮਾਹਿ’। 60। (21ਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ)

ਚੋਰ-ਚੋਰ ਦਾ ਰੌਲਾ ਸੁਣ ਕਿ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਰਾਜੇ ਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ। ਪਰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਵੀ ਸ਼ੈਤਾਨੀ ਵਰਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਔਰਤ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਹੀ ਫੜ ਕੇ ਚੋਰ-ਚੋਰ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾੜੀਓਂ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ, ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁੱਟਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਔਰਤ ਭਰਾ-ਭਰਾ ਕਹਿ ਕੇ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਦੀਆਂ ਹੀ ਮੁਸ਼ਕਾਂ ਕਸ ਕੇ ਬੰਦੀਖਾਨੇ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਭੇਦ ਨੂੰ ਨਾ ਸਮਝ ਸਕਿਆ ਤੇ ਰਾਜਾ ਇਹ ਛਲ ਕਰਕੇ ਉਥੋਂ ਭੱਜ ਗਿਆ। (22ਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ)

ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਤੇ ਰਾਜਾ ਮਹੱਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਤੇ ਸਭਾ ਲਗਾਈ। 1। ਉਧਰ ਔਰਤ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮ ਤਿਆਗ ਕੇ ਗੁੱਸਾ ਪਾਲ ਲਿਆ ਤੇ ਜੂਤੀ ਅਤੇ ਪਾਮਰੀ ਸਭ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਦਿੱਤੀ। 2। ਇਧਰ ਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਡੀ ਜੂਤੀ ਤੇ ਪਾਮਰੀ ਚੋਰੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। (ਕੀ ਰਾਜਾ ਸੱਚ ਬੋਲਦਾ ਹੈ?) ਉਸ ਬਾਰੇ ਜੋ ਸਿੱਖ ਸਾਨੂੰ ਦਸੇਗਾ, ਕਾਲ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। 3। ਇਹ ਬਚਨ ਸੁਣਕੇ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਔਰਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ। 4। ਤਦ ਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪਕੜ ਕੇ ਲੈ ਆਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ।5। ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਜੂਤੀ ਤੇ ਪਾਮਰੀ ਸਮੇਤ ਰਾਜੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆ ਹਾਜ਼ਰ ਕੀਤਾ। 6। ਰਾਜੇ ਨੇ ਔਰਤ ਨੂੰ ਪੁਛਿਆ, ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਕਿਉਂ ਚੁਰਾਏ ਹਨ? ਇਹ ਸੁਣਕੇ ਔਰਤ ਦਾ ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਪੈ ਗਿਆ ਉਸ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਗੱਲ ਨਾ ਨਿਕਲੀ। ਰਾਜੇ ਨੇ ਤਰੀਕ ਅੱਗੇ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। 9। ਸਵੇਰ ਹੋਣ ਤੇ ਰਾਜੇ ਨੇ ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ ਫੇਰ ਬੁਲਾਇਆ ਤੇ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਰਾਜੀਨਾਮਾ ਕਰਕੇ ਔਰਤ ਦੀ ਵੀਹ ਹਜ਼ਾਰ ਟੱਕੇ ਛਿਮਾਰੀ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀ। 12।

ਛਿਮਾ ਕਰਹੁ ਅਬ ਤ੍ਰਿਯ ਹਮੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਰਾਧਿ। ਬੀਸ ਸਹੰਸ ਟਕਾ ਤਿਸੈ ਦਈ ਛਿਮਾਰੀ ਬਾਧਿ। 12। (ਤੇਈਸਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ। ਸਤੁ ਸੁਭਮ ਸਤੁ)

ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਹੋਵੇਗਾ ਕੇ ਸ. ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲੇਖ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਅਤੇ ਲੁਣਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, “ਤੁਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਵੋਗੇ ਕਿ ਇਸੇ ਹੀ ਅਪਮਾਨ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲੁਣਾਂ ਨੇ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਲੁਣਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਇਸ ਵੇਲੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚ ਪਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ।” ਪਰ ਅਸਲ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਲੁਣਾਂ ਅਤੇ ਪੂਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ‘ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਟਿੱਪਣੀ ਵਿਚ ਸਿਰਦਾਰ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਇਹ ਰੂਪ ਕੌਰ ‘ਸੁਨੱਖੀ ਅਤੇ ਮਾਲਦਾਰ’ ਦੀ ਲੋਕਵਾਰਤਾ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸੰਹਿਤਾ ਦੇ ਉਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ‘ਤ੍ਰਿਆਚਰਿਤਰ’ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ”। ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਔਰਤ ਦਾ ਨਾਮ ਰੂਪ ਕੌਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਨੂਪ ਕੁਅਰਿ (ਕੌਰ) ਹੈ। ਨੂਪ ਕੁਅਰਿ ਯੋ ਕਹੀ ਭੋਗ ਮੋ ਸੋ ਪਿੰਧ ਕਰਿਯੈ ॥27॥

(ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਪੰਨਾ 840)
ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ, “ਕੀ ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਲੋਕ ਵਾਰਤਾ (Folklore) ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ (Folk literature) ਤੋਂ ਉਚੇਚਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ”

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ, (I.C.S and National Professor of Sikhism) ਆਪ ਹੀ ‘ਤ੍ਰਿਆਚਰਿਤਰ’(ਕੰਸਰ ਕਵਿਤਾ) ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਚਾਰ

ਪ੍ਰੋ. ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੀ ਦੋਸ਼? ਜੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਆਪ ਬੀੜੀ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਇਉਂ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ, ‘ਤ੍ਰਿਆਚਰਿਤਰ’ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿਚ ਹੀ, ਇਸ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਇ ਨੂੰ ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਵਾਲੀ ‘ਰੂਪ ਕੌਰ’ (ਨੂਪ ਕੌਰ) ਦੀ ਵਾਰਤਾ ਦਰਜ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪ ਹੀ ‘ਪਖਯਾਨ-ਚਲਿਤ੍ਰਲਿਖਯੋ’ ਦੇ ਅੰਤ, ਸਮਾਪਤ ਭਾਗ (Epilogue) ਰਾਹੀਂ ਆਪ ਕਿਹਾ ਹੈ...”, “ਇਹੋ ਅਨਾਦੀ ਤਿੰਨ ਕਾਲ ਸਤਯ ਸ਼ਕਤੀ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਦਿਬ ਤੇ ਸਨਾਤਨ ਰੂਪ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ...” ਅਤੇ “ਇਥੇ ਭੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਾਸਤਵਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ, ਮਨ ਰੁਪੀ ਨਦੀ ਵਿਚ ਉਪਜੇ ਹੋਏ ਬਾਕ-ਤਰੰਗ ਹਨ...”

ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨਾਂ ਹਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੋਜ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ‘ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ’ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਪੰਗਤੀਆਂ ਦਾ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਭੁਲਦੇ-ਸੁਧਿ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ ਬਚਨ ਗੁਰ ਦਏ ਹਮਾਰੇ। ਪੁਤ ਇਹੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਜਬ ਲਗ ਗਟ ਥਾਰੇ। ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਨੇਹੁ ਤੁਮ ਨਿੱਤ ਬਵੈਯਹੁ। ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਭੁਲਿ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਜੈਯਹੁ।

ਇਹ ਪੰਗਤੀਆਂ ਵੀ ਨੂਪ ਕੌਰ ਵਾਲੇ ਚਲਿਤ੍ਰ ‘ਚ ਹੀ ਹਨ। ਇਸ ਪੂਰੀ ਵਰਤਾ ਬਾਰੇ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਜੇਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵੀ ਆਖ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤਰ ਨਹੀਂ, ਕਈ ਪੁਰਖ ਚਰਿਤਰ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਮਰਦਾਂ ਦੀ ਚੁਤਰਾਈ ਤੇ ਬੀਰਤਾ ਦਾ ਚਰਿਤਰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਵੀ ਇਹੋ ਹੈ ਕਿ ਬਿਖਮ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਚੇਤਨ ਹੋਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਸਿਆਣੇ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕੁਝ ਆਪ ਬੀੜੀਆਂ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਆਏ ਹਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋ ਹੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਨੰਦਪੁਰ ਦੇ ਕਈ ਚਲਿਤਰ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ 16, 21, 22, 23, ਆਦਿ। 15 ਨੰਬਰ ਕੀਰਤਪੁਰ ਦਾ ਹੈ”। (ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦਰਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 125) ਡਾ. ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਆਪ ਬੀੜੀ ਹੀ ਦੱਸ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਚਨ, “ਕੀ ਸਮਝ ਕੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਕਹਾਣੀ, ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਲੋਕ ਵਾਰਤਾ ਤੇ ਲੋਕ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਉਚੇਚਾ ਕੋਈ ਵਾਸਤਵਿਕ ਦਰਜਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ” ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਇਥੇ ਭੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਾਸਤਵਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ, ਮਨ ਰੁਪੀ ਨਦੀ ਵਿਚ ਉਪਜੇ ਹੋਏ ਬਾਕ-ਤਰੰਗ ਹਨ...”। ਭਾਵ ਇਹ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਆਪ ਬੀੜੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਕ ਲਿਖਤ ਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ, ‘ਮਨ ਰੁਪੀ ਨਦੀ ਵਿਚ ਉਪਜੇ ਹੋਏ ਬਾਕ-ਤਰੰਗ ਹਨ’।

ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਹ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਿਖਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ. ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਇਹ 21ਵੀਂ, 22ਵੀਂ ਤੇ 23 ਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਹੀ ਰੂਪ ਕੌਰ ਦਾ ਕਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਪੂਰਤ ਪਰ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਦੇ ਰੂਪਾਂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਅਨਜਾਣ ਸਿੱਖ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾ ‘ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ’ ਦੀ ਸ਼੍ਰੈ-ਜੀਵਨੀ ਇਤਿਹਾਸ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕ ਕਰਤਾ ਜੋ ਮੁੜ ਮੁੜ “ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ”, “ਭੂਪ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬਾਦੇ” ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇਈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਡਿਠਾ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।”

ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਦੋ ਨੁਕਤੇ ਬੜੇ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ‘ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾ ‘ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ’ ਅਤੇ “ਭੂਪ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬਾਦੇ”। ‘ਭੂਪ ਮੰਤ੍ਰੀ ਸਬਾਦੇ’ ਬਾਰੇ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਆਪ ਹੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਅੱਗੇ ਜੋ ਤ੍ਰਿਆਚਰਿਤ੍ਰ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਉਹ ‘ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸਬਾਦੇ’ ਰਾਜਾ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਜੀਰ ਦੀ ਆਪੋ ਵਿਚ ਗੱਲਬਾਤ ਹੈ”। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੱਲਬਾਤ ਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਰਾਜਾ ਚਿਤ੍ਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਜੀਰ ਦੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ। ਕਿਉਂ? ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਵਿਦਵਾਨ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਨਿਰਾਦਰੀ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੇਖਕ ਆਪ ਹੀ ਲਿਖਦਾ ਹੈ, “ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਜਕ੍ਰਿਤ (Self- Composed) ਤਾਂ ਹੈ ਪਰ ਸ਼੍ਰੈ-ਕ੍ਰਿਤ (Original Writing) ਨਹੀਂ ਹੈ” ਅਤੇ “ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸ਼ੈਲੀ (Literary Form) ਭੀ ਇਥੇ ਪ੍ਰਚੀਨ ਤੇ ਮਾਂਗਵੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਕਥਾ-ਵਸਤੂ”। ਕੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਸਾਡੇ ਵਾਂਗੂੰ Copy-Paste ਹੀ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਕੀ ਲੇਖਕ

ਵਲੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਣਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਜੀਵਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ? ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪ ਹੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ, “ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਕਹਾਣੀਆਂ (ਅਸਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਕਹਾਣੀ), ਜੋ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਾਤ੍ਰ ਮੰਨੀਏ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਨਿਰਾਦਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।”

ਇਸ ਕਹਾਣੀ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਗਵਾਹੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਹਿਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ।

ਤੀਰ ਸਤ੍ਰੁਦਵ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪੁਰ ਅਨੰਦ ਇਕ ਗਾਂਉ। ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਢਿਗ ਬਸਤ ਕਹਲੂਰ ਕੇ ਠਾਉ। 3। ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਆਪ ਵੀ ਲਿਖਦੇ

ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ

ਹਨ, “ ਇਹ ਸਤਲੁਜ ਦੇ ਕੰਢੇ ਨੈਣਾਂ ਦੇਵੀ ਦੇ ਟਿੱਲੇ ਕੋਲ, ਕਾਹੂਲਰ ਰਾਜ ਵਿਚ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਨਾਮੀ ਪਿੰਡ ਉਹੋ ਹੈ ਜੋ ਭੰਗਾਣੀ ਦੇ ਯੁੱਧ ਉਪਰੰਤ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਆਣ ਵਸਾਇਆ ਸੀ, ‘ਕਾਹੂਲਰ ਮੈਂ ਬਾਪਿਯੋ ਆਨ ਅਨੰਦਪੁਰ ਗਵਾ’”

ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੰਦਪੁਰ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਵਸਾਇਆ ਸੀ, ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਜਾ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪਣੀ ਮੁਰਾਦਾ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦਿਦਾਰੇ ਕਰਨ ਲਈ ਆਉਂਦੀਆਂ ਸਨ?

ਤਹਾ ਸਿਖ ਸਾਖਾ ਬੁਹਤ ਆਵਤ ਮੋਦ ਬਵਾਇ। ਮਨ ਬਾਛਤ ਮੁਖਿ ਮਾਗ ਬਰ ਜਾਤ ਗ੍ਰਿਹਨ ਸੂਖ ਪਾਇ।4। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਨੰਦਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੌਣ ਸੀ ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਗਤਾਂ ਪੂਜਾ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ? ਬਹੁਰਿ ਸਭਨ ਮੈਂ ਬੈਠਿ ਆਪੁ ਕੇ ਪੂਜ ਕਹਾਉ। 32। ਅਨੰਦਪੁਰ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕੌਣ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਔਰਤ ਕਹਿਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਨਮ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੀ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ?

ਕਹਾ ਜਨਮ ਕੀ ਬਾਤ ਜਨਮ ਅਭ ਕਰੇ ਤਿਹਾਰੇ। 33। ਅਨੰਦਪੁਰ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੌਣ ਸੀ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਧੀਆਂ ਸਮਝਦਾ ਸੀ? ਬਾਲ ਹਮਾਰੇ ਪਾਸ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਆਵਹਿ। ਮਨ ਬਾਛਤ ਬਰ ਮਾਗਿ ਜਾਨਿ ਗੁਰ ਸੀਸ ਝੁਕਾਵਇ। ਸਿਖਯ ਪੁਤ੍ਰ ਤ੍ਰਿਯਾ ਸੁਤਾ ਜਾਨਿ ਅਪਨੇ ਚਿਤ ਧਰਿਯੈ। ਹੋ ਕੁਹ ਸੁੰਦਰਿ ਤਿਹ ਸਾਥ ਗਵਨ ਕੈਸੇ ਕਰਿ ਕਰਿਯੈ।

54।

ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਲਿਖਦੇ ਹਨ, “ਇਸੇ ਬਾਈਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਿਚ, ਰੂਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਰਾਇ ਦੇ ਵਾਕਯੋਵਾਕ, ਯਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ, ਉਹ ਗੁਰਵਾਕ ਦਰਜ ਹਨ-ਸੁਧਿ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ ਬਚਨ ਗੁਰ ਦਏ ਹਮਾਰੇ। ਪੁਤ ਇਹੈ ਪ੍ਰਾਨ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨ ਜਬ ਲਗ ਗਟ ਥਾਰੇ। ਨਿਜ ਨਾਰੀ ਕੇ ਸਾਥ ਨੇਹੁ ਤੁਮ ਨਿੱਤ ਬਵੈਯਹੁ। ਪਰ ਨਾਰੀ ਕੀ ਸੇਜ ਭੁਲਿ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਜੈਯਹੁ। 51। ਇਹ ਛੰਦ, ‘ਤ੍ਰਿਆਚਰਿਤ੍ਰ’ ਨਾਮੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦਾ ਨਿਰਸੰਸ਼ੋ ਵਾਸਤਵਿਕ ਹੈ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਹਿਤੋਨਪਦੇ ਨਮਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ, ਬਾਈਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਿਚ ਗੁੰਦ ਦਿੱਤਾ”

ਜੇ ‘ਸੁਧਿ ਜਬ ਤੇ ਹਮ ਧਰੀ’ ਗੁਰਵਾਕ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਖਿਆ ਵੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ 1666 ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਹੋਈ ਸੀ 1675 ਵਿਚ ਭਾਵ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੀ ਉਮਰ ਸੀ 9 ਸਾਲ। ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 9 ਸਾਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਕਿਉਂ ਪਈ? ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਚਨ, “ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਹਿਤੋਪਦੇ ਨਮਿਤ ਤ੍ਰਿਯ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਨੇ, ਬਾਈਵੇਂ ਚਰਿਤ੍ਰ ਵਿਚ ਗੁੰਦ ਦਿੱਤਾ” ਇਸ ਦਾ ਭਾਵ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਕੋਈ ਅਨਯ ਪੁਰਖ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਰੀ ਲਿਖਤ ‘ਚ ਸਿਰਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਿਖਤ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਹੈ।

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਸੰਪਾਦਕ ਜੀ, ਹੁਣ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਕੌਣ ਦੇਵੇ ਕਿ ਜਿਸ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗਿਲਾਨੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ‘ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ’ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗਿਲਾਨੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ’ ਨੂੰ ਕੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੋਵੇਗਾ? ਕਿੰਨੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਨਾ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ, ਫਿਰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਈ ਸਿੱਖ ਕਿਹੜੀ ਮਜਬੂਰੀ ਕਾਰਨ ਇਸ ਗੰਦ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਕੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਅਕਸ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿੰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਇਹ ਲਿਖ ਦਿੰਦੇ ਕਿ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਮਸਲਾ ਕਦੋਂ ਦਾ ਹੀ ਡੂੰਘੀ ਕਬਰ ਵਿਚ ਦਫਨ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ‘ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਿੰਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਨਾ।

–ਸਰਵਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਰਾਹੂ-ਕੇਤੂ

ਵਕੀਲ ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੋਤੀਆਂ ਆਲੀ ਸਰਕਾਰ। ਧੰਨ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਧੰਨ ਏ ਬੋਡੀ ਵਕਾਲਤ।

ਅਰਜ਼ ਇਹ ਆ ਜੀ, ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਖਤਰਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਕੁਝ ਬੰਦੇ ਮੈਨੂੰ ਮਰਿਆ ਭਾਲਦੇ ਨੇ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਲੁਕ ਛਿਪ ਕੇ ਜਾਨ ਬਚਾਉਨਾਂ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਓ। ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਆ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਟਾਈਪ ਕਰਵਾਓ। ਮੈਂ ਸਾਰਿਆਂ ਬੰਦਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੱਸ ਦਿਨਾਂ, ਨਾਲੇ ਕਾਰੇ। ਜੇ ਮੈਨੂੰ ਕੁਝ ਹੋ ਗਿਆ, ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਅਲਮਾਰੀਆਂ 'ਚ ਪਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ-ਮੋਟੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਬੋਝੇ ਹਰਫ਼-ਹਰਫ਼ ਯਾਦ ਨੇ। ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਘੁੰਝੀਆਂ ਜਾਣਦੇ ਓ। ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਘੁੰਝੀ ਕੱਢੋ। ਮੈਨੂੰ ਮਰੇ ਹੋਏ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਕਰੋ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਵੇਂ ਹੀ ਕਰ ਦਿਓ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦਿਓ ਬਈ ਚੰਦ ਸਿਉਂ ਘੀਸੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ।

ਵਕੀਲ ਬਾਬੂ ਜੀ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਚਾਣਿਆ ਨੀ। ਪਹਿਚਾਣ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਆਵੇ, ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਵਕੀਲ ਓ, ਸੈਕਡੇ ਬੰਦੇ ਆਉਂਦੇ ਨੇ ਬੋਝੇ ਕੋਲ।

ਮੈਂ ਜੀ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਆ। ਪਵਾਂ ਪਿੰਡ ਐ ਮੇਰਾ। ਮੇਰਾ ਕੇਸ ਤੁਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਲੜਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਦਾਲ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਲਾਣੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਰਹਿੰਦੀ ਫੀਸ ਨਾਲ ਮੈਂ ਲੱਡੂਆਂ ਦਾ ਡੱਬਾ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਵਕੀਲ ਬਾਬੂ ਜੀ! ਮੇਰੇ ਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਯਾਦ ਆਉਂਦੀਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਲੂਈ ਕੰਡਿਆ ਜਾਂਦੀ ਆ। ਦਾਲ ਖਾਣਿਆਂ ਦਾ ਲਾਣਾ ਬਹੁਤ ਹੰਕਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਬਹੁਤੇ ਬੰਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਉਹ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਵੱਟਾਂ, ਵਾਹ-ਵਾਹ ਸਾਡੇ ਖੇਤ ਵਲ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਮੈਂ ਭਲੀਮਾਣਸੀ ਵਰਤਦਾ, ਉਹ ਨਾਚੁ ਸ਼ਾਹ ਬਣੇ ਫਿਰਨ। ਬਾਬੂ ਜੀ ਭਲਾ ਬੰਦਾ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਦਬੀ ਜਾਊ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਕਦੀ ਨਾ ਕਦੀ ਤਾਂ ਅਣਖ ਅੰਦਰੋਂ ਢੁੱਡਾ ਮਾਰਦੀ ਆ। ਮਨ 'ਚ ਲੂਹਰੀਆ ਉਠਦੀਆਂ।

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖੇਤਾਂ ਵਲ ਜਾਣਾ ਝੁੰਮਦੀ ਕਣਕ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, 'ਬੰਦਾ ਮਾਰਦੇ ਜੱਟਾ, ਕਹਿਚਿਹਰੀਉ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ੀ ਛੁਡਵਾ ਲਿਆਵਾਂਗੇ।' ਪਰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਸੋਚਦਾ ਕਣਕ ਇਹ ਨੀ ਕਹਿ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਸੋਚ ਸਕਦੀ ਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਕੋਈ ਪਾਪੀ ਬੰਦਾ ਹੀ ਸੋਚਦਾ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬੰਦਾ ਸੋਚਦਾ, "ਲੜਾਈਆਂ-ਝਗੜਿਆਂ 'ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੀ ਖੱਟਿਆ, ਆਪਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹਾਂਗੇ।"

ਇਕ ਦਿਨ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਦਲੀਪ ਕੁਰ ਕਹਿੰਦੀ, "ਏ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਰੱਬ ਨਾਲ ਰੋਸੇ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਓ, ਕਲਪਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਓ, ਅਖੇ, ਕਰਜ਼ੇ ਨੇ ਮਾਰ ਲਿਆ। ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਨੀ ਮੁੜਦੀਆਂ। ਆੜਤੀਆਂ ਦਾ ਵਿਆਜ਼ ਨੀ ਉਤਰਦਾ। ਦੇਖ ਲਵੋ ਲੈਣਾ-ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਨੇ ਵੀ ਆ, ਅੱਜ ਰਾਹੂ ਕੇਤੂ ਚੰਦ ਨਾਲ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਕਰਨਗੇ। ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾਨ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ। ਆਹ ਕੱਪੜੇ ਦਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਦੇ....ਖਬਰੇ ਰੱਬ ਸੁਣ ਲਵੋ....।" ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਪੜੇ ਕੱਢੀ ਬੈਠੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਭਾਗਵਾਨੇ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਸਦਾ ਈ ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਨਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾਂਦਾ, ਬੀਜ ਪਾ ਕੇ ਫਸਲਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ। ਕੱਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਅ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਵਪਾਰੀ ਲੁੱਟ ਲਿਆਂਦੇ ਨੇ। ਤੂੰ ਇਸੇ ਨੂੰ ਦਾਨ ਸਮਝ। ਫਿਰ ਤੂੰ ਵੀ ਦਾਨ-ਪੁੰਨ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਏਂ ਤੇਰੇ ਕੀਤੇ ਦਾਨ ਦਾ ਅੱਧਾ ਫਲ ਤੇਰਾ ਪਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲ ਈ ਜਾਣਾ....।"

ਉਹਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਦਸ਼ਗਨੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ। ਉਹ ਬੁੱਲ੍ਹ ਟੋਰਦੀ ਅੰਦਰ ਜਾ ਵੜੀ।

ਬਾਬੂ ਜੀ, ਉਸ ਦਿਨ ਬਿਜਲੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਉਣੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਕਣਕ ਦੇ ਖੇਤ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾਉਣ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

ਕਣਕ ਦੀ ਫਸਲ ਕਹਿ ਰਹੀ ਸੀ, "ਜੱਟਾ ਐਤਕੀ ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਉਲਭੇ ਲਾਹਦੁੰ। ਤੇਰੇ ਸਾਰੇ ਲੈਣੇ-ਦੇਣੇ ਮੋੜ ਦੁੰ।"

ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਜਿੰਨੇ ਕਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਗਿੱਲੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਰੀ ਕਚੂਰ ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਬੋਲੀਆਂ 'ਚੋਂ ਦੁੱਧ ਦੀ ਮਹਿਕ ਆ ਰਹੀ ਸੀ। ਨਸ਼ਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। 'ਵਾਹ ਓਏ ਦਾਤਾ! ਧੰਨ ਏ ਤੂੰ, ਧੰਨ ਨੇ ਤੇਰੇ ਰੰਗ।' ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਜਦੋਂ ਫਸਲ ਪੱਕਣ 'ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਆ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾਣਿਆਂ 'ਚ ਦੁੱਧ ਭਰ ਜਾਂਦਾ।' ਏਦਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੋਚਦਿਆਂ ਮੇਰਾ ਪਾਈਆ ਖੂਨ ਵਧ ਗਿਆ। ਉਦੋਂ ਹੀ ਲੈਣੇ-ਦੇਣੇ ਯਾਦ ਆ ਗਏ...ਖਾਲੂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਪੂਰਨਮਾਸੀ ਦਾ ਚੰਦ ਡੋਲਦਾ ਜਿਹਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ। ਦਲੀਪ ਕੁਰ ਦੀ ਗੱਲ ਯਾਦ ਆ ਗਈ, "ਦੇਣਾ ਲੈਣਾ ਤਾਂ ਚੰਦ ਸੂਰਜ ਨੇ ਵੀ ਆ।"

ਅਸਮਾਨ ਵਲ ਨਿਗਾਹ ਮਾਰੀ। ਚੰਦ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿਣ ਲੱਗਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਕੰਨੀ ਦੇ ਕਿਆਰੇ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਮੋੜਿਆ ਤਾਂ ਦੇਖਿਆ, ਦਾਲ ਖਾਣੇ ਮੋਟਰ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਰਹੇ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਖੰਘੂਰਾ ਮਾਰਿਆ। ਮੇਰੇ ਖੂਨ 'ਚ ਹਲਚਲ ਹੋਈ।

ਫਿਰ ਸੋਚਿਆ, "ਸ਼ਰਾਬੀ ਤੇ ਪਾਗਲ ਉੱਤੇ ਕਾਹਦਾ ਗੁੱਸਾ।"

ਪਾਸਾ ਪਰਤ ਕੇ ਲੰਘਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਉਹ ਰਾਹੂ-ਕੇਤੂ ਵਾਂਗ ਰਾਹ ਰੋਕ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਗਏ। ਕਹਿੰਦੇ, "ਸਾਲਿਆ, ਸਾਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਦਾਲ-ਖਾਣੇ ਦੱਸਦੇ। ਜਿਵੇਂ ਤੂੰ ਨਿੱਤ ਮੀਟ ਨਾਲ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਾ ਹੁੰਨੇ।....ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਕਿਹੜੇ ਮੁਰੱਬੇ ਰੋਕਲੇ? ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਸਾਡੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਣਾਉਨੇ....।"

ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ 'ਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਕੇ ਨਿਰਮਾਈ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਸਰਦਾਰੇ ਧੰਨ ਓ ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਧੰਨ ਏ ਬੋਡੀ ਖੇਤੀ। ਦੇਖੋ ਨਿੰਦਿਆ-ਚੁਗਲੀ ਦੀ ਆਦਤ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਹੈ ਨੀ। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਕਰੁੰਗਾ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਕਰੁੰਗਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਬੋਡਾ ਕੰਮ ਸਾਰੇ

●●● ਜਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਂਸ ●●●

ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਵਧੀਆ। ਲੋਕ ਨੀ ਜਰਦੇ। ਤਾਂ ਹੀ ਲੋਕ ਖੰਭਾਂ ਦੀਆਂ ਡਾਰਾਂ ਬਣਾ-ਬਣਾ ਕੇ ਬੋਨੂੰ ਲੜਾਉਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਉਹ ਸ਼ਰੀਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਬੋਡਾ ਟਰੈਕਟਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿੱਕ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬੋਡੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇਖ ਨੀ ਹੁੰਦੀ.....।"

ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੇਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਾਬੀਆਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਬਈ 'ਤੇ ਉੱਤਰੇ ਹੋਏ ਸੀ। ਗਾਲੂ 'ਤੇ ਗਾਲੂ ਕੱਢੀ ਜਾਣ। ਫਿਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਮੈਨੂੰ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਕਹੀ ਚੁੱਕ ਲਈ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਲਿਓ ਨੰਗੇ ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਮਰਦੇ ਓ। ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸ਼ਤਾਂ ਬੋਝੇ ਮੋੜ ਨੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਵੱਡੇ ਜਗੀਰਦਾਰਾਂ ਤੋਂ। ਸਰਕਾਰ ਬੋਡੀ ਜ਼ਮੀਨ ਕੁਰਕਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੀ ਆ। ਬੋਡੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਨੂੰ ਓਪਰੀ ਹਵਾ ਕੋਈ ਨੀ ਹੋਈ ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਉਹਦੀ ਕਾਮ ਅੱਗ ਬੋਝੇ ਠੰਢੀ ਨੀ ਹੁੰਦੀ, ਸਾਲਿਓ ਆਦਮੀ ਤੁਸੀਂ ਬੈਂਗਣ ਦੇ ਓ....।" ਮੈਂ ਵੀ ਗਾਲੂ ਦਾ ਮੀਂਹ ਵਰ੍ਹਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਵੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਚਾਰ ਜਣੇ ਨੇ ਤੇ ਮੈਂ ਇਕੱਲਾ। ਉਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੇ ਵੇਲੇ ਮੋਟਰ ਆਲੇ ਕਮਰੇ 'ਚੋਂ ਡਾਂਗਾਂ ਕਿਰਪਾਨਾਂ ਚੁੱਕ ਲਿਆਏ। ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਚਿਆ ਜਿਹੜਾ ਜ਼ਖਮੀ ਨਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਰਪਾਨ ਦੀ ਨੋਕ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਕੱਢਤੀ। ਮਰਿਆ ਸਮਝ ਕੇ ਸੁੱਟ ਗਏ। ਪਰ ਬਾਬੂ ਜੀ ਜੱਟ ਵੱਢਿਆਂ ਨੀ ਮਰਦਾ।

ਬਾਬੂ ਜੀ ਦਾਲ ਖਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਬਹੁਤਾ ਖ਼ਤਰਾ ਨਹੀਂ, ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਬੰਦੇ ਬਣ ਕੇ ਆਏ ਨੇ। ਸਭ ਕੁਝ ਵਿਕ ਵਿਕਾ ਗਿਆ, ਵੱਡੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ। ਜਮਾਂ ਖਾਕੀ ਨੰਗ ਹੋ ਗੇ। ਘੀਸੀ ਹੋਗੀ ਸਾਲਿਆਂ ਦੀ। ਦਿਹਾੜੀਆਂ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। ਪਰ ਜੀ ਜੇ ਸੱਪ ਦੇ ਦੰਦ ਕੱਢ ਵੀ ਲਈਏ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹਦੀ ਡੰਗ ਮਾਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ।

ਹੁਣ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀਆਂ ਵੱਟਾਂ ਤੇ ਬੰਨਿਆਂ ਦਾ ਰੌਲਾ ਵੀ ਮੁੱਕ ਗਿਆ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਵੱਟਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ। ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕ ਵਿਕਾ ਗਈ। ਬੈਂਕਾਂ/ਆੜਤੀਏ ਲੈ ਗਏ ਹੁੰਝਾ ਫੇਰ ਕੇ। ਕਣਕ ਦੇ ਖੇਤ ਜਿਹੜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, 'ਬੰਦਾ ਮਾਰਦੇ ਜੱਟਾ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ੀ ਛੁਡਵਾ ਲਿਆਵਾਂਗੇ', ਠਾਣੇਦਾਰ ਦੀ ਜਾੜ੍ਹ ਹੋਣ ਵੀ ਨਾ ਆਏ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਉਹਦਾ ਘਰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਨਾ ਹੋਇਆ।

ਜਦੋਂ ਖੇਤ ਕੋਲੋਂ ਲੰਘਦਾ ਤਾਂ ਕਾਲਜੇ 'ਚ ਧੂਹ ਪੈਂਦੀ ਏ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਅੱਧੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਲਈ। ਕਦੇ ਮਨ ਸਮਝਾਉਂਦਾ। ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨੀ ਹੋਈ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਇਕ ਗੱਲ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਅਖੇ, "ਇਕ ਸਾਧ ਜੱਟ ਦੇ ਖੇਤ 'ਚੋਂ ਖਰਬੂਜਾ ਤੋੜਨ ਲੱਗਿਆ। ਜੱਟ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਰੋਕਤਾ ਕਹਿੰਦਾ, "ਸਾਧਾ ਪੂਪਨਿਆ ਪਿਉ ਆਲਾ ਖੇਤ ਸਮਝ ਲਿਆ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਖੇਤ ਆ।"

"ਭਗਤਾ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋ-ਹੋ ਚੱਲੀ ਗਈ, ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨੀ ਹੋਈ।" ਏਨਾ ਕਹਿ ਕੇ ਸਾਧ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

ਜੱਟ ਕੀ ਦੇਖਦਾ। ਖੇਤ 'ਚ ਜਿੰਨੇ ਖਰਬੂਜੇ ਸੀ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਬਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਕਹਿਣ ਜ਼ਮੀਨ ਮੇਰੀ ਐ...ਮੇਰੀ ਐ।" ਮਤਲ ਬਾਬੂ ਜੀ, ਅੰਤ ਨੂੰ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਹੱਥ ਜ਼ਮੀਨ ਹੀ ਨਸੀਬ ਹੁੰਦੀ ਆ।

ਹੁਣ ਗੱਲ ਇਹ ਆ ਜੀ। ਮੈਂ ਬੁੱਢਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਛਿਆਹਟ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦਾ। ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕਿਸੇ ਅੱਗੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅੱਡਿਆ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਰੀ ਆ। ਆਪਣਾ ਟੱਬਰ ਪਾਲਿਆ। ਦਾਲ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਲੜਾਈ 'ਚ ਮੇਰੀ ਅੱਖ ਚਲੀ ਗਈ, ਨਾਲੇ ਚੂਲਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਚੂਲਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੇਸੀ ਜਿਹੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਬੰਨਵਾ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਪਿਸ਼ਾਬ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਬੋੜਾ-ਬੋੜਾ ਪਿਸ਼ਾਬ ਹਰ ਵੇਲੇ ਆਈ ਜਾਂਦਾ। ਉਹਦਾ ਅਪਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾਉਣਾ ਪੈਣਾ। ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਕੋਈ ਹੈ ਨੀ। ਜਦੋਂ ਬੰਦਾ ਡੁੱਬਦਾ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੱਥ ਬਹੁਤ ਮਾਰਦਾ।

ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਸਰਕਾਰ ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੰਦੀ ਆ। ਮੈਂ ਦੁੱਢਿਤੀ 'ਚ ਪੈ ਗਿਆ। ਕਦੀ ਸੋਚਦਾ ਲਗਵਾ ਲਵਾਂ, ਕਦੀ ਸੋਚਦਾ ਛੱਡ ਪਰੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਮਨ 'ਚ ਆਵੇ, "ਜੱਟਾ! ਕਿਉਂ ਦੇ ਢਾਈ ਸੌ ਰੁਪਈਏ ਪਿੱਛੇ ਲਾਗੀਆਂ, ਤੱਥੀਆਂ ਆਲੀ ਲਾਇਨ 'ਚ ਖੜਕੇ ਨੀਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ।"

ਕਦੀ ਸੋਚਦਾ, "ਜਦੋਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਅੰਨ ਦਾਤਾ ਬਣ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੋਭੇ ਭਰਦਾ ਰਿਹਾ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਮੇਰਾ ਹੱਕ ਬਣਦਾ....।" ਮੈਂ ਉਹੀ ਚੰਦ ਸਿਉਂ ਆ

ਜਿਹਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲੁਧਿਆਣੇ ਮੇਲੇ 'ਚ ਅਗਾਂਹ ਵਧੂ ਕਿਸਾਨ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਸਾਡੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਸੀ, ਕਹਿੰਦਾ, "ਇਹ ਉਹ ਕਿਸਾਨ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਿਆ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੀਤਾ, ਹੁਣ ਸਾਨੂੰ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਅੰਨ ਨਹੀਂ ਮੰਗਵਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ।" ਵਕੀਲ ਬਾਬੂ ਜੀ, ਮੇਰੀ ਛਾਤੀ ਮਾਣ ਨਾਲ ਚੌੜੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਉਹੀ ਚੰਦ ਸਿਉਂ ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਗਵਾਉਣ ਲੱਗਾ ਸੀ।

ਜੇ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਬੋੜੀ ਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਬਚਦੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਅੱਕ ਨਾ ਚੱਬਦਾ। ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਸੋਚਦਾ ਗਿਆ, "ਭਾਰਤ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਗਿਆ, ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਹਨੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਣਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਜਿਵੇਂ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਬੁਢਾਪੇ ਦਾ ਫਿਕਰ ਨੀ। ਬਹੁਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਵੀ ਪੈਦਾ ਨੀ ਕਰਦੇ।....ਕਿਉਂ ਜੰਮਣ ਬੱਚੇ? ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੁੱਢੇ ਬਾਰੇ ਸਾਂਭਦੀ ਆ। ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਜੋਗੀ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੰਦੀ ਆ। ਡਾਕਟਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿੰਦੀ ਆ। ਹੋਰ ਬੁੱਢੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਛੁਣਛੁਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਜਿਹਦੇ ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਹੋਣ ਇੱਜ਼ਤ ਉਹਨੂੰ ਮੁਢਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਆ....।

ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ ਤਾਂ ਮੈਂ ਲੈ ਆਇਆ। ਫਾਰਮ ਕਾਹਦੇ ਲਿਆਂਦੇ ਫਾਹਾ ਖੜਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਸਖ਼ਤ ਕਰਾਉਣ ਉਹਦੇ ਘਰ ਗਿਆ।

ਸਰਪੰਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਮੈਂ ਫਾਰਮ ਫੜੀ ਬਾਹਰਲੀ ਬੈਠਕ 'ਚ ਬੈਠਾ ਉਹਨੂੰ ਉਡੀਕੀ ਗਿਆ। ਉਹਦੇ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਦੋ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਕਿਹਾ, "ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਭੇਜ ਜਰਾ, ਫਾਰਮਾਂ ਤੇ ਨੂੰਗ ਮਰਵਾਉਣੀ ਆ।"

"ਸਾਹਬ ਅੰਦਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਅਸ਼ਨੇ-ਪਸ਼ਨੇ ਕਰੀ ਜਾਵੇ। ਫਿਰ ਮਸੀਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਕੇ ਨਿਕਲਿਆ, ਜਿਵੇਂ ਸਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਆਲੇ ਆਏ ਹੁੰਦੇ ਨੇ।

"ਆ ਬਈ ਚੰਦ ਸਿਆਹ, ਕਿਵੇਂ ਆਉਣੇ ਹੋਏ" ਕਹਿੰਦਾ, ਆ ਕੇ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

ਮੈਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, "ਸਰਪੰਚ ਸਾਹਿਬ, ਧੰਨ ਓ ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਧੰਨ ਏ ਬੋਡੀ ਸਰਪੰਚੀ, ਬੜੀ ਔਖੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਐ ਜੀ, ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਨਿਭਾਈ ਜਾ ਰਹੇ ਓ। ਆਪਣਾ ਪਿੰਡ ਤਾਂ ਡੱਡੂਆਂ ਦੀ ਪੰਸੇਰੀ ਆ, ਜਿਹਨੂੰ ਬੋਝੇ ਵਰਗਾ ਸਿਆਣਾ ਬੰਦਾ ਈ ਇਕੱਠਾ ਰੱਖ ਸਕਦਾ। ਤੁਸੀਂ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਬਣਾ ਤਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਸਾਰੀਆਂ ਗਲੀਆਂ-ਨਾਲੀਆਂ ਪੱਕੀਆਂ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਸਾਫ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਲਈ ਟੈਂਕੀ ਬਣਵਾ ਦਿੰਦੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਕੂਲ-ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ, ਵਧੀਆ ਬਣਵਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਮੜੀਆਂ ਤਾਂ ਸਵਰਗ ਵਰਗੀਆਂ ਬਣਵਾ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਦਾ ਮਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰ ਆਉਂਦਾ। ਸੁੱਖ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਵੀ ਸੁਖੀ ਓ। ਮੁੰਡਾ ਅਫਸਰ ਲੱਗ ਗਿਆ। ਕੁੜੀ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਖ ਪੜ੍ਹਨ ਚੱਲੀ ਗਈ। ਸੱਭੇ ਬੇਰਾਂ ਨੇ....।"

ਮੈਂ ਬੋਲਦੇ ਨੇ ਹੀ ਉਸ ਅੱਗੇ ਫਾਰਮ ਕੀਤੇ।

ਸਰਪੰਚ ਫਾਰਮ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਢਕਵੰਜ ਜਿਹਾ ਕਰਦਾ ਪਤਾ ਨੀ ਕੀ-ਕੀ ਸੋਚਦਾ ਰਿਹਾ। ਪੱਗ 'ਤੇ ਹੱਥ ਫੇਰਦਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, "ਚੰਦ ਸਿਆਹ ਆਪਣੀ ਤਾਂ ਘਰ ਆਲੀ ਗੱਲ ਆ। ਜਦੋਂ ਮਰਜ਼ੀ ਘੁੰਗੀ ਮਰਵਾਲੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਟਵਾਰੀ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਦਸਖ਼ਤ ਕਰਵਾ ਲਿਆ।" ਬੋਡਾ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ "ਮੁੰਡਾ ਤੇਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰ ਆ। ਮੈਨੂੰ ਨੀ ਲੱਗਦਾ ਤੈਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੱਗੂ.....।"

ਮੈਂ ਸਮਝ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਇਹਨੂੰ ਵੋਟ ਨੀ ਪਾਈ, ਉਹਦੇ ਬਦਲੇ ਲੈ ਰਿਹਾ। ਮਨ 'ਚ ਇਕ ਚੜ੍ਹੇ ਇਕ ਉਤਰੇ। ਆਪਣੇ ਗੁੱਸੇ ਉੱਤੇ ਕਾਬੂ ਪਾ ਕੇ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਬੋੜੀ ਦੂਰ ਜਾ ਕੇ ਸੋਚਿਆ ਮਨਾਂ ਐਵੇਂ ਗੁੱਸੇ 'ਚ ਤੁਰ ਆਇਆ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਰਪੰਚ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਘਰ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਉਹਨੂੰ ਦੱਸ ਤਾਂ ਦੇਵਾਂ, ਬਈ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਮੇਰੀ ਵੱਢੀ ਉਂਗਲ 'ਤੇ ਵੀ ਨੀ ਮੂੜਦੇ। ਜਦੋਂ ਮੁੜ ਕੇ ਉਹਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਬੈਠਕ ਦੇ ਦਰਾਂ 'ਚ ਆਇਆ। ਅੰਦਰ ਉਹਦੀ ਪਤਨੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਹੀ ਪੈਰ ਜਿਹੇ ਮਲੇ।

ਉਹ ਪੁੱਛ ਰਹੀ ਸੀ, "ਕੌਣ ਸੀ?...ਚਲਿਆ ਗਿਆ?...ਮੈਂ ਤਾਂ ਚਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆਈ ਸੀ।"

"ਜੇ ਚਾਹ ਪਿਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਿਠਾ ਲੈਂਦਾ। ਕਾਣਾ ਚੰਦ ਸੀ।"

ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਮੇਰੇ ਕੰਨਾਂ 'ਚ ਕੁਝ ਤੱਤਾ ਜਲਦਾ-ਜਲਦਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਭਰਿਆ ਪੀਤਾ ਅੰਦਰ ਬੜਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਉਹ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਆ ਬਈ ਚੰਦ ਸਿਆਹ, ਤੈਨੂੰ ਹਾਕ ਮਾਰਨ ਨੀ ਲੱਗਿਆ ਸੀ। ਤੇਰੀ ਭਰਜਾਈ ਚਾਹ ਲੈ ਆਈ, ਪੀ ਕੇ....।"

"ਨਾ ਤੂੰ ਮੈਨੂੰ ਕਾਣਾ ਪਰਖਦੈ, ਜਿਵੇਂ ਧੀ ਦਾ ਸਾਕ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਦਸਖ਼ਤਾਂ 'ਤੇ ਧਾਰ ਨੀ ਮਾਰਦਾ, ਨਾ ਈ ਦੇ ਢਾਈ ਸੌ ਦੀ ਪੈਨਸ਼ਨ 'ਤੇ। ਤੂੰ ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਵੇਚ ਕੇ ਖਾ ਲਿਆ। ਤੂੰ ਹਰਾਮ ਦੇ ਪੈਸੇ ਖਾਣ ਗਿੱਝਿਆ। ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਖਾ ਗਿਆ। ਪਾੜੇ ਤੇ ਰਾਜ ਕਰੇ ਨਾਲ ਘਰ-ਘਰ ਕਲੋਸ਼ ਪਵਾਈ ਰੱਖਦੈ। ਠਾਣੇਦਾਰ ਦਾ ਦੌਲਾ ਤੂੰ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਕੁੜੀ ਕਿਹੜੇ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕ ਗਈ ਆ। ਉਸੇ ਮਾਸਟਰ ਨਾਲ ਨਿਕਲਗੀ ਜਿਹੜਾ ਉਹਨੂੰ ਟਿਊਸ਼ਨ ਪੜ੍ਹਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਬੈਠੇ ਨੇ, ਤੂੰ ਮੂੰਹ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਮਲੀ ਫਿਰਦੈ। ਬੋਲਣ ਨੂੰ ਮਰਦੇ....। ਮੁੰਡਾ ਜਿਵੇਂ ਪੈਸੇ ਝੋਕ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਲੱਗਿਆ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਨੇ....।" ਮੈਂ ਬੋਲੀ ਗਿਆ।

ਸਰਪੰਚ ਮੇਰੇ ਮਾਰਨ ਆਵੇ। ਗਾਲੂ ਕੱਢੇ। ਉਹਦੀ ਨੂੰਹ

ਤੇ ਤੀਵੀਂ ਉਹਨੂੰ ਫੜ-ਫੜ ਅੰਦਰ ਲਿਜਾਣ, ਕਹਿੰਦੀਆਂ, "ਕਿਉਂ ਮਰਿਆ ਸੱਪ ਗਲ ਪਾਉਣੈ।"

ਮੈਂ ਸਰਪੰਚ ਦੀਆਂ ਇੰਦੀਆਂ-ਪਿੰਦੀਆਂ ਗਿਣੀ ਜਾਵਾਂ। ਲੋਕ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਣ ਆ ਖੜ੍ਹੇ।

"ਕਾਣਿਆ-ਕੁੱਤਿਆ ਤੋਂ ਮੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਮਰਨਾ। ਤੈਨੂੰ ਮੈਂ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ....।" ਸਰਪੰਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਮਾਰਨ ਆਵੇ, ਨਾਲੇ ਇਹੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਜਾਵੇ।

ਹਾਂ ਬਾਬੂ ਜੀ, ਮੁੰਡੇ ਰੋਗੇ ਨੇ, ਨਾ ਹੋਇਆਂ ਵਰਗੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਇਕ ਫੌਜੀ ਆ। ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੱਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਦਾ। ਦੂਜਾ ਨਿੱਕੇ-ਮੋਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭਦਰਕਾਰੀਆਂ ਸੁਣ ਲਵੋ।

ਆਪਾਂ ਬੱਚੇ ਜੰਮਦੇ ਆਂ। ਜਦੋਂ ਬੁੱਢੇ ਹੋਵਾਂਗੇ, ਸਹਾਰਾ ਬਣਨਗੇ ਸਾਡੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨਗੇ। ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਵੇ ਅਸੀਂ ਬੁੱਢੇ ਹੋ ਕੇ ਰੁਲਣਾ, ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਦਰ-ਦਰ ਦੀਆਂ ਠੋਕਰਾਂ ਖਾਣੀਆਂ ਨੇ ਕਿਉਂ ਜੰਮੀਏ ਗੰਦੀਆਂ 'ਲਾਦਾਂ?'

ਗਲਤੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਵੀ ਨੇ। ਘੁਮਾਰ ਜਦੋਂ ਭਾਂਡੇ ਪੱਥਦਾ ਤਾਂ ਭਾਂਡੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਚਿੱਬ ਕੱਢ ਕੇ ਆਵੇ 'ਚ ਪਕਾਉਂਦੇ। ਜੇ ਪੱਕੇ ਭਾਂਡੇ ਦੇ ਚਿੱਬ ਕੱਢਣ ਲੱਗੇ ਉਹ ਭਾਂਡਾ ਟੁੱਟ ਤਾਂ ਜਾਂਦਾ, ਪਰ ਚਿੱਬ ਨੀ ਨਿਕਲਦੇ। ਇਹੀ ਹਾਲ ਮੇਰੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਹੋਇਆ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਗਿਆ। ਲਾਡ-ਲਡਾਈ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੀ ਲਾਏ। ਆਪ ਈ ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਰੁਲ ਰੁਲ ਕੇ ਮਰੀ ਗਿਆ। ਸੋਚਿਆ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਅਫਸਰ ਬਣ ਜਾਣ। ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਉਹ ਹੱਥ ਲਮਕਾਈ ਫਿਰਨ ਲੱਗੇ, ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ। ਕਹਿੰਦੇ, "ਹਮ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲਾਟ ਸਾਹਿਬ ਐ। ਹਮੇਂ ਨੌਕਰੀ ਚਾਹੀਏ।" ਨੌਕਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਕਿੱਥੇ ਦਿੰਦੀਆਂ। ਵੱਡਾ ਮੁੰਡਾ ਤਾਂ ਕੱਦ ਕਾਠ ਦਾ ਚੰਗਾ ਸੀ, ਪੈਸੇ ਦੇ-ਦੁਆ ਕੇ ਫੌਜ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾ ਤਾ।

ਵਕੀਲ ਬਾਬੂ ਜੀ, ਦੋਵੇਂ ਭਾਈ ਵਿਆਹੇ-ਵਰ੍ਹੇ ਨੇ। ਅੱਡ-ਅੱਡ ਰਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਫੌਜੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਗਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਦੀ ਘਰਵਾਲੀ ਘਰੇ ਇਕੱਲੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਤੇ ਦਲੀਪ ਕੁਰ ਫੌਜੀ ਨਾਲ ਰਲਗੇ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਇਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਨੇ। ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਲੜਾਈ ਵਾਲਾ ਕੇਸ ਲੜਦਿਆਂ ਤੇ ਬੈਂਕਾਂ ਆੜਤੀਆਂ ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹੁੰਦਿਆਂ ਮੇਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਕ ਗਈ। ਅੱਧਾ ਕਿੱਲਾ ਦਲੀਪ ਕੁਰ ਦੇ ਨਾਂ ਸੀ, ਉਹੀ ਬਚਿਆ। ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਫੌਜੀ ਵਲ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਵੀ ਉਸੇ ਵਲ ਸੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਪੁੰਨ-ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਤੀਵੀਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਕਸ਼ਟ ਭੋਗੇ ਮੈਨੂੰ ਕਸ਼ਟ ਭੋਗਣ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰਗੀ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਕਸ਼ਟ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਜੀਉਂਦੇ ਜੀਅ ਬਬੇਏ ਭੋਗਲੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਮਰੀ ਬੈਠੀ ਬੈਠੀ ਓ ਅੱਖਾਂ ਮੀਚਗੀ। ਕਹਿੰਦੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪਿਆ। ਸਬੱਬੀਂ ਫੌਜੀ ਛੁੱਟੀ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਚ ਸੁਆਸ ਤਿਆਗੇ।

ਛੋਟੇ ਮੁੰਡੇ ਹਰਪਾਲ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆ ਗਿਆ। ਆਉਣਾ ਈ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਮਾਂ ਸੀ। ਪਰ ਜੀ ਮਾਤੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਈ। ਉਹ ਮਾਂ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਅਰਬੀ ਨਾ ਚੁੱਕਣ ਦੇਵੇ ਕਹਿੰਦਾ, "ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵੰਡੋ। ਫਿਰ ਅਰਬੀ ਚੁੱਕਿਓ।"

"ਫੌਜੀ, ਮਾਂ ਚੋ, ਬਹਿਨ ਚੋ....।" ਗਾਲੂ ਕੱਢੇ। ਉਹਨੇ ਅਰਬੀ ਚੁਕਵਾ ਲਈ। ਦੋਵੇਂ ਭਰਾ ਹੱਥੋ-ਪਾਈ ਹੋਣ ਲੱਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਅਰਬੀ ਤੋਂ ਅੱਧੀ ਹੋਨਾਂ ਲਮਕੇ ਲੋਕ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਣ।

"ਇਹਦੀ ਭਗਤਣੀ ਦੀ ਮਿੱਟੀ ਨਾ ਰੋਲੋ....।" ਮੈਂ ਹੱਥ ਜੋੜਾਂ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਮਝਾਇਆ, "ਦਾਗ ਦੇ ਆਵੇ। ਫਿਰ ਚਾਰ ਬੰਦਿਆਂ 'ਚ ਮਾਮਲਾ ਨਿਪਟਾ ਲਵਾਂਗੇ।"

ਦਾਗ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਜੀ, ਕਿਵੇਂ ਨਾ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਤਾ। ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਿਆ ਮਾਮਲਾ ਹੁਣ ਚਾਰ ਬੰਦਿਆਂ 'ਚ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣਾ। ਕਚਿਹਰੀ ਜਾਊ। ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੋਣਾ। ਦੋਵੇਂ ਮਾਂ ਦੇ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ 'ਸਕੇ' ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਫਿਰ 'ਫੁੱਲ' ਲਈ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਫੌਜੀ ਨੇ ਮਾਂ ਦਾ ਸਿਵਾ ਠੰਢਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਬਾਲਟੀਆਂ ਮਾਰੀਆਂ ਫੁੱਲ ਚੁਗ ਲਏ। ਛੋਟਾ ਹਰਪਾਲ ਉਹਦੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਤੇਜ਼ ਨਿਕਲਿਆ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਫੌਜੀ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ 'ਫੁੱਲ' ਪਾਉਣ ਕੀਰਤਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਥਾਂ ਫੁੱਲ ਜਲ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕਰਦੇ ਨੇ, ਉਥੇ ਵੱਟੇ ਜਿਹੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਰਜਿਸਟਰ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਫੁੱਲ ਪਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਚ ਲਿਖਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦਾ 'ਪੁੰਨ-ਦਾ

ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਤੇ ਉਹਦੀ ਬਹੁ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਗੇ ਕਹਿੰਦੇ, “ਤੂੰ ਵੀ ਇਸ ਸਾਜਿਸ਼ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਐ।”

ਬਾਬੂ ਜੀ ਪੰਨ ਸੀ ਦਲੀਪ ਕੁਰ, ਉਹਦੇ ਵਰਗਾ ਕਿਸੇ ਨੀ ਬਣ ਜਾਣਾ। ਸ਼ਕਲ ਦੀ ਭਾਵੇਂ ਸਧਾਰਨ ਜਿਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਾਉ ਏਨੀ ਸੀ ਨਿਰੀ ਗਊ ਸੀ ਗਊ। ਉਹਦੇ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ, ਮੇਰਾ ਕੰਧਰੇ ਦਿਲ ਨਾ ਲੱਗੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ, ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਓ ਹੁੰਦਾ। ਉਹਦੇ ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਕੋਲ ਮੈਂ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਅੱਗੇ ਜਾ ਬੈਠਣਾ, ਜਿਵੇਂ ਸਵਰਗ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਫੌਜੀ ਦੀ ਬਹੁ ਕਹਿੰਦੀ, “ਬਾਬੂ ਜੀ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਅੱਗੇ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾ ਲਉ। ਚੁੱਲ੍ਹੇ ‘ਤੇ ਦੁੱਧ ਤੱਤਾ ਕਰਨਾ ਧਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਕਿਤੇ ਉਬਲ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਕ ਮੱਝ ਰਹਿੰਦੀ ਆ, ਮੈਂ ਉਹਦੀ ਧਾਰ ਕੱਢ ਲਿਆਵਾਂ....।”

ਮੇਰੇ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਮੂੰਹੋਂ ਨਿਕਲ ਗਿਆ, “ਭਾਈ ਰੋਟੀ ਕਿੱਥੇ ਚੰਗੀ ਲੱਗਦੀ ਆ। ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੇ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਈ ਖੋਹ ਲਿਆ।”

ਉਹਨੇ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਗਲਾਡਾ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਛੱਜ ‘ਚ ਪਾ ਕੇ ਛੋਟਿਆ। ਅਖੇ, “ਕਾਣੇ ਚੌਰੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਫਿਰ ਗਿਆ।...ਕਾਣੇ ਚੌਰੇ ਨੂੰ ਨੂੰਹਾਂ-ਧੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਨੀ ਰਹੀ...ਕਾਣਾ ਚੌਰਾ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸਦਾ, “ਰੱਬ ਨੇ ਮੇਰਾ ਚੁੱਲ੍ਹਾ ਖੋਹ ਲਿਆ...ਕਾਣੇ...ਚੌਰੇ ਨੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਖਾ ਲੀ, ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਕੋਈ ਚੱਜ ਦਾ ਕੰਮ ਨੀ ਕੀਤਾ, ਚੱਟ ਲਿਆ, ਪੁੰਝ ਲਿਆ....ਸ਼ਰਮ ਨੀ ਭੋਰਾ....।”

ਅਸੀਂ ਉਹਦੇ ਲਈ ਕੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕੀਤਾ। ‘ਪੰਨ ਏ ਤੂੰ, ਪੰਨ ਏ ਤੂੰ ਪੁੱਤ-ਧੀਏ।” ਕਹਿ-ਕਹਿ ਕੇ ਸਿਰ ‘ਤੇ ਬਿਠਾਈ ਰੱਖਿਆ ਉਹਨੇ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਦੀ ਸ਼ਰਮ ਵੀ ਲਾਹਤੀ। ਮੈਨੂੰ ਗੱਲ-ਗੱਲ ਨਾਲ ਕਾਣਾ-ਚੌਰਾ ਕਰੇ। ਮੈਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ। ਉਹ ਮੇਰੇ ਮੂੰਹੋਂ ਸਿਰੋਂ ਲਹਿੰਦੀ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਖਰੀਆਂ-ਖਰੀਆਂ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤੀਆਂ, “ਸੁਣ ਕੁੜੀਏ ਸਿਰ ਢੱਕ ਕੇ ਚੁੰਨੀ ਦੀ ਬੁੱਕਲ ਮਾਰ ਲੈਣ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਾਉ ਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ, ਨਾ ਈ ਕਰਤੂਤਾਂ ਨਕਦੀਆਂ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਜਦੋਂ ਫੌਜੀ ਛੁੱਟੀ ਆ ਜਾਂਦਾ ਤੂੰ ਨਵੀਆਂ ਨਮੇਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਘਰੋਂ ਨੀ ਨਿਕਲਦੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਫੌਜ ‘ਚ ਹੁੰਦਾ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਕਉਲੇ ਕੱਛਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਏ। ਪਰਸ ਬਾਂਹ ‘ਚ ਪਾ ਕੇ ਕਦੇ ਕਧਰ ਨੂੰ, ਕਦੇ ਕਧਰ ਨੂੰ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਜਿਹੜੇ ਚੰਦ ਤੂੰ ਚਾੜ੍ਹਦੀ ਏ। ਮੈਂ ਜ਼ਮੀਨ ਬੋਡੀ ਗਰਜ਼ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੇਚੀ ਆ ਹੋਰ ਮੈਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਕੰਜਰੀਆਂ ਨਚਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਬੋਡੇ ਵਾਂਗੂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੱਕ ਨੀ ਮਾਰਿਆ। ‘ਮੇਰਾ ਮਤਲ’ ਜ਼ਮੀਨ ਦੱਬੀ ਨੀ....।”

ਬਹੁ ਨੇ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਇਕ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਚਾਰ ਲਾ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਹੁਣ ਫੌਜੀ ਵੀ ਮੇਰੀ ਜਾਨ ਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਬਣਿਆ ਫਿਰਦਾ। ਉਹਨੂੰ ਉਥੇ ਕੁਆਟਰ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਹੁ ਨੂੰ ਨਾਲ ਏ ਲੈ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੀ ਬਹੁ ਸਾਮਾਨ ਅੰਦਰ ਰੱਖ ਕੇ ਇਕ ਢਹਿ ਰਿਹਾ ਕਮਰਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀਆਂ ਨੂੰ ਜਿੰਦੇ ਮਾਰਗੀ।

ਛੋਟਾ ਮੁੰਡਾ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਉਥੇ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇੜੇ ਆ। ਜਿਥੇ ਉਹ ਫੈਕਟਰੀ ‘ਚ ਲੱਗਿਆ ਹੋਇਆ। ਮੈਂ ਸੁਣਿਆ ਹੁਣ ਉਹਦੀ ਸਹੁਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਅਣਬਣ ਹੋ ਗਈ। ਬਹੁ ਤਲਾਕ ਲੈਣ ਨੂੰ ਫਿਰਦੀ ਆ। ਖ਼ਬਰੇ ਉਹ ਕਿੱਥੇ ਰਹਿੰਦਾ।

ਮੈਂ ਇਕੱਲੀ ਜਾਨ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦਾ।

ਬਾਬੂ ਜੀ ਅਸੀਂ ਬੁੱਢੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ‘ਤੇ ਬਿਠਾਈ ਰੱਖਦੇ ਸੀ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਬੁੱਢਾ ਹੋਣਾ ਵੀ ਗੁਨਾਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਪਿੰਡ ਮੇਰੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਲੋਕ ਮੈਥੋਂ ਡਰਦੇ ਸੀ ਬੀ ਚੰਦ ਸਿਉਂ ਨਾਲ ਪੰਗਾ ਨਾਲ ਲਿਉ ਘੀਸੀ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ। ਹੁਣ ਉਹੀ ਲੋਕ ਪਿੰਡ ਮੈਨੂੰ ਕਾਣਾ ਚੰਦ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ। ਮੇਰੇ ਸੀਨੇ ‘ਚ ਆਰੀ ਫਿਰ ਜਾਂਦੀ ਆ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਜਿਹੜੀ ਉਮਰੇ ਸਿਆਣਾ ਬੰਦਾ ਇੱਜ਼ਤ ਭਾਲਦਾ। ਉਦੋਂ ਉਹਨੂੰ ਜਲੀਲ ਕਰਨ ਲੱਗਦੇ ਨੇ।

ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਸੁਣ ਲੈ। ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ ਲੈ ਕੇ ਪਟਵਾਰੀ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚੀ ਸੀ। ਉਹ ਤੋਂ ਫਰਦਾਂ ਗਰਦਾਵਰੀਆਂ ਲਿਆਇਆ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਜਾ ਕੇ ਅਲਖ ਜਗਾਈ, “ਪਟਵਾਰੀ ਸਾਹਬ, ਮੋਤੀਆਂ ਆਲੀ ਸਰਕਾਰ, ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਮਾਲਕੋ, ਪੰਨ ਓ ਤੁਸੀਂ ਬੋਡੇ ਬਿਨਾਂ ਜੱਟ ਕਾਣੀ ਕੋਡੀ ਦਾ ਵੀ ਨੀ....।”

ਪਟਵਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਫਰੋਲੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਲ ਦੇਖ ਕੇ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਲੱਗਾ, “ਬਾਬਾ ਕਿਉਂ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕਰਦੇ।”

ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਕੀ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਸ਼ਰਮਿੰਦਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੱਟ ਕਹਿ ਕੇ ਹੋਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾਂ। ਮੈਂ ਕਾਹਦਾ ਜੱਟ ਸੀ। ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਟੁਕੜਾ ਨਹੀਂ ਇਹੀ ਗੱਲ ਫਾਰਮਾਂ ‘ਤੇ ਲਿਖਵਾਉਣ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਟਵਾਰੀ ਵੱਡੇ ਸਾਰੇ ਰਜਿਸਟਰ ਉੱਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇ ਨਾਲੇ ਮਖੌਲ ਕਰੀ ਜਾਵੇ, “ਅੱਛਾ ਬਾਬਾ! ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਵਾ ਲੈਣੀ ਆ ਸਾਡਾ ਗਰੀਬ...ਗੁਰਬੇ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖੀ।”

ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਗੀਰਾਂ ਮਿਲਣਗੀਆਂ ਅੱਧੀਆਂ ਤੇਰੀਆਂ।” ਮੈਨੂੰ ਉਹਦੇ ਲਾਲਚੀ ਸੁਭਾਅ ਦਾ ਪਤਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਹ ਦਾ ਨੋਟ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆ ਉਹ ਲਵੇ ਨਾ। ਮੈਂ ਰੁਪਿਆ ਦੇ ਕੇ ਮਨ ‘ਚ ਕਿਹਾ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਪੁਲਸੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜੇ ਓ। ਨਾਲੇ ਤਨਖ਼ਾਹ ਲੈਂਦੇ ਓ ਨਾਲੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਗਰੀਬਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਲਾਹੁੰਦੇ ਓ।”

ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਖੇਤਾਂ ਵਲ ਜਾਣਾ ਝੁੰਮਦੀ ਕਣਕ ਜਿਵੇਂ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ‘ਬੰਦਾ ਮਾਰਦੇ ਜੱਟਾ, ਕਹਚਿਹਰੀਉਂ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ੀ ਫੁਡਵਾ ਲਿਆਵਾਂਗੇ।’ ਪਰ ਮੈਂ ਫਿਰ ਸੋਚਦਾ ਕਣਕ ਇਹ ਨੀ ਕਹਿ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਸੋਚ ਸਕਦੀ ਆ। ਇਹ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਕੋਈ ਪਾਪੀ ਬੰਦਾ ਹੀ ਸੋਚਦਾ। ਪਰ ਮੇਰੇ ਅੰਦਰ ਬੈਠਾ ਇਕ ਹੋਰ ਬੰਦਾ ਸੋਚਦਾ, “ਲੜਾਈਆਂ-ਝਗੜਿਆਂ ‘ਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕੀ ਖੱਟਿਆ, ਆਪਾਂ ਕਰਜ਼ਾ ਲਾਹਾਂਗੇ।”

ਪਟਵਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਉਹਨੇ ਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ, “ਇਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਚੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ ਕੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ।”

ਮੇਰੀ ਨਿਗਾਹ ਘੱਟ ਐ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੁਣ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਘੁਮੇਰ ਆ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਸਭ ਕੁਝ ਈ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਜੱਟ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੁਣਨਾ ਪੈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹਨੂੰ ਧਰਤੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਮਨ ਆਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਕੇ ਫੂਕ ਦਿਆਂ। ਕਈ ਦਿਨ ਇਹ ਫਾਰਮ ਘਰੇ ਹੀ ਪਏ ਰਹੇ। ਇਕ ਦਿਨ ਪੇਸ਼ੇ ਟਕੇ ਵਲੋਂ ਤੰਗ ਫਾਰਮਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਚਲਿਆ ਗਿਆ।

“ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ, ਪੰਨ ਓ ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਪੰਨ ਏ ਬੋਡੀ ਡਾਕਟਰੀ, ਦਿਨ ਨੀ ਦੇਖਦੇ ਰਾਤ ਨੀ ਦੇਖਦੇ। ਇਹੀ ਸੇਵਾ ‘ਚ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਓ। ਤੁਸੀਂ ਮਰਿਆ ਪਿਆ ਬੰਦਾ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਓ। ਰੱਬ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਬੱਕ ਗਿਆ। ਤੁਸੀਂ ਇਲਾਜ ਲੱਭਦੇ ਨੀ ਬੱਕੇ....।” ਮੈਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਉਹਦੀਆਂ ਘੋੜੀਆਂ ਗਾਈ ਜਾਵਾਂ।

ਡਾਕਟਰ ਵਿਹਲਾ ਹੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦਵਾਈਆਂ ਨੀ ਭੇਜਦੀ। ਉਥੇ ਆ ਕੇ ਬੰਦੇ ਨੇ ਮਰਨਾ। ਡਾਕਟਰ ਕਹਿੰਦਾ, “ਬਾਬਾ ਬਿਮਾਰੀ ਦੱਸ?”

ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਅੱਗੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ ਕੀਤੇ।

ਉਹ ਫਾਰਮ ਪੜ੍ਹਦਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਬਾਬਾ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਦਾ ਕਿੱਥੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ। ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਲਿਆ। ਉਹਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਨਾਲ ਲੱਗੂ।”

ਮੈਂ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਖ਼ਬਰੇ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖ ਕੇ ਬਹੁ ਜਿੰਦਾ ਮਾਰਗੀ ਸੀ।

ਮੈਂ ਕਿਹਾ, “ਡਾਕਟਰ ਸਾਹਿਬ ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਬਾਬਾ ਕਹਿੰਦੇ ਓ। ਇਹੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸਬੂਤ ਆ। ਸੰਤਾਲੀ ਦੇ ਹੱਲੇ ਗੁੱਲੇ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਚੰਗੀ ਸੁਰਤ ਆ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ।” ਲੀਡਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸੀ, “ਹੁਣ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਗੇ। ਭੁੱਖ, ਨੰਗ, ਗਰੀਬੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣੀ। ਉਦੋਂ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਦਾ ਵੱਢ ਵਢੀਕਾ ਹੁੰਦਾ ਮੈਂ ਅੱਖੀਂ ਦੇਖਿਆ। ਹੁਣ ਵੀ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਦਾ ਵੱਢ-ਵਢੀਕਾ ਹੋਈ ਜਾਂਦਾ। ਗਰੀਬੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਨੇ....। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਜ਼ਮੀਨ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਖਾਕੀ ਨੰਗ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਆਂ....।”

“ਪਰ ਬਾਬਾ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਬਿਨਾਂ ਤੇਰੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸਬੂਤ।” ਉਹ ਐਨਕਾਂ ਵਿਚੀਂ ਝਾਕਿਆ। “ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਘਰੇ ਦੇਖ ਆ। ਕਿਸੇ ਖੱਲ-ਖੁੰਜੇ....।”

ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਂ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲੋਂ, ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਲੱਭਣ ਘਰ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਦਲੀਪ ਕੁਰ ਵਾਲੀ ਪੇਟੀ ਵਿਚ ਹੱਥ ਮਾਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਉਹ ਖਾਲੀ ਜਿਹੀ ਪਈ ਸੀ। ਉਹ ਉਹਨੂੰ ਦਾਜ ਨਾਲ ਭਰਕੇ ਲਿਆਈ ਸੀ। ਉਸ ਵਿਚ ਉਸ ਦੇ ਕੁਝ ਕੁ ਪੁਰਾਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪਏ ਸੀ। ਕੱਪੜੇ ਫਰੋਲਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਛਣਕਿਆ। ਫਿਰ ਕੱਪੜੇ ਹਿਲਾਏ ਫਿਰ ਛਣਕਿਆ। ਇਹ ਦਲੀਪ ਕੁਰ ਦੀ ਝਾਂਜਰ ਸੀ। ਝਾਂਜਰ ਨੇ ਕੁਝ ਕਿਹਾ, ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਜਿਵੇਂ ਛਣਕ ਛਣਕ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, “ਕੀ ਲੱਭਦੇ ਰਾਖ ‘ਚੋ....।”

ਜਦੋਂ ਦਲੀਪ ਕੁਰ ਵਿਆਉਲੀ ਆਈ ਸੀ। ਝਾਂਜਰਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਫਿਰਿਆ ਕਰੇ। ਜਦੋਂ ਛਣਕ ਛਣਕ ਹੋਵੇ ਜਿਵੇਂ ਸਾਰਾ ਘਰ ਹੀ ਗਿੱਧਾ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੇਰੀ ਰੋਟੀ ਲੈ ਕੇ ਖੇਤ ਗਈ। ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲੱਗੀ। ਉਥੇ ਉਹਦੀ ਝਾਂਜਰ ਗੁਆਚਗੀ। ਡਰਦੀ ਮੈਨੂੰ ਦੱਸੇ ਨਾ।

ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਕਣਕ ਸਿੱਟ ਕੇ ਆਇਆ। ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਫਸਲ ਵੇਚੀ ਤੋਂ ਕਰਜ਼ਾ ਨਾ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਬੰਦੇ ਦਾ ਦਿਲ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ। ਦਿਲ ਖੜਾਉਣ ਨੂੰ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਘੁੱਟ ਪੀ ਕੇ ਦੁਨੀਆਂ ਰੰਗੀਨ ਕਰੀਂ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਉਹਨੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਦੇਖੀ ਜੀ, ਮੈਂ ਇਕ ਚੀਜ਼ ਮੰਗਣੀ ਆ।” ਉਹ ਚੁੰਨੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਉਗਲ ‘ਤੇ ਲਪੇਟ ਰਹੀ ਸੀ।

ਉਹਨੇ ਪਹਿਲੀ ਤੇ ਆਖਰੀ ਵਾਰੀ ਕੁਝ ਮੰਗਿਆ ਸੀ “ਮੰਗ ਜੋ ਕੁਝ ਮੰਗਣਾ, ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਤੋਲਦੂੰ।” ਮੈਂ ਦਰਿਆ ਦਿਲ ਬਣਿਆ ਬੈਠਾ ਸਾਂ।

“ਜਦੋਂ ਹੱਥ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋਇਆ, ਮੈਨੂੰ ਝਾਂਜਰ ਲੈ ਦੀ ਜੀ। ਇਕ ਝਾਂਜਰ ਖੇਤ ‘ਚ ਗੁਆਚਗੀ....।” ਉਹ ਗੁਨਾਹਗਾਰ ਵਾਂਗ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ।

“ਝਾਂਜਰ ਕੀ ਏ, ਜਾਨ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਐ।” ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਬਾਹਾਂ ‘ਚ ਭਰ ਕੇ ਤੋਲ ਦਿੱਤਾ।

ਪਰ ਹੱਥ ਸੁਖਾਲਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਉਹਨੂੰ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਤੋਲਣ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਚਾਂਦੀ ਦੀ

ਝਾਂਜਰ ਨਾ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਹੋਈ। ਸਗੋਂ ਉਹਦੇ ਇਕ ਦੋ ਗਹਿਣੇ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਵਿਕ ਗਏ। ਪਰ ਉਹਨੇ ਰੱਬ ਦੀ ਬੰਦੀ ਨੇ ਕਦੀ ਮੂੰਹੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਪੰਨ ਸੀ ਉਹ।

ਬਾਬੂ ਜੀ, ਉਹ ਝਾਂਜਰ ਫੜ ਕੇ ਮੈਂ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਚਿਰ ਰੋਈ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਮਨ ‘ਚ ਆਈ ਜਿਵੇਂ ਅੱਖੇ ਵੇਲੇ ਦਲੀਪ ਕੁਰ ਆਪਣੀ ਸਾਂਝੀ ਹੋਈ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, “ਲੈ ਇਹਨੂੰ ਵਰਤ ਲੈ। ਜਦੋਂ ਹੱਥ ਸੁਖਾਲਾ ਹੋਇਆ ਲੈ ਲਵਾਂਗੇ।” ਅੱਜ ਝਾਂਜਰ ਦੇ ਕੇ ਕਹਿ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, “ਲੈ ਇਹਨੂੰ ਵਰਤ ਲੈ, ਡਾਕਟਰ ਦੇ ਮੱਥੇ ਮਾਰ, ਕੰਮ ਕਰਾ।”

ਝਾਂਜਰ, ਜੀ ਮੈਂ ਹੱਟੀ ਵਾਲੇ ਲਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨੂੰ ਕਿਹਾ, “ਜਦੋਂ ਪੇਸ਼ੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਮੁੜਵਾ ਲੈਣੀ ਆ।” ਉਹ ਹੱਸਣ ਲੱਗਾ। ਉਹਨੂੰ ਹਰ ਕੋਈ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦਾ ਪਰ....।

ਪੇਸ਼ੇ ਲੈ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲ ਗਿਆ।

“ਕਿਉਂ ਬਾਬਾ ਬਣਿਆ ਕੰਮ?” ਉਹ ਐਨਕਾਂ ਵਿਚੀਂ ਝਾਕਿਆ। “ਕੰਮ ਕੀ ਬਣਨਾ ਜੀ” ਇਕ ਗੀਤ ਆ ਜੀ ਅਖੇ, ਸਾਧਾ, ਸਾਧਾ ਸਾਧਾ ਤੈਨੂੰ ਰਿਹਾ ਹੋਸਲਾ ਕਾਹਦਾ,

ਦੁਨੀਆ ਲੱਗਗੀ ਚਾਟਾਂ ‘ਤੇ

ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲ...ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਟਾਂ ‘ਤੇ।”

“ਬਾਬਾ ਜਿਹੜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਚਾਟਾਂ ‘ਤੇ ਲੱਗੀ ਉਹਦਾ ਕੀ ਕਰੀਏ?”

ਮੈਂ ਪੇਸ਼ੇ ਉਹਦੇ..ਮੱਥੇ ਮਾਰੇ। ਉਹਨੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੇ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਘੁੰਗੀ ਮਾਰਤੀ ਬਈ, ਇਹ ਪੈਂਟਰ ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਆ।

ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਘਰ ਨੂੰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਇਹ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਜਾਂ ਜਲਾਦ! ਬੰਦਾ ਮਰੇ ਭਾਵੇਂ ਜੀਵੇ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੀਸ ਚਾਹੀਦੀ ਆ। ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੇ ਸਹੁਰੀ ਦੇ ਕੰਜਰ....।”

ਮਨ ਫਿਰ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਾਰਮ ਲਿਆ ਕੇ ਫਿਰ ਘਰੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੇ। ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਬਿਨਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਣਨਾ। ਮੈਂ ਉਹਦੇ ਮੱਥੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਚਿਰ ਰੁਲਦੇ ਰਹੇ।

ਇਕ ਦਿਨ ਲੰਬੜਦਾਰ ਮਿਲਿਆ, ਉਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਮਨ ‘ਚ ਫਿਰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਈ।

ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋਇਆ ਘੁੰਮ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਆਲਾ ਜੋਰਾ ਕਾਮਰੇਡ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਉਹ ਦੁੱਖ ਪੁੱਛੀ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਉਹਨੂੰ ਸਰਪੰਚ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਦੱਸੀ। ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ, “ਸਰਪੰਚ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡ। ਆਪਣੇ ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਰਾਜਵੀਰ ਸਰਕਾਰ, ਜਿਹੜੇ ਸਰਕਾਰ ‘ਚ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਤੇਰਾ ਕੰਮ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਆ।”

ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ‘ਤੇ ਬਿਠਾ ਕੇ ਉਹਦੇ ਕੋਲ ਨੂੰ ਤੁਰ ਪਿਆ। ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਾਮਰੇਡ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਚਰਖੇ ‘ਚ ਵੜਿਆ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਰਾਹ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਗੁਣ ਗਾਈ ਗਿਆ। ਹਾਰ ਕੇ ਮੈਂ ਵੀ ਕਹੀ ਗਿਆ, “ਪੰਨ ਸੀ ਜੀ ਉਹ ਤਾਂ, ਉਹਨੇ ਦੇਸ਼ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾਤਾ।”

ਬਾਬੂ ਜੀ ਮਨ ‘ਚ ਆਖਾਂ, “ਬੰਦਾ ਸੀ ਉਹ ਬੈਗਣ। ਮੈਨੂੰ ਨੀ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ। ਭਗਤ ਸਿਉਂ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰਵਾਤਾ। ਰਾਜ ਗੋਰਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਬਾ ਕੇ ਰੰਗ ਲਾ ਤਾ। ਆਜ਼ਾਦੀ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਤੀ ਆ ਬੈਗਣ ਦੀ। ਮੈਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੋਂ ਨੰਗ ਬਣ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ। ਰਾਜਵੀਰ ਸਰਕਾਰ ਵਰਗੇ ਸਰਕਾਰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕੱਖਪਤੀ ਤੋਂ ਅਰਬਪਤੀ ਬਣਨਗੇ। ਰਾਜਵੀਰ ਦਾ ਬਾਪ ਲਿਬੜੇ ਆਲੇ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਟਾਂਗਾ ਵਾਹੁੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੂਛ ਏਨੀ ਮਾਰਦਾ ਗੱਲ-ਗੱਲ ਤੇ ‘ਜੀ ਸਰਕਾਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ, ਸਰਕਾਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ’ ਕਹਿਣ ਦੀ ਆਦਤ ਸੀ। ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਹਦਾ ਨਾਂ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਉਹਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਰਾਜਵੀਰ ਨੂੰ ਉਹਦੇ ਬਾਪ ਵਾਂਗ ਸਰਕਾਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਹਲਕਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਲਿਬੜੇ ਆਲੇ ਸਰਦਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਝਾੜਬਰਦਾਰ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਬਈ ਫਿਰ ਵੀ ਸਾਡੀ ਓ ਹਕੂਮਤ ਚੱਲੇ। ਮੁੜ ਇਹਨੇ ਪਿੰਡ ਨੀ ਦੇਖਿਆ ਅਰਬਾਂ ਪਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਲੀਡਰ ਆਪਣੀਆਂ ਤਨਖ਼ਾਹਾਂ ਭੱਤੇ ਵਧਾਈ ਜਾਂਦੇ ਨੇ। ਬੁੱਢਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਮਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਲੰਘਾਤੀ 250 ਰੁਪਈਆ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੋਚਦਿਆਂ ਮੈਂ ਤੇ ਕਾਮਰੇਡ ਰਾਜਵੀਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਠੀ ਜਾ ਬੈਠੇ। ਉਥੇ ਕਮਰੇ ‘ਚ ਹੋਰ ਬਥੇਰੇ ਲੋਕ ਉਹਨੂੰ ਮਿਲਣ ਨੂੰ ਬੈਠੇ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਰਾਜੇ ਦਾ ਦਰਬਾਰ ਹੋਵੇ।

ਇਕ ਨਿਪਾਲੀ ਚਾਹ ਦੇ ਗਿਆ। ਨਾਲ ਬਰਫੀ।

ਬਾਬੂ ਜੀ, ਬਹੁਤ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਵੀਰ ਹੱਥ ਜੋੜਦਾ ਆ ਕੇ ਖਾਲੀ ਕੁਰਸੀ ‘ਤੇ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਫਰਿਆਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਵਾਰੀ ਆਈ। ਮੈਂ ਰਾਜਵੀਰ ਦੀਆਂ ਸਿਫਤਾਂ ਦੇ ਪੁਲ ਬੰਨ ਦਿੱਤੇ। “ਸਰਕਾਰ ਜੀ ਪੰਨ ਹੋ ਤੁਸੀਂ ਤੇ ਪੰਨ ਏ ਬੋਡੀ ਸਰਕਾਰ। ਜਿੱਧਰ ਦੇਖੇ ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀ ਦੀਆਂ ਮੰਜ਼ਿਲਾਂ ਛੂਹ ਰਿਹਾ। ਤੁਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਿੱਥੋਂ ਤੋਂ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬਾ ਵੀ ਮੋਬਾਈਲ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਬੋਡੇ ਕੋਲ ਆ ਰਹੇ ਸੀ। ਸ਼ਹਿਰ ਆ ਕੇ ਕਾਮਰੇਡ ਜੋਰਾ ਸਿਉਂ ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ, “ਚੰਦ ਸਿਆਹ ਚੱਲ ਤੈਨੂੰ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦਿਖਾਵਾਂ।” ਇਹਨੇ ਬੈਂਕ ‘ਚ ਜਾ ਕੇ ਇਕ ਡੱਬੇ ਜਿਹੇ ‘ਚ ਕਾਰਡ ਪਾਇਆ ਬਟਨ ਦੱਬੇ ਪੇਸ਼ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀਆਂ ਛੂਹ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਰੱਕੀਆਂ....।”

ਰਾਜਵੀਰ ਹੱਥ ਖੜਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰਨ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਮੁਸਕਰਾਈ ਜਾਵੇ।

ਕਾਮਰੇਡ ਦੱਸਣ ਲੱਗਾ, “ਇਹ ਚੰਦ ਸਿਉਂ ਆ ਸਰਪੰਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਹਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਆਲੇ ਫਾਰਮਾਂ ‘ਤੇ ਸਾਈਨ ਨੀ ਕਰਦਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰਾ ਗਰੀਬ ਬੰਦਾ....।”

ਰਾਜਵੀਰ ਨੇ ਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਲੈ ਬਾਬਾ ਤੈਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਮਿਲਗੀ ਸਮਝ।”

ਬਾਬੂ ਜੀ, ਇਹ ਫਾਈਲ ਲੈ ਕੇ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਘਸ ਗਈਆਂ। ਇਕ ਦਿਨ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਬਾਬੂ ਕਹਿੰਦਾ, “ਬਾਬਾ ਵੰਡ ਕੁਝ ਤੇਰਾ ਕੰਮ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਿਹੜੀ ਬੈਂਕ ‘ਚ ਬੋਡੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਹੋਰ ਪੈਨਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਤੂੰ ਉਥੇ ਖਾਤਾ ਖੁਲਵਾ ਲੈ।”

ਫਿਰ ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਂ ਬੈਂਕ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਥੇ ਸੌ ਪੰਗੇ-ਕਦੇ ਗਵਾਹ ਲਿਆਓ, ਕਦੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਲਿਆਓ। ਮੈਂ ਦੇ ਕੇ ਖਾਤਾ ਖੁਲਾਇਆ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਬੈਂਕ “ਪੰਨ ਓ ਤੁਸੀਂ...ਪੰਨ ਓ ਤੁਸੀਂ” ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ, “ਬਾਬਾ ਅਜੇ ਆਈ ਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ।”

ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਰੋਟੀ ਲਈ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਜੁਗਾੜ ਕਰੀ ਜਾਈਦੇ ਨੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਦੇ ਨੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ, ਪੰਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪੰਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੇ। ਉਹ ਧੜਾ-ਧੜ ਜਵਾਨ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਸੁਖੀ ਵਸੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ, “ਮੇਰੀ ਓ ਤੁਸੀਂ” ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ, “ਬਾਬਾ ਅਜੇ ਆਈ ਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ।”

ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਰੋਟੀ ਲਈ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਜੁਗਾੜ ਕਰੀ ਜਾਈਦੇ ਨੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਦੇ ਨੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ, ਪੰਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪੰਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੇ। ਉਹ ਧੜਾ-ਧੜ ਜਵਾਨ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਸੁਖੀ ਵਸੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ, “ਮੇਰੀ ਓ ਤੁਸੀਂ” ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ, “ਬਾਬਾ ਅਜੇ ਆਈ ਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ।”

ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਰੋਟੀ ਲਈ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਜੁਗਾੜ ਕਰੀ ਜਾਈਦੇ ਨੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਦੇ ਨੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ, ਪੰਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪੰਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੇ। ਉਹ ਧੜਾ-ਧੜ ਜਵਾਨ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਸੁਖੀ ਵਸੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ, “ਮੇਰੀ ਓ ਤੁਸੀਂ” ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ, “ਬਾਬਾ ਅਜੇ ਆਈ ਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ।”

ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਰੋਟੀ ਲਈ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਜੁਗਾੜ ਕਰੀ ਜਾਈਦੇ ਨੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਦੇ ਨੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ, ਪੰਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪੰਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੇ। ਉਹ ਧੜਾ-ਧੜ ਜਵਾਨ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਸੁਖੀ ਵਸੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ, “ਮੇਰੀ ਓ ਤੁਸੀਂ” ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ, “ਬਾਬਾ ਅਜੇ ਆਈ ਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ।”

ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਰੋਟੀ ਲਈ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਜੁਗਾੜ ਕਰੀ ਜਾਈਦੇ ਨੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਦੇ ਨੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ, ਪੰਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪੰਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੇ। ਉਹ ਧੜਾ-ਧੜ ਜਵਾਨ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਸੁਖੀ ਵਸੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ, “ਮੇਰੀ ਓ ਤੁਸੀਂ” ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ, “ਬਾਬਾ ਅਜੇ ਆਈ ਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ।”

ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਜੀ ਮੈਂ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਾ ਖਹਿੜਾ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਰੋਟੀ ਲਈ ਨਿੱਕੇ ਮੋਟੇ ਜੁਗਾੜ ਕਰੀ ਜਾਈਦੇ ਨੇ। ਮੇਰਾ ਮਤਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਰਵਾਈ ਦੇ ਨੇ। ਬਾਬੂ ਜੀ, ਪੰਨ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤ ਤੇ ਪੰਨ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੰਮਣ ਵਾਲੇ। ਉਹ ਧੜਾ-ਧੜ ਜਵਾਨ ਹੋਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਹੈ ਤਾਂ ਜੁੱਤੀਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਧੀ ਸੁਖੀ ਵਸੇ ਤਾਂ ਕਹਿਣਗੇ, “ਮੇਰੀ ਓ ਤੁਸੀਂ” ਕਰਨ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ, “ਬਾਬਾ ਅਜੇ ਆਈ ਨੀ ਪੈਨਸ਼ਨ।”

ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਦਰਿਆ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਭਾਗ - 1

ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੁੱਸਾ

“ਚਲੋ, ਠੀਕ ਐ।” ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਚਾਂਵਲਦਿਆਂ ਇਕ ਪੁੱਠੀ ਫਲਾਂਗ ਲਾਈ ਅਤੇ ਦੌੜ ਕੇ ਖੁਰਪਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆਇਆ।

ਫੱਤੇ ਨੇ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਰੱਸੀ ਕੱਢੀ, ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਗੁਰਮੁਖ ਦੇ ਪੱਟਾਂ ਦੁਆਲੇ ਸੁੰਬੀ ਲਪੇਟੀ, ਖੋਹਲ ਕੇ ਰੱਸੀ ਦਾ ਘੇਰਾ ਮਿਣਿਆ।

“ਲੈ ਬਈ, ਇਕ ਗਿੱਠ ਤੇ ਚਾਰ ਉਂਗਲਾਂ।”

“ਹੁਣ ਬਾਪੂ, ਮੇਰੇ ਮਿਣ।” ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਨੀਕਰ ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਿਆਂ ਜੋਸ਼ ਜਿਹੇ ਵਿਚ ਆਖਿਆ। ਜਦੋਂ ਫੱਤੇ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪੱਟ ਦੁਆਲੇ ਰੱਸੀ ਲਪੇਟੀ। ਉਸ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੱਤ ਅਕੜਾ ਲਈ। ਸੁਰਮੁਖ ਨੇ ਝੱਟ ਰੌਲਾ ਪਾ ਦਿੱਤਾ,

“ਮੈਂ ਨੀ ਬਾਪੂ, ਇਹ ਚਲਾਕੀ ਕਰਦਾ ਐ।”

“ਚਲਾਕੀ ਆਪਾਂ ਕਰਨ ਦਿਨੇ ਆਂ।” ਉਸ ਭੇਰਾ ਕੂ ਰੱਸੀ ਹੋਰ ਕੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਕਸੀਸ ਵੱਟੀ, ਪਰ ਉਸ ਜਾਹਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ। ਫੱਤੇ ਨੇ ਰੱਸੀ ਮਿਣੀ ਤਾਂ ਉਂਗਲ ਕੂ ਵਧ ਸੀ। ਬਖਸ਼ੀ ਚਾਅ ਵਿਚ ਨੱਚਣ-ਟੱਪਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਬਾਪੀ ਮਾਰਦਿਆਂ ਸੁਰਮੁਖ ਵਲ ਹੱਥ ਕਰਕੇ ਉੱਚੀ ਬੋਲਿਆ,

“ਕਿਉਂ? ਹੁਣ ਬੋਲ! ਪੱਟ ਕੀਹਦੇ ਮੋਟੇ ਐ? ਤੂੰ ਸ਼ਿਲਤੋ-ਜੀਏ ਮੇਰੀ ਰੀਸ ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਲੱਗੀ। ਅਖੇ ਬਾਪੂ, ਬਖਸ਼ੀ ਦੀ ਫਾਂਟ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਈ। ਨਾ ਹੁਣ ਬੋਲ। ਵੱਡਾ ਚੌਧਰੀ।”

“ਓ ਭਾਈ ਕੋਈ ਖਾਸ ਫਰਕ ਨਹੀਂ!” ਫੱਤੇ ਨੇ ਸੁਲਾਹ-ਸਫਾਈ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਬਖਸ਼ੀ ਉਸ ਦੀ ਅਣਸੁਣੀ ਕਰਕੇ ਬਾਘੀਆਂ ਪਾਈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸੁਰਮੁਖ ਉਸ ਨੂੰ ਇਉਂ ਚਾਂਭੜਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਨੂੰ ਝੱਲ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਉਹ ਉੱਠ ਕੇ ਉਹਨੂੰ ਚਿੰਬੜ ਗਿਆ। ਹੇਠ-ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਛੋਲਿਆਂ ਦੇ ਕਈ ਬੂਟੇ ਮਿਧ ਸੁੱਟੇ। ਫੱਤਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਦਿਆਂ, ਹਾਸੇ ਨਾਲ ਲੋਟ-ਪੋਟ ਹੋਇਆ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, “ਉਇ ਕੱਜਰੇ! ਛੋਲਿਆਂ ਦਾ ਕਿਉਂ ਨਾਸ ਮਾਰਦੇ ਓ! ਬੋਡੀ ਮਾਂ ਚਾਹ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਐ! ਲੜ੍ਹਗੀ! ਫਾਹਿਤਿ।” ਪਰ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵਲ ਝੁੱਟੀਆਂ ਕਰ ਕਰ ਪੈਂਦੇ ਸਨ। ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਲਾਲ-ਰੌਤੇ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਬਖਸ਼ੀ ਪਸੀਨੇ ਨਾਲ ਗੱਥ ਹੋਇਆ ਭਾਫਾਂ ਛੱਡ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥ ਢਾਕਾਂ ‘ਤੇ ਰੱਖੀ ਜੇਤੂ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਮੁਸਕਰਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

“ਸ਼ੇਰਾ ਹੁਣ ਕੰਮ ਵੀ ਨਬੋੜੀ।” ਫੱਤੇ ਨੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਪੁਚਕਾਰਿਆ, “ਤੇਰੀ ਝੰਡੀ ਤਾਂ ਹੁਣ ਹੋ ਈ ਗਈ ਐ!”

ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਖੁਰਪਾ ਚੁਕਦਿਆਂ ਫਿਰ ਫੁੰਕਾਰਾ ਮਾਰਿਆ,

“ਮੁੜਕੇ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਰੋਹਬ ਜਮਾਉਂਦਾ?”

ਸੁਰਮੁਖ ਉਹਦੇ ਵਲ ਕੁਸੈਲਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਝਾਕਿਆ, “ਜਾਹ ਬੈਠਾ ਰਹਿ ਉਇ, ਚੱਠੁਆ ਜਿਆ! ਬਾਪੂ ਨੇ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਰੈਤ ਕੀਤੀ ਐ।”

“ਨਾ ਸੁੱਖੁ।” ਫੱਤੇ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਉਤਰੇ ਹੋਏ ਚਿਹਰੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, “ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਪੁੱਤ, ਤੁਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਇਕੋ-ਜੇ ਓ।”

“ਇਕੋ - ਜੇ ਆ, ਤੂੰ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਰੈਤ ਕਿਉਂ ਵਰਤੀ।”

ਸੁਰਮੁਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰਿਝਦਾ ਵਿਤਕਰਾ ਉਸਦੇ ਬੋਲ ਵਿਚੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਗਿਆ, “ਦਸੂੰ ਬੋਬੇ ਨੂੰ ਬਈ ਬਾਪੂ ਨੇ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ।” ਉਸ ਸੱਚੀ-ਮੁੱਚੀ ਅੱਖਾਂ ਭਰ ਲਈਆਂ।

“ਕੁੱਟਿਆ ਕਦੋਂ ਐ ਓਇ, ਕੁੱਟਿਆ!” ਫੱਤੇ ਨੇ ਨਿੱਕਾ ਨਿੱਕਾ ਹੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਨਾ ਮੇਰਾ ਸ਼ੇਰ, ਐਵੇਂ ਨਹੀਂ ਲਾਈ-ਬੁਝਾਈ ਕਰੀਦੀ!”

“ਦੱਸ ਦੇਣ ਦੇ ਤੂੰ ਬਾਪੂ ਇਹਨੂੰ।” ਬਖਸ਼ੀ

ਨੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਪਕਰੋੜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਿਆਉਂਦਿਆਂ ਰੜਕਵੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, “ਫੇਰ ਬੋਬੇ ਸਾਨੂੰ ਫਾਹੇ ਟੰਗ ਦੂਗੀ। ਬੋਬੇ ਸਾਡੇ ‘ਤੇ ਠਾਣੇਦਾਰ ਲੱਗੀ ਐ।”

“ਇਹ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਠਾਣੇਦਾਰ ਲੱਗੀ ਐ ਜਾਂ ਹੌਲਦਾਰ ਲੱਗੀ ਐ। - ਅਹੁ ਆਉਂਦੀ ਐ ਬੋਬੇ! - ਹੋ ਜੋ ਤਕੜੇ।”

ਸੁਰਮੁਖ ਦੇ ਆਖਣ ਦੀ ਦੇਰ ਸੀ, ਫੱਤਾ ਤੇ ਬਖਸ਼ੀ ਫਟਾ ਫਟ ਪਿੰਡ ਵਲ ਝਾਕੇ। ਬਿਸ਼ਨ ਕੁਰ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਚਾਹ ਵਾਲਾ ਗੜਬਾ ਤੇ ਰੋਟੀਆਂ ਰੱਖੀ ਡੰਡੀ ਡੰਡੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀ।

“ਹੁਣ ਮਸੇਸਾ ਜਿਆ ਮੂੰਹ ਕਰ ਲੋ।”

“ਬਾਪੂ, ਤੂੰ ਚਿੱਤਾ ਨਾ ਕਰ।” ਬਖਸ਼ੀ ਨੇ ਸਿਆਣਿਆਂ ਵਾਂਗ ਆਖਿਆ, “ਬੋਬੇ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰ ਦਉਗੀ?”

“ਇਹ ਤਾਂ ਹੁਣੇ ਪਤਾ ਲਗ-ਜੁਗਾ।”

ਸੁਰਮੁਖ ਨੇ ਕਾਹਲੀ ਨਾਲ ਖੁਰਪਾ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ, ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਟਪੂਸੀਆਂ ਵਿਚ ਕਰਦਿਆਂ ਗਾਇਆ, “ਦਾਣੇ ਚੌਬੂ, ਵਟਣਾ ਚੌਤੇ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੂ! ਲੱਗੂ ਬਈ ਲੱਗੂ!”

“ਸੁੱਖੁ, ਐਵੇਂ ਵਾਧੂ ਭਕਾਈ ਨਾ ਕਰੀ, ਸ਼ੇਰ! ਕਿਤੇ ਬਾਤ ਦਾ ਬਤੰਗੜ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇ।”

“ਇਹ ਤਾਂ ਹੁਣ ਬਣੁੰਗਾ ਈ, ਉਦੋਂ ਤੂੰ ਨਾ ਇਹਦਾ ਪੱਖ ਪੂਰਦਾ।”

ਬਿਸ਼ਨ ਕੁਰ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚੀ ਹੀ ਸੀ। ਸੁਰਮੁਖ ਨੇ ਰੰਬਾ ਪਾਸੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮੁਹਾਰਨੀ ਪੜਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, “ਬੋਬੇ, ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਬਾਪੂ ਨੇ ਕੁੱਟਿਆ। ਅਖੇ ਤੂੰ ਬਖਸ਼ੇ ਨਾਲੋਂ ਬੋੜਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਐਂ ਨਾਲੇ ਇਹਦੇ ਨਾਲ ਰੈਤ ਕਰਕੇ ਇਹਨੂੰ ਤਕੜਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਤੂੰ ਤਾਂ ਰੋਗ ਦਾ ਕੁੱਜਾ ਐਂ।”

ਬਿਸ਼ਨ ਕੁਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਲ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਝਾਕੀ। ਫੱਤੇ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਉੱਤੇ ਮੁਸਕਾਣ ਵੇਖ ਕੇ ਬੋਲੀ ਕੁਝ ਨਾ। ਸੁਰਮੁਖ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਪਰ ਬੋਬੇ ਦਾ ਪੀਡਾ ਮੂੰਹ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ

ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਫੱਤੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, “ਕਿੰਨਾ ਕੂ ਨਿੱਬੜ ਗਿਆ, ਕੰਮ?”

ਕੰਮ ਤਾਂ ਨਿੱਬੜ ਜਾਊਗਾ, ਇਹ ਵਿਚਾਲੇ ਈ ਲੜਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਐ। ਫੇਰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਹੋ ਗਿਆ, ਐਸ ਖੱਤੇ ਵਿਚ ਆਹ ਕਿਆਰਾ ਈ ਰਹਿੰਦਾ ਐ।”

“ਅਸੀਂ ਲੜਦੇ ਆਂ।” ਸੁਰਮੁਖ ਕੁਸਕਿਆ, “ਬੋਬੇ, ਸਾਨੂੰ ਬਾਪੂ ਈ ਲੜਾਉਂਦਾ ਐ।” ਬਿਸ਼ਨ ਕੁਰ ਨੇ ਸੁਰਮੁਖ ਵਲ ਟਿੱਕਵੀਂ ਨਜ਼ਰ ਵੇਖਿਆ। ਪੋਣੇ ਨਾਲ ਗੜਬਾ ਫੜ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਚਾਹ ਪਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਬੋਲੀ,

“ਬਾਬਾ ਵਰਿਆਮਾ ਆਇਆ ਸੀ!” ਫੱਤੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਵਲ ਦੇਖਿਆ। “ਕੰਮ ਤਾਂ ਕੋਈ ਦੱਸ ਕੇ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਤੌਰ ਦੱਸਦੇ ਸੀ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਈ ਹੈਗੀ।”

“ਹੋਰ ਨੂੰ ਕੁਸ਼ ਬੋਲਿਆ?”

“ਨਹੀਂ! ਕਹਿੰਦਾ ਸੀ, ਫੱਤਾ ਮੈਨੂੰ ਆਥਣੇ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲੇ। ਮੇਖਿਆ, ਬਾਬਾ ਜੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਐ ਤਾਂ ਭੋਡੀ ਆਲੇ ਖੋਤ ਛੋਲੇ ਗੁੱਡਦੇ ਐ! ਕਹਿੰਦਾ, ਨਹੀਂ ਏਨੀ ਕਾਹਲੀ ਵੀ ਕੋਈ ਨੂੰ।”

ਫੱਤਾ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ। ਸਿਰਫ ਚਾਹ ਦੀਆਂ ਘੁੱਟਾਂ ਭਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਟਿਕੇ ਹੋਏ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਕਿਧਰੋਂ ਕਿਧਰੋਂ ਤਿੱਤਰ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁੰਡੇ ਹੁਣ ਗੰਭੀਰ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਰਹੇ ਸਨ।

“ਮੈਨੂੰ ਦੀਹਦੀ ਐ।” ਬਿਸ਼ਨ ਨੇ ਸਹਿਜ ਨਾਲ ਗੱਲ ਤੋਰੀ, “ਮੱਲੂ ਕਿਆ ਨਾਲ ਨਾ ਕੋਈ ਅਲਸੇਟ ਪੈ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।”

“ਕੀ ਪਤਾ?” ਫੱਤੇ ਨੇ ਐਵੇਂ ਖਲਾਅ ਵਿਚ ਵੇਖਦਿਆਂ ਹੌਲੀ ਜਿਹੀ ਆਖਿਆ, “ਚਾਚੇ ਵਰਿਆਮੇ ਦਾ ਕਿਤੇ ਇਕ ਕੰਮ ਹੁੰਦੇ ਐ।”

“ਮਹਾਜਨਾਂ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਨਾ ਹੋਵੇ।” ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਫਿਕਰ ਨਾਲ ਝੰਬਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫੱਤੇ ਨੇ ਬਾਟੀ ਵਿਚੋਂ ਅਖੀਰਲੀ ਘੁੱਟ ਭਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲਾ ਝਗੜਾ ਤਾਂ ਇਕ ਦਿਨ ਪੈਣਾ ਈ ਐ। ਮੱਲੂ ਦਾ ਜੀਤੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਉੱਠਿਆ ਵੈਲੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਐ! ਏਧਰ ਮਹਾਜਨ ਵੀ ਮਾੜੇ-ਮੋਟੇ ਨੂੰ।” ਉਹ ਵੀ ਅਲਾਕੇ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸ਼ਾਹਕਾਰ ਨੇ।

“ਕਿਤੇ ਸੰਨ੍ਹੇ-ਸੰਨ੍ਹੇ ਆਪਾਂ ਗਰੀਬ ਨਾ ਮਾਰੇ ਜਾਈਏ।”

“ਬਿਸ਼ਨ ਕੁਰ ਬਾਟੀਆਂ ਮਾਂਜਣ ਲਗ ਪਈ, ਫੱਤਾ ਇੰਜ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਝ ਸੋਚਦਾ ਹੋਵੇ। ਬਿਸ਼ਨ ਕੁਰ ਤਾਂ ਘਰ ਨੂੰ ਚਲੀ ਗਈ, ਫੱਤਾ ਸੋਚਾਂ ਵਿਚ ਪਿਆ, ਗੋਡੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਚਾਚਾ ਵਰਿਆਮਾ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰ-ਕਬੀਲੇ ਵਿਚੋਂ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਵੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਡਰ ਤੇ ਸਫਾ ਜੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਗਰੀਬਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਉਹ ਮੋਢਾ ਡਾਹ ਕੇ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਹੋਏ ਨੰਬਰਦਾਰਾਂ ਦੇ ਗਭਰੀਟ ਜਿਹੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਚਮਿਆਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਦੀ ਖੋਤ ਵਿਚ ਖਿੱਚ-ਧੂਹ ਕੀਤੀ।

ਕੁੜੀ ਰੋਂਦੀ-ਕੁਰਲਾਉਂਦੀ ਘਰ ਆ ਗਈ। ਚਮਿਆਰਾਂ ਨੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਕੋਲ ਆ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ। ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਘੁਰ-ਘੁੱਪ ਕਰਦਿਆਂ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਨਿਮਾਣਾ ਜਿਹਾ ਬਣਦਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਫੀ ਮੰਗ ਲਈ। ਵਰਿਆਮੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤੀ ਦੇਰ ਚੁੱਪ ਨਾ ਰਿਹਾ ਗਿਆ।

“ਸ਼ਾਬਾਸ਼ੋ ਬੋਡੇ ਨਿਆਂ ਦੇ! ਜੇ ਹੈ-ਈ ਮਾਫੀ ਦੇਣੀ ਐ, ਇਕ ਮੈਂ ਫੜ ਲੈਨਾ ਆਂ। ਮੈਂ ਵੀ ਕੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਾ ਕੇ ਮਿੰਨਤ ਕਰ-ਲੂਂਗਾ।”

ਚੌਧਰੀ, ਵਰਿਆਮੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਲ ਵੇਖਣ ਲੱਗੇ। ਪਰ ਬੋਲ ਕੁਝ ਨਾ ਸਕੇ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਵਿਚ ਸੌ ਘੜਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੈ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਵਰਿਆਮਾ ਏਨੀ ਆਖ ਕੇ ਆਪਣੀ

ਡਾਂਗ ਚੁੱਕ ਕੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਾਫੀ ਵਾਟ ਨਾ ਲੰਘਿਆ, ਉਤਨਾ ਸਮਾਂ ਲੋਕ ਬਿੱਟ ਬਿੱਟ ਉਸ ਦੀ ਪਿੱਠ ਵਲ ਵੇਖਦੇ ਰਹੇ। “ਇਹਦੇ ਸਿੱਧਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਣੀਏ ਹੱਥ ਆਏ ਹੋਏ ਐ!” ਉਹ ਸਾਰੇ ਆਪ ਮੁਹਾਰੇ ਬੋਲਣ ਲੱਗ ਪਏ, “ਪੇਸੇ ਬਟੋਰ ਬਟੋਰ ਤਜ਼ਰੀਆਂ ਭਰੀ ਜਾਂਦਾ ਐ! ਫੱਤੇ ਕਮਲੇ ਨੂੰ ਈ ਮੱਲੂਕਿਆਂ ਨਾਲ ਡੁਹਾ ਡੁਹਾ ਮਾਰੀ ਜਾਂਦਾ।”

“ਇਕਲਾ ਬਾਣੀਆ ਤੇ ਫੱਤਾ ਈ ਕਿਉਂ?” ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੇ ਆਖਿਆ, “ਪਿੰਦੂ ਵੀ ਕੁਕਿਆਂ ਦੇ ਡੋਲ ਵਾਂਗੂੰ ਏਸੇ ਨੇ ਮਾਂਜਿਆ! ਕਦੇ ਮੈਲੀ-ਜੀ ਮਹਿੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਕਦੇ ਹਾਰਿਆ ਹੋਇਆ ਬਲਦ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ! ਜ਼ਮੀਨ ਲਿਖਾਈ ਜਾਂਦਾ ਐ।”

“ਬਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਲੈਂਦਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ! ਇਹ ਤਾਂ ਰੱਬ ਨੂੰ ਈ ਪਤਾ- ਪਰ ਬੰਦਾ ਉਂ ਜਬੋ ਵਾਲਾ ਐ।” ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਜ਼ੁਰਗ ਨੇ ਵਰਿਆਮੇ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿਚ ਬੋਲਦਿਆਂ ਉੱਚੀ ਆਖਿਆ, “ਉਦੋਂ ਮਾਹਲੇ ਕੀ ਕੁੜੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵੇਲੇ ਏਸੇ ਨੇ ਈ ਪਿੰਡ ਦੀ ਇੰਜਤ ਰੱਖੀ ਸੀ। ਅਖੇ ਹਾਂ ਹਾਂ ਘੋੜੀ ਦੇ ਟੂਮਾਂ ਬੋੜੀਆਂ ਪਾਈਆਂ। ਸਾਲਿਆਂ ਨੇ ਘੋੜੀ ਜੂਹ ਵਿਚੋਂ ਛਮਕ ਮਾਰ ਕੇ ਮੋੜ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਵਰਿਆਮਾ ਈ ਸੀ! ਨੱਕ ਨਾਲ ਲਕੀਰਾਂ ਕਢਵਾਈਆਂ ਅਗਲਿਆਂ ਤੋਂ।

ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਘਰੜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ। ਵਰਿਆਮਾ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਫੱਤੇ ਨੇ ਬੂਹੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਚਾਚੀ ਖੋਸ ਦਾ ਝੁੰਬ ਮਾਰੀ ਅੰਦਰ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਕੇ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਰਿੜਕਣੇ ਉੱਤੇ ਬਠਲੀ ਲਾਹ ਕੇ ਦੁੱਧ ਵਧਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਸਬਾਤ ਵਿਚ ਖਮੋਸ਼ੀ ਛਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਿੜਕਣੇ ਵਿਚ ਮਧਾਣੀ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਖੜਕਾ ਵੀ ਸੁਣਿਆ।

“ਹਰੇ।” ਵਰਿਆਮੇ ਨੇ ਰਤਾ ਕਰੜੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, “ਚਾਹ ਤਾਂ ਲਿਆ।”

ਹਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਆਖੇ ਉੱਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਫੱਤੇ ਨੂੰ ਚਾਚੀ ਦੀ ਠਿਪਕਣੀ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਰਮੇ ਵਾਂਗ ਵਹਿੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਫੇਰ ਉਸ ਵਰਿਆਮੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਰਜਾਈ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸਿੱਧਾ ਛੱਤ ਵਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਕੰਨ ਵਲੇਟ ਗਏ। ਦਿਨ ਛਿਪੇ ਫੱਤਾ ਵਰਿਆਮੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਗਿਆ। ਉਹ ਡਾਂਗ ਸਿਰਹਾਣੇ ਰੱਖੀ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਪਿਆ, ਸਿੱਧਾ ਅਸਮਾਨ ਵਲ ਝਾਕ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਫੱਤਾ ਜਾ ਕੇ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਬਹਿ ਗਿਆ।

“ਚਾਚਾ, ਕੀ ਗੱਲ ਪਿਆ ਐ? ਕਿਤੇ ਢਿੱਲਾ-ਮੱਠਾ ਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋ ਗਿਆ?”

ਵਰਿਆਮਾ ਉੱਠ ਕੇ ਬੈਠਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, “ਢਿੱਲਾ-ਮੱਠਾ ਮੈਂ ਕੀ ਹੋਣਾ ਐ! ਮੈਂ ਤਾਂ ਜਿਉਂ ਜੰਮਿਆਂ ਕਦੇ ਸਿਰ ਵੀ ਨੂੰ ਦੁਖਿਆ।” ਫੇਰ ਚੌਕੇ ਵਲ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ, “ਗੱਜੇ ਦੀ ਮਾਂ, ਐਬੋਂ ਦੋ ਛੋਟੇ ਦੁੱਧ ਲਿਆ।” ਉਧਰੋਂ ਹੰਗਾਰਾ ਉਡੀਕਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਫੱਤੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, “ਮੈਂ ਅੱਜ ਸਿੱਧਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆਂ, ਗਿਆਨ ਚੰਦ ਆਂਹਦਾ ਸੀ ਅਖੇ ਕੁਸ਼ ਦਿਨ ਹੋਏ, ਮੱਲੂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਦਮਾਸ਼ ਜੀਤੂ ਧਮਕੀ ਦੇ ਕੇ ਗਿਆ, ਪੈਲੀ ਦੀ ਝਾਕ ਖੁਸ਼ੀ ਰੱਖੋ! ਅਖੇ ਮੈਂ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਈ ਵਾਹ ਲੈਣੀ ਐ!”

“ਇਉਂ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਉਹ ਕਿਵੇਂ ਵਾਹ-ਲੂ?”

“ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨੂੰ!” ਵਰਿਆਮੇ ਨੇ ਘਰ ਵਾਲੀ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਫੜ ਲਿਆ। ਫੱਤੇ ਨੇ ਦੁੱਧ ਫੜਦਿਆਂ ਮੋਹ ਨਾਲ ਪੁੱਛਿਆ, “ਹੋਰ ਚਾਚੀ, ਸ਼ਰੀਰ ਤਾਂ ਤਕੜਾ ਰਹਿੰਦਾ ਐ।”

“ਕਿਰਪਾ ਐ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਫੱਤਿਆ! ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਦੇਹ।”

ਵਰਿਆਮੇ ਨੇ ਛੋਟਾ ਮੂੰਹ ਲਾ ਕੇ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਘੁੱਟ ਭਰ ਕੇ ਫਿਰ ਆਖਿਆ, “ਇਥੇ ਪੁੱਛਦਾ ਕੌਣ ਐ? ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਭੈਣ ਦੇਣਿਆਂ ਨੇ ਕਰਾੜਾਂ ਵਿਰੁਧ ਹੁਕਮ ਦੇ-ਤਾ ਬਈ ਬਾਣੀਏ ਜੱਟਾਂ ਦੀ ਪੈਲੀਆਂ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਸਕਦੇ।”

“ਪਰ ਇਹਨੂੰ ਤਾਂ ਜੁਗੜੇ ਹੋ-ਗੇ, ਗਹਿਣੇ ਹੋਈ ਨੂੰ।”

“ਜੇ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਵਾਹ ਗਏ, ਪੁਛਣਾਂ ਕੀਹਨੇ ਐ?” ਵਰਿਆਮੇ ਨੇ ਸਾਰਾ ਦੁੱਧ ਪੀ ਕੇ ਛੋਟਾ ਬੋਲੇ ਰੱਖਦਿਆਂ ਠਹਿਰਾ ਕੇ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਿਆ, “ਨਾਲੇ ਤੇਰੇ ਹੱਥੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਊ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਪੰਜ ਕਰੋ, ਪੰਜਾਹ ਕਰੋ, ਕਰਾੜ ਤੇਨੂੰ ਪੁੱਛਦੇ ਬੋੜੇ ਐ।”

“ਇੰਜ ਮੈਂ ਖੰਘਣ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ।”

“ਤੂੰ ਕਾਇਮ ਰਹੀਂ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਮਗਰ ਆਂ-ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਬਾਂਹ ਫੜੀ ਆ ਭੜੀਜ! ਮੱਲੂ ਕਿਆਂ ਦੀ ਕੰਜਰਾਂ ਦੀ ਕੀ ਸੱਤਿਆ! ਤੇਰੀ ‘ਵਾ ਵਲ ਵੀ ਝਾਕ ਜਾਣ। ਮੱਲੂ ਦੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੰਡੇ ਕੌਣ ਕਹਿੰਦਾ ਐ। ਸਾਲੇ ਛੀਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ।”

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਾਝਰੇ ਹੀ ਫੱਤਾ ਫਿਰ ਆ ਗਿਆ। ਮੂੰਹ-ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਵਰਿਆਮਾ ਅਜੇ ਬਿਸਤਰੇ ਵਿਚ ਹੀ ਪਿਆ ਸੀ। ਚਾਚੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਨੂੰ ਪੱਠੇ ਪਾਉਂਦੀ ਫਿਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਵਰਿਆਮਾ ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ, ਜੰਗਲ ਪਾਣੀ ਜਾ ਕੇ ਫਿਰ ਲਫ਼ ਦੱਬ ਕੇ

ਪੈ ਗਿਆ ਸੀ। ਫੱਤਾ ਬੈਠਦਿਆਂ ਸਾਰ ਝੁਕ ਕੇ ਘੁਸਰ-ਮੁਸਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ, “ਕੌਣ ਦੱਸਦਾ ਐ?” ਵਰਿਆਮਾ ਇਕ ਦਮ ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਉਠ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ।

“ਰਾਤ ਤੇਰੀ ਨੂੰਹ ਸੁਣ ਕੇ ਆਈ ਐ। ਉਹ ਘੁਮੰਡੀ ਕੇ ਕੋਈ ਕੰਮ ਗਈ ਸੀ। ਉਧਰਲੇ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਬਾਂ ਹੋਈ ਪਈ ਐ, ਅਖੇ ਮੱਲੂਕਿਆਂ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹ ਵੀ ਲਈ।”

“ਹਾਂ ਵਾਹ-ਲੀ ਜ਼ਮੀਨ।” ਵਰਿਆਮੇ ਨੇ ਚੌਬ ਕੇ ਆਖਿਆ।

“ਹਲ ਜੋੜਨਾ ਸੌਖਾ ਪਿਆ। ਜੇ ਛੀਬਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹ ਗਈਆਂ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਫੇਰ ਜਿਉਂਦੇ ਈ ਮਰ-ਗੇ।”

“ਮੈਂ ਰਾਤ ਏਥੇ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਟੁੱਕ ਖਾ ਕੇ ਖੋਤ ਗੋੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਆਇਆਂ, ਮਖਾ ਕੀ ਐ, ਜੀਤੂ ਕੰਜਰ ਕਿਤੇ ਹੱਥ ਈ ਨਾ ਕਰ

ਗਿਆ ਹੋਵੇ।”

“ਫੇਰ...?” ਵਰਿਆਮੇ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸਾਹ ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

“ਫੇਰ ਕੀ, ਜ਼ਮੀਨ ਤਾਂ ਅਜੇ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਈ ਐ। ਬੋਝੜ ਖੜੀ ਐ।”

ਵਰਿਆਮੇ ਨੇ ਲੋਫ਼ ਦਾ ਲੜ ਚੁੱਕ ਕੇ ਹੁਲਾਰਿਆਂ ਹੱਸ ਕੇ ਆਖਿਆ, “ਤੂੰ ਤਾਂ ਕਮਲਾ ਐ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਹ ਲੈਣੀ ਮਖੌਲ ਦੀ ਘੰਗਰੀ ਐ, ਜਿਹੜਾ ਜਣਾ-ਖਣਾ ਪਾ ਕੇ ਨੱਚ ਲਉ।” ਮੰਜੇ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਲੰਮਾਂ ਪੈਦਿਆਂ ਉਹ ਫਿਰ ਬੋਲਿਆ, “ਤੂੰ ਚਿੱਤੋਂ ਵਹਿਮ ਮੁਕਾ ਦੇ। ਮੇਰੇ ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਮੱਲੂ ਦੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਪੈਲੀ ਦੇ ਨੇੜ ਦੀ ਨੂੰ ਲੰਘ ਸਕਦੀਆਂ! ਵਿਚ ਵੜਨਾ ਤਾਂ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਐ।”

ਕਿੱਕਰ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਘਰੜ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਕੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਏ। ਵਰਿਆਮਾ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ। ਫੱਤੇ ਨੇ ਬੂਹੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ। ਚਾਚੀ ਖੋਸ ਦਾ ਝੁੰਬ ਮਾਰੀ ਅੰਦਰ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲ ਸਰਸਰੀ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਕੇ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਰਿੜਕਣੇ ਉੱਤੇ ਬਠਲੀ ਲਾਹ ਕੇ ਦੁੱਧ ਵਧਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਸਬਾਤ ਵਿਚ ਖਮੋਸ਼ੀ ਛਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਰਿੜਕਣੇ ਵਿਚ ਮਧਾਣੀ ਪਾਉਂਦਿਆਂ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਖੜਕਾ ਵੀ ਸੁਣਿਆ।

“ਹਰੇ।” ਵਰਿਆਮੇ ਨੇ ਰਤਾ ਕਰੜੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਿਆ, “ਚਾਹ ਤਾਂ ਲਿਆ।”

ਹਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਆਖੇ ਉੱਠ ਕੇ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਗਈ। ਫੱਤੇ ਨੂੰ ਚਾਚੀ ਦੀ ਠਿਪਕਣੀ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਵਰਮੇ ਵਾਂਗ ਵਹਿੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਈ। ਫੇਰ ਉਸ ਵਰਿਆਮੇ ਵਲ ਵੇਖਿਆ, ਉਹ ਰਜਾਈ ਵਿਚ ਪਿਆ ਸਿੱਧਾ ਛੱਤ ਵਲ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਵਰਿਆਮੇ ਦਾ ਖੁਰਦਰਾ ਚਿਹਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਭੈੜਾ ਜਾਪਿਆ। ਫੱਤੇ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਇਆ, ਵਰਿਆਮਾ ਲੜਾਈ ਫਸਾਦ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਆਲਾ-ਦੁਆਲਾ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪਰਛਾਵੇਂ ਵਾਂਗ ਕੰਬਦਾ, ਹਰੇ ਜੇ ਕੁਝ ਆਖਣ ਦਾ ਜ਼ੋਰਾ ਕਰਦੀ, ਡਾਂਗ ਦੀ ਬੇਕਿਰਕ ਮਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਹੋ ਜਾਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ। ਵਰਿਆਮੇ ਦਾ ਵੱਡਾ ਭਰਾ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ, ਪਰ ਉਹ ਹਰ ਇਕ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਹੀ ਪੈਂਦਾ। ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਉਸ ਵਰਿਆਮੇ ਦੀ ਗੁੱਸੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤੀ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਵਰਿਆਮਾ ਹਰਖ ਵਿਚ ਕੁੜਿਆਂ ਘਰ ਪਿਆ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਹਰੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰੋਂ ਚਾਹ ਅਤੇ ਮਠਿਆਈ ਲਿਆ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਲੱਗੀ। ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਮੱਚੇ-ਸੜੇ ਵਰਿਆਮੇ ਨੇ ਹਰੇ ਦਾ ਸਿਰ ਫੜ ਕੇ ਸੜਦੀ ਹੋਈ, ਚਾਹ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤੀ। ਹਰੇ ਨੇ ਚੀਕ ਮਾਰੀ।

“ਤੂੰ ਬੇ ਫਿਕਰ ਰਹਿ।”

(ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਅੰਕ 'ਚ)

ਮਨ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੀ ਅਸਲੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਤੱਬੂ ਲਈ

ਦੋ ਵਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਐਵਾਰਡ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਤੱਬੂ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਭਾਵੇਂ ਬਾਕਸ ਆਫਿਸ 'ਤੇ ਧਮਾਲ ਨਾ ਮਚਾ ਸਕੀਆਂ ਹੋਣ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਅਭਿਨੈ ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਖਰਾ ਦਮ ਹੈ। ਉਹ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਲਾਈਨ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗਿਣੀਆਂ-ਚੁਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਫਿਲਮ ਚੰਗੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬਣ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਤੱਬੂ ਉਸ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤਾਮਿਲ, ਤੇਲਗੂ ਅਤੇ ਮਲਿਆਲਮ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਭਿਨੈ ਦਾ ਲੋਹਾ ਮਨਵਾਇਆ। ਚਰਚਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਤੱਬੂ ਨੂੰ ਇਕ ਭੋਜਪੁਰੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਦਮਦਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਬੂ ਨੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਾਮੀ ਨਹੀਂ ਭਰੀ। ਵਜ੍ਹਾ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ।

ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਬਾਰੇ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਚਾਰ ਸਾਲ ਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੇਰੇ ਮੰਮੀ-ਪਾਪਾ ਵਿਚਕਾਰ ਤਲਾਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਮੰਮੀ ਸਾਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੰਮੀ-ਪਾਪਾ ਕੋਲ ਆ ਗਏ। ਉਦੋਂ ਅਸੀਂ ਵਿਆਹ ਤੇ ਤਲਾਕ ਵਰਗੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੀਆਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟੀਆਂ ਸਾਂ। ਮੈਨੂੰ ਬਸ ਇਹ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮੰਮੀ-ਪਾਪਾ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ ਨੇ ਮੰਮੀ ਨੂੰ ਕਦੀ ਵੀ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਆਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਨਾਨੀ ਘਰ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੋਢਿਆਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਨਾਨੀ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਵੱਡਿਆਂ ਦਾ ਆਦਰ ਤੇ ਅਮੀਰ-ਗਰੀਬ ਸਭ

ਦੀ ਇੱਜ਼ਤ ਕਰਨੀ ਸਿਖਾਈ। ਨਾਨੀ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਨਾਨੀ ਨੇ ਸੂਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਹੀ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨੈਤਿਕ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਪਤਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਫਿਲਮੀ ਕੈਰੀਅਰ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਕੈਰੀਅਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਬੜੇ ਦਿਲਚਸਪ ਅੰਦਾਜ਼ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਮੈਂ ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਮੁੰਬਈ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਜਾਵਾਂ ਕਿ ਫਿਲਮਾਂ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਾਨਾ ਅਜ਼ਮੀ ਮੇਰੀ ਮੰਮੀ ਦੀ ਮਾਸੀ ਹੈ ਤੇ ਸੁਲਭਾ ਆਰੀਆ ਮੇਰੀ ਮਾਮੀ। ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਨੂੰ ਦੇਵ ਆਨੰਦ ਜੀ ਨੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਟੈਸਟ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ। ਮੈਂ ਤੇ ਫਰਹਾ ਅਸੀਂ ਦੋਹਾਂ ਨੇ ਸਕ੍ਰੀਨ ਟੈਸਟ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੈਨੂੰ ਮਿਲਿਆ।

ਤੱਬੂ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ। ਮੈਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਔਲਾ ਨੇ ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਸਮਤ ਵਿਚ ਜੋ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਹੀ ਰਹੇਗਾ।

ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿਣਾ ਨਿਆਂ-ਸੰਗਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਦੀ-ਕਦੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਸਲੀ ਆਨੰਦ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਜਿਹੇ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਵੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਮੂੰਹੋਂ

ਇਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਔਲਾ, ਵਿਆਹੁਤਾ ਸਬੰਧ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਨੇ? ਜੇਕਰ ਚੰਗਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਹਰੀ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਬਾਹਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸੁੰਦਰ ਨਾ ਹੋਈਏ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸੁੰਦਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਕਹਿਣੀ ਤੇ ਕਰਨੀ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬਾਹਰੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅੰਦਰਲੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਮਨ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅਸਲੀ ਪਛਾਣ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਚੰਗਾ ਰਵੱਈਆ ਵਰਤਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਖਾਣ ਪੀਣ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਬਣਿਆ ਖਾਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਸੰਦ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਜੋ ਮਜ਼ਾ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਹਰ ਦੇ ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਨਹੀਂ। ਘਰ ਦਾ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਕਦੀ ਬਿਮਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ। ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਥਾਈ ਤੇ ਇਤਾਲਵੀ ਭੋਜਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੀ ਹਾਂ। ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦਾ ਸੁਆਦ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ, ਖਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਮੈਂ ਕਦੀ ਮੀਨ-ਮੇਖ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ। ਮੈਂ ਘਰ ਵਿਚ ਜੋ ਵੀ ਖਾਣਾ ਬਣਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਖਾਂਦੀ ਹਾਂ। ਚਮੜੀ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਖੂਦ ਨੂੰ ਬਹੁਤੀ ਸੋਹਣੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ ਪਰ ਬਿਸਤਰੇ 'ਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣਾ ਮੇਕਅੱਪ ਸਾਫ ਕਰ ਲੈਂਦੀ ਹਾਂ। ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿਚ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ 'ਤੇ ਮੇਕਅੱਪ ਦੀ ਪਰਤ ਚੜ੍ਹੀ ਰਹੇਗੀ ਤਾਂ ਚਮੜੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੇਗੀ। ਗਲੈਮਰ ਜਗਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ

ਕਾਰਨ ਮੇਕਅੱਪ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਹਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮੈਂ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਬਪਬਪਾ ਕੇ ਸੁਕਾਉਂਦੀ ਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਨਿਖਾਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਤੱਬੂ

ਗਜਨੀ ਦੇ ਹਿੱਟ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਸਿਨ ਦੇ ਰੰਗ-ਢੰਗ ਬਦਲੇ

ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਗਜਨੀ' ਦੇ ਹਿੱਟ ਹੋਣ ਦਾ ਨਸ਼ਾ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਹੀਰੋਇਨ ਅਸਿਨ ਦੇ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਜਨੀ ਦੇ ਹਿੱਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਸਿਨ ਨੂੰ ਇਕ ਫਿਲਮ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਗਜਨੀ ਹਿੰਦੀ ਵਿਚ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਬਣੀ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ

ਫਿਲਮ ਦੋ ਹੋਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਨਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਾਲੀ ਗਜਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਅਸਿਨ ਨੇ ਹੀ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ ਹੈ।

23 ਸਾਲਾ ਇਹ ਅਭਿਨੇਤਰੀ ਅੱਜਕਲ ਸਲਮਾਨ ਖ਼ਾਨ ਅਤੇ ਅਜੇ ਦੇਵਗਨ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਲੰਦਨ ਡ੍ਰੀਮਸ' 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਖ਼ਬਰ

ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਸੈੱਟ 'ਤੇ ਉਹ ਇੰਨੇ ਨਖਰੇ ਦਿਖਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਮੇਕਅੱਪ ਆਰਟਿਸਟ ਅਤੇ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਟਿਕਾਈ ਰੱਖਣਾ ਵੀ ਔਖਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸਿਨ ਦੇ ਨਖਰਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਈ ਆਰਟਿਸਟ ਇਸ ਫਿਲਮ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਪਿਛਾਹ ਖਿੱਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।

ਇਕ ਸੂਤਰ ਮੁਤਾਬਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਪੁਲ ਸ਼ਾਹ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਅਰ ਸਟਾਈਲਿਸਟ ਅਤੇ ਮੇਕਅੱਪ ਮੈਨ ਮਨਜ਼ੂਰ ਖਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਮੇਕਅੱਪ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਸਿਨ ਨੂੰ 'ਪ੍ਰਾਬਲਮ' ਸੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਨਿਰਮਾਤਾ ਖਾਨ ਨੂੰ ਕੰਮ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਅਸਿਨ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਸ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਡਿਜ਼ਾਈਨਰਾਂ ਨੂੰ ਅਜਮਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਅਸਿਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਹੁਣ ਉਸ ਨੇ ਚੋਣਵੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲਿਬਾਸ ਮੰਗਵਾਏ ਅਤੇ ਤਾਂ ਕਿਤੇ ਐਸਲੇ ਰਿਬੋਲੇ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਹੱਦ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਅਸਿਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਚ ਵੀ ਟੰਗ ਅੜਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗੀ। ਉਹ ਸਹਿ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ ਰੱਖਣ ਤੇ ਕਿਹੜੇ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਖਾਨ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਅਸਿਨ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੇਰਾ ਤਜਰਬਾ ਬਹੁਤਾ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੈਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਅਸਿਨ ਦੀ ਲੁੱਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਦੋ ਦਿਨ ਬਿਤਾਏ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਮੇਰਾ ਕੀਤਾ ਮੇਕਅੱਪ ਪਸੰਦ ਹੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੇਕਅੱਪ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿਚ ਹੀ ਲੱਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।" ਉਥੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਵਿਪੁਲ ਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਿਨ ਦਾ ਪੱਖ ਲੈਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਹੀ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ।"

ਦੋ ਖਾਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਸਲਮਾਨ ਦਾ ਨਵਾਂ ਲੁੱਕ

ਸਲਮਾਨ ਖ਼ਾਨ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਵੀਰ' ਇਸ ਸਾਲ ਗਰਮੀਆਂ 'ਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਪੀਰੀਅਡ ਡ੍ਰਾਮਾ ਦੀ ਸਕ੍ਰਿਪਟ ਸਲਮਾਨ ਨੇ ਖੂਦ ਹੀ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਕਰ

'ਚ ਸਲਮਾਨ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਦਿੱਖ 'ਚ ਦਿੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਧਿਆਨ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ।

ਕਾਫੀ ਡਿਸਕਸ਼ਨ ਪਿੱਛੋਂ ਸਲਮਾਨ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੂਵੀ 'ਚ ਉਸ ਦੇ ਵਾਲ ਲੰਬੇ ਹੀ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਇਕ ਤਾਕਤਵਰ ਮਰਦ ਵਾਂਗ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਲੰਦਨ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਇਕਦਮ ਟਾਈਟ ਡਾਈਟ ਲਈ। ਸਲਮਾਨ ਦੇ ਆਫਿਸ਼ੀਅਲ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਲਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ

ਉਬਲਿਆ ਚਿਕਨ ਖਾਂਦਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਲੈਂਦਾ ਸੀ। ਨਤੀਜਾ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਸ ਲੁੱਕ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬਹੁਤੀ ਨਹੀਂ ਚੱਲੀ 'ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ'

ਸ਼ਾਹਰੁਖ਼ ਖ਼ਾਨ ਦੀ 'ਰਬ ਨੇ ਬਨਾ ਦੀ ਜੋੜੀ' ਅਤੇ ਆਮਿਰ ਖ਼ਾਨ ਦੀ 'ਗਜਨੀ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੱਟ ਦੇਣ ਦੀ ਵਾਰੀ ਅਕਸ਼ੈ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਫਿਲਮ 'ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ' ਨੇ ਟ੍ਰੇਡ ਅਤੇ ਪਬਲਿਕ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਿੱਲੀ, ਯੂ.ਪੀ., ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਸੀ, ਪਰ ਮੁੰਬਈ, ਸੀ.ਪੀ. ਬਰਾੜ (ਨਾਗਪੁਰ, ਅਮਰਾਵਤੀ, ਅਕੋਲਾ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸ ਸਰਕਟ ਵਿਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ) ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਰਗੇ ਸਰਕਟਾਂ ਵਿਚ ਤਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੀ ਚੰਗੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ।

ਦਰਅਸਲ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਪੇਡ ਪ੍ਰੀਵੀਊ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਕਿ ਫਿਲਮ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਪੇਡ ਪ੍ਰੀਵੀਊਆਂ ਵਿਚ ਜਿਹੜੀ ਚਹਿਲ-ਪਹਿਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ, ਪਬਲਿਕ ਵਿਚ ਉਹ ਉਤਸ਼ਾਹ, ਜਿਹੜਾ ਇਕ ਵੱਡੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਰਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਅਕਸਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਉਦੋਂ

ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਦਾ ਬੇਤਾਬੀ ਨਾਲ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹਾਲਾਤ ਦੇਖ ਕੇ ਜਿੱਦਾਂ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਦਾਂ ਹੀ ਹੋਇਆ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮੇਡੀ ਵਿਚ ਹਾਸਾ ਘੱਟ ਆਇਆ ਅਤੇ ਐਕਸ਼ਨ ਵਿਚ ਬੁਲ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਇਹ ਫਿਲਮ ਸੀ ਹੀ ਐਕਸ਼ਨ-ਕਾਮੇਡੀ।

ਰੋਮਾਂਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਤਾਂ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਫਿਲਮ ਦੇ ਤਿੰਨ ਖੰਬੇ ਤਾਂ ਉਦਾਂ ਹੀ ਡੋਲੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਇਕ ਹੋਰ ਗੱਲ ਜਿਹੜੀ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਜੱਚੀ, ਉਹ ਸੀ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਚੀਨੀ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਦੇਖਣ ਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਰਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ 'ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ ਟੂ ਚਾਈਨਾ' ਵਿਚ ਇੰਡੀਆ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਚਾਈਨੀਜ਼ ਕਿਰਦਾਰ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਇੰਡੀਅਨ ਜਨਤਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਕਿੰਨੇ ਚੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਂ ਹਿੰਦੀ ਚੀਨੀ ਭਾਈ-ਭਾਈ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਪਿਆਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕੀਏ।

ਅਸਿਨ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਨੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ 10ਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ ਕਦਮ ਧਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਿਡਵੈਸਟ ਤੋਂ ਛਪਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਬੇਬਾਕ, ਬੇਲਾਗ ਅਤੇ ਨਿਪੜਕ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦਰਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਕ ਦਿੰਦਾ ਰਹੇਗਾ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਲਖ ਲਖ ਵਧਾਈ

ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕਿੰਟੂ) ਬਾਵਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ-ਸਿੱਖ ਕਲਚਰਲ ਸੁਸਾਇਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆਨਾ
ਸਾਊਥਬੈਂਡ, ਮਿਸ਼ਵਾਕਾ

ਕਿਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਕਿੰਟੂ) ਬਾਵਾ
(ਫੋਨ: 574-320-3242)

GOOD / BAD / UGLY CREDIT WE DO IT ALL

Credit Scores as low as 500 (Mortgage Lates are Okay)

Up to 97% Loan to Value Purchase / Cashout / Refinance

30 yrs Fixed @ 4.875 % APR Apply Today!!!!

Conforming Loans
Stated Income

FHA Loans

* Purchase upto 97%

* FHA Refinance / Cash Out

FHA Streamline Refinance

* No Credit check

* No Credit Underwriting

* No Income Verification

Gift Towards

Downpayment OK

**FIRST START
MORTGAGE**

2376 N. Neva Ave. Chicago, IL 60707

Phone: 847-260-0600

Phone: 847-874-4884

Cell: 847-361-0606

Fax: 847-874-4885

We Have
Extended
Hours to
Serve you
better.

7848 N Lincoln Ave. Skokie, IL 60076

Illinois Residential Mortgage Licensee

We give Written Good Faith Estimates and We are right on the MONEY

97% Financing Available on 2-Unit / Single Family Home/ Town Home/ Condo.

WE GIVE YOU WHAT WE QUOTE YOU

Contact: Waqar Qureshi @ 847-361-0606 (Cell)

Commercial Financing Solutions 7848 N Lincoln Ave. Skokie, IL 60076

Late on your Mortgage Payments? NO PROBLEM!!! CALL OUR LOAN MODIFICATION EXPERTS

Attn. Gas Station / Motel Managers Be a Business Owner
We Have Very Good Opportunities Available For First Time Business Buyers.

* Financing Available for Gas stations / Hotels / Motels / Flagged and Unflagged.

* Working Capital available for Flagged and Unflagged Businesses with or without real estate.

* Limo / Fleet Loans available.

* Gas Station for Sale at busy Intersection on Northwest Suburbs.
\$ 199,000.00

* Liquor Store for Sale in Milwaukee, WI \$199,000.00

* Grocery Store for Sale in Northwestern Suburbs. \$ 79,000.00

*** Loan Modifications for Residential / Commercial Loans Call us today.**

Contact: Amar Singh @ 312-719-0505 (Cell)